

STORTINGET

Stortingstidende

Referat fra møter i Stortinget

Nr. 33 · 13. desember
Sesjonen 2019–2020

Møte fredag den 13. desember 2019 kl. 9.
Votering ved møtets slutt.

President: Tone Wilhelmsen Trøen

Dagsorden (nr. 33):

1. Innstilling fra finanskomiteen om Skatter, avgifter og toll 2020 (Innst. 3 S (2019–2020), jf. Prop. 1 LS (2019–2020) og Prop. 1 S (2019–2020))
2. Innstilling fra finanskomiteen om skatter, avgifter og toll 2020 - lovsaker (Innst. 4 L (2019–2020), jf. Prop. 1 LS (2019–2020))
3. Innstilling fra finanskomiteen om bevilgninger på statsbudsjettet for 2020 vedrørende rammeområde 19 Tilfeldige utgifter og inntekter, rammeområde 20 Stortinget, finansadministrasjon mv., rammeområde 22 Utbytte mv., samt garantier under Finansdepartementet, statsbudsjettets 90-poster, statslån og kapitlene som gjelder overføring til og fra Statens pensjonsfond utland (Innst. 5 S (2019–2020), jf. Prop. 1 S (2019–2020) og Prop. 1 S Tillegg 2 (2019–2020))
4. Innstilling fra helse- og omsorgskomiteen om Endringer i statsbudsjettet 2019 under Helse- og omsorgsdepartementet (Innst. 100 S (2019–2020), jf. Prop. 19 S (2019–2020))
5. Innstilling fra helse- og omsorgskomiteen om Endringer i spesialisthelsetjenesteloven og pasient- og brukerrettighetsloven (lovfesting av systemet for nye metoder m.m.) (Innst. 93 L (2019–2020), jf. Prop. 55 L (2018–2019))
6. Innstilling fra helse- og omsorgskomiteen om Endringer i pasient- og brukerrettighetsloven mv. (helsehjelp i utlandet) (Innst. 92 L (2019–2020), jf. Prop. 80 L (2018–2019))
7. Referat

Presidenten: Representantene Tellef Inge Mørland, Trond Helleland, Eirik Sivertsen, Une Bastholm og Ole André Myhrvold, som har vært permittert, har igjen tatt sete.

Fra Arbeiderpartiets stortingsgruppe foreligger to permisjonssøknader:

- for representanten Ingalill Olsen om sykepermisjon i tiden fra 16. desember og inntil videre
- for representanten Eirik Sivertsen om permisjon i dagene 16. og 17. desember for i sin kapasitet som leder av delegasjonen for arktisk parlamentarisk samarbeid å delta på Europarådets møte i Rovaniemi i Finland

Etter forslag fra presidenten ble besluttet:

1. Søknadene behandles straks og innvilges.
2. Følgende vararepresentanter innkalles for å møte i permisjonstiden
 For Finnmark fylke: Steinar *Karlstrøm* 16. desember og inntil videre
 For Nordland fylke: Kjell-Idar *Juvik* 16.–17. desember

Presidenten: Etter ønske fra finanskomiteen vil sakene nr. 1 og 2 behandles under ett.

Sak nr. 1 [09:01:02]

Innstilling fra finanskomiteen om Skatter, avgifter og toll 2020 (Innst. 3 S (2019–2020), jf. Prop. 1 LS (2019–2020) og Prop. 1 S (2019–2020))

Sak nr. 2 [09:01:15]

Innstilling fra finanskomiteen om skatter, avgifter og toll 2020 – lovsaker (Innst. 4 L (2019–2020), jf. Prop. 1 LS (2019–2020))

Presidenten: Etter ønske fra finanskomiteen vil presidenten ordne debatten slik: 5 minutter til hver parti-gruppe og 5 minutter til medlemmer av regjeringen.

Videre vil det – innenfor den fordelte taletid – bli gitt anledning til inntil fire replikker med svar etter innlegg fra partienes hovedtalere og seks replikker med svar etter innlegg fra medlemmer av regjeringen.

Videre vil de som måtte tegne seg på talerlisten ut-over den fordelte taletid, få en taletid på inntil 3 minutter.

Vetle Wang Soleim (H) [09:01:57] (ordfører for sakene nr. 1 og 2): Før jeg begynner med skattedebatten, vil jeg i dag fra denne talerstol rette oppmerksomheten mot Møre og Romsdal og Sunnmøre. Der blir i dag krigshelt og veteran Ragnar Ulstein bisatt på statens bekostning, med Hans Kongelige Høyhet Kronprinsen, forsvarsministeren og forsvarssjefen til stede. Jeg vil rette en takk til Ragnar Ulstein for den innsatsen han har lagt ned for Norge, både under krigen som sterkt delaktig i motstandsbevegelsen, etter krigen som en av våre dyktigste menn i uniform, og deretter som et viktig tidsvitne som spredte kunnskap og innsikt om krigens år. Mine varmeste tanker går til familie, venner og øvrige pårørende.

Så over til neste års skatteopplegg. Jeg vil takke finanskomiteen for et godt samarbeid. Jeg er glad for at vi nå er en flertallsregjering. Jeg tror både posisjon og opposisjon gleder seg over et noe mer romslig tidsløp fram til både finansdebatt og skattedebatt. Jeg vil samti-

dig takke komitésekretariatet, som alltid gjør en utmerket jobb.

Denne regjeringen har med neste års budsjett senket skattene og avgiftene i dette landet med 25,5 mrd. kr siden den tiltrådte i 2013. Etter min mening skal ikke staten ta inn mer penger fra vanlige folk og bedrifter før alle andre midler er uttømt, og det er noe av hovedforskjellen vi ser i denne salen i dag. Venstresiden tyr først til det virkemidlet som jeg mener må komme sist, nemlig skatteøkninger. Det ønskes ingen reformer, ingen effektiviseringer, ingen nye måter å tenke på og iallfall ikke kutt eller omlegginger der man prioriterer det ene over det andre.

Denne regjeringen jobber i hvert budsjett med å snu hver stein for å skape mer handlingsrom i budsjettene uten å øke skattene. Jernbanereformen er det siste gode, konkrete eksemplet. Staten går nå fra å betale til å få betalt for jernbanedrift. Å gjøre skatteoppkreverne statlige er et annet tiltak, som vil spare oss for nesten 400 mill. kr i året når tiltaket er faset inn helt.

La meg så kort gå inn på deler av innstillingen. Denne regjeringen leverer på klima. Vi ser nå at den formidable endringen i nybilsalget holder seg. Nesten halvparten av alle solgte biler er nullutslippskjøretøy, noe som betyr at regjeringens avgiftslettelser fungerer. Vi følger opp regjeringens plattformen ved å innføre prising av utslipp der det ikke før har vært det. Det betyr at for noen blir det en ny avgift, men regjeringens politikk på dette området er forutsigbar. Vi skal gjennom det grønne skiftet, og da må utslipp være belagt med en kostnad.

Flertallet foreslår at innføring av veibruksavgift på alt biodrivstoff utsettes til sommeren, samtidig som omsetningskravet da øker, slik at det ikke blir omsatt mindre biodrivstoff enn den faktiske omsetningen året før. Det gir næringsliv og kollektivselskap bedre tid til å forberede seg, og man kan inngå i en tett dialog med regjeringen om hvordan man skal komme i havn med vårt felles mål.

Enstemmig går komiteen inn for regjeringens forslag om å frita varer som gis bort til veldedige formål, for særavgift. Vi vedtar i dag at dette skal kunne tre i kraft fra og med 1. desember i år, noe som kan bety en mer gledelig jul for mange. Det er ikke riktig at produsenter av ulike varer velger å destruere varer framfor å gi dem bort til dem som har minst.

Komiteen kommer i sin innstilling også inn på kraftskatteutvalgets forslag. Flertallets holdning er at Stortinget ikke har fått en sak til behandling ennå, og vi vil derfor avvende regjeringens framlegg. Men det vi har sagt i innstillingen, er at utvalgets forslag har skapt usikkerhet i bransjen, og at vi forventer at regjeringen kommer tilbake til Stortinget så snart som mulig etter høringsfristens utløp. Men saken ligger til behandling i re-

gjeringen, og når jeg ser at også mindretallet i komiteen vil ha vurdert deler av vannkraftbeskatningen, virker det for meg som at en enstemmig sal forventer at regjeringen skal komme tilbake med en sak til Stortinget.

Presidenten: Det blir replikkordskifte.

Ingrid Heggø (A) [09:06:36]: Både næringslivet og offentlig sektor treng langsiktige og føreseielege rammevilkår. Kraftskatteutvalets forslag om skroting av konsesjonsordningane, redusert eigedomsskatt og grunnrente for småkraft har skapt stor uro, noko representanten Wang Soleim òg var inne på i innlegget sitt. Det har vore massiv motstand.

I 2017 stod eit samla storting saman om konsesjonsordningane og at eigedomsskatten på vasskraft skulle liggja fast. Forslag frå momsutvalet og òg forslaget om grunnrente på havbruk vart skrota straks av både stortingsrepresentantar og regjeringsmedlemer. Då er det all grunn til uro, og det lyder heilt holt når ein i denne saka ikkje eingong kan vera med på ein merknad om at tidlegare vedtak står fast, men plutseleg må venta på ei høyring.

Kan representanten likevel gje ein garanti for at bransjen vert lytta til, og at konsesjonsordninga, eigedomsskatten og grunnrenta på småkraft vert ståande fast?

Vetle Wang Soleim (H) [09:07:46]: Som jeg sa i mitt innlegg: Denne saken ligger til behandling i regjeringen. Vi ser helt klart at mange av de forslagene som er fremmet, har skapt usikkerhet i bransjen. Derfor ber vi regjeringen komme tilbake til Stortinget så fort som mulig.

Jeg ser også at mindretallet ønsker at man skal se videre på innretningen av grunnrenteskatten. Det betyr at hvis man skal se videre på noe, må regjeringen komme tilbake til Stortinget med noe. Ergo er det etter mitt skjønn et enstemmig storting som ønsker at regjeringen skal komme tilbake til Stortinget med et forslag.

Så er det slik at vi ser på dette av en grunn. Det er mange som mener at utvalget ikke har svart på den oppgaven de har fått. Desto viktigere er det at man bruker den høringstiden vi har, nettopp til å få innspill på hva som skulle stått der. Målet om at vi fortsatt skal bygge ut mer samfunnsøkonomiske lønnsomme vannkraftverk, består jo. Målet om at man skal reinvestere der det er lønnsomt, består jo. Ergo blir tiden vi har nå, viktigere med tanke på å høre fra alle sammen hva som heller skulle stått der hvis man er uenig i det som står.

Ingrid Heggø (A) [09:08:52]: Eg forstår at ein har gått i vranglås i denne saka, så eg skal ikkje forfølga ho noko meir.

Høgre har i tidlegare tider hevda at kommunalt sjølvstyre har stått deira hjarte nær. Den eine inntektskjelda som kommunane sjølv rår over, er nettopp eigedomsskatten. Det vesle handlingsrommet som kommunane hadde, er innskrenka bl.a. ved ein redusert maksimalsats.

Regjeringas manglande kompensasjon ved bortfall av den såkalla maskinskatten er eit anna eksempel. Og Høgre kan ikkje avklara om eigedomsskatten skal stå fast ved vasskraft, noko dei meinte i 2017. Det som skulle vera full kompensasjon for kommunane på maskinskatten, er vorte til 18 pst. kompensasjon for enkelte av industrikommunane, ifølgje KS sine tal. I sum er dette alvorlege angrep på lokalt sjølvstyre. Kva skuldast det at Høgre no er vorte motstandar av lokalt sjølvstyre for kommunane?

Vetle Wang Soleim (H) [09:09:53]: Vi er ikke motstandere av lokalt selvstyre i kommunene. Tvert imot, vi mener at kommunene skal få større muligheter til å gjøre nettopp det de selv ønsker. Når vi har sett at det kommuneopplegget som denne regjeringen fremmer, jevnt over er bedre enn det de rød-grønne fremmet i sine år, betyr det at kommunene har mer frihet til nettopp å vedta det de selv ønsker. Neste års kommuneopplegg gir en økning i frie inntekter på 1,3 mrd. kr som kommunene kan velge å bruke på det de ønsker.

Så er det helt riktig at vi fører en politikk der vi ønsker å stramme inn på kommunenes mulighet til å skattlegge vanlige folks boliger som et eiendomsskatteobjekt. Vi strammer også inn på mulighetene kommunene har for å ilegge skatt på det som vanlige bedrifter har for å ha maskiner i sin bedrift. Jeg mener at dette er en enorm lettelse for næringslivet. Når man har maskiner som står og går, og som skaper verdier, blir man altså ilagt en skatt for det. Det mener jeg er feil, og det er heldigvis næringslivet helt enig med oss i.

Trygve Slagsvold Vedum (Sp) [09:11:07]: De kommunale skatteoppkreverne har vært effektive. Nå har de også hatt mulighet til å ta hensyn til spesielt selvstendige næringsdrivende som kan ha likviditetsmessige utfordringer deler av året. Det har gitt en veldig høy innkrevingsgrad, helt på topp, samtidig som de er gitt mulighet til å ta noen menneskelig hensyn i løpet av et år.

Fremskrittspartiet og Høyre i dagens regjering har et hovedprosjekt, og det er sentralisering. Her skal man gå fra 227 til 56 skattekontor – klassisk sentralisering. Man har prøvd det samme i Danmark. Man så i Danmark at man klarte å kreve inn mindre i skatt, og at staten tapte massivt, store beløp, på det.

Vi har et spørsmål til Wang Soleim, for det er mange som nå blir berørt av denne voldsomme sentraliserings-

reformen, og som får veldig lang reisevei: Vil regjeringspartiene være villig til å se på fleksible ordninger for dem som får urimelig lang reisevei etter denne omleggingen som nå skjer?

Vetle Wang Soleim (H) [09:12:08]: Punkt nr. 1: Jeg trodde at Senterpartiet var for kutt i byråkratiet. Dette er kutt i byråkratiet, og det er en effektivisering. Det har man ellers uttalt i denne sal at man er for, men akkurat i dette tilfellet er man altså imot.

Det er mottatt et ordføreropprop her i Stortinget. Det som er interessant med det oppropet, er at nesten halvparten av de ordførerne som har signert, allerede har slått sammen sitt skattekontor med skattekontoret i sin nabokommune. Og hva som er grunnen til det, kan man bare spekulere på, men jeg kan kanskje tenke meg at effektivitet er en del av det.

Nå som dette blir statliggjort, gir det representanten Slagsvold Vedum muligheten til å kunne foreslå i denne sal at alle kommuner skal ha et slikt skatteoppkreverk. Vi har altså 426 kommuner, vi har 227 kontor, og nå som staten skal styre over det, er det bare for representanten å legge inn et forslag og penger til å opprette et nytt kontor i alle kommuner vi har i Norge, hvis representanten ønsker det.

Kari Elisabeth Kaski (SV) [09:13:16]: Regjeringspartiene har opphevet forbudet mot biodrivstoff basert på palmeolje, i offentlige innkjøp. De har utsatt sitt eget tiltak mot palmeoljebasert biodrivstoff, nemlig veibruksavgiften på biodrivstoff utover omsetningskravet og partiene skal øke omsetningskravet – alt uten å stille noen krav til at det ikke skal brukes biodrivstoff basert på palmeolje. Regjeringspartiene kan mistenkes for å være veldig opptatt av å sminke sin egen begredelige klimapolitikk, sånn at det skal se ut som om utslippene går ned i det norske regnskapet, mens det i realiteten øker globalt.

SV har foreslått at man innfører en kompensasjonsordning for refusjon av avgifter krone for krone for dem som kan dokumentere at de ikke bruker palmeolje, noe som nettopp ville ha sørget for utslippskutt både nasjonalt og globalt. Hvorfor vil ikke regjeringspartiene ta i bruk en sånn ordning i stedet for å risikere at norske bilister kjører rundt med orangutang på tanken?

Vetle Wang Soleim (H) [09:14:15]: Det hadde vært interessant å ha en orangutang på tanken! Men det er slik – det er helt riktig – at vi utsetter innføring av full avgift på alt biodrivstoff fram til sommeren samtidig som vi ber om å øke omsetningskravet, slik at det ikke går under den omsetningen vi hadde året før.

Det som er vanskelig med å lage et skarpt skille mellom det som er palmeolje, eller det som har høy avsko-

gingsrisiko og lav avskogingsrisiko, er at vi har en del handelsrettslige forpliktelser som vi da kommer til å komme i konflikt med. Derfor ser vi også nå til den prosessen som EU kjører, for nettopp å skille mellom disse to typene. Da vil vi kunne stå i en felles blokk for å lage en felles europeisk politikk.

Regjeringen skal nå jobbe med dette fram til sommeren. Da vil man komme tilbake med både hvilket nivå man vil legge omsetningskravet på og eventuelt andre spørsmål, som bl.a. det spørsmålet representanten Kaski tar opp, og man får da se tilbake når Stortinget får en sak før sommeren.

Presidenten: Replikkordskiftet er omme.

Ingrid Heggø (A) [09:15:28]: Arbeidarpartiet sitt alternative budsjett er for eit meir rettferdig samfunn med mindre forskjellar, eit meir klimavenleg samfunn og der fleire får moglegheit til å koma i jobb. Små økonomiske og sosiale forskjellar aukar tilliten på tvers av sosiale lag og på tvers av by og bygd, og det gjev felleskapet meir å bruka på velferd og investeringar.

Høgre, Framstegspartiet, Venstre og Kristeleg Folkeparti har hatt ansvaret for sju statsbudsjett. Summen av deira politikk har gjort det vanskelegare for vanlege folk å leva livet sitt. Dei har gjeve skattelette til dei på toppen og kutta for svake grupper. Sentraliseringa har ramma oss hardt i distrikta.

Det er ikkje mogleg å retta opp alle usosiale kutt og feilgrep i berre eitt alternativt budsjett. SSB slår fast i ein fersk rapport at skattesystemet er mindre omfordelende no enn då regjeringa Solberg overtok i 2013. Dei økonomiske forskjellane mellom folk aukar, både forskjellane i inntekt og forskjellane i formue.

Arbeidarpartiet gjev i år meir til vanlege familiar i eitt budsjett enn det regjeringa har klart på sju år. Ifølgje regjeringas eigne tal har ein vanleg familie fått 9 000 kr meir å rutta med sidan Solberg-regjeringa overtok. Finansdepartementet har rekna på at ein vanleg familie ville fått 3 000 kr mindre dersom ein tok med skatteskjerpinga fordi dei er fagorganiserte eller pendlar frå og til jobb. Då sit ein att med 6 000 kr. Berre i årets budsjett ville den same familien fått 9 500 kr meir med Arbeidarpartiets alternative budsjett. Då er ikkje gratis SFO for fyrsteklassingane, brillestøtte eller tannregulering tekne med.

Auka økonomiske forskjellar er eit samfunnsproblem det er all grunn til å ta på alvor. Også NHO, som regjeringa elles ofte brukar som sanningsvitne, peikar på at dei er urolege over utviklinga med aukande forskjellar og dalande tillit.

Dei som har dei sterkaste skuldrene, må bera den største børa. Slik må det vera også i skattepolitikken. Arbeidarpartiet står for skattelette til dei som treng det,

og skatteauke til dei som toler det. Difor har vi eit omfordelende skatteopplegg der alle som tener 750 000 kr eller mindre, vil få mindre skatt, og så må dei som tener meir, bidra meir.

Rundt 60 pst. av den private formuen i 2016 var eigd av dei 10 pst. med høgast formue. Med andre ord – om denne kaka skal delast på ti, vil ein stikka av med seks kakestykke. Formuane til dei rikaste veks. Dei veks stadig fortare. Avkastninga er som snøballen som byrjar å rulla. Med rentesrente veks han fortare og fortare. I tillegg fører konsentrasjon av formue til konsentrasjon av makt.

Det har vore mange smålege kutt frå regjeringa Solberg, bl.a. for pendlarane. Kvifor denne iveren etter at pendlarane må ta stadig meir av pendlarutgiftene sjølve? Verdien av pendlarfrådraget har gradvis vorte redusert, og dersom ein må bu borte, må det halda med pendling i to år. At regjeringa er så imot det organiserte arbeidslivet, er òg vanskeleg å svelgja.

Avstanden mellom retorikk og realitet vert stadig større hjå regjeringa Solberg. Kommunar og fylkeskommunar i heile landet slit med å få budsjetta sine i boks. Det kjem av at dei både har mista inntekter og får for lite i overføringar, men svaret til regjeringa er å fortsetja å innskrenka det vesle handlingsrommet som kommunane har med eigedomsskatten. Dette gjeld også vertskommunane for kraft, som i dag kunne fått ei avklaring på dei viktigaste inntektene, men som må utsetja investeringar og leva i uvisse i påvente av at regjeringspartia skal verta einige og bestemma seg for om dei meiner det same som i 2017.

Nokre av utslaga ved endring i skattlegging av naturalytingar er retta opp i, men frikort for pensjonistar frå transportsektoren står att. Dette får de ei ny anledning til å retta opp i her i dag ved å støtta forslaget frå Arbeidarpartiet om å gjeninnføra skattefritak for frikort for pensjonistane.

Eg tek hermed opp dei forslaga som Arbeidarpartiet er ein del av. Arbeidarpartiet vil støtta forslaga nr. 8 og 9.

Presidenten: Representanten Ingrid Heggø har tatt opp de forslagene hun refererte til.

Det blir replikkordskifte.

Vetle Wang Soleim (H) [09:20:31]: Dette er det tredje budsjettet jeg er med på å behandle, og jeg har merket meg flere ganger at Arbeiderpartiet ser seg nødt til å gjøre ganske mange kreative sprell for å få budsjettet sitt til å gå opp. De foregående årene har det vært å framskynde avviklingen av 350-kronersgrensen mange nok måneder til at budsjettet går opp. Det får være greit, det er i det minste Arbeiderpartiets politikk, men i dette budsjettet mener jeg partiet har gått ett skritt lenger ut på den kreative planken: Nå bruker de til og med

pengar inntjent av tiltak de utad sier at de er imot. Så når representanten bruker 1,7 mrd. kr av en ABE-reform de er imot, flere titalls millioner av en statliggjøring av skatteoppkrevere de er imot, og i tillegg bruker det vi tar inn på færre postombæringsdager, som de også har vært imot – hvorfor kunne ikke bare representanten økt skattene enda litt til for å finansiere alt man utad sier man er imot?

Ingrid Heggø (A) [09:21:28]: Vi er for faste stillingar i offentleg sektor, og vi meiner at folk burde fått faste, heile stillingar i staden for at ein leiger inn konsulentar til IT-tenester eller til opplæring. Det er mykje betre at dei sjølve har opplæringa, og at dei sjølve lærer seg det.

Når det gjeld 350-kronersregelen, vart han vedteken i 2018 av Stortinget, så ein har hatt rikeleg tid på å førebu seg på å innføra han.

Vetle Wang Soleim (H) [09:21:59]: Representanten kommenterte konsulentkutt, som jeg ikke var inne på, men om representanten har tid i sitt neste svar, skulle jeg gjerne hatt svar på hvorfor man utad går så hardt ut mot en av de største innsparingene de gjør, som de er imot, nemlig ABE-reformen, på 1,7 mrd. kr. Man mener at den er feil, men man ønsker altså å bruke pengene man får inn av den.

Spørsmål nummer to: Arbeiderpartiet har sagt mye om ulike utvalg som har kommet i det siste, men de har ikke lagt inn noen merknader om havbruksskatteutvalget. Så et åpent spørsmål til representanten er: Hva mener Arbeiderpartiet om havbruksskatteutvalget?

Ingrid Heggø (A) [09:22:38]: ABE-reforma slår likt ut uansett kor mykje innsparingar ein har teke – eller ikkje. Som eg sa: Når det gjeld konsulentbruk, meiner vi at ein skal ha heile stillingar i eige føretak, for då vil ein få opplæringa sjølv, og ein vil læra seg det som skal til for ettertida.

Havbruksskatteutvalet er ikkje kome til Stortinget, så vidt eg har oppfatta. Vi har vore ute og hatt meiningar om det, men det er enno ikkje behandla ferdig i partiet.

Sivert Bjørnstad (FrP) [09:23:24]: Spørsmålet mitt går i samme retning, for mantraet til Arbeiderpartiet og Heggø her i dag, og i høst, i debatten knyttet til deres alternative statsbudsjett, har vært at man ikke kan gjøre alt på ett år. Det har vært svaret når vi har spurt om hvorfor de ikke har lagt inn penger til å reversere ABE-reformen når de sier de er imot ABE-reformen, og hvorfor de bruker hele gevinsten fra reduserte antall dager med postombæring når de sier de er imot redusert antall dager med postombæring.

Arbeiderpartiet øker skattene og avgiftene med nesten 10 mrd. kr i sitt alternative statsbudsjett. Dette er

pengar som er bundet opp til fagre løfter og vyer som har varighet langt utover det ene året, nemlig neste år. Man kan altså ikke bruke disse pengene flere ganger, på nye tiltak, så spørsmålet til Heggø blir: Hvor mye må skattene øke hvis alle Arbeiderpartiets løfter skal innfris?

Ingrid Heggø (A) [09:24:20]: Det er berre å sjekka i våre alternative budsjett oppgjennom. Der ser ein korleis vi har innretta både inntekter og utgifter.

Så vert det referert til at vi seier at vi ikkje kan retta opp alt med ein gong. Det sa faktisk Sanner også då dei overtok regjeringmakta – at det ikkje er mogleg å retta opp alt med ein gong. Og for ein gongs skuld var eg faktisk einig med han.

Abid Q. Raja (V) [09:24:54]: Det har vært tre vanskelige replikker, så jeg skal gjøre det litt enklere.

Jeg noterer meg at Arbeiderpartiet kanskje har begynt å forstå at altfor overstadig økning i skatter og avgifter vil binde privat næringsliv og stikke kjepper i hjulene for det grønne skiftet. Derfor er partiet egentlig nærme regjeringspartiene enn sine meningsfeller i Miljøpartiet De Grønne, SV og Rødt når det gjelder skatter og avgifter, for vi ser jo at Miljøpartiet De Grønne vil øke skatter og avgifter med 22 mrd. kr, SV med 30 mrd. kr og Rødt med 40 mrd. kr.

Innser representanten at Arbeiderpartiet faktisk vil få mer gjennomslag – og størst gjennomslag – for eget skatteopplegg på blå-grønn side med regjeringen, og ikke sammen med sosialistene på venstresiden?

Ingrid Heggø (A) [09:25:37]: Denne regjeringa tek Noreg i feil retning. Vi vil ikkje at forskjellane skal auka, og det gjer dei nettopp med skatteopplegget til regjeringspartia. Difor er vi imot det. Difor gjev vi skatteletter til alle som tener 750 000 kr eller mindre, og så må dei som tener meir, betala meir. Det ville vi aldri fått gjennomslag for i denne regjeringa.

Presidenten: Da er replikkordskiftet omme.

Bård Hoksrud (FrP) [09:26:20]: I dag skal vi behandle skatter og avgifter for 2020. Representantene fra de rød-grønne partiene kommer til å hyle opp om skatteletter til rike og ikke noe til vanlige folk. Men det stemmer ikke med virkeligheten.

Fremskrittspartiet har vært svært opptatt av å sørge for og å jobbe for – hver dag – å få lavere skatter og avgifter som betyr noe i vanlige folks hverdag. Derfor har vi fått fjernet arveavgiften, eller dødsskatten som det egentlig er. Vi endrer nå NRK-lisensen som den har vært, og gjør at den nå finansieres over skatteseddelen. Det gjør at bl.a. enslige kommer mye bedre ut, og at minstepensjonistene slipper å betale noe som helst. Det er bra,

for noen av dem har lite og har en tøff hverdag for å få pengene til å strekke til. I tillegg gjør denne endringen at man kutter i byråkrati. Man trenger ikke lenger lisensavdelingen for innkreving. I tillegg har NRK fått krav om å drive bedre.

Fremskrittspartiet er svært opptatt av bilistene. Vi er veldig glad for at bilistene nå får redusert avgiftene sine, og da er det greit å ha med seg at vi nå tar inn 20 mrd. kr mindre i bilrelaterte avgifter. Ja, dette er noe som virkelig betyr noe for folk over hele landet.

Fremskrittspartiet i regjering fortsetter å kjempe knallhardt for at bompengeutgiftene for vanlige folk skal ned. Nå kuttes bompengeutgiftene med 1 400 mill. kr i året. I tillegg blir det midler for å kutte i byområdene. Det betyr noe for helt vanlige folk.

Jeg fikk selv den store gleden av å være med og reise rundt i landet, rive bomstasjoner og redusere takster, og dette er definitivt noe som betyr noe i hverdagen til folk. I tillegg ligger det i budsjettet fra regjeringen forslag om å redusere makssatspromillen for hva kommunene kan ta inn i eiendomsskatt, til 5 promille i 2020, og det er signalisert at den skal ned til 4 promille i 2021. Dette grepet viser at Fremskrittspartiet i regjering gjør at innbyggerne kan få lavere skatter og avgifter i hverdagen sin.

Så registrerer jeg at en del av partiene som er her i dag, som kjemper og sier de er opptatt av at vanlige folk skal få lavere skatter og avgifter, er partiene som lokalt gjerne øker eiendomsskatten. Det rammer alle, også mange av dem som har en bolig, men som sliter med å få økonomien til å gå opp i hverdagen. Høye og mørke Senterpartiet bør kanskje jekke seg ned et par hakk. Faktisk tar man inn 10 mrd. kr mindre nå i avgifter enn da Senterpartiet satt i regjering. De rød-grønne partiene og forslagene som ligger fra dem, har kraftige skatte- og avgiftsøkninger for næringslivet. Det er her man hele tiden prater om de rike som får mest, og at det går ut over vanlige folk.

For kort tid siden var jeg i en bedrift i Sogn og Fjordane og møtte helt vanlige folk som driver en bedrift, og som ikke nødvendigvis har masse penger på bok, men har verdier i bygningen og har mange ansatte i en liten bygd, noe som betyr at den er en av de store private bedriftene der. Så har vi partier i denne salen som har ett mål: å sørge for at disse skal betale mer i formuesskatt. Med et lite overskudd nå klarer de å betale formuesskatt og eiendomsskatt, men med f.eks. Rødts forslag eller SVs forslag kan det fort bli et underskudd. Det betyr noe, og det kan gå ut over arbeidsplasser. Det verste med formuesskattdebatten og det verste med det de partiene ønsker, er at dette rammer norsk eierskap. Jeg trodde Senterpartiet synes det er bra at vi har norske eiere som er opptatt av å ha bedriften sin i Norge. Men tydeligvis, slik er det ikke.

Rema 1000-reklamen er et godt eksempel på hvordan dette er, når gutten sier «Doffen har daua» – gullfisken. Men hvis Rødt eller SV, eller kanskje de andre rød-grønne partiene, skulle få gjennomslag for sitt budsjett, er det ikke Doffen, men bedriften som har daua. Det vil være veldig synd, for vi trenger bedrifter. Vi trenger bedrifter i hele landet. Fremskrittspartiet er derfor opptatt av at vi skal ha lavere formuesskatt, nettopp fordi det handler om gründere og bedrifter som prøver å skape verdier hver eneste dag, som brenner for lokalsamfunnet sitt og ikke ønsker å flagge ut. Men vi har rød-grønne partier som helst vil at bedriftens eiere skal flagge ut, for da slipper man å betale en særskatt som norske bedrifter og norske bedriftseiere må betale.

Presidenten: Denne debatten skal leve videre i replikkordskiftet.

Svein Roald Hansen (A) [09:31:25]: Jeg skjønner at representanten Hoksrud tok oppfordringen fra Sverre Myrli i går om å fyre seg litt mer opp på talerstolen.

Vi har fått med oss at representanten Hoksrud er opptatt av bilistene, og vi fikk en rapport fra OECD om norsk økonomi i forrige uke. De pekte på to ting som berører bilistene. Det ene er at avgiftsfritakene det har vært bred enighet om her i salen når det gjelder elbiler, er en subsidie som utgjør 0,1 pst av fastlands-BNP – det kan vi ikke fortsette med, sier OECD. Vi vet også f.eks. at unntaket fra moms utløper neste år. Det andre er at de foreslår en revisjon av bompengesystemet. Da vil representanten Hoksrud ha muligheten til å rive bommene og erstatte dem med et veiprisingssystem. Hva tenker regjeringspartiet Fremskrittspartiet om disse spørsmålene, når man nå skal utarbeide et nytt bilavgiftssystem for både elbiler og fossilbiler?

Bård Hoksrud (FrP) [09:32:24]: Dette var gode spørsmål som jeg er veldig glad for å få. For det første er Fremskrittspartiet opptatt av å redusere skatter og avgifter og synes at ikke å ha bilavgifter er knallbra – at det vil være helt perfekt. Og så skjønner vi at bilavgifter er en del av det som finansierer hele systemet. Men utgangspunktet til Fremskrittspartiet er at vi ønsker å redusere dem. Så er forskjellen på Arbeiderpartiet og Fremskrittspartiet at vi ikke ønsker å putte taksameter i bilen og sørge for at det begynner å rulle. Da vet vi hvordan Arbeiderpartiets iver etter mer skatter og avgifter fra vanlige folk sannsynligvis betyr at istedenfor å ha bompenger, og at man har noen som faktisk kjemper hver eneste dag for å redusere og klare å få gjennomslag for å redusere med 1 400 mill. kr i året, får vi et parti som bare sørger for at dette taksameteret går enda forttere, ruller enda forttere rundt, for å ta inn mer i skjult

skatt fra bilistene i dette landet. Det er ikke en god løsning, synes Fremskrittspartiet.

Svein Roald Hansen (A) [09:33:23]: Jeg tror vi alle er enige – også Fremskrittspartiet, i hvert fall er finansministeren det, for hun er i gang med å utarbeide et nytt avgiftssystem for biler, og jeg antar at det ikke ender på null avgifter. Da er spørsmålet: Hvordan ser representanten Hoksrud – eller Fremskrittspartiet, som han representerer – for seg et sånt avgiftssystem? Regjeringen, som Fremskrittspartiet er en del av, har nå lagt fram et forslag om økt CO₂-avgift, også CO₂-avgift på bedrifter som til nå har sluppet det. Argumentet er at forurenser skal betale. Mener representanten Hoksrud at det ikke skal gjelde for bilen? Det er jo ingen tvil om at når det gjelder f.eks. veibruksavgiften, sliter også en elbil på veien. Hvordan tenker representanten Hoksrud seg at det nye systemet skal være? Det er ikke nok å si at man er veldig for at bilistene skal slippe avgifter, for de kommer ikke til å slippe avgifter, det kommer denne regjeringen til å sørge for at de ikke gjør.

Bård Hoksrud (FrP) [09:34:22]: Det er morsomt, for jeg trodde representanten visste hva Fremskrittspartiet mener. Vi ønsker å ha lave avgifter når det gjelder bil og det som er bilrelatert, og derfor har vi fått gjennomslag i regjeringen. Jeg synes det er fantastisk herlig å vite at vi tar inn 20 mrd. kr mindre i bilavgifter enn det vi gjorde da Svein Roald Hansens parti satt i regjering. Vi har vært enig i det man har blitt enig om med tanke på elbil, at der er det ikke avgifter nå, og så vil selvfølgelig regjeringen måtte komme tilbake til hvordan man mener at dette avgiftssystemet skal være i framtiden. Det kommer regjeringen med, og så vil Fremskrittspartiet kjempe for sine primærstandpunkt og for å få mest mulig gjennomslag for dem i forbindelse med den jobben som regjeringen gjør. Jeg synes det har vært kjempebra. Nå har vi fått gjennomslag for WLTP-biten og at omleggingen der ikke skal øke inntektene. Jeg er kjempeglad for at vi har en finansminister og en regjering som er opptatt av bilistene, og som sørger for at bilistene betaler mye mindre nå enn det de gjorde den gangen de rød-grønne partiene styrte dette landet.

Trygve Slagsvold Vedum (Sp) [09:35:32]: Noe av det som har forundret meg mest etter at Fremskrittspartiet fikk regjeringsmakt, er hvor smålig man er. Man skal innføre skatt på nye områder og prøver å gjøre alle mulige tilpasninger helt umulig. Hvis man f.eks. jobber som bilselger og har lyst til å få reparert bilen på det bilverkstedet som er tilknyttet den samme bilbutikken, er det blitt nesten umuliggjort etter endringen i beskatning av naturalytelser, som dagens regjering har gjennomført. Spør bare enhver som jobber i bilbutikk i

Norge: Tør de lenger å reparere bilen sin med rabatt på det samme bilverkstedet? Svaret er nei. Det er smålig at det ikke er mulig at de som jobber på et bilverksted, kan reparere bilen sin der. Det var fordi en ønsket å stramme inn reglene for naturalytelser.

Bane NOR har nå sendt ut et brev til alle sine tidligere ansatte, pensjonister og enker og enkemenn etter tidligere ansatte, og sagt at ordningen med at de har et fysisk frikort, må bort, og at det må innføres en mer byråkratisk ordning. Synes Bård Hoksrud at det er et framskritt eller et tilbakeskritt?

Bård Hoksrud (FrP) [09:36:36]: Bård Hoksrud er opptatt av at vi skal ha lavest mulig skatte- og avgiftstrykk, og at vi skal ha gode ordninger. Dette var en opprydning i det som var, og det er sånn at pensjonister som f.eks. har og har hatt gaver og ordninger, fortsatt skal ha det med hensyn til skattefri personalrabatt. Det er satt noen grenser, men det er også noe av dette som har økt, bl.a. er grensen for gaver i arbeidsforhold økt fra 1 000 kr til 2 000 kr. Så det er også gjort endringer som har vært positive for folk.

Kari Elisabeth Kaski (SV) [09:37:19]: Boligpolitikken er overmoden for endring, og vi må gjøre det lettere for flere å kunne kjøpe sin egen bolig og stanse spekulasjonen på folks hjem. Derfor vil SV gjeninnføre fordelsbeskatning på boliger til over 2 mill. kr, vi vil avvikle BSU-ordningen, som funker best for dem som har best forutsetning til å eie egen bolig fra før, og vi vil trappe ned dokumentavgiften med hele 4 mrd. kr, noe som gir et samlet skatteutt på bolig. Dokumentavgiften rammer skjevt, den treffer særlig unge i etableringsfasen mellom 20 år og 40 år og dem som flytter oftest. Det er over 9 mrd. kr i inntekt fra dokumentavgiften.

Mitt spørsmål til representanten Hoksrud er: Hvorfor er Fremskrittspartiet for denne momsen på bolig?

Bård Hoksrud (FrP) [09:38:10]: Dette er jo morsomt. Fremskrittspartiet er ikke nødvendigvis opptatt av å være for det, men når man sitter i regjering, finner man faktisk gode løsninger og gode kompromisser sammen. Det morsomme er at SV er et av de partiene som gjerne påfører vanlige folk mer skatter og avgifter, f.eks. eiendomsskatt: I går satt SV i mitt hjemlige kommunestyre og stemte for mer eiendomsskatt for vanlige folk, noe som rammer helt vanlige folk som sliter med å få hverdagen til å gå opp og med å få pengene til å dekke det de skal dekke.

Så SVs veldig flotte omtale og omtanke her er i hvert fall ikke sånn når man ser hva SV gjør lokalt. Det hjelper jo ikke å late som at man her er litt for å gjøre det litt enklere for vanlige folk, hvis man er veldig for å gjøre det enda vanskeligere der ute, og at man ønsker å gi frihet til

at kommunene bare kan få innbyggerne sine – unnskyld president: kan ta enda mer i eiendomsskatt fra innbyggerne.

Presidenten: Replikkordskiftet er omme.

Trygve Slagsvold Vedum (Sp) [09:39:16]: Det er bra at presidenten er litt raus nå i førjulstiden, så vi kan ha litt friske ordskifter.

Jeg vil begynne innlegget mitt med å kommentere det som har vært den viktigste hendelsen i europeisk politikk det siste døgnet, og det er det som har skjedd i Storbritannia. Jeg skal ikke ha noe partipolitisk standpunkt om hvilke partier som skal gå fram eller tilbake i et britisk valg, men det vil ha stor betydning for Norge at det nå ser ut til at vi får et søsterparlament til som ikke er EU-medlem. Det gir oss store muligheter og store utfordringer, og vi får gratulere et av verdens eldste demokratier med at de klarer å løse politiske utfordringer med valg og demokrati – det beste av alle virkemidler. Så for alle oss som er interessert i europeisk politikk, har det vært spennende tider, og det er bare å gratulere det britiske folk og dem som har vunnet valget.

Så vil jeg gå til en av de sakene som vi har til behandling i dag, og det er sentralisering av skatteoppkreving. Hvis man ser på skatteoppkrevingens historie, har det vært en diskusjon om hvem som skal styre, og om nærhet til innbyggerne. Jeg ser at vi har en bergensrepresentant her. Hvis man leser skatteinnkrevingens historie f.eks. fra Bergen, har det vært masse diskusjoner om hvem det er som skal kreve inn skatt. Og hvis man ser 1800-tallets debatt i Bergen om skatteinnkreving, handlet det om å ha lokale ombudsmenn som kjente lokale forhold, og at det var en demokratisk forankring i byborgerskapet. Vi har i Norge hatt tradisjon for at man skal ha en skatteinnkrever som kjenner til lokale forhold. Det som har vært det fine med den lokale skatteinnkrevingen, er at det at man kjenner til lokale forhold, har gjort at den også har vært veldig effektiv. Det har ikke vært en hemske at man kjenner til hvordan f.eks. Bergen by fungerer, eller at man kjenner til hvordan Stange kommune fungerer – at man kjenner de ulike aktørene i Bergen eller kjenner de ulike aktørene i Stange, der jeg bor. Det har vært en fordel, for man ser at den kommunale skatteoppkrevingen har vært mer effektiv enn den statlige.

Det er det som er så forunderlig når Høyre og Framskrittspartiet er så begeistret for dette, for man må jo se på historien til de ulike etatene som har krevd inn skatt. Den som har vært nærmest, har vært den mest effektive, ikke den mest ineffektive. Det er ikke sikkert det er så mange her som har vært selvstendig næringsdrivende, men alle vi som er selvstendig næringsdrivende, får utskrevet forskuddsskatt – jeg vet i hvert fall at bergens-

representanten som sitter her i salen, har erfart det. Og når man driver næring, kan det være tider av året der man har større likviditetsmessige utfordringer. Da er det en kjempefordel at man har lokal skatteoppkreving, der man kan ringe den lokale skatteoppkreveren og si: Nå er det likviditetsmessig veldig krevende i min bedrift, i min virksomhet, er det mulig å utsette den innbetalingen? Og da har tradisjonen vært: Vi vet at du kommer til å betale, vi gir deg litt fleksibilitet nå.

Den statliggjøringen som her skjer, er en byråkratisering, der man fjerner skatteoppkreveren lenger bort fra folk, der det blir vanskeligere å gjøre lokale tilpasninger. Og det er det Siv Jensen og Erna Solberg har skrytt av – det skal bli mer standardisert, det skal bli mer såkalt likebehandling. Men mer likebehandling er i praksis byråkratiserende. Når man ser forskjellen på den statlige skatteoppkrevingen og den kommunale skatteoppkrevingen, så har den kommunale skatteoppkrevingen vært best, ikke dårligst. Men drømmen til regjeringen er jo – noe så enormt – at Norge skal sentraliseres. Selv med bakgrunn i de erfaringene man har i Danmark, der skatteinngangen har gått dramatisk ned etter at man gjennomførte en tilsvarende reform, skal det gjennomføres, koste hva det koste vil. Og det er klassisk sentralisering når det går fra – hvor mange var det vi hadde – 227 lokale skatteoppkrevere til 56. Mer sentralisering enn det kan det ikke bli.

Så kommer da Høyres representant Wang Soleim – jeg vet ikke hvor mye han har drevet med selvstendig næringsvirksomhet selv – og latterliggjør denne diskusjonen. Jeg lurer på hvor mye han har diskutert dette med sine velgere i Møre og Romsdal, om de synes det er en god idé eller en dårlig idé. Jeg lurer på hvor mye han har diskutert med sine velgere i Møre og Romsdal – Oskar Sylte – når man har ført en avgiftspolitik som har rammet norsk næringsliv så kraftfullt som den har gjort. Jeg tror det ikke har noe gjenklang lokalt, annet enn i retorikkordboka til Unge Høyre. Det er det som er noe av problemet her; man glemmer å se virkeligheten, treffe dem som blir berørt, og si: Er dette et framskritt eller et tilbakeskritt? Dette er et sentraliserende tilbakeskritt som skaper mer byråkrati, mindre fleksibilitet og mer stivbeinhet.

Og det er sørgelig at Venstre og Kristelig Folkeparti, som har klart å stå opp mot denne byråkratiseringsreformen i to runder – i hvert fall en runde i 2015, der Siv Jensen kjørte det kraftfullt fram – nå har gitt etter for embetsmannstenkningen i Finansdepartementet, for det er det det er; dette forslaget har ligget hos embetsmenn over tid. Vi prøvde under den rød-grønne regjeringen, vi sto opp for det folkestyrte Norge, men nå er det embetsmennene som vinner. Det er et tilbakeskritt, ikke et framskritt.

Jeg tar opp Senterpartiets forslag.

Presidenten: Representanten Trygve Slagsvold Vedum har tatt opp de forslagene han refererte til.

Det blir replikkordskifte.

Henrik Asheim (H) [09:44:27]: Dersom Senterpartiet er så bekymret for grensehandel, hvorfor øker de da avgiftene på tobakk og alkohol?

Trygve Slagsvold Vedum (Sp) [09:44:36]: Vi har redusert de totale avgiftene på grensehandelsutsatte varer kraftig. Når det gjelder tobakk og alkohol, har vi økt avgiftene lite grann. For eksempel for vin vil det bli noen kroner dyrere per vinflaske. Det er ut fra en helsemessig vurdering at vi har tatt den kost-nytte-vurderingen. Vi har satt ned de grenseutsatte avgiftene kraftig. Dagens regjering har gjort flere stunt – ikke på alkoholholdige drikkevarer – men når det gjelder sukkeravgiften og andre tiltak, noe som har stimulert til grensehandel. Vi har hatt en forsiktig justering av alkoholavgiftene, men ikke en stor.

Bård Hoksrud (FrP) [09:45:27]: Det er interessant at Senterpartiet later som at man er for å redusere avgiftene på noe, og så skal man øke dem på noe annet. Det betyr i realiteten at det hadde blitt alkohol- og tobakkbonanza på svenskegrensen hvis Senterpartiet hadde fått gjennomslag for skatte- og avgiftsøkningene på alkohol og tobakk.

Så er det morsomt, for det ser ut som man skal ta ned avgiftene på sukker og brus, at Kjersti Toppe har stått i denne salen og flere ganger sagt at hun er veldig opptatt av å øke avgiftene på akkurat det som Senterpartiet nå ønsker å redusere. Det høres ikke helt fornuftig ut. Trygve Slagsvold Vedum vil tilbake til der man var, men det var grensehandel også før man gjorde dette grepet, og det kommer til å bli enda mer grensehandel hvis Senterpartiet skal sørge for at noe av det folk virkelig reiser over grensa for å kjøpe, alkohol og tobakk, blir enda dyrere her målt mot Sverige. Så hvordan henger dette sammen, Slagsvold Vedum?

Trygve Slagsvold Vedum (Sp) [09:46:25]: I Senterpartiets alternative statsbudsjett reduserer vi avgiftene på ikke-alkoholholdige drikkevarer, f.eks. Pepsi Max, som jeg vet at representanten Hoksrud er en stor forbruker av. Så han burde være en av de største vinnerne i vårt budsjettopplegg, for vi foreslår en kraftfull reduksjon på Pepsi Max. Grunnen til at vi tar den typen grep, er at vi ser at avgiftspolitikken har rammet norsk næringsmiddelindustri veldig hardt. Se på Oskar Sylte, som jeg var innom i sted, og Mack, jeg var i Tromsø i går, og Grans brusfabrikk, som er i representantens hjemfylke, Telemark – nei, det var i nabofylket Vest-

fold, nå er det Vestfold og Telemark. Det er så mye forvirring etter disse sammenslåingene – det er ikke et framskritt, det er et tilbakeskritt, spør du meg. Men det er tatt så mange grep som har rammet norsk næringsmiddelindustri, derfor ønsker vi avgiftene ned. Vårt totale avgiftsopplegg ligger altså 3,5 mrd. kr lavere enn regjeringens avgiftsopplegg.

Abid Q. Raja (V) [09:47:31]: Representanten Slagsvold Vedum har vært ute på Husøy på Senja – et fantastisk samfunn, jeg har vært og besøkt det selv. Der ligger det en veldig flott bedrift, Brødrene Karlsen, som drives av søstrene Karlsen, det er vel Rita og Randi som driver den. De omsetter for rundt 1 mrd. kr i året og har nylig investert 100 mill. kr i bedriften sin. Det er ca. 300 mrd. kr vi eksporterer for i Norge. En fjerdedel av de som jobber i næringslivet, jobber i eksportrettede næringer.

Trygve Slagsvold Vedum vil fjerne oss fra EØS-avtalen over natten gjennom dette budsjettet som de har lagt fram. Hva vil Slagsvold Vedum si til søstrene Karlsen i bedriften Brødrene Karlsen – og ikke bare til dem som holder til på Husøy, men til alle bedrifter i distriktene? Det er jo Senterpartiet med sin politikk som kommer til å stå for tidenes sentralisering og distriktsrasering.

Trygve Slagsvold Vedum (Sp) [09:48:28]: Noen ganger tror jeg man drømmer om hva som står i andre partiers alternative budsjetter. Det står ikke at vi skal fjerne EØS-avtalen over natten i statsbudsjettet, og ikke i noe alternativt statsbudsjett heller. Det det står, er at vi ikke ønsker ukritisk å pøse penger inn i EU-byråkratiet. Det står ikke så tabloid, men det er det som menes, for vi synes at det brukes altfor mye penger på EØS, og vi ønsker å nærme oss det som var rød-grønt nivå. Da var det på i underkant av 2 mrd. kr. Vi synes det var høyt nok, så derfor kutter vi en del i EØS-overføring. Det gjorde også regjeringen selv i fjor, for man så at en del av de prosjektene ikke var gode nok, ikke hadde god nok kvalitet, og man kuttet 500 mill. kr i revidert nasjonalbudsjett. Vi har kuttet litt mer nå i vårt alternative statsbudsjett fordi vi har utfordret regjeringen på om de har gode prosjekter på rekke og rad. Svaret på det var at det hadde de ikke, og da mener vi det er lurt – i respekt for våre skattepenger – ikke å bruke så mye penger på EØS-kontingenten som det Venstre, Høyre og Fremskrittspartiet ønsker.

Trude Brosvik (KrF) [09:49:43]: Det finst store og små saker, men klimaproblematikken kjenner ingen landegrenser. Difor er det viktig for Kristeleg Folkeparti i spørsmål om biodrivstoff å sikre – så langt råd er – at veksten i bruk av biodrivstoff ikkje skal bety meir press på avskoging av regnskog.

Korleis tek Senterpartiets forslag omsyn til avskogingsrisiko og gjev insentiv til at tilbydarane forpliktar seg til miljøkrav på det biodrivstoffet som blir omsett utanfor omsetjingskravet?

Trygve Slagsvold Vedum (Sp) [09:50:27]: Heldigvis har det skjedd en veldig endring i sammensetningen av biodrivstoff. Det går massivt i rett retning, og vi er i ferd med å få til et gjennombrudd. Derfor er det regjeringen nå gjør, med at man innfører full avgift på biodrivstoff, så uklokt. De beregningene som er blitt gjort, viser at det kommer til å øke de nasjonale CO₂-utslippene med 700 000 tonn. Hvis en skal sammenligne det med noe, er det ca. de samme utslippene som en har fra all trafikk i Oslo. Så det er et massivt grep for å øke norske CO₂-utslipp som regjeringen gjør. At Kristelig Folkeparti synes det er en god sak, synes jeg er forunderlig, for det er en veldig dårlig sak som for det første rammer klimaet, og som for det andre rammer muligheten til å bygge opp norsk industri basert på en fornybar råvare, nettopp skogen. Derfor er vi imot det avgiftshoppet, og vi mener at det er klokt å få ned norske CO₂-utslipp samtidig som man skaper arbeidsplasser og verdier i Norge.

Presidenten: Replikordskiftet er omme.

Kari Elisabeth Kaski (SV) [09:51:30]: Politikk er å ville, sa Olof Palme. SV vil redusere klimagassutslippene og de økonomiske forskjellene i Norge. Det er målet for omleggingen vår til et rød-grønt skatte- og avgiftssystem. Med det blå-blå skattesystemet er det de aller rikeste i samfunnet som sitter igjen med stadig mer. De tusen personene med høyest formue har fått over 1 mill. kr i skatteuttak hver. Til sammen har de fått over 1 mrd. kr på deling. 1 mrd. kr ville ha betydd mye for landets sykehus, for kommunene, for de unge som har fått kutt i arbeidsavklaringspenger. I stedet for å løse oppgaver i fellesskap og styrke velferden vår prioriterer høyre regjeringen skatteuttak til de få. Med høyre regjeringen har skattesystemet blitt mindre omfordelende. De økonomiske forskjellene i Norge øker. De rikeste trekker ifra.

SV vil gå i motsatt retning. Vi vil bruke skattesystemet til å redusere forskjellene, få økt verdiskaping og utslippskutt. I SVs alternative budsjett foreslår vi å senke skatten på arbeid samtidig som vi øker skattene på formue, arv og eiendom. Vi øker miljøavgiftene og gjør det dyrere å forurense samtidig som vi foreslår skattefradrag for energieffektivisering. Folk flest går i pluss med disse forslagene. De sitter igjen med mer i kroner og øre og mer velferd enn med regjeringens budsjett, mens de med høyest inntekt og formue må bidra mer. Det er en omlegging for de mange, ikke for de få.

Det er viktigere at det lønner seg å jobbe enn at det skal lønne seg å arve. Vi vet at antall arvinger stadig øker blant de rikeste i Norge. Arv er en stor kilde til ulikhet. Derfor bør arveavgiften gjeninnføres med en ny og mer omfordelende modell. Skattefri arv øker forskjellene i Norge, og det samme gjør dagens skattesystem for bolig, som er laget sånn at det er de med de dyreste boligene som får de største skattefordelene. Med BSU-ordningen er det de som allerede har best forutsetning for å kjøpe og eie sin egen bolig, som får det største utbyttet. Blant økonomer er det bred enighet om at boligbeskatningen er moden for endring, og likevel er det altså en lammen- de berøringsangst i denne salen når det gjelder boligpolitikk. Det vil vi i SV gjøre noe med.

Velferdsordningene trues under presset fra den globale skattekonkurransen. Den digitale økonomien og de multinasjonale selskapene sprenger rammene for det internasjonale skattesystemet. SV har flere ganger foreslått – og vi kommer til å foreslå det igjen – nasjonale tiltak for å få mer rettferdig og effektiv skattlegging av gigantselskapene. Det må bli slutt på at selskaper som Facebook og Ikea kan flytte store verdier ut av Norge.

Det er ingen større utfordring enn klimakrisen. Å kutte utslipp og omstille Norge må være jobb nummer én for alle oss her i salen. Innen 2030 må vi mer enn halvere norske klimagassutslipp. Det er en enorm oppgave, hvor alle virkemidler må tas i bruk. Miljøavgiftene er et av de virkemidlene som vi må bruke for å redusere utslippene og betale for skadene fra forurensning. Til tross for at det er lett å henfalle til billig motstand mot miljøavgifter, har altså miljøavgiftene i Norge så langt vært en suksess og har bidratt til at mange i Norge unngår å bli låst fast til fossile løsninger. CO₂-avgiften har redusert bruken av fossil fyringsolje betydelig og gjort det mulig senere å innføre et forbud. Det har kuttet mye klimagassutslipp. Ordningen med miljødifferensierte kjøpsavgifter på nye personbiler er en hjørnestein i omleggingen til en utslippsfri bilpark og har gjort Norge verdensledende på elbil, der andre land rundt oss sliter med å få til en sann omlegging.

Det må alltid lønne seg å velge null utslipp istedenfor mer klimagassutslipp. Når kampen mot klimændringene og mot naturødeleggelsene nå må trappes opp, er det viktig at det enkleste og billigste for forbrukerne og næringslivet er å la være å slippe ut klimagasser. Dersom man ønsker å støtte utvalgte næringer, eller bilister for den saks skyld, må det gjøres på andre måter enn å gi fritak på utslipp fra fossil energibruk. Det holder bare ikke mål i 2019.

Med det tar jeg opp SVs forslag.

Presidenten: Representanten Kari Elisabeth Kaski har tatt opp de forslagene hun refererte til.

Det blir replikkordskifte.

Mudassar Kapur (H) [09:56:27]: Det å eie egen bolig er en viktig del av den norske velferdsmodellen. Derfor har regjeringen fått fart på boligbyggingen, fått ned byggekostnadene, gjort det mer attraktivt for ungdom å spare til egen bolig, vi har forsterket de boligsosiale tiltakene og jobbet for å få ned eiendomsskatten. Samtidig har SV gått motsatt vei. Partiet ønsker å fjerne boligsparing for ungdom, og partiet ivrer etter å øke eiendomsskatten mest mulig. Særlig i de kommunene de styrer selv, er det en horribel statistikk på det. Men på ett område ønsker SV å lette på avgiftene. De har nemlig lovet kutt i dokumentavgiften, noe som betyr at jo dyrere bolig du kjøper, jo større blir gavepakken. Vi har hørt SV i dag snakke om hvordan man fordeler til de rike: Mener SV virkelig at lettelse til dem som kjøper de feteste og største boligene på Oslo vest, er det mest målrettede tiltaket for å hjelpe flere inn på boligmarkedet?

Kari Elisabeth Kaski (SV) [09:57:29]: Sist jeg sjekket, var i hvert fall Høyre også imot dokumentavgiften. Det tror jeg også Venstre og Fremskrittspartiet har vært, men gjennomføringsevnen har ikke vært så stor på dette området.

SV foreslår en gjennomgang og en omlegging av boligbeskatningen. Fordi vi gjeninnfører en fordelsbeskatning, mens vi fjerner dokumentavgiften og BSU-ordningen, kommer folk flest totalt sett bedre ut. Det blir faktisk redusert boligbeskatning med SVs forslag. Med gjeninnføring av fordelsbeskatningen ivaretar vi nettopp at man får en stans i spekulasjon. Vi går løs på det som er en utfordring med dagens boligbeskatning, at den nettopp er til fordel for de rikeste med de største boligene. Vi ser at dokumentavgiften er den største utfordringen for folk på min alder, som er i etableringsfasen og skal kjøpe seg bolig for første gang, eller som flytter hyppigere enn det man gjør senere i livet. Da tror jeg det kan være klokt å fjerne den avgiften.

Bård Hoksrud (FrP) [09:58:46]: I denne salen fordele vi milliarder til gode formål. Vi har et godt velferds-samfunn som tar vare på dem som faller utenfor. Det ønsker vi alle at vi fortsatt skal ha. Men i denne salen skaper vi ikke verdier – det gjør tusenvis av gründere, vanlige arbeidsfolk og bedriftseiere. Som kjent må verdier skapes før de kan deles. Noen er superrike, men de fleste bedriftseiere er ikke det. De driver små og mellomstore bedrifter, de skaper arbeidsplasser og gir oss store skatteinntekter. Representanten sa at politikk er å ville. Når SV i sitt alternative statsbudsjett vil øke skattene med nesten 23 mrd. kr, tror de da at det vil føre til at flere private bedrifter vil startes? Og vil flere bedrifter

lykkes, når det er såne klamme skatteøkninger for bedrifter rundt omkring i landet?

Kari Elisabeth Kaski (SV) [09:59:32]: Det som også er – skal jeg si – en ofte gjentatt «sannhet» i denne salen, er at det bare er næringslivsledere og kapitalister som skaper verdier. Fra Høyres side får vi høre at man må liksom være rik – gjerne mann – og fra Vestlandet for å skape verdier. Vi i SV mener at det er folk som jobber ute i Norge, som skaper verdiene. Det er arbeiderne som skaper verdier. Derfor senker SV skatt på inntekt på arbeid i dette budsjettet, mens vi øker skatt på arv, vi øker skatt på formue og på eiendom. Det vil innebære at vi får et skattesystem som faktisk bidrar til verdiskaping, og som faktisk innebærer at man også kan tilrettelegge for flere arbeidsplasser, ikke bare sylte ned penger i eiendom, som vi ser skjer i Norge i dag.

Jeg opplever at vi hadde mye verdiskaping og at det også ble skapt arbeidsplasser under den rød-grønne regjeringen, da skattesystemet var mer omfordelende enn i dag.

Abid Q. Raja (V) [10:00:47]: I sitt alternative budsjett øker SV skatter og avgifter med 22,8 mrd. kr. Det vil være veldig lammende for norsk næringsliv, og det er veldig dårlig. Samtidig er SV opptatt av grønn omstilling, og det er veldig bra. Men hvordan tenker representanten at det grønne skiftet skal gjennomføres uten økonomisk vekst i privat sektor, og dermed uten evne til å satse på den teknologien som vi nå trenger for å nå målene i Parisavtalen?

Kari Elisabeth Kaski (SV) [10:01:18]: Jeg er oppriktig overrasket hvis representanten Raja mener at hvis bare Kjell Inge Røkke blir nullskatteytter, eller Spetalen betaler mindre i skatt, får man mer av et grønt skifte i Norge – at det er det som skal til, og at vi må gi store skattegaver til de aller rikeste i samfunnet, de aller øverst på toppen for å lykkes med det grønne skiftet. Det er en grov misoppfatning. Det som skal til for å lykkes med det grønne skiftet, er å tørre å satse på klimaløsninger, stimulere til teknologiutvikling, det er å gjøre Nysnø om til en stor investeringsbank for grønne løsninger i næringslivet, og det er å tørre å satse på treforedlingsindustrien i Norge, ta i bruk hele verktøykassa – det er ikke å bruke fellesskapets midler til skattegaver til dem på toppen, som denne regjeringen har valgt å gjøre. Hvis det hadde vært en suksessfaktor, skulle man tro at de 25 mrd. kr som er gitt i skatteuttak, hovedsakelig til de aller rikeste, hadde gitt større utslippskutt i Norge.

Trude Brosvik (KrF) [10:02:35]: Eg synest egentleg denne skattedebatten er litt hakk i plata om skattelette

til dei rikaste, og han viser bakover i tid. Dette er det første året Kristeleg Folkeparti er med i regjeringa og er med på å leggje budsjettet. Innrømmer SV at det ikkje er nettoskatteauke i dette budsjettet, eller kva meiner SV er nettoskatteauken i budsjettet for 2020?

Kari Elisabeth Kaski (SV) [10:03:10]: Når denne regjeringa – med ulike medlemmer – siden 2013 har gitt skattekkutt til landets aller rikaste, fortsetter jo det å skje selv om det ikke kommer nye skattekkutt på toppen. For hvert eneste år får de aller rikaste en mindre skatteregning enn det de fikk tidligere. Hvert eneste år summerer dette seg opp. Når vi kan summere opp de samme nå – at de tusen aller rikaste i Norge med størst formue, og de er rike, har fått en milliard kroner til sammen i skattekkutt – vil det fortsette å summeres opp også framover. Det er derfor SV fortsatt er opptatt av det. Det kommer vi til å fortsette å være, fordi for hvert eneste år får fellesskapet inn mindre i inntekter, som vi kunne ha brukt til sykehus som er grovt underfinansiert, og til kommuner som i disse dager sitter og kutter i skolebudsjett og i budsjett til helse og omsorg. Vi kunne ha brukt de pengene på å unngå de usosiale kuttene som også Kristelig Folkeparti har vært med på å signere på gjennom de siste årene, og det hadde vært en bedre satsing.

Presidenten: Replikkordskiftet er omme.

Abid Q. Raja (V) [10:04:30]: Økonomisk frihet er avgjørende for å la folk leve et selvvalgt liv, for å kunne leve et liv i reell frihet – et liv der vi bestemmer selv hvilken yrkesvei vi skal ta, hvor vi skal bo, og hvordan vi skal bruke fritiden vår. Friheten til å leve et selvvalgt liv får vi bare i samfunn der økonomisk frihet er garantert.

Yrkesvalg og karriere er – utover familielivet – en av de viktigste delene av livet til de aller fleste. Vi tilbringer mer tid på jobb enn på noen annen arena, og det vi gjør, bidrar til å definere oss som mennesker. Det har alltid vært enklere for folk med mer privilegert bakgrunn å starte egen bedrift og satse på en egen idé. De har tatt utdanningen og har kapitalen som skulle til. Samtidig vet vi at talent ikke fordeles etter familiebakgrunn. Vi er derfor avhengig av å utløse kreativiteten i hele befolkningen hvis vi skal få til et næringsliv som skaper muligheter for folk, og som driver igjennom det grønne skiftet vi nå står midt oppe i.

Venstre har alltid vært for at vi gjennom skatte- og avgiftspolitikken skal legge til rette for tilgangen til å starte egen bedrift og satse på egne ideer. Vi vil ikke at muligheten til å forfølge egne ambisjoner og drømmer skal være forbeholdt de få. Det skal ikke være et klasse-skille knyttet til det å starte for seg selv. Det skal heller ikke være enklere å flytte utenlands for å ta forretnings-

ideer videre. Norge skal være verdens mest gründervennlige destinasjon.

Det er grunnen til at Venstre har stått på for den opsjonsordningen vi i dag har. Vi har møtt stor motstand underveis, men vi vet at det er et avgjørende instrument for å sikre at det er i Norge framtidens ideer blir skapt og videreutviklet. Nå får vi doblet opsjonsfordelen per ansatt, og vi har utvidet antall ansatte i bedrifter som omfattes av ordningen. Dette er gode endringer, men vi er langt fra i mål. Opsjonsordningen er det viktigste virkemiddelet vi har for å sikre at innovasjonsbedrifter i oppstartsfasen kan tiltrekke seg og holde på talentene. Vi har møtt mange, talløse gründerne som kan fortelle at for å få og holde på de beste folkene i en tid der de ennå ikke går med overskudd og kan betale, må de kunne tilby dem noe annet.

Det samme gjelder SkatteFUNN, en ordning opprettet for å gi støtte til innovasjon i privat næringsliv. Dette er en ordning som er åpen for store og små bedrifter, men vi styrker nå ordningen med 150 mill. kr. Endringen innebærer økt timesats – fra 600 kr til 700 kr – og en forenkling av satser og kontrollmekanismer. Alt dette kommer først og fremst små og mellomstore bedrifter til gode, som mer enn de store vil kjenne på effekten av mindre byråkrati og økt timesats.

Venstresiden i denne salen kritiserer gjerne det de omtaler som skattekkutt til de rikaste, men å satse målrettet på gründerne slik regjeringa gjør med disse grepene, er bra for hele samfunnet. Staten har en viktig rolle, men det er i det private næringsliv at verdiene skapes og innovasjon skjer. Vi som politikere skal skape rammen for at innovasjon kan lykkes. Det gjør vi ved å følge disse utbedringene.

Mange av oss i denne salen og særlig regjeringspartiene har besøkt veldig mange innovasjonsbedrifter, både i distriktene og i byene. De bidrar med millioner som betaler for nettopp offentlige skoler og sykehus til fellesskapet. De skaper klimavennlige løsninger og bygger arbeidsplasser for alle dem som har en drøm om å jobbe med noe som gjør verden til et bedre sted å være. De er arbeidsomme, de er ydmyke, og de er idealistiske – det er hardt arbeid. Der de er, ute for å skape verdier, har de ikke alltid tid til å lobbe på Stortinget. Derfor er det veldig viktig at vi har et spesielt ansvar for å ivareta deres sak – gjøre deres hverdag enklere. Det er frihetspolitikk i praksis og en av grunnene til at jeg er stolt over å kalle Venstre mitt parti.

Vi kan ikke evaluere opsjonsordningen nå eller utvidelsen av SkatteFUNN ennå, men vi kan si noe om dagens gründerpolitikk, som Venstre har stått for så langt. Vi kjempet gjennom preså Kornfond på et tidspunkt der andre mente det ville være både dyrt og kun en ordning for privilegerte rikinger. Sannheten viste seg

å være det motsatte. Preså Kornfond har hjulpet 170 norske selskaper gjennom en kritisk fase. 60 pst. av disse selskapene sier til Menon Economics at de har vokst raskere på grunn av ordningen. Dette er 170 selskaper med minst 170 gründere bak seg som har kunnet realisere minst 170 kreative ideer i markedet. Noen har klart seg, andre har ikke gjort det, men vi har sikret at de som trenger det, får tilgang til kapital selv om de ikke har en rik onkel som kan spytte inn investeringer i starten.

Om noen år kommer vi til å se de samme resultatene når Menon eller andre evaluerer SkatteFUNN-ordningen eller opsjonsordningen. Inntil da må vi huske på at vi kjemper for mer økonomisk frihet, og det er noe av det viktigste vi kan gjøre for å la folk leve det livet de selv drømmer om.

Presidenten: Det blir replikkordskifte.

Sigbjørn Gjelsvik (Sp) [10:09:44]: Statsbudsjettet innebærer bl.a. en overføring av de kommunale skatteopprekterne til skatteetaten – en sterk sentralisering som møter kraftig motstand fra både de ansatte og deres organisasjoner og over 300 av landets ordførere. En frykter for den lokale kompetansen og de gode, fleksible lokale løsningene, en frykter en svekket kamp mot arbeidslivskriminalitet, og en frykter at det blir vanskeligere å kreve inn den skatten som en skal kreve inn.

Er Venstre villig til å gjøre en ny vurdering av denne saken, der en går i dialog med dem som dette berører? Vil Venstre også være positive til at en kan finne fleksible løsninger for de som nå får en ekstremt lang reisevei til sitt nye arbeidssted, slik at de kan beholde sitt arbeidssted?

Abid Q. Raja (V) [10:10:34]: Jeg tror det er en kjent sak at Venstre tidligere har vært imot sammenslåingen av disse kemnerkontorene. I et forslag fra 2015 ble det foreslått at antallet skulle være 33. Det har nå økt til 56. Det er en effektiviseringsgevinst på 370 mill. kr i året som følge av dette. Det er en reell innsparing, og også Senterpartiet burde være opptatt av at vi klarer å effektivisere der det er mulig å gjøre det.

Samtidig er det viktig, som representanten Gjelsvik sa, at vi klarer å bekjempe arbeidslivskriminalitet og svart økonomi. En av grunnene til at man skal ha større kontorer, er nettopp at det vil bidra til at man kan bekjempe arbeidslivskriminalitet og svart økonomi på en mer robust måte.

Sigbjørn Gjelsvik (Sp) [10:11:35]: Med det forslaget som foreligger, vil en gå fra 227 kontorer, som en har i dag, til 56. Det er en kraftfull sentralisering.

Når det gjelder kampen mot arbeidslivskriminalitet, er det viktig å ha nettopp lokal tilhørighet og oppsøkende virksomhet, slik at en kan føre kontroll med be-

driftene og ikke bare sitte og se inn i en dataskjerm, men faktisk er der ute hvor virkeligheten er, både for å finne fleksible løsninger for bedrifter i forbindelse med innbetaling av skatt og for å være på de bedriftene som har urent mel i posen.

Hvorfor har Venstre snudd sin argumentasjon fullstendig på hodet her?

Abid Q. Raja (V) [10:12:15]: Den er ikke snudd fullstendig på hodet. Som jeg startet med å si, var Venstre imot da man forsøkte å gjøre dette i 2015. Da ble det foreslått at man skulle ned til 33 kontorer. Nå er det 56 steder, og det skal være over hele landet. Det er heller ikke riktig, som man ofte hører i senterpartiretorikken, at alt skal tilbake til Oslo, men relativt sett får Oslo færre av disse arbeidsplassene. Det kommer til å bli sterke fagmiljøer i distriktene, og dette kommer også til å bidra i bekjempelsen av arbeidslivskriminalitet og den svarte økonomien, som representanten Gjelsvik tar opp. Gjennom nettopp disse sterkere og mer robuste kontorene, med bedre samhandling mellom kontrolletatene og politiet, så vil man nettopp legge grunnlaget for dette. Samtidig blir det også en effektiviseringsgevinst på 370 mill. kr i året, og jeg tror at Senterpartiet også vil være opptatt av at vi bruker de offentlige skattekrone man får inn, på en mest mulig fornuftig måte.

Kari Elisabeth Kaski (SV) [10:13:24]: «Regjeringens brillereforslag er et dårlig forslag. Venstre på Stortinget vil gjøre det vi kan for å reversere det,» sa Abid Q. Raja, finanspolitisk talsperson for regjeringspartiet Venstre til Aftenposten i oktober. Når vi ser fasiten i budsjettavtalen mellom regjeringspartiene, er ikke dette blitt reversert. Det har blitt lagt inn en merknad – uten penger – om at det ikke skal ramme unger, som regjeringen allerede har lovet at deres forslag ikke skal ramme. Mitt spørsmål til representanten Raja er ganske enkelt:

Hvordan synes han at dette gikk?

Abid Q. Raja (V) [10:14:05]: Jeg er fornøyd med hva vi har fått til her. Det er ikke riktig, slik representanten Kaski har forstått dette og slik hun stiller spørsmålet. Verbalvedtaket sier jo helt eksplisitt at alle barn som har behov for briller, har rett til å få det. Man har sett på ulike modeller for hvordan man kan lage standardiserte satser. Det har man gjort for to ordninger. Alle barn som har krav på briller, skal få det, men man kan kjøpe ulike innfatninger. De dyreste innfatningene må foreldrene betale selv. Jeg husker ikke nøyaktig hvordan verbalvedtaket er formulert – hvis Kaski ønsker det, kan jeg finne det for henne – men det sier eksplisitt at man skal få litt tid til å innfase dette, og at regjeringen skal sørge for at alle barn som har behov for briller, skal

få briller. Så jeg tror vi er enige om at denne saken har løst seg.

Presidenten: Replikordskiftet er omme.

Trude Brosvik (KrF) [10:15:23]: Det merkast at Kristeleg Folkeparti er kome inn i regjering. Det er ikkje skattelette, men derimot fleire tiltak mot barnefattigdom. Skattar og avgifter finansierer viktige velferdsgode, og Kristeleg Folkeparti ønskjer eit skattesystem der alle bidreg etter evne, og der miljøskadeleg forbruk blir redusert. Kristeleg Folkeparti er opptatt av at skattesystemet skal vere enkelt, forståeleg og handterleg for dei som blir skattlagde. Det er viktig for å sikre skattesystemet demokratisk legitimitet, men òg for å verne interessene til fellesskapet.

Kristeleg Folkeparti ønskjer eit solid, progressivt og omfordelende skattesystem. Skatte- og avgiftsinntektene er grunnlaget for finansiering av velferdssamfunnet vårt. Målet med skattesystemet bør vere å finansiere velferdsgoda så effektivt som mogleg. Skattepolitikken skal innrettast slik at ressursane blir utnytta på best mogleg måte og gjev grunnlag for vekst i næringslivet.

Skattesystemet skal òg vere innretta slik at fleire lønnsame arbeidsplassar blir skapte, og at sysselsetjinga aukar. Det skal løne seg å jobbe, spare og investere. Samtidig skal skattesystemet jamne ut og halde skilnadane mellom folk låge. Det er viktig for Kristeleg Folkeparti. Det er norsk suksess.

Kristeleg Folkeparti meiner vi har fått eit godt budsjett, på både inntektssida og utgiftssida. Skatteopplegget legg opp til auka verdiskaping, meir sosiale skattar og avgifter, lågare utslepp og berekraftige offentlege finansar. Budsjettet inneheld ikkje netto skattelette, men regjeringa gjer fleire gode omprioriteringar.

Kristeleg Folkeparti er spesielt glad for at vi endeleg har fått gjort noko med 350-kronersgrensa. Ho har gjort at import frå utlandet under 350 kr er avgiftsfri, mens varer kjøpt i norske butikkar har moms og særavgifter frå første krone. Dette er ei avgiftslette til utanlandske bedrifter som svekkjer inntektene til staten og gjev ei kraftig konkurranseulempe for norske bedrifter og norske arbeidsplassar. Det er bra at vi får retta opp i dette no.

Ordninga skal gjelde for varer med verdi inntil 3 000 kr og vil i stor grad svare til det nye vedteke systemet i EU som trer i kraft frå 2021. Ordninga legg til rette for at gebyret ved mottak av varer blir halde lågt. Ho vil òg bidra til enkel og oversiktleg vareimport for forbrukarar, for dei vil bli stilte overfor fullstendig pris, inkludert avgift, når dei handlar hos registrerte tilbydarar. Dette er eit viktig gjennomslag for Kristeleg Folkeparti, som vi er veldig fornøgd med.

Vidare blir NRK-lisensen gjort meir sosial. NRK-lisensen slik vi kjenner han, blir fjerna frå 1. januar 2020, og NRK blir finansiert over statsbudsjettet. Med dette får NRK ein meir framtidretta og sosial finansieringsmodell, og mange vil kome betre ut med den nye ordninga enn med lisens. Til dømes vil einslege spare om lag 1 500 kr i året, og minstepensjonistar betalar jo ikkje skatt, så dei vil spare heile lisensen.

Avgifter er eit effektivt verkemiddel for å redusere utslepp av klimagassar, og no aukar den generelle satsen i CO₂-avgifta på mineralske produkt med 5 pst. ut over prisjustering. I tillegg føreslår vi å avvikle enkelte reduserte satsar og fritak. Regjeringa følgjer opp tilrådinga frå det partssamansette utvalet for klimaverkemiddel i fiskerinæringa.

Regjeringa vil òg gjere det meir attraktivt for små oppstartsselskap å nytte opsjonar for å tiltrekkje seg og behalde nøkkelpersonar i verksemda. Opsjonsfordelen den tilsette kan få, blir dobla, til 1 mill. kr. Det vil gjere det enklare å rekruttere og behalde kjernekompetanse i selskapet, og ordninga blir òg utvida til å omfatte selskap med opptil 12 tilsette.

Vidare blir SkatteFUNN-ordninga styrkt med 150 mill. kr årleg. Det har vore eit klart ønske frå næringslivet å auke den maksimale timesatsen for eit eigenutført FoU-arbeid, og timesatsen blir no auka frå 600 til 700 kr i timen, i tråd med tilrådinga i evalueringsrapporten. På motsett side blir det tetta nokre høl i formuesskatten med skiping av nye selskap som hindrar skattetilpassing.

Kristeleg Folkeparti er godt fornøgd med skatte- og avgiftsopplegget for 2020. Vi gjer viktige tilpassingar som gjer det meir sosialt, og som gjer det dyrare å foru-reine. Samtidig har vi ingen stor skattelette. Det er fornuftig i den tronge budsjettssituasjonen vi står i.

Presidenten: Det blir replikkordskifte.

Sigbjørn Gjelsvik (Sp) [10:20:40]: Et av de mantraene som har kommet fra den nye flertallsregjeringen, er at selv om en har flertall, skal en være opptatt av å lytte. En av de sakene som har skapt størst engasjement ute i Norge knyttet til statsbudsjettet, er sentraliseringen av skatteoppkrevingen, der en går fra kommunale skatteoppkrevere til å overføre det til skatteetaten. Blant dem som har engasjert seg, er også en rekke Kristelig Folkeparti-ordførere, sammen med over 300 ordførere i Norge. Vil Kristelig Folkeparti være villig til å se på saken på nytt, ut fra at de som er berørt, sier at de ikke har blitt hørt i prosessen, og de har vektige motforestillinger? Vil Kristelig Folkeparti være villig til å se på saken på nytt og vurdere om en kan finne nye løsninger, som også gir en bedre løsning både for kommunene og for de ansatte som er direkte berørt?

Trude Brosvik (KrF) [10:21:35]: Det har vore sagt frå Kristeleg Folkeparti tidlegare at dette er ei sak som vi har tapt, og eg veit òg at Senterpartiet er kjent med korleis det er å vere i ei regjering der fleire skal bli einige. Av og til vinn du ei sak, og av og til taper du ei sak. Det som er bra med den omlegginga som skjer no, er at ein trass alt beheld fleire kontor enn det det var lagt opp til.

Sigbjørn Gjelsvik (Sp) [10:22:09]: Jeg registrerer at det er flere kontorer enn det ble lagt opp til forrige gang, da Kristelig Folkeparti satt i opposisjon og sammen med oss var med på å stoppe det. Men fortsatt er det en kraftfull sentralisering som ligger her, en går fra 227 kontorer til 56 kontorer. Et ordføreroppdrag har i løpet av kort tid samlet over 300 ordførere i Norge, inklusiv en rekke ordførere fra Kristelig Folkeparti. På bakgrunn av dette opp mot det forslaget som regjeringen har lagt fram, og den sterke motstanden fra de ansattorganisasjonene som er berørt, hadde det ikke vært et poeng å se om en kunne finne en ny løsning, eventuelt i hvert fall finne en løsning for ansatte som nå vil få veldig lang reisevei til sin nye arbeidsplass – om de kan få beholde sin tidligere arbeidsplass for å hindre en så lang reisevei?

Trude Brosvik (KrF) [10:23:05]: Eg kan ikkje gå inn på detaljane når det gjeld korleis debattane har vore rundt dette. Eg konstaterer at det er slik som det er blitt i budsjettet, og at ein har klart å behalde fleire kontor enn det som låg i forslaget frå starten av. Det synest Kristeleg Folkeparti er veldig bra.

Presidenten: Replikkordskiftet er med det omme.

Statsråd Siv Jensen [10:23:46]: Stortingsflertallet har blitt enige om et skatte- og avgiftsopplegg som legger til rette for at den gode og trygge utviklingen i norsk økonomi kan fortsette. Venstresiden sier at en krone mindre i skatt er en krone mer til velferd, men det er feil. Det er en krone mer til mat, til klær, til ferier, til julegaver og til fritidsaktiviteter. Det er velferd, og det er frihet.

Høyere skatt vil ikke styrke bærekraften i velferds-samfunnet. Høyere skatt reduserer familienes frihet til å bestemme over egen økonomi og gjør det mindre attraktivt både å jobbe og å investere i Norge – altså det motsatte av det vi trenger.

Høyere skatt er et dårlig svar på utfordringene som ligger foran oss. Regjeringens svar er å få flere i jobb. Da må vi legge til rette for at folk vil jobbe, og at de har en jobb å gå til, og at vi har bedrifter som ikke flytter ut av Norge fordi vi har høyere skatter enn våre naboland.

Regjeringen har i alle sine budsjetter prioritert vekstfremmende skattelettelser og fremtidsrettede investeringer. Vi har senket skatten på inntekt for både folk og bedrifter fra 28 til 22 pst. Vi har redusert formuesskatten, vi har fjernet arveavgiften, og vi har senket bilavgiftene ved at avgiftene på bruk og eie er redusert med om lag 3 000 kr. Vi har forbedret SkatteFUNN-ordningen, og vi har innført opsjonskatteordning og investeringsfradrag for små oppstartsselskaper for å styrke gründerpolitikken.

Det er viktig å minne om at Norge ligger svært langt fremme i klimapolitikken. 80 pst. av norske utslipp av klimagasser er allerede priset. Til sammenligning er 80 pst. av verdens utslipp verken avgiftsbelagt eller omfattet av kvotesystemet. Norge er et foregangsland, og vår politikk gir resultater. Utslippene går ned. Vi har de laveste utslippene siden 1995, og per innbygger er utslippene de laveste på mer enn 30 år.

Bilene blir mer miljøvennlige. Da vi inntok regjeringkontorene, var utslipp fra nye personbiler i Norge på nivå med EU. I dag ligger vi mer enn 40 pst. under utslippene i EU. Det er et resultat av rask innfasing av elbiler og lavutslippsbiler som over tid har hatt lavere avgifter enn fossildrevne biler. Sju av ti biler solgt i år er lav- og nullutslippsbiler.

Opposisjonspartiene har lagt frem sine alternative budsjett som spriker i alle retninger, bortsett fra når det gjelder skatt. Og skal man følge opposisjonen, betyr det mindre å rutte med for folk flest. Senterpartiet, Arbeiderpartiet og SV øker skatter og avgifter med henholdsvis 2,9 mrd. kr, 9,7 mrd. kr og 22,7 mrd. kr. Og Miljøpartiet De Grønne og Rødt vil gå enda lenger. Det vil ramme både arbeidstakere og eiere av bedrifter som investerer og skaper arbeidsplasser over hele landet.

Når Rødt, SV og Miljøpartiet De Grønne øker bensin- og dieselavgiftene kraftig, rammer det hverdagen til hundretusener av nordmenn som må kjøre bil til jobb og hente barn i barnehagen. Jeg mener vi må føre en politikk også for dem som ikke har muligheten til å benytte kollektivtransport. Spørsmålet er hvor mye Arbeiderpartiet vil øke skatter og avgifter for at Jonas Gahr Støre skal bli statsminister. Er det 10 mrd. kr, er det 15 mrd. kr, eller er det ingen grense?

Det å få mer igjen for hver skattekrone blir aldri feil. Derfor er jeg glad for at flertallet nå vil overføre skatteoppkrevingen fra kommunene til skatteetaten. Ikke bare reduseres innkrevingkostnadene, men vi styrker samtidig kampen mot arbeidslivskriminalitet og svart økonomi, og vi styrker rettsikkerheten for den enkelte.

Regjeringen mener at boligen til folk skal være et hjem og ikke et skatteobjekt. Derfor har vi redusert den maksimale skattesatsen fra 7 til 5 promille – til stor protest fra Arbeiderparti- og Senterparti-ordførere, som vil

fortsette å kreve inn høyest mulig eiendomsskatt – og vi tar sikte på å redusere den ytterligere, fra 5 til 4 promille, i 2021.

Utviklingen i norsk økonomi siden 2013 viser at regjeringens skatte- og avgiftspolitikker virker. Skatte- og avgiftsopplegget for 2020 legger opp til at den gode utviklingen i norsk økonomi kan fortsette i alle deler av landet.

Presidenten: Det blir replikkordskifte.

Ingrid Heggø (A) [10:28:21]: Arbeidarpartiet forsøkte å utfordra komitéleiar Asheim i finansdebatten, men fekk eit noko ullent svar, vil eg seia, så eg forsøker meg igjen, men eit hakk opp.

Noko av det regjeringa har gjort med dette budsjettet, er å innføra ei stor CO₂-avgift på elektrolyse og metallurgiske prosessar, noko som får ganske store konsekvensar for mange industribedrifter rundt omkring i landet. Eit eksempel er Benteler på Raufoss, som regjeringa påfører fleire millionar kroner i auka utgifter, noko som gjer det langt vanskelegare for dei å gjera investeringar for å redusera CO₂-utsleppa framover. Kvifor meiner regjeringa det er rett å gjera det vanskelegare for industribedrifter å gjera klimavennlege investeringar?

Statsråd Siv Jensen [10:29:15]: For det første er jeg ikke enig i den påstanden. Jeg mener vi skal være veldig stolt over at Norge er et foregangsland når det gjelder å prise utslipp. Denne regjeringen har varslet at vi skal fortsette å trappe opp CO₂-avgiften med 5 pst. hvert eneste år. Det gjør vi fordi vi har en forpliktelse i å leve på å redusere klimagassutslippene våre. Det trodde jeg Arbeiderpartiet var enig i. Men så bør nok Arbeiderpartiet gå litt nærmere gjennom sitt eget forslag i sitt eget alternative budsjett, for de forsøker å skape inntrykk av at deres forslag vil være mer målrettet for de bedriftene de nå later som at de har en rørende omsorg for. Det er rett og slett ikke riktig. Målet i denne sal må for oss alle sammen være at vi priser utslipp på en god måte og samtidig fører en skatte- og avgiftspolitikker som legger til rette for at bedriftene kan ta gode investeringer i Norge – i stedet for at kapitalen flytter ut av landet, for det vil den gjøre med de kraftige skatteskjerpelsene som Arbeiderpartiet går i spissen for.

Ingrid Heggø (A) [10:30:15]: Dette var lita trøyst for industribedriftene. I motsetnad til regjeringa meiner Arbeidarpartiet det er viktig å lytta nettopp til industrien. Vi har føreslått ein avtale i samarbeid med partane om kor mykje vi kan redusera utsleppa, og korleis ein fasar inn CO₂-avgifta, for alle er einige om at utsleppa må ned – ikkje minst industrien, som jobbar knallhardt kvar einaste dag med å få dette til. Men når ein påfører

bedrifter brå utgifter frå ein dag til neste i staden for å fasa det inn over tid i samarbeid med dei det gjeld, får det konsekvensar. Det er dårleg styring, det er dårleg klimapolitikk, og det er dårleg politikk for å skapa nye arbeidsplassar.

Kvifor er det så viktig for regjeringa stadig å innføra nye avgifter over natta?

Eva Kristin Hansen hadde her overtatt presidentplassen.

Statsråd Siv Jensen [10:31:16]: Dette er ikke å innføre noe som helst over natten. Det er varslet i regjeringens plattform at vi skal prise utslipp gjennom å øke CO₂-avgiftene. Det skaper forutsigbarhet for norsk næringsliv fordi de vet hva regjeringen kommer til å gjøre når det gjelder å prise utslipp. Samtidig er det en betydelig forutsigbarhet for det samme næringslivet, som denne regjeringen lytter til, når de er opptatt av at selskapskatten skal ned. Vi har redusert selskapskatten fra 28 pst. til 22 pst. Arbeiderpartiet vil nå reversere deler av dette. Vi har lyttet til industrien og næringslivet når de er opptatt av å få gjort noe med den konkurransevridende formuesskatten. Arbeiderpartiet har ingenting å skilte med når det gjelder å føre en industri- og skattevennlig politikk for norsk næringsliv og investeringer. Snarere tvert imot, Arbeiderpartiet skjærer sine skatter med 10 mrd. kr, men de skal altså samarbeide med partier som vil gå enda lenger. Mitt spørsmål tilbake til Arbeiderpartiet er: Hvor langt er Arbeiderpartiet villig til å gå for å få et regjeringsskifte og få statsministeren?

Sigbjørn Gjelsvik (Sp) [10:32:26]: Jeg merker meg at statsråd Siv Jensen sier at norsk næringsliv må ha forventet at forutsigbarhet er å skulle få kraftige avgiftsøkninger over natten, for det er det denne regjeringen har drevet med overfor næring etter næring år etter år, enten det gjelder avgift på ikke-alkoholholdige drikkevarer, drosjenæringen eller annet. Da må også den kraftkrevende industrien og en del annen industri i Norge forvente at det nå er deres tur til å få forutsigbarhet og avgiftssjokk fra denne regjeringen. Dette er bedrifter som målrettet jobber for å redusere utslipp, og som også bruker resirkulert materiale i sin produksjon – som Figgjo i sin porselensproduksjon eller Metallco, som bruker aluminiumsskrap. Hvorfor er finansministeren mer opptatt av at man skal øke avgifter enn av å redusere utslipp?

Statsråd Siv Jensen [10:33:18]: Denne finansministeren er opptatt av at vi skal både redusere utslippene og ha konkurransedyktige rammebetingelser for norsk næringsliv. Derfor har denne regjeringen samlet

reduisert skatte- og avgiftstrykket i dette landet med 25,5 mrd. kr. Det står i grell kontrast til forslag fra Senterpartiet, Arbeiderpartiet, SV og partier som tar mål av seg til å samarbeide hvis de skulle vinne valget i 2021. Det bedriftene vet de vil få med det, er én ting, og det er at skatter kommer til å gå opp i dette landet. Det som er uklart for disse bedriftene, er hvor mye. Det skaper uforutsigbarhet, det skaper ikke – skal vi si – fremtidstro, lyst og vilje til å investere mer i Norge. Det bidrar snarere tvert imot til at man kanskje ser ut over landets grenser og finner andre, trygge havner for å investere kapitalen – i land som faktisk er opptatt av å legge til rette for at investeringene skal tas i eget land. Det er denne regjeringen opptatt av, og derfor har vi redusert skatter og avgifter, i motsetning til det Senterpartiet også foreslår i sitt alternative budsjett: at skatte- og avgiftsopplegget skjerpes.

Sigbjørn Gjelsvik (Sp) [10:34:22]: Det er jo disse bedriftene jeg nevnte – Benteler, Figgjo, Metallco, Yara – som nå får en kraftig avgiftsmell over natten. Det er sterkt konkurranseutsatte bedrifter. Flere av bedriftene som også får avgiftsøkning, har kvotepliktige utslipp, og i tillegg til at en betaler kvotepris, får en altså avgifter.

Dette er bedrifter som med sine rammevilkår, når de får en slik uforutsigbarhet fra regjeringen, får det vanskeligere når de skal gjøre nye investeringer og kutte utslipp. I stedet må en vri politikken. Noen av dem som har mest i det norske samfunnet, kan bidra mer til fellesskapet enn det de gjør i dag, slik at vi kan redusere avgifter for vanlige folk og for næringsliv.

Hvorfor fører man en politikk med stadig høyere avgifter, som både rammer folk og næringsliv i Norge?

Statsråd Siv Jensen [10:35:15]: Skatte- og avgiftspolitikken må henge sammen, og man må se på den samlede skatte- og avgiftsbelastningen for næringslivet når man vurderer dette. Jeg skjønner at det er viktig for Senterpartiet å skape et inntrykk av at de er rørende opptatt av nivået på avgiftene i dette landet. Men man må se på helheten i det Senterpartiet foreslår, og helheten i det Senterpartiets samarbeidspartier foreslår. Det skaper for så vidt forutsigbarhet for næringslivet når de får høre at skattetrykket skal opp. Men det er en mager trøst at Senterpartiet ikke vil være med på å prise utslipp for alle industrier og alle næringer i Norge, når de på den andre siden samlet sett skjerper skatte- og avgiftstrykket for næringslivet betydelig. Jeg mener det er en veldig dårlig politikk, og vi må kunne klare å føre en politikk som får utslippene i Norge ned – som jeg opplever at norsk næringsliv er opptatt av og ligger langt fremme for å gjøre – samtidig som vi sikrer gode og konkurransedyktige rammebetingelser.

Sigbjørn Gjelsvik (Sp) [10:36:17]: Det som næringslivet nettopp etterspør, er forutsigbare rammebetingelser. De er også villige til å inngå samarbeid og forpliktende avtaler med myndighetene for å redusere utslipp. I stedet for det – at en lytter til næringslivet – bare øker en avgiftene og sier at det skal være svaret. På samme måte er det når det gjelder CO₂-fond for næringstransport, som også er et tema i statsbudsjettet. En bred allianse innenfor både næringsliv og miljøorganisasjoner sier at en må bruke en velprøvd modell som en har brukt for NO_x, for å få ned utslippene og få forpliktende avtaler med næringslivet. I stedet sitter regjeringen på sin høye hest og sier at vi vet best, vi har vår egen modell.

Hvorfor lytter en ikke til næringslivet og det de faktisk etterspør?

Statsråd Siv Jensen [10:37:03]: Det gjør denne regjeringen, og det er derfor vi har redusert det samlede skatte- og avgiftstrykket med 25,5 mrd. kr. Det er derfor vi er forutsigbare, gjennom å følge opp det som står i regjeringens plattform om hvordan vi skal sikre at vi priser utslippene og får utslippene i Norge ned. Så vi sitter ikke på noen høy hest.

Men det som er interessant å få vite fra representanten Gjelsvik, er hvordan han har tenkt å finansiere et slikt CO₂-fond for næringslivet. Det er nemlig det som er hovedutfordringen. Dette er en avgift som i dag går inn til fellesskapet og er med på å finansiere helt grunnleggende velferdsordninger i vårt samfunn. Det betyr bare i realiteten at Senterpartiet må skjerpe andre skatter og avgifter enda mer enn det de allerede gjør. Jeg mener det er en veldig dårlig idé for å skape forutsigbarhet for investeringer i nye, fremtidsrettede arbeidsplasser som vi kommer til å trenge mange, mange flere av i årene som kommer.

Kari Elisabeth Kaski (SV) [10:38:14]: Det skal lønne seg å arbeide. Men det lønner seg i alle fall å arve her i landet. Mange av de rikeste i Norge er arvinger, og vi ser at utviklingen over tid gjennom særlig de siste tiårene er at formue samles på stadig færre hender, og med formue samles også makt. Man kan rett og slett arve seg til en bedre posisjon i livet, noe som strider mot prinsipper om like muligheter, som også Fremskrittspartiet må være opptatt av. Det bør ringe noen bjeller når Norge har noen av verdens rikeste under 30 år.

Kall det gjerne dødsattest, som jeg er sikker på at finansminister Siv Jensen vil si, og som vi allerede har hørt fra representanter fra Fremskrittspartiet – kall det gjerne det, men forklar meg hvorfor det er rettferdig at når en person jobber og sliter og tjener 500 000 kr, skal vedkommende betale skatt, mens en annen person som er heldig og arver 5 mill. kr, slipper skatt.

Statsråd Siv Jensen [10:39:20]: Jeg er svært fornøyd med at noe av det første denne regjeringen gjorde da vi tiltrådte i 2013, var å fjerne arveavgiften, en forhatt avgift som skapte store problemer for helt vanlige familier når arveoppgjøret skulle gjennomføres. Jeg skjønner at det er viktig for SV å fremstille dette kun som misunnelse eller en forskjellsbehandling for dem på toppen, men sannheten er at arveavgiften utgjorde et betydelig problem for helt vanlige familier som ønsket å beholde viktige eiendommer i familiens eie, men som slet med å få det til, nettopp som følge av den svært usosiale arveavgiften.

Så er det på tampen verdt å si at SV kanskje burde gå litt i seg selv, for det formuesskatteopplegget som lå under den rød-grønne regjeringen, var mindre omfordelende enn det formuesskatteopplegget som gjelder under denne regjeringen. Det bør kanskje SV ta med seg og kanskje justere litt på retorikken sin.

Presidenten: Replikordskiftet er omme.

De talere som heretter får ordet, har en taletid på inntil 3 minutter.

Svein Roald Hansen (A) [10:40:37]: Det kanskje mest interessante i denne innstillingen er sidene 68–70, sammenlikningstabellen. Den viser forbausende små forskjeller mellom partiene. Det må være vondt å se på for Fremskrittspartiet, partiet som ble stiftet til sterk nedsettelse av skatter og avgifter.

Før valget i 2013 lovet representanten Bård Hoksrud at hvis Fremskrittspartiet kom i regjering, skulle bommene rives. Ikke bare kom Fremskrittspartiet i regjering, Hoksrud ble statssekretær i Samferdselsdepartementet. Med partilederen i Finansdepartementet skulle man tro det ville være enkelt å oppfylle løftet. Men, nei – bommene spretter opp som sopp i regntungt høstvær, fra 170 til 245. Løftet om riving var å kaste blå i øynene på folk flest, det var ikke gitt med forbehold om rent flertall for Fremskrittspartiet.

Avgiftstrykket på folk og næringsliv er økt gjennom de seks årene denne regjeringen har sittet. Ta sjokoladeavgiften: Regjeringen Bondevik II foreslo i sitt budsjett for 2006 å avvikle denne avgiften. Fremskrittspartiet hadde det også i sine alternative budsjetter, og nå er alle fire partiene sammen i regjering. Er avgiften fjernet? – Nei, tvert imot, i 2018-budsjettet ble den økt med 80 pst. Er det rart at grensehandelen stadig setter nye rekorder?

Avstanden mellom retorikk og realiteter blir stadig større. Trumpismen sniker seg inn også i norsk politikk. Regjeringen har redusert statens skatteinntekter med om lag 25 mrd. kr, mest for dem som ikke trenger disse lettelsene.

I det syvende budsjettet, som vi nå behandler, synes skattelettepolitikken å ha møtt det vonde, for trange

handlingsrommet: ikke lenger plass for regjeringens viktigste sak, skattelette. Nå er budskapet at vi må forbedre oss på trangere tider. Hva er det da de retter søkelyset mot? – Jo, mot utgiftene. I neste års budsjett er turen kommet til støtte til briller og tannregulering for barna. Linjen med å stramme inn overfor dem som har minst å gå på, fortsetter.

Når de ikke lenger har handlingsrom til å kutte i statens skatteinntekter, er det kommunenes lille handlingsrom på inntektssiden de går løs på. Eiendomsskatten skal bort, sier Fremskrittspartiet. Jeg tør ikke håpe på at dette løftet er like mye skrift i sand som at bommene skulle rives, for de er i gang med å kutte satsene. Hva er det OECDs analyse av norsk økonomi som kom denne uka, sier? – Jo, at beskatningen av eiendom allerede er for generøs.

Det økonomiske handlingsrommet blir trangere. Da må vi føre en politikk for å bygge det større. Reformert og tiltak som gir flere i arbeid, er et godt sted å starte, slik Arbeiderpartiet legger opp til. Nettopp når norsk økonomi går godt, bør mulighetene for å ruste oss for de utfordringene vi står overfor, brukes mer aktivt. Å få klimautslippene og forskjellene mellom folk ned og å få flere i jobb er vår politikk. Da vil også det økonomiske handlingsrommet bli større.

Stein Erik Lauvås (A) [10:43:46]: Det er alvorlig, det ropes «varsko her» fra hele landet. By- og kommunestyrene vedtar tydelige advarsler mot å endre skatteoppkrevningen, ordførere må ta til både penn, mail og telefon og formidle advarslene inn til regjering og storting. Ikke fjern skatteoppkrevningen fra kommunene, er den tydelige meldingen. Og de begrunner det godt: Kommunene har tall å slå i bordet med. Skatteoppkrevningen er både effektiv og rasjonell, og en av grunnene er den lokale kjennskapen og kunnskapen.

Det finnes et slags ordtak for dette: Om det virker, så ikke reparer det! Statsråd Jensen kunne uten frykt ha lyttet til både sine egne partifeller og øvrige som representerer regjeringspartiene der ute i kommunene, i kravet om å beholde skatteoppkrevningen lokalt. Slik ser det dessverre ikke ut til å bli.

Det som også er en alvorlig sak, er at statsråden ikke lytter til næringer som er i alvorlig trøbbel. Hestenæringen omsetter mye penger og aktivitet over hele landet. Om lag 16 500 årsverk genereres av denne næringen. Nå lyser alle røde lamper for næringen. De ber om bedre rammevilkår.

Arbeiderpartiet har lyttet til næringen og foreslår å redusere totalisatoravgiften og tilføre næringen 100 mill. kr allerede fra neste år. Det er alvorlig at statsråden ikke har sett og lyttet til de signalene som kommer fra hestenæringen. Det står mange arbeidsplasser

på spill over hele landet. Jeg håper at regjeringen kan ta alvoret inn over seg og etter hvert være med på et løft for næringen, men slik ser det dessverre ikke ut til at det blir.

Men det er jo Lucia-dagen, og da synger vi:

«Svart senker natten seg
I stall og stue
Solen har gått sin vei,
Skyggene truer
Inn i vårt mørke hus
Stiger med tente lys,
Santa Lucia, Santa Lucia».

Så kanskje statsråden kan være litt Lucia og tenne litt lys i stallen. Det er lov å håpe. Jeg kan stille opp som stjernegutt, om det kunne hjelpe saken.

Sigbjørn Gjelsvik (Sp) [10:46:15]: Regjeringen har i forslaget til statsbudsjett lagt opp til at en skal sentralisere skatteoppkrevingen fra den kommunale skatteoppkrevingen som er i dag, til skatteetaten – en regjering som har sagt at en er opptatt av å lytte, at en ikke bare skal bruke flertallet sitt.

I høringen som finanskomiteen hadde, kom det sterk motstand fra dem som er direkte berørt av dette, de ansattes organisasjoner, både på grunn av innholdet i forslaget og fordi det kom fullstendig overraskende på, uten en dialog med dem som blir direkte berørt. Nå, de siste dagene, har det spredd seg et stadig sterkere opprør i norske kommuner: Over 300 ordførere fra både opposisjonspartiene og regjeringspartiene, både fra Kristelig Folkeparti og fra Høyre og andre partier, har signert på et opprop der de sterkt går imot regjeringens forslag. Da hadde det jo vært en idé om en kanskje kunne ha lyttet til noen av de signalene som kommer, for det er særdeles uklokt det som det blir lagt opp til. Det vil svekke den lokale kompetansen. Det vil føre til at det blir mer krevende i kampen mot arbeidslivskriminalitet. Eksempelvis er det vel i Nord-Norge én plass der det er lagt opp til at ansatte i framtiden skal sitte og jobbe med de tunge sakene innenfor inndrivning på dette området.

Det en derimot burde har gjort dersom en var opptatt av å styrke kampen mot arbeidskriminalitet, er det som de kommunale skatteoppkreverne har bedt om år etter år, gang etter gang, men som er blitt avvist av Finansdepartementet, nemlig at de bør få utvidede fullmakter, få en hjemmel til å få større innsyn, slik at det kan styrke muligheten til å få inndrevet den riktige skatten på arbeidsgiveravgift. Det har en altså ikke fått.

Så til personalrabatter og fribilletter: Det er smålig, det som skjer. Bussjåførere, ansatte på togene, ansatte i butikkene – det er ikke spesielt fett å jobbe der, det er hardt arbeid, en har ikke mange privilegier. Mange opplever sterkt press på lønns- og arbeidsvilkår. Og så skal en bli fratatt noen av de få godene som en har. Nå har

det også gått ut beskjed til pensjonister og enker og enkemenn etter tidligere togansatte om at en heller ikke kan bruke det reisekortet som en tidligere brukte – en må betale et gebyr, en må opprette en profil på Vy for å kunne ta del i ordningen framover. Og så avslutter Bane NOR sin beskrivelse med å si direkte, selvsagt, at det er politikernes ansvar, men det er en svært uklokt politikk.

Vetle Wang Soleim (H) [10:49:35]: Først til Arbeiderpartiet: Flertallet har altså valgt å vente på en sak fra regjeringen i spørsmålet om vannkraftbeskatning, men havbruksskatt, som er på akkurat det samme punktet i behandlingen, ute på høring, det har ikke Arbeiderpartiet sagt noe om, med den begrunnelsen at det ikke har kommet en sak. Nei, det har verken kommet en sak på vannkraft eller på havbruksskatt, men på den ene saken er man altså klar til å konkludere med en gang. Hva er forskjellen på disse to sakene?

Så videre over til skatteoppkreveren – til Senterpartiet: Hvis nærhet er så viktig, hvordan kan det da ha seg slik at Senterpartiets egne ordførere har sentralisert mange av sine kontor? Sist i 2018 vedtok Senterpartiets ordfører på min kant av landet, nemlig Aure kommune, sammen med fem andre nordmørskommuner, å sentralisere skattekontoret i Kristiansund.

Hvis nærhet er viktig, hvorfor går ikke Senterpartiet bare imot regjeringens forslag, men tvert om pålegger alle kommuner å ha en egen kemner? Det må være den logiske konsekvensen av en argumentasjon der nærhet er så umåtelig viktig. Ja, da skal vi fra 1. januar 2020 ha 356 skatteoppkrevingskontor. Hvis det er riktig med Nordre Sunnmøre kemnerkontor, som skal betjene 90 000 innbyggere, er det litt rart å tenke på at en skal gå så hardt imot at en mindre kommune skal gå sammen med flere.

Til og med Senterpartiets egen leders kommune, Stange, gikk allerede i 2012 sammen med Hamar om å ha et felles skatteoppkrevingskontor. Hvis næringslivet er så imot dette her, hvordan kan det da ha seg at NHO har sagt at dette er et virkelig godt tiltak mot arbeidslivskriminalitet? Man får samlet statlige etater og virkelig tatt de store som driver og undergraver arbeidslivsmo-
dellen vi har her i Norge.

Senterpartiets politikk i denne saken er egentlig ikke politikk, det er rett og slett bare retorikk. Vettet er jevnt fordelt i dette landet, og det er mange av de samme ansatte som blir med over i den nye organiseringen, og det er de samme systemene som skal brukes i den nye organiseringen. Rommet for skjønn i slike saker skal være lite, det er tross alt oppkreving av skatt, men hvis det var et skjønn der, ville de samme folkene kunne forvalte det samme skjønn og så i fortsettelsen. En må ha vært innprentet med Senterpartiets vedtatte reto-

rikknotat i ganske mange år hvis man hentet logikk ut av det representant nr. 2 fra Hedmark klarte å lire ut av seg i hele fem minutter tidligere i dag.

Ingrid Heggø (A) [10:52:33]: Det nærmar seg jul. Kommunane i mitt fylke ville fått 263 sjukeheimplassar eller 401 fleire lærarar med Arbeidarpartiet sitt alternative budsjett. Det hadde vore ei flott julegåve. Julegåva frå regjeringa er minus 100 mill. kr til det nye storfylket Vestland. Julegåva til dei nesten 300 ordførarane som har undertekna oppropet om skattekontora, dei tilsette der og Kemnerforbundet er klar: «Vi veit best. Det skal sentraliserast.»

Forskjellen på grunnrente i havbruk og kraftskatteutvalet: Det er jo klinkande klart. Eit samla storting behandla dette i 2017, og vi seier i merknads form at vi står fast på det vi meinte i 2017.

Statsråden og representantane frå regjeringspartia vil ikkje sjølve svara på kor store skattelettar som skal koma med eiga regjering. Skal formuesskatten fjernast? Skal bompengane no fjernast, eller skal dei fortsetja som før med at dei med Framstegspartiet sine stemmer vedtek nye, store bompengeprojekt? Kva var føreseieleg då flypassasjeravgifta vart innført, då sukkeravgifta vart innført, eller då plastposeavgifta vart innført over natta? Kva var føreseieleg då ein to gonger over natta auka momsen for hotell og kollektivtransport?

Avgiftene har auka med 6,2 mrd. kr under denne regjeringa, og dei med minst i inntekt har slett ikkje fått skattelette i perioden 2017–2019. Det er berre å lesa regjeringa sin eigen proposisjon. Er dette rettferdig? Gjev det meir eller mindre i lommeboka til dei som har lite frå før? Eg har ikkje eingong nemnt alle dei andre usosiale kutta som regjeringa har kome med.

Statsministeren, finansministeren og talspersonar frå Høgre og Framstegspartiet er ute for å førebu oss alle på trongare tider. Men dei ser berre på kutt i utgiftene, ikkje på inntektsmogleighetene. Og dei skriv i merknads form at det er viktig at reduksjonen i skatte- og avgiftene held fram – altså mindre inntekter. Og dette er Kristeleg Folkeparti med på. Framstegspartiet vil til og med ha ein kuttkonkurranse, der velferdsgode, skule, helse og eldre vert taparane når dei fortset å velja skatte- kutt til dei som har mest frå før.

Sigurd Hille (H) [10:55:50]: Det var representanten Trygve Slagsvold Vedum som i sitt innlegg var innom noe han kalte byborgerskapet i Bergen. Jeg antar at i den utstrekning det er representanter for den yrkesgruppen, må det kanskje være undertegnede. Derfor syntes jeg det var hyggelig med den type omsorg som der fremkom. Jeg setter selvfølgelig pris på slike konservative synspunkter som for øvrig kom frem i hans innlegg.

Når det gjelder skatteetaten i Bergen, har undertegnede som alminnelig skattyter også hatt gleden av å være leder av skatteutvalget i den kommunen i en årrekke. Slik sett vil jeg vel si at jeg har et visst kjennskap til den etaten. Det er en aldeles utmerket etat, og det er aldeles utmerkede mennesker som jobber der, men jeg vil ikke se bort fra at det kan være naturlig med en viss fornyelse og utvikling også i den offentlige etaten. Så er det slik at det er en slags virksomhetsoverdragelse som finner sted, og formentlig vil de fleste følge med i den.

Utviklingen går jo stadig i en mer effektiv – og etter min oppfatning bedre – retning når det gjelder innkreving av skatt. Det er en betydelig forbedring som kan gjøres også innenfor det området, vil jeg tro. Vi har som kjent en veldig effektiv skatteetat. Vi kan bare tenke på hele skattemeldingssystemet, hvordan det er rigget til nå, og hvordan det fungerer for de fleste av oss. Det er en imponerende sak, egentlig. Jeg vil tro at mye av den kompetansen som ligger i skatteetaten, med fordel kan overføres til de lokale skatteinnkreverne. Som det står i saken, vil det være formålstjenlig med en helhetlig forvaltning av skatter og avgifter.

Etter min oppfatning er denne reformen svært god, og den burde vært gjennomført for lenge siden.

Sigbjørn Gjelsvik (Sp) [10:58:33]: Representanten Wang Soleim sto på talerstolen her og sa at dette ikke er politikk, det er bare retorikk. Senterpartiet har kjempet imot den massive sentraliseringen som ligger i at en legger ned 227 kommunale skatteoppkreverkontorer og erstatter dem med 56 kontorer i skatteetaten. Innenfor de kontorene i skatteetaten er alle de kontorene som skal drive med oppfølging av næringslivet, ikke alle de som skal drive med personinnfordring.

Jeg lurer på om representanten Wang Soleim i det hele tatt har snakket med noen av de ordførerne som har protestert – over 300 av landets ordførere, også en del fra hans eget parti. Jeg tror at en del av de ordførerne kanskje hadde noen forventninger om at når regjeringen snakket om at den ville gi nye oppgaver til kommunene i forbindelse med kommunereformen, skulle det innebære en realitet. Men det er jo ikke det som ligger i kommunereformen til regjeringen. Det er jo bare sentralisering, det også, mens oppgavene skal fratas kommunene, noe dette er et godt eksempel på.

Det vil føre til at en svekker fagmiljøet som en har forsøkt å bygge opp i kommunene, i noen sammenhenger i samarbeid mellom kommuner. Det blir vanskeligere også for de oppgavene som ligger igjen i kommunene – hvordan de skal utføres.

Til representanten Hille, som snakket om at vi har en effektiv skatteetat: Ja, det er helt riktig, og det skal vi være glade for. Men vi har en kommunal skatteoppkre-

ving som er enda mer effektiv, og som klarer å inndrive enda mer enn det skatteetaten gjør, og det er nettopp derfor det er uklokt å ta sjansen på den sentraliseringen som skjer. Det kunne kanskje være en idé om man for en gangs skyld ikke kopierte de dårlige erfaringene fra andre land, som eksempelvis Danmark, som forsøkte seg på nettopp en slik sentralisering. De har tapt store skatteinntekter nettopp fordi en ikke har sørget for å inndrive den skatten som de skal ha.

Så helt avslutningsvis: Hvis regjeringen nå fortsatt står fast på at den skal gjennomføre denne svært ukloke sentraliseringen, håper jeg i det minste at regjeringspartiene og regjeringen kan være imøtekommende overfor en del av de ansatte som nå får svært lang reisevei til sin nye arbeidsplass, mange av dem flere titalls mil, og finner fleksible løsninger, slik at de kan beholde kontorstedet de har hatt i sin kommune, i stedet for å måtte bli langpendlere, som for øvrig også er av dem som er blitt straffet svært hardt av denne regjeringen.

Vetle Wang Soleim (H) [11:01:52]: Det var i alle fall et noe mer defensivt Senterparti – og det hadde virkelig denne saken fortjent, for mye av det som er sagt fra denne talerstolen fra deres side, har jo ingen rot i sannheten.

Jeg kan for øvrig si at representanten Gjelsviks egen kommune allerede i 2011 gikk sammen med Skedsmo om å danne et felles skatteoppkrevingskontor. Eksempelene er mange over hele landet. Derfor er fortsatt min utfordring til Senterpartiet: Hvis de virkelig ønsker å legge makt bak ordene, må de si at alle kommuner skal ha et eget kontor, for det er jo det som er den eneste logiske konsekvensen av det de faktisk sier. Den logiske konsekvensen av at nærhet er så viktig, er: Jo flere kontor, jo bedre. 227 kan umulig være nok – en skulle hatt 500 kontor!

Det er kommet et ordføreropprop, det er helt riktig. Vi skal alltid lytte når lokaldemokratiets valgte ønsker å gjøre endringer og ønsker å påvirke Stortinget. Jeg mener at dette er en god reform. Jeg ser også at 44 pst. av de ordførerne som har signert, allerede har slått sammen sine kontor med én eller flere nabokommuner. Også Senterpartiets egen vararepresentant fra mitt fylke, Geir Inge Lien, har signert på oppropet – samtidig som man har felles skatteoppkrevingskontor med Molde.

Og når Senterpartiet kommer inn på Danmark: Det er stor forskjell på hva som var utgangspunktet for denne reformens gjennomføring i Danmark kontra i Norge. I Norge har vi som utgangspunkt at det samme systemet brukes av skatteetaten og de kommunale skatteoppkreverne. Derfor er det faktisk bare en effektivisering å slå sammen siden man bruker det samme systemet. Så utgangspunktet var noe helt, helt annet.

Men min utfordring står fortsatt: Hvorfor vil ikke Senterpartiet etablere flere kontor og legge inn penger i sine statsbudsjett til det? Nå blir det statliggjort, så nå kan man vedta på Stortinget at man skal ha flere kontor i kongeriket Norge.

Til slutt en stemmeforklaring og en rettelse i innstillingen: Regjeringspartiene vil ikke støtte noen av de løse forslagene som er fremmet her i salen. Det som måtte være av spørsmål omkring ansattes arbeidshverdag under den nye arbeidsgiveren, er jeg sikker på at regjeringen vil diskutere med de ansattes organisasjoner, og jeg er trygg på at skatteetaten også vil strekke seg langt for å ivareta dyktige ansattes behov i en slik omstillingsprosess.

Så har jeg også en rettelse, og det er i avgiftsvedtaket for engangsavgift, under 2), avgiftsgruppe g: Der skal altså motoreffekt være angitt i kilowatt og ikke i kilogram, og slagvolum skal være angitt i kubikkcentimeter og ikke i kilo.

Presidenten: Takk for den oppklaringen.

Trude Brosvik (KrF) [11:05:01]: Det er ein del eg ikkje forstår, bl.a. påstanden om at Kristeleg Folkeparti er med i ein kuttkonkurranse. Det var òg ein feil som blei nemnd, at det er 100 mill. kr i kutt til Vestland. Det er 100 mill. kr i pluss til Hordaland, og så er det 100 mill. i kutt til Sogn og Fjordane, så det går ut i null.

Det som verkeleg er utfordrande, er det som går på klima. Det er den største saka, som vi må ha større merksemd på. Det som ville ha vore nyttig for klimaet, var om ein frå denne salen fekk på plass gode ordningar som tok bort den store økonomiske risikoen som ligg i å vere først med f.eks. kollektivanbod som krev nullutslepp. Der er Vestland i første rekkje, på både ferjer og hurtigbåtar. Regjeringa har i budsjettet ein god merknad om dette, og det er viktig at han blir følgd raskt opp – for fylka si skuld, men mest for klimaet.

Statsråd Siv Jensen [11:06:33]: Jeg trodde egentlig at debatten om skatteoppkreverne skulle komme i den neste saken, men det ser ut til at vi tar den nå, derfor vil jeg bare si noen få ord om den.

Det har vært mange påstander fra denne talerstolen i løpet av debatten, og mange av dem er regelrett gale. Den ene påstanden gjelder det at man hele tiden henviser til Danmark. Det er helt umulig å ha en relevant sammenligning med Danmark. Hovedårsaken til at Danmark fikk problemer med sin omlegging, var at de arvet og driftet en lang rekke kommunale innkrevings-systemer, og de har også hatt problemer med å utvikle et nytt fellessystem. I Norge har vi det. Det er altså et system som brukes og er utviklet av skatteetaten, så da er på en måte den feilkommunikasjonen oppklart.

Dette er en reform som i all hovedsak har som hensikt å styrke kampen mot arbeidslivskriminalitet og svart økonomi, styrke rettssikkerheten og legge til rette for større grad av likebehandling. Jeg hører at Senterpartiet prøver å skape et inntrykk av at denne fleksibiliteten som man har, blir borte ved at man overfører skatteoppkrevingen til skatteetaten. Det er feil. Man vil ha akkurat det samme regelverket, det vil ikke være noen forskjell, men man vil legge til rette for større grad av likebehandling for skattyterne, og det mener jeg er et sunt prinsipp. Det bør i hvert fall ikke være sånn at noen får mer fleksible løsninger fordi de kjenner skatteoppkreveren. Det synes å være Senterpartiets tilnærming til dette, og det er jeg imot. Jeg mener at skattyterne har krav på den samme rettssikkerheten, uansett hvor i landet de finner seg.

Senterpartiets leder var veldig opptatt av skatteoppkreveren på Stange, men Stange har altså ikke egen skatteoppkrever. De har interkommunalt samarbeid med Hamar, og det har de hatt siden 2012. Denne skatteetaten skal nå fortsatt være på Hamar, men Hamarkontoret ble styrket med fem årsverk som følge av omleggingen. Det betyr i realiteten at man styrker den ordningen som Trygve Slagsvold Vedum sto og hyllet fra denne talerstolen, og det synes jeg det kan være greit å merke seg.

Så er det denne såkalt massive sentraliseringen som Senterpartiet snakker om. Vel, jeg hadde et replikkordskifte med representanten Gjelsvik under finansdebatten 27. november. Da var Gjelsvik veldig opptatt av at man skulle gjøre effektiviseringer, kutte i konsulentbruk osv. Da spurte jeg representanten om han trodde det var sånn at byråkratikkutt bare kunne tas i Oslo. Da sa representanten Gjelsvik at ja, det er fornuftig å redusere byråkrati uansett hvor det er i Norge, slik at vi kan frigjøre penger for å styrke andre tjenester. Det mente han 27. november. Nå går han til kamp mot det å frigjøre ressurser som kan brukes på å styrke politiet, barnehagene og andre viktige tjenester.

Jeg synes dette er en god reform, og Senterpartiet burde støtte den.

Trygve Slagsvold Vedum (Sp) [11:09:46]: Erfaringene med mange av reformene til dagens regjering er at de har blitt solgt inn som noe, og virkeligheten har blitt noe annet. Det tydeligste eksemplet er den såkalte nærpolitireformen. Når en leser den store, faglige boka som Politihøgskolen har skrevet om politireformen, er en av hovedkonklusjonene: Tidenes sentralisering av norsk politi. Likevel sto regjeringen og kalte det en nærpolitireform, mens det var sentralisering og byråkratisering. Regionreformen har vært kjempedyr, byråkratiserende, kostbar – den ble solgt inn som om det skulle være

effektivisering. Så når en begynner å se på de ulike reformene som regjeringen har gjennomført, har de ikke vært avbyråkratiserende, de har ikke vært kostnadsbesparende – de har vært byråkratiserende. Men regjeringen har så blind tro på at hvis det bare gjennomføres sentraliserende grep, kommer det gevinster ut. Det er det lite faglig belegg for.

Når vi har vært så tydelige i diskusjonen om kommunal skatteoppkreving, er det for det første fordi vi mener at kommunene har løst den oppgaven på en veldig god måte. Statistikken viser at de har veldig høy innkreivingsgrad – høyere enn den statlige. Jeg sier ikke at det statlige er dårlig, men jeg sier at de kommunale har vært svært, svært gode.

Vi i Senterpartiet mener at det har vært en styrke at man kjenner lokale forhold. Selvfølgelig vet jeg utmerket godt at skatteinnkrevingen på Hamar er en del av et felles skattekontor med en nabokommune, for kommunene har funnet ut at det er en god samarbeidsløsning i mitt område – det gode, lokale vettet. En kan snakke med dem direkte, og det er lett å få kontakt med de ulike saksbehandlerne på det lokale skattekontoret for mitt område.

Jeg var på et lokalt skattekontor på Koppang for to uker siden. Det er skattekontor for Midt-Østerdal-kommunene. Der er det fire stykker som jobber, som driver med skatteinnkreving for Stor-Elvdal og nabokommunene – en god løsning. Det som skjer når det kontoret nå skal legges ned som følge av det grepet som regjeringen gjør, er at de skal få kontorsted enten på Hamar eller på Kongsvinger. Det er 12 eller 19 mils kjøring – daglig pendling – selvfølgelig i praksis nesten helt umulig å gjennomføre, og det skaper sentralisering av arbeidsplasser. Det er jeg bekymret for, og i tillegg får man en skatteoppkrever som kjenner dårligere til lokale forhold. Det er det det handler om, hvis man ser konkret på hvordan dette slår ut.

Så skal jeg velge å legge godsida til på slutten, for jeg hørte det Vetle Wang Soleim sa om arbeidstakere i skatteetaten. Til sjuende og sist handler politikk alltid om folk, og det hadde vært veldig bra hvis regjeringspartiene og regjeringen kunne se på om man kan gjøre lokale tilpasninger som gjør at noen av dem som dette får størst utslag for når det gjelder arbeidssted, kunne beholde kontorsted, i hvert fall i en overgang. Man har ikke kommet i gang med det konkrete arbeidet når det gjelder mange av dem, og det er noen som kanskje kan få 12–20 mils avstand, og da blir det veldig krevende. Derfor ønsker jeg å gjøre forslag nr. 4 om til et oversendesforslag, som gjør at det ikke kan brukes motsatt vei i den videre behandlingen. Jeg håper at det lå en reell åpning nå i det Wang Soleim sa.

Presidenten: Flere har ikke bedt om ordet til sakene nr. 1 og 2.

Sak nr. 3 [11:12:46]

Innstilling fra finanskomiteen om bevilgninger på statsbudsjettet for 2020 vedrørende rammeområde 19 Tilfeldige utgifter og inntekter, rammeområde 20 Stortinget, finansadministrasjon mv., rammeområde 22 Utbytte mv., samt garantier under Finansdepartementet, statsbudsjettets 90-poster, statslån og kapitlene som gjelder overføring til og fra Statens pensjonsfond utland (Innst. 5 S (2019–2020), jf. Prop. 1 S (2019–2020) og Prop. 1 S Tillegg 2 (2019–2020))

Presidenten: Etter ønske fra finanskomiteen vil presidenten ordne debatten på følgende måte: 5 minutter til hver partigruppe og 5 minutter til medlemmer av regjeringen.

Videre vil det – innenfor den fordelte taletid – bli gitt anledning til replikker med svar etter innlegg fra medlemmer av regjeringen, og de som måtte tegne seg på talerlisten utover den fordelte taletid, får en taletid på inntil 3 minutter.

Henrik Asheim (H) [11:13:47] (komiteens leder og ordfører for saken): Denne delen av budsjettbehandlingen er ikke den delen som skaper mest konflikt, i hvert fall ikke i innstillingen, men det betyr ikke at ikke de tingene som ligger i Innst. 5 S for 2019–2020, også er svært viktige. Blant annet dreier dette seg om våre konstitusjonelle institusjoner, altså Stortinget og regjeringen. Det handler om oljefondet vårt, og det handler ikke minst om finansadministrasjonen – å ta inn de skattene som skal betales inn, effektivt og godt, men også at vi har en god og riktig regulering av finansnæringen vår.

Jeg tror at grunnen til at det ikke blir store konflikter i innstillingen her, er at veldig mye av politikken rundt disse budsjettpostene gjennomføres i andre deler av det som finanskomiteen behandler gjennom året, enten i budsjettinnstillingen og alternative budsjetter eller gjennom f.eks. fondsmeldingen og finansmarkedsmeldingen. Derfor er dette en innstilling som har svært få alternative forslag. Det er et forslag fra partiet Rødt, og det er jeg helt sikker på at de kommer til å begrunne selv i sitt innlegg. Så med det takker jeg for ordet.

Eigil Knutsen (A) [11:15:02]: I likhet med finansministeren trodde jeg kanskje at hoveddelen av debatten om skatteoppkreverne kom i denne saken, så her kommer i hvert fall Arbeiderpartiets ståsted i saken.

Sentraliseringen av skatteoppkreverne er kanskje den viktigste og største konflikten i Innst. 5 S for 2019–

2020. Det er ikke første gang dette blir foreslått fra Høyre og Fremskrittspartiet. Det nye er at en får gjennomslag fra et knapt flertall i stortingssalen.

Regjeringen skriver selv at det er lite som har endret seg i saken siden sist den var på høring, i 2015. Det er grunnleggende feil. Siden den gang har 119 kommuner slått seg sammen til 47 nye kommuner. Da Stortinget i forrige periode stemte ned sentraliseringen av skatteoppkreverne, ble det påpekt at dette burde ses i sammenheng med kommunereformen. Jeg kan ikke se at det er gjort en ny vurdering opp mot et nytt kommune-kart nå.

Siden forrige gang vet vi også enda mer om omfanget av sosial dumping og arbeidslivskriminalitet i det norske arbeidslivet, som skatteoppkreverne spiller en viktig rolle i kampen mot. De ansattes organisasjoner mener statliggjøringen fører til mindre kontroll og dårligere rettssikkerhet, for uansett hvordan vi vrir og vender på det, vil avstanden mellom kontrollør og den kontrollerte øke.

I tillegg får vi nå både fastsetting og innkreving av skatt på de samme hendene. Kemnerforbundet påpeker at dette øker risikoen for at innfordringsmessige hensyn tas ved fastsetting, og at fastsettingshensyn tas ved innfordring – en veloverveid innvending etter mitt skjønn, men heller ikke dette er utredet fra regjeringens side.

Arbeiderpartiets mål er at skattesystemet vårt skal finansiere velferdsgoder, omfordele ressurser fra dem med mest til dem med minst, og at systemet skal være preget av tillit. For å ha tillit må det være enkelt å komme i kontakt med skattemyndighetene og skatteoppkreveren. En kommunal organisering senker terskelen, og for Arbeiderpartiet er det særlig viktig at vanskeligstilte skattytere skal komme enkelt i kontakt med skatteoppkreveren for å løse sine utfordringer.

En annen tillit som svekkes ved denne sentraliseringen og regjeringens statsbudsjett generelt, er tilliten mellom kommuner og stat. Staten, ved regjeringen, pålegger kommunene stadig nye krav som ikke finansieres. Halvparten av kommunene melder at bemaningsnormen for barnehagene ikke er finansiert. 70 pst. av kommunene sier det samme om lærernormen.

Et annet eksempel er frivilligsentralene. Før fikk kommunene tilskudd til frivilligsentraler, nå legges de over på totalrammen. Det kunne vært greit om tilskuddene faktisk fulgte over i totalrammen, men 74 pst. av kommunene får mindre overføringer til frivilligsentraler med regjeringens budsjett.

Grunnen til at jeg kommer med disse eksemplene på saker som ikke skal vedtas i dag, er at det samme gjelder for skattekontorene. Mange kommuner melder nemlig om at de trekkes mer enn det det koster å drifte skatteinnkrevingen – 1 mill. kr for noen kommuner,

4 mill. kr for noen, 8 mill. kr for noen andre. Denne måten styrer en ikke offentlig sektor på. Statliggjøringen og sentraliseringen av skatteoppkreverne er et slående eksempel på en regjering som har gitt opp å bruke politiske verktøy for å styre samfunnsutviklingen.

For Arbeiderpartiet er det et mål at vi i årene som kommer, med digitalisering og ny teknologi, kan ha enda flere offentlige arbeidsplasser spredd ut i landet. Det handler om å se mulighetene for å ta hele landet i bruk, og ikke lete etter argumenter for å sentralisere oppgaver.

Sigbjørn Gjelsvik (Sp) [11:19:16]: Jeg vil helt kort si noe om den kommunale skatteoppkrevingen. Jeg merket meg at statsråd Siv Jensen mente det var et eksempel på byråkrati en skulle redusere i, men den kommunale skatteoppkrevingen er en svært effektiv og god måte for å innkreve skatt. De leverer gode resultater, og de har god dialog med dem de skal tjene. Der det derimot er behov for å sørge for kutt, er i departement, i direktorat og i underliggende etater, der en har hatt en kraftig vekst under dagens regjering. Svar som finansministeren selv har kommet med, viser at det for direktorat i løpet av få år var en vekst på over 2 000. Eksempelvis kom det fram her om dagen at man i Bane NOR alene har en kommunikasjonsavdeling på 50 personer. Det er flere kommunikasjonsfolk i Bane NOR enn det er i First House. Ifølge opplysninger som har kommet fram, har de i tillegg ti personer i sjefsstilling på kommunikasjon. Det er i Bane NOR, et statlig foretak som ikke er i konkurranse med noen andre, og der en skulle tro det var relativt enkelt å beskrive hva som er deres oppdrag, nemlig å sørge for en jernbane i Norge der en legger til rette for både at togene skal gå, og at de går når de skal.

Det er behov for å kutte i statlig byråkrati. Bare konsulentbruken i staten var på 4,4 mrd. kr første halvår i år. I tillegg er det mange andre plasser i det budsjettet vi nå skal behandle, det er behov for å gå nøye gjennom og finne mulighet til kutt.

Et av områdene som blir behandlet i denne innstillingen, er tolletaten. Det er viktig å bidra til styrking av tolletaten og deres budsjett. De har stått i tunge prosesser de senere årene. Vi har fått tydelige innspill fra deres organisasjoner på hvor krevende det er å opprettholde og ivareta det tilbudet og samfunnsoppdraget som toll-etaten har. Når det gjennom vinteren så langt nok en gang har vært fokus bl.a. på problemer med utenlandske vogntog, er det viktig å styrke kontrollen av dem, både på grensen og i Norge. En ser stadig oppslag om at det blir bestilt nye ting på nett av både kniver og andre våpen, også av svært unge personer. Vi ser på område etter område behov for å styrke tolletaten, styrke grensekon-

trollen, sånn at vi kan bidra til å sikre ordnede og seriøse forhold i Norge. Jeg håper at en framover kan bidra med bedre ressurser til tolletaten enn det som er per nå.

Så til Statistisk sentralbyrå. Det har vært et stort tema for finanskomiteen så langt i perioden. I denne sammenheng skal jeg nøye meg med å si at jeg mener det er utrolig viktig å styrke de enhetene som Statistisk sentralbyrå har. Vi har tidligere vært opptatt av at den virksomheten som de har på Kongsvinger, skal opprettholdes innenfor samme ramme som før, og at det kontorstedet ikke skal svekkes. Med det avslutter jeg mitt innlegg.

Bjørnar Moxnes (R) [11:23:35]: Vårens minst vakre eventyr er når lønnskommisjonen legger fram forslag for Stortinget om å øke lønna for oss her inne og for regjeringsmedlemmene til stadig nye høyder. Dette har over tid ført til en politikerlønn som er langt over lønna til folk flest, som vi skal representere, vi som er valgt inn her på Stortinget. I 2020 vil stortingslønna, om ingenting skjer, passere 1 mill. kr. Folk utenfor stortingsalen synes dette er urimelig høyt. Vi som er i denne salen, kan gjøre noe med det. Vi kan tråkke inn bremsen, og det vil Rødt foreslå at Stortinget gjør i dag.

Rødt har lenge stått alene om å foreslå kutt i stortingslønna, men nå ser det ut til at også andre partier er på glid. For få uker siden vedtok AUFs landsstyre at de ønsker å kutte stortingslønna ned til 8G, som er det samme som Rødt foreslo i Stortinget før sommeren – det vil si ned fra 1 mill. kr til under 800 000 kr. Kort tid etter vedtaket fra AUF gikk flere av Arbeiderpartiets stortingsrepresentanter ut i media med støtte til forslaget om mer moderasjon i politikerlønningene. Dette er definitivt gode takter.

Vi har også merket oss at Senterpartiets leder, Trygve Slagsvold Vedum, krever frys – lønnsfrys – for ledere i staten. Det stiller vi oss helhjertet bak, ikke minst fordi Rødt har foreslått det før, og det er bare hyggelig at andre partier lærer av Rødt. Det vi hører fra Senterpartiet, er gode, men ganske dagsferske toner, for ganske nylig stemte Senterpartiet mot forslag om å begrense lederlønningene i staten, da det kom til behandling i Stortinget. Men la nå fortid være fortid. Det viktige er hva partiene går inn for i dag, og i dag har partiene muligheten til å la handling følge ord når Stortinget stemmer over Rødts forslag.

Stortinget bør i dag vedta at lønnskommisjonen legger fram forslag – en plan – for kutt i stortingslønna, for deretter å binde politikerlønningene til utviklingen i grunnbeløpet i folketrygden. På den måten kan vi sikre at avstanden mellom de folkevalgte og befolkningen ikke blir større enn den allerede er i dag, men tvert imot går ned.

Jeg vil runde av med å si til de borgerlige her i salen at folkevalgte ikke skal bli noen lønnsadel. Når de kutter i eldres pensjoner, når de kutter i arbeidsavklaringspenger, når de kutter til folk som pendler til jobben eller bor på brakke, bør de også ha magemål til å stanse sin egen lønnskarusell før Stortinget bikker millioninntekt. Med det tar jeg opp Rødts forslag i saken.

Presidenten: Representanten Bjørnar Moxnes har tatt opp det forslaget han refererte til.

Nils Kristen Sandtrøen (A) [11:27:09]: Landets nest største grensepassering ligger i Hedmark. I dag har vi en viktig debatt om toll og om hvordan vi skal kunne ha trygghet på grensa og oversikt. I tillegg er det slik at Kongsvinger tollområde har ansvaret for 28 av 62 grenseoverganger, så dette er et sentralt område knyttet til hva som skjer på grensa mellom Norge og Sverige.

Men det er faktisk ikke et eneste bemannet tollkontor i Norge, på norsk side av grensa i Hedmark og Innlandet. Ved Magnormoen, som er den nest største grenseovergangen i Norge, har myndighetene overlatt kontrollen til Sverige, og de har åpent kun innenfor det som er normal kontortid. Det er nå en situasjon hvor det ikke er noen egentlig virkningsfull tollmyndighet på norsk side i store deler av landet vårt, langs den lange grensa i Hedmark til Sverige.

Arbeiderpartiet mener det er behov for å styrke kapasiteten ved grensekontrollen, og det er veldig bra at finansministeren er her nå, for da ønsker jeg å utfordre finansminister Siv Jensen på om Fremskrittspartiet og regjeringen vil være med oss i Arbeiderpartiet på å styrke grensekontrollen, slik at vi igjen kan få bemanning på norsk side.

Det er jo sånn at det trolig ikke finnes noen stat i historien som har hatt mer økonomiske muskler per person enn det vi har i Norge i dag, men det virker som om ganske grunnleggende tjenester er i ferd med å bli underfinansiert og sterkt underprioritert. Derfor er jeg spent på finansministerens svar på om vi det neste året vil få en styrking av tollmyndighetene på norsk side, langs den lange grensa vår til Sverige.

Presidenten: Flere har ikke bedt om ordet til sak nr. 3.

Sak nr. 4 [11:29:25]

Innstilling fra helse- og omsorgskomiteen om Endringer i statsbudsjettet 2019 under Helse- og omsorgsdepartementet (Innst. 100 S (2019–2020), jf. Prop. 19 S (2019–2020))

Presidenten: Etter ønske fra komiteen vil presidenten ordne debatten på følgende måte: 3 minutter til hver partigruppe og 3 minutter til medlemmer av regjeringen.

Videre vil det ikke bli gitt anledning til replikkordskifte, og de som måtte tegne seg på talerlisten utover den fordelte taletid, får en taletid på inntil 3 minutter.

Geir Jørgen Bekkevold (KrF) [11:30:05] (komiteens leder og ordfører for saken): Helse- og omsorgsdepartementet legger i proposisjonen fram forslag om endringer av bevilgningene under enkelte kapitler på statsbudsjettet for 2019. Det er en samlet komité som slutter seg til disse endringene.

Grunnen til at jeg tar ordet, er at jeg føler behov for å komme med en kommentar til en av merknadene som opposisjonspartiene har i denne saken. Det gjelder en merknad knyttet til kapittel 762 Primærhelsetjeneste, post 61 Fengselshelsetjenesten, som foreslås å bli redusert med 13,7 mill. kr på grunn av mindreforbruk i tilskuddsordningen til kommunenes tilbud om helsetjenester til innsatte i fengsel. Tirsdag hadde komiteen besøk av Sivilombudsmannen, som redegjorde for en særskilt melding til Stortinget om isolasjon og mangel på menneskelig kontakt i norske fengsler. Helse og omsorg var også en viktig del av denne særskilte meldingen, og det viser seg at når det gjelder helsetilbudet i fengslene, er det for dårlig, ikke minst innenfor psykisk helse.

Dette vil vi komme tilbake til. Saken ligger nå til behandling i kontrollkomiteen. Jeg har bare lyst til å si meg enig med opposisjonspartiene når de i denne merknaden oppfordrer til å gjøre den ordningen mer kjent, for hvis det er slik at ordningen ikke er godt nok kjent, og at det er årsaken til dette mindreforbruket, bør det gjøres noe med det. Så vil vi sikkert komme tilbake til den særskilte meldingen på egnet måte på et senere tidspunkt.

Nils T. Bjørke hadde her teke over presidentplassen.

Kjersti Toppe (Sp) [11:32:07]: Eg vil berre kort kommentera dei merknadene som vi har til saka. Vi stemmer sjølvsagt for endringane i statsbudsjettet. Men vi har ein merknad om fengselshelsetenesta, for vi synes at det på ein måte er uforståeleg at ein reduserer denne posten med 13,7 mill. kr på grunn av eit mindreforbruk i tilskotsordninga for kommunetilbodet om helsehjelp i fengsel, når vi veit om dei store utfordringane. Vi ber om at den tilskotsordninga vert gjort meir kjend. Eg er ganske sikker på at det er eit stort behov der ute.

Så har vi ein merknad om forsøk med statleg finansiering av omsorgstenester, som vert foreslått auka med 45 mill. kr. Det viser – og dette har jo Arbeidarpartiet, SV

og Senterpartiet påpeikt – at det er eit stort behov for auka midlar i eldreomsorga generelt.

Så har Senterpartiet og SV ein merknad om Helseplattformen, der vi påpeiker at eventuelle meirbehov som oppstår no, må kommunane og Helse Midt-Norge dekkja av egne rammer. Vi påpeiker at regjeringa har eit ansvar for at dei store og pågåande investeringane innanfor e-helse ikkje vert nok ei kostbar IKT-investering i helsesektoren som vert mislykka. Det har vi òg påpeikt tidlegare.

Det var dei tre merknadene vi hadde, og som eg hadde lyst til å referera frå Stortingets talarstol.

Presidenten: Fleire har ikkje bedt om ordet til sak nr. 4.

Sak nr. 5 [11:33:57]

Innstilling fra helse- og omsorgskomiteen om Endringer i spesialisthelsetjenesteloven og pasient- og brukerrettighetsloven (lovfesting av systemet for nye metoder m.m.) (Innst. 93 L (2019–2020), jf. Prop. 55 L (2018–2019))

Presidenten: Etter ynske frå komiteen vil presidenten ordna debatten slik: 5 minutt til kvar partigruppe og 5 minutt til medlemmer av regjeringa.

Vidare vil det – innanfor den fordelte taletida – verta gjeve anledning til replikkordskifte på inntil seks replikkar med svar etter innlegg frå medlemmer av regjeringa, og dei som måtte teikna seg på talarlista utover den fordelte taletida, får ei taletid på inntil 3 minutt.

Kjersti Toppe (Sp) [11:34:42] (ordførar for saka): Komiteen har behandla forslag til endringar i spesialisthelsetenestelova og pasient- og brukarrettslova om lovfesting av systemet for nye metodar. Det er tverrpolitisk einigheit om at helsetenestas prioriteringar på gruppenivå må skje etter ei avveging av ressursbruk, nytte og alvorsgrad. Det vart i 2013 oppretta eit nasjonalt system for å vurdera å innføra nye metodar i spesialisthelsetenesta, som i dag vert praktisert ut frå vedtatte prinsipp for prioritering.

Regjeringa føreslår no å lovfesta dei tre prioriteringsprinsippa samt å lovfesta dei regionale helseføretaka sitt ansvar for å sørgja for at det finst eit nasjonalt system for å avgjera kva metodar som vert tilbydde i spesialisthelsetenesta. Det vert òg føreslått at avgjerder som vert fatta i dette systemet, ikkje skal betraktast som vedtak etter forvaltingslova, og å lovfesta prinsippet om at pasienten sin rett til helsehjelp i spesialisthelsetenesta avgrensar seg til dei tenestene spesialisthelsetenesta har plikt til å yta og finansiera. I tillegg vert det føreslått å lovfesta prinsippet om at det ikkje skal vera mogleg å be-

tala for ei oppgradering av helsehjelpa som vert tilbydd i den offentlege helsetenesta.

Departementet meiner at dette er å lovfesta dagens praksis. Komiteen har arrangert open høyring i saka der det kom fram stor misnøye mot fleire sider ved Nye metodar slik systemet vert praktisert i dag. Både bransjeaktørar, pasientorganisasjonar og fagprofesjonar oppfatta systemet som lukka og ugjennomsiktig. Pasientorganisasjonar viste til manglande brukarrepresentasjon, manglande klageåtgang og manglande opning for individuelle unntak for avgjerder på gruppenivå samt å vera lite tilpassa medisinsk utstyr. Fleire framheld at ei lovfesting av systemet for nye metodar inneber ei svekking av pasientane sine rettar. Dei regionale helseføretaka støttar forslaget. Ifølgje regjeringa og dei regionale helseføretaka vil ei rettsleg forankring av Nye metodar gi systemet auka legitimitet.

Komiteens tilråding vert fremja av medlemmane frå Høgre, Framstegspartiet, Venstre og Kristeleg Folkeparti, mens Arbeidarpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti ikkje støttar forslag til lovfesting av systemet for nye metodar. Både regjeringspartia og opposisjonen har fremja forslag om evaluering av systemet for nye metodar.

For Senterpartiets del er det uforståeleg at regjeringspartia i dag både føreslår å evaluera systemet for nye metodar og samtidig vil stemma for å lovfesta systemet for nye metodar. Det einaste truverdige hadde vore først å få gjennomført ei evaluering.

Også Senterpartiet vil ha ein nasjonal modell for prioritering i spesialisthelsetenesta, men dagens modell, med Beslutningsforum, har ikkje nødvendig tillit og openheit slik eit prioriteringsorgan er nøydt til å ha. Det har ført til ein maktkonsentrasjon til dei regionale helseføretaka og gir dei fire regionale helseføretaksdirektørane altfor store fullmakter til å bestemma over viktige helseprioriteringar i samfunnet. Vi er sterkt kritiske til at alle prioriteringsavgjerder skjer innanfor helseføretaka sine rammer, i lukka møte, utan openheit om avgjerdsgrunnlaget. Å lovfesta dette systemet i dag og sidan gjera ei evaluering, slik regjeringspartia føreslår, er å ikkje visa ein reell vilje til å endra på dagens system.

Senterpartiet fryktar konsekvensane ei lovfesting av prioriteringskriteria og systemet for nye metodar vil ha for etablerte pasienttilbod, slik som livreddande dialyse. Vi er òg bekymra for konsekvensane dette systemet og lovfestinga vil ha for innføring av persontilpassa medisiner. Dette kom òg veldig tydeleg fram i høyringa i komiteen.

Vi meiner det er uklart om Noreg med dette risikerer å bryta internasjonale konvensjonar og regelverk, og at forslaget vil føra til ei innskrenking av pasientrettane. Det vert presisert i saka at retten til nødvendig og for-

svarleg helsehjelp ikkje strekk seg lenger enn det tilbodet som spesialisthelsetenesta er forplikta til å yta og finansiera. Dei regionale helseføretaka skal gjennom systemet for nye metodar få som lovpålagt oppgåve å avgjera kva helsehjelp spesialisthelsetenesta er forplikta til å yta, og konsekvensen vert at det er Beslutningsforum som skal avgjera.

Med det tar eg opp forslaget i saka.

Presidenten: Representanten Kjersti Toppe har teke opp det forslaget ho refererte til.

Tuva Moflag (A) [11:40:05]: I dag skal Stortinget stemme over om vi skal lovfeste Beslutningsforum for nye metoder, systemet vi har rigget for innføring av nye medisiner og utstyr i Norge. Arbeiderpartiet er enig i at det er viktig å ha et etterprøvbart, lovfestet system for prioritering og innføring av nye medisiner, men vi vil ikke lovfeste et system som har åpenbare mangler. Og vi vil ikke lovfeste et system som ikke er evaluert, til tross for at det ble satt av penger til dette allerede i statsbudsjettet for 2015.

I kjølvannet av Nav-skandalen skal samtlige departementer og underliggende etater nå under lupen for å sikre at de ikke har feiltolket EØS-regelverket. Man vil sikre seg mot at disse feilene skjer igjen og rammer enkeltmennesker. Samtidig som dette skjer, skal Stortinget i dag stemme over et lovforslag som landets fremste helsejurister har advart mot kan være i strid med våre internasjonale forpliktelser. På spørsmål fra Arbeiderpartiet i spørretimen svarte helseministeren at lovforslaget etter hans vurdering er i tråd med menneskerettighetene. Det er vi usikre på. Vi er dessverre bekymret for at en tilstrekkelig utredning av disse spørsmålene ikke har blitt gjort før lovforslaget ble sendt til Stortinget.

En samlet komité forstår at forslaget som lovfester både de tre prioriteringskriteriene og det nasjonale systemet for å beslutte hvilke metoder som tilbys i spesialisthelsetjenesten, også betyr følgende – jeg siterer fra innstillingen:

«Departementet foreslår herunder å lovfeste at beslutningene som fattes i dette systemet, ikke skal betraktes som vedtak etter forvaltningsloven.»

Det var altså en samlet komité som hadde den forståelsen.

Her er vi ved noe av kjernen i problemet. Sammen med resten av opposisjonen forstår vi lovforslaget slik at dette innebærer en begrensning i adgangen til å klage på beslutningen.

Pasienter har rett til nødvendig helsehjelp fra spesialisthelsetjenesten. Begrepet «nødvendig helsehjelp» betyr helsehjelp med en forsvarlig standard, basert på en individuell vurdering av behov. Pasienten skal derfor vurderes konkret, og det avgjørende er pasientens be-

hov ut fra en helsefaglig vurdering. Problemet er at det ikke ligger noen garanti for at dette blir gjeldende med den foreslåtte lovteksten – snarere tvert imot.

Beslutningsforum gjør sine vurderinger på bakgrunn av gjennomsnittlige helseeffekter for en hel gruppe. Det betyr at dersom du skiller deg radikalt fra din pasientgruppe og kan vise til god effekt av en behandling som ikke er innført av Beslutningsforum, mister du med dette lovforslaget retten til å bli vurdert individuelt.

Arbeiderpartiet vil ikke være med på en lovfesting som kan bidra til å svekke pasientens rettigheter, og vi vil ikke bidra til å lovfeste Beslutningsforum før det er evaluert. Vi lytter til Legeforeningen i denne saken, vi lytter til pasientorganisasjonene, og vi lytter til bransjeaktørene. Vi stiller oss svært undrende til at regjeringspartiene er så fast bestemt på å presse denne saken gjennom nå, når de selv også innser at det er behov for en evaluering av systemet.

Torill Eidsheim (H) [11:44:04]: Uavhengig av størrelsen på helsebudsjettet må prioriteringar alltid gjera – vanskelege val om kva som skal kome først, og kva som må vente. Moglegheitene vi har, overstig resursane, sjølv i eit rikt land som Noreg.

Stortinget har einstemmig vedteke kva prioriteringskriterium som skal leggast til grunn for dei behandlingar og medisinar pasientane i Noreg kan få. Det er nyttekriteriet, resurskriteriet og alvorskriteriet.

Det vi lovfestar i dag, er nettopp desse tre prioriteringsprinsippa, og at alle dei regionale helseføretaka skal ha eit felles system for å avgjera kva metodar ein kan tilby i spesialisthelsetenesta. Vi vil ikkje ha det slik at ein kan få anna behandling i Helse Aust enn det ein kan få i Helse Vest. Vi vil ha likeverdige tenester av god kvalitet til alle pasientar uavhengig av kvar i landet dei bur.

Samtidig er det viktig at systemet for nye metodar kontinuerleg blir vidareutvikla og tilpassa nye behov. Rutinar og prosessar i systemet må tilpassast over tid og i tråd med den medisinske og teknologiske utviklinga. Blant anna ser vi at utviklinga av persontilpassa medisin inneber at behandlingsmetodar blir retta mot stadig mindre pasientgrupper. Det kan difor vere eit behov for å vidareutvikle dokumentasjon av effekt for desse gruppene.

Difor vedtar vi òg at systemet må evaluerast.

Hensikta med ei slik evaluering er å sikre riktig vidareutvikling. Det må sikrast ein likeverdig og rask introduksjon av nye metodar i spesialisthelsetenesta.

Det er kome noko kritikk av rekkjefølgja ting skjer i. Eg vil difor understreke at lovfestinga av prinsippet om at vi skal ha eit felles system for å avgjera kva metodar ein kan tilby i spesialisthelsetenesta, ikkje skal vere til hinder for å gjere endringar. Det er ikkje dagens system

for nye metodar vi skal lovfeste, men prinsippet om at vi skal ha eit felles system. Om evalueringa viser at det er behov for å gjere endringar i systemet for nye metodar, er det fullt mogleg. Difor er det ingen grunn til å vente med å vedta at vi skal ha eit felles system.

Det har også vore ein del bekymring knytt til ei rekke andre forhold. Eg vil difor presisere at ingen pasientar skal miste retten til individuell vurdering. Pasientane sin rett til nødvendig og forsvarleg helsehjelp består. Det er heilt grunnleggjande at dersom ein pasient har krav på nødvendig helsehjelp frå spesialisthelsetenesta, er det i utgangspunktet helsepersonellet som gjer ei individuell vurdering og avgjer kva slags helsehjelp ein skal tilby.

Dei medisinske mogleghetene er store og blir stadig større. Ny kunnskap, teknologi og behandling gjer det mogleg å gje eit stadig betre helsetilbod til norske pasientar. Høgre meiner at denne lovfestinga vil kunne bidra til å skape eit godt, rettferdig og likeverdig fordelt helsetilbod innanfor dei resursane vi har tilgjengelege. Dersom vi avventar eller ikkje vedtek desse lovforslaga, er vi bekymra for at vi går i motsett retning. Det kan bli større forskjellar, gjere det meir uføreseieleg og gje ei mindre rettferdig helseteneste. Vi er djupt bekymra for ei slik utvikling, for ho vil kunne bidra til at vi på sikt nettopp får eit todelt helsevesen.

Torleif Hamre (SV) [11:48:50]: I likhet med resten av opposisjonen i komiteen støtter SV de tre hovedkriteriene som ligger til grunn for prioriteringer i beslutningsvalget i dag, og som ønskes fastsatt i lov for den nye ordningen.

Vi deler også ønsket om en nasjonal ordning for beslutningssystemet, men vi ser de sterke betenkelighetene fra mange av høringsinstansene, inkludert pasient- og brukerorganisasjonene, og mener de må tas på høyeste alvor. Betenkelighetene samles i punkter som manglende åpenhet rundt beslutningsprosessen og manglende brukermedvirkning. Vi er også bekymret for å lovfeste et system som fatter metodebeslutninger på et altfor stort gruppenivå, mens utviklingen ellers går i retning av en stadig mer individuell tilpasning av behandlingstilbudet.

Endelig og i dette tilfellet helt avgjørende mener vi det blir feil å vedta et lovfestet beslutningsforum først og deretter gjennomføre en evaluering av dagens system, en evaluering som alle synes å se behovet for. Det eneste naturlige vil være å få evalueringen først og la den være med i grunnlaget for lovvurdering. Derfor vil SV stille seg bak forslaget om å kreve en slik evaluering først.

Geir Jørgen Bekkevold (KrF) [11:50:54] (komiteens leder): Høringsuttalelsene i denne saken vitnet om et stort engasjement for utvikling av hensiktsmessige

rammer for prioritering i helsetjenesten som balanse- rer hensynet til pasientbehandling og behovet for prioritering. Flere instanser, bl.a. Legeforeningen, uttrykte stor bekymring for om lovforslagene ville innebære en uheldig konsolidering av makt i RHF-ene, unntatt tilstrekkelig demokratisk kontroll og åpenhet og andre kontrollmekanismer.

Videre har den store bekymringen vært at fortolkningen av lovverket vil bidra til å svekke pasientrettigheter ved at pasientens rettigheter ikke går lenger enn det spesialisthelsetjenesten har ansvar for å yte og finansiere.

Jeg ser behov for å gjøre to presiseringer basert på komiteens innstilling ettersom høringsinstansene er bekymret for hvordan lovteksten skal fortolkes.

Komiteen legger til grunn at overordnede beslutninger om metoder ikke skal påvirke retten til individuelle vurderinger og rettigheter til nødvendig og forsvarlig medisinsk behandling. De individuelle vurderingene skal ta utgangspunkt i den enkeltes behov og faktiske muligheter for å diagnostisere og behandle sykdom. Komiteen legger til grunn at den individuelle rettigheten til nødvendig helsehjelp skal være i samsvar med internasjonale forpliktelser. Personer med sjeldne sykdommer har samme rett til tilpasset medisinsk behandling i samsvar med de rettslige forpliktelser til å ivareta likhet og likeverd. Altså: Det skal gis et tilbud til pasienten som systemet for nye metoder eventuelt har sagt nei til, dersom det kreves for å gi forsvarlig helsehjelp.

Det er behov for en helhetlig gjennomgang og evaluering av hele systemet Nye metoder. Legene og fagmiljøene skal fortsatt ha et handlingsrom for å gjøre individuelle vurderinger, og det er avgjørende – faktisk helt avgjørende – for å bremse utviklingen av det todelt helsevesenet.

Så er det blitt en diskusjon om rekkefølge: lovfesting før evaluering, evaluering før lovfesting. Det jeg opplever, er at det egentlig er ganske bred tilslutning til prinsippet om at man skal ha et slikt forum. Og det er i så fall prinsippet som i dag lovfestes. Hvordan dette forumet settes sammen, hvor det plasseres, hva som skal være innholdet – det er ikke det vi lovfester i dag, men det er prinsippet. De tingene må vi komme tilbake til etter at vi har hatt en bred evaluering.

Statsråd Bent Høie [11:54:13]: Ny kunnskap, teknologi og behandling gjør det mulig å gi et stadig bedre helsetjenestetilbud til innbyggerne våre. Det er veldig positivt. Samtidig betyr det at helsepersonell og sykehusledere må prioritere hver eneste dag. Dette er ofte vanskelige beslutninger, og det er viktig å støtte dem i disse beslutningene. Lovforslaget som er til behandling, handler om nettopp dette.

Innledningsvis vil jeg knytte noen kommentarer til påstandene om at lovforslaget svekker pasient- og brukerrettighetene. Alle pasienter kan i dag klage til Fylkesmannen hvis de mener at de ikke får forsvarlig helsehjelp i spesialisthelsetjenesten. Dersom en pasient har krav på nødvendig helsehjelp, skal helsepersonell gjøre en individuell vurdering av helsehjelp. Dette endres ikke med lovforslaget. Systemet for nye metoder må forholde seg til retten til nødvendig spesialisthelsetjeneste. Systemet kan derfor ikke si nei til metoder som innebærer at pasienter uten en innføring av metoden vil få et uforsvarlig tilbud.

Jeg har registrert at flere hevder at lovforslaget handler om å lovfeste og sementere dagens system for nye metoder. Det er ikke riktig. Lovforslaget handler om å lovfeste at de regionale helseforetakene skal sørge for et felles system som tar stilling til hvilke metoder som skal tilbys i spesialisthelsetjenesten. Lovbestemmelsen angir ikke hvordan et sânt system skal være innrettet, bare at regionene skal ha et felles system. Denne løsningen sikrer muligheten til å videreutvikle og forbedre dagens system. Lovforslaget inneholder derfor ikke regulering av verken Beslutningsforum, Bestillerforum eller detaljer rundt metodevurderinger osv.

Det betyr at når Stortinget i dag vedtar at ordningen skal evalueres, vil den evalueringen være veldig nyttig for nettopp å se på behov for endringer og justeringer av de forholdene, og ingen av endringene og justeringene vil være hindret av den loven som vedtas i dag. Jeg merker meg at flertallet i komiteen ber regjeringen om å sørge for en evaluering, og det er selvfølgelig noe vi kommer til å følge opp.

Dagens system for nye metoder kan videreutvikles og forbedres. På enkelte områder er det et betydelig utviklingspotensial. Spesielt med tanke på persontilpasset medisin er jeg svært opptatt av å videreutvikle og forbedre systemet for å håndtere denne utviklingen. En evaluering, som vi nå blir bedt om å gjøre, vil nettopp gi kunnskap og informasjon om hvordan systemet best kan tilpasses denne utviklingen.

Jeg registrerer at mindretallet ønsker evaluering før en eventuell lovfesting. Jeg mener som sagt at det ikke er noen grunn til å avvente evalueringen, for jeg mener at lovforslaget vil bidra til å skape et godt, rettferdig og likeverdig fordelt helsetilbud innenfor de ressursene vi har tilgjengelig. Dersom vi avventer eller ikke vedtar disse lovforslagene, er jeg bekymret for at en vil gå i motsatt retning. Det blir større forskjeller, mer uforutsigbarhet og mindre rettferdige helsetjenester.

Jeg mener det er avgjørende at vi har et felles system mellom helseregionene som er tydelig på hvor ansvaret for å fatte disse beslutningene ligger. Den som har ansvaret for tjenesten og for å sikre et faglig forsvarlig tje-

nestetilbud, må også ha ansvar for finansieringen og foreta prioriteringer innenfor de rammene som det er Stortingets ansvar å vedta.

Alle andre alternativer som helt eller delvis skiller mellom den som har ansvaret for tjenesten og den som skal betale for tjenesten, vil være dårligere alternativer enn dagens organisering. Ingen av disse løsningene vil kunne være bærekraftige på sikt, og ingen av de løsningene vil heller kunne ivareta de prinsippene for prioritering som Stortinget tidligere har sluttet seg til. Dette kan i sin tur innebære at den framtidige helsetjenesten, hvis en går i den retningen, vil bli dårligere og true rettferdigheten i dagens system.

For å sikre likeverdig tilgang til spesialisthelsetjenester har Stortinget slått fast at helseregionene skal innrette sitt tjenestetilbud i tråd med prinsippene for prioritering. Dette lovforslaget handler i stor grad om hvordan man skal operasjonalisere dette arbeidet innenfor de prinsippene som Stortinget tidligere har vedtatt. De vanskelige problemstillingene og beslutningene forsvinner ikke, men det vil bli vanskeligere å oppfylle Stortingets vedtatte prinsipper om det ikke gis støtte til dem som faktisk skal stå i disse beslutningene daglig, og dette lovforslaget gir nettopp en slik støtte.

Presidenten: Det vert replikkordskifte.

Tore Hagebakken (A) [11:59:24]: Pasientorganisasjonene og andre som har uttalt seg om denne saken, elleve totalt, i tillegg til de regionale helseforetakene, uttrykker massiv motstand mot at vedtaket skal fattes nå. Dette er organisasjoner som nettopp er opptatt av rettferdigheten og det som statsråden prater om, men de vil ha en evaluering først.

Hvorfor velger statsråden å sette disse organisasjonenes synspunkter helt til side og kjøre dette fram i det tempoet som her gjøres?

Statsråd Bent Høie [12:00:05]: For det første vil jeg understreke at denne saken ikke har blitt kjørt fram i et høyt tempo. Tvert imot har en brukt god tid, både i departementet og i Stortinget og komiteen. Jeg registrerer at de har brukt lengre tid på denne saken enn det som er vanlig i tilsvarende saker, og gått grundig inn i saken.

Jeg opplever at både i vår høringsrunde og i komiteens høring handler mange av innvendingene ikke om selve prinsippet som ligger til grunn for at vi må ha et felles system for å ta disse beslutningene. Det handler veldig mye om hvordan dagens system er organisert, og de utfordringene som dagens system vil møte framover. Det blir i dag ikke lovregulert. Stortinget vedtar i dag en evaluering. Det betyr at i det kontinuerlige forbedringsarbeidet av selve systemet vil vi selvfølgelig også bruke evalueringen. Jeg har flere ganger sagt at vi f.eks. har ut-

fordringer med å gjøre dette systemet bedre rustet til å møte utviklingen med persontilpasset medisin.

Tore Hagebakken (A) [12:01:10]: Vi i Arbeiderpartiet synes også det er fornuftig å ha en evaluering før vi slår fast prinsippene, sjøl om mye av det Høie i så måte sier, er riktig. Det synes vi er en viktig kvalitetssikring. Men det er jo ikke noe flertall i Stortinget for å fjerne Beslutningsforum, og da spør jeg igjen:

Hvorfor har ikke regjeringa tid til å vente på evalueringen?

Statsråd Bent Høie [12:01:37]: Fordi jeg oppfatter at evalueringen ikke vil handle om selve prinsippet, som også representanten Hagebakken er inne på. Arbeiderpartiet er jo også enig i det. Det er ikke noen uenighet i Stortinget om at vi har behov for å ha dette. Det er viktig for dem som gjør denne jobben, at vi lovfester dette prinsippet, og det er en oppfølging av den prioriteringsmeldingen som Stortinget har sluttet seg til. Når innvendingene handler om forhold som i dag ikke vil bli berørt av dette lovvedtaket, er det ingen grunn til å skyve på dette i tid. Dette er det behov for å få lovfestet.

Tore Hagebakken (A) [12:02:14]: Hvis det er noe i den evalueringen, når den er gjennomført, som skulle tilsi at det bør bli større åpenhet i disse prosessene, som vi i Arbeiderpartiet har gått inn for, vil statsråden da være villig til å sørge for at det blir større åpenhet? I dag synes vi det er et demokratisk problem, faktisk, og det er krevende for meg som helsepolitiker at man heller ikke får innsyn i disse prosessene, som er svært viktige for veldig mange.

Statsråd Bent Høie [12:02:47]: Prinsippet for åpenhet gjelder på dette området. Utdfordringene er knyttet til priser og avtaler med industrien. Der må selvfølgelig helseforetakene følge loven, og det gjør de. Men jeg har også vært veldig tydelig på at hvis vi står overfor en avveining mellom prinsippet om alltid åpenhet og å måtte si nei til nye metoder for pasienter fordi åpenhet vil kreve en så høy pris at vi ikke kan ta metoden i bruk, setter jeg pasienten først. Men jeg jobber internasjonalt, og Norge er et land som nå jobber veldig tungt internasjonalt sammen med andre land – vi har bl.a. vært støttespiller for en resolusjon om dette i Verdens helseorganisasjon – for å få til felles løsninger for å sikre mer åpenhet på dette området. Det jobber vi for, for det som representanten Hagebakken etterspør, krever mer internasjonalt samarbeid.

Kjersti Toppe (Sp) [12:04:02]: Helseministeren har avfeia tilbakemeldinga om at lovfesting vil hindra utvikling av og tilgang til persontilpassa medisin. I inn-

stillinga vert det vist til svar frå departementet om ei bestilt utgreiing der dei regionale helseføretaka peiker på nokre føresetnader som må endrast: for det første at metodane bør innførast mellombels før dei kan marknadsførast, og at annan type dokumentasjon enn kliniske studiar bør kunna brukast som effektdokumentasjon, for det andre at det bør leggjast til rette for mellombels innføring av nye metodar, med evaluering over tid.

I svaret sitt er statsråden unnvikande på desse føresetnadene, og eg vil be statsråden garantera Stortinget at desse føresetnadene snarast vert innfridde.

Statsråd Bent Høie [12:05:01]: Vi jobber nå hele veien med å forbedre systemet, både med nye metoder for persontilpasset medisin og med forbedringer i helseregionene for å være bedre forberedt på dette området. Det er ingenting i det lovvedtaket som gjøres i dag, som vil hindre en slik utvikling. Det er ganske mange forskjellige utfordringer som må løses for at vi skal være enda bedre forberedt på å ta i bruk persontilpasset medisin.

Når det gjelder det som representanten tar opp, som handler veldig mye om hvilken type avtaler en inngår med industrien, er det noe en hele veien må vurdere: hvilken type avtaler en skal inngå, nettopp for å sikre god tilgang til persontilpasset medisin. Og så må det veies opp mot at en ikke lar industrien få fritt spillerom til å lage avtaler som undergraver muligheten vår for å drive med prioriteringer, f.eks. sammenligninger av metoder.

Kjersti Toppe (Sp) [12:06:04]: I høyringa var det unison kritikk av systemet for nye metodar, utanom frå helseføretaka sjølve, som forsvarte det. Det var heller ingen som støtta det på høyringa i komiteen. Og når ein les proposisjonen, er det lite der som tyder på at regjeringa har forstått den store mistilliten som er mot systemet for nye metodar ute. Når det gjeld kritikk, står det på side 15 i proposisjonen at «kritikken kan på mange måter være et uttrykk for at vårt prioriterings-system virker».

Eg må rett og slett spørja statsråden: Korleis kan det gå an ikkje å ha fått med seg at det er sterke innvendingar mot dette systemet ute, og kvifor i alle dagar var det ikkje gjort ei evaluering før statsråden kom med denne saka til Stortinget?

Statsråd Bent Høie [12:07:03]: Nettopp fordi det vi ser av kritikk, i veldig liten grad handler om selve prinsippet om at vi skal ha en ordning der helseregionene tar denne typen beslutninger felles. Det er noen stemmer som har vært kritiske til det, men bl.a. i høringen til denne proposisjonen var det bred tilslutning til prinsippet som dette lovforslaget handler om.

Så er det mye diskusjoner og kritikk når det gjelder hvordan systemet fungerer, derfor har det også vært kontinuerlige endringer i dette og kontinuerlige forbedringer. Det skal også fortsette, og evalueringen vil gi oss et grunnlag for ytterligere endringer og forbedringer.

Representanten vet utmerket godt at er det en sak som jeg er klar over at det er kritiske røster til, så er det disse spørsmålene, siden jeg nesten ukentlig i media – ikke minst med representanten selv – er i diskusjoner om disse temaene. Så selvfølgelig har jeg fått med meg det. Noe annet ville vært merkelig.

Presidenten: Replikordskiftet er avslutta.

Dei talarane som heretter får ordet, har ei taletid på inntil 3 minutt.

Kjersti Toppe (Sp) [12:08:32]: Eg oppfattar ikkje at det har skjedd forbetningar til det positive med systemet for nye metodar. Tvert imot har det skjedd ei forverring sidan det vart oppretta i 2013, bl.a. med aukande grad av hemmelegald, både av medisinprisar og avgjerdsgrunnlag. Det er difor kritikken har vakse dei siste åra og tilliten har vorte mindre.

Regjeringa vil lovfesta ei generell føresegn om at spesialisthelsetenesta skal innretta tenestetilbodet sitt i tråd med prioriteringskriteria. Vi er bekymra for konsekvensane ei slik generell lovføresegn vil ha for dei vel etablerte pasienttilboda. Legeforeningen har i høyring påpeikt at ei slik lovfesting vil kunna bety ei innstraming av den moglegheita klinikarane har for å velja behandling for den enkelte pasient ved at dei regionale helseføretaka gjennom sine avgjerder på gruppenivå kan påverka behandlingsvalet for pasientar. Det er i alle fall stor usikkerheit om denne lovfestinga er så stor at ho ikkje bør vedtakast.

Når ein vil lovfesta systemet for nye metodar, er det sånn at dette systemet manglar den nødvendige tilliten. Og når det vert sagt at ein ikkje lovfestar dagens system, er ikkje det truverdig, for det er jo på basis av dagens system denne saka vert fremja. Det er ingenting verken frå statsråden eller frå dei regionale helseføretaka som hittil har vist at det er vilje til å endra på systemet. Det er først kome fram no, når vi har pressa fram ei evaluering som skulle ha skjedd for lenge sidan.

Når Beslutningsforum ikkje skal vera eit offentleg organ, er det ei omstridt tolking, bl.a. har Jan Fridthjof Bernt i BT den 5. mars sagt at dette er «åpenbart uriktig». Justisdepartementet har i si høyringsfråsegn òg sagt at forslaget inneber at

«Beslutningsforums avgjørrelser tillegges en ny rettslig funksjon (...) gjennom den koblingen som foreslås mellom beslutninger fattet i systemet for nye metoder og pasientens rett til nødvendig helsehjelp.»

Ein skal heller ikkje ha klagemoglegheit. Det er ei utvikling som er veldig bekymringsfull.

Så til dette med at pasientar i dag har ein individuell rett til nødvendig og forsvarleg helsehjelp forankra i pasient- og brukarrettslova. Det har vore definert tradisjonelt, på basis av fagkunnskap, internasjonale retningslinjer osv. Men med dagens lovendring bevegar regjeringspartia seg bort frå det prinsippet når det vert vedteke at retten til nødvendig forsvarleg helsehjelp ikkje strekkjer seg lenger enn det tilbodet som spesialisthelsetenesta er forplikta til å yta og finansiera. Det vert kopla rett opp mot avgjerder tekne i Nye metodar.

Dette er bakgrunnen for at Senterpartiet ikkje kan slutta seg til. Vi er bekymra for kutt i pasientrettane.

Tuva Moflag (A) [12:11:51]: Det blir litt sånn at denne debatten framstiller det som om det er et spørsmål om evalueringen skal skje før eller etter, men jeg mener det er større uenigheter enn som så.

Det som er veldig viktig i opposisjonens forslag, knytter seg til følgende: Evalueringen må peke på hvordan systemet kan sikre legitimitet, åpenhet og transparens, eventuelt hvordan systemet kan åpne for å påklage feil i Beslutningsforums saksbehandling, eventuelt hvordan systemet kan bli bedre tilpasset metoder som ikke er legemidler.

Et av de prinsippene som posisjonen, flertallspartiene, vil lovfeste i dag, er at beslutningene ikke regnes som vedtak. Det er jo et av problemene. Vi lovfester ikke bare et prinsipp om at vi skal ha et system, vi lovfester også et prinsipp om at beslutningene som dette systemet tar, ikke er å regne som vedtak. Det er noe av grunnen til at vi presiserer det i vårt forslag, og det synes jeg det er viktig å påpeke og understreke fra talerstolen.

Tellef Inge Mørland (A) [12:13:20]: En av de viktigste oppgavene vi som politikere har her i denne salen, er å sikre legitimitet hos befolkningen for helsevesenet vårt. Høringen i tilknytning til saken vi har nå, viste en ganske stor skepsis. På NRKs nettsider nå kan vi lese at generalsekretæren i Kreftforeningen, Anne Lise Ryel, uttaler følgende:

«Vi frykter at myndighetene innfører en lov som kan frarøve enkelte pasienter retten til å få en kreftbehandling som kan redde livet deres.»

Kreftforeningen er ikke hvem som helst, men vi er altså kommet til endes i debatten rundt denne saken nå, og likevel står de med en slik oppfatning i media i dag. Da er spørsmålet til Høie og regjeringspartiene: Hva er det Kreftforeningen ikke har skjønnt, siden man er så bekymret, på tross av at denne saken er belyst? Dette er spørsmål som i ytterste konsekvens berører liv og død, og det må vi ha respekt for som politikere.

Regjeringen har flertall. Regjeringen sier de vil evaluere systemet for nye metoder. Da kunne man altså ha gjennomført en evaluering først, før en lovfesting, uten at helseministeren hadde trengt å bekymre seg for hvorvidt han kunne videreføre dagens praksis. Når regjeringen nå sier nei til dette, er min bekymring at dette blir en ny sak som er med på å svekke, ikke øke, legitimiteten til helsevesenet hos befolkningen. Det mener jeg er svært uheldig. Her hadde man ikke hatt noe å frykte ved å gjennomføre en evaluering først. Det er opposisjonen tydelig på. Regjeringen gjør dessverre et annet valg i dag.

Kjersti Toppe (Sp) [12:15:30]: Eg trur dette er ein debatt som mange vil følgja med på, og i ettertid, for å granska kva som er kome av lovnader frå regjeringa og regjeringspartia i denne saka. Det har vorte sagt i dag at innføring av desse lovendingane ikkje skal vera til hinder for utvikling og innføring av persontilpassa medisiner. Det har vorte sagt frå regjeringshald at lovendingane ikkje på nokon måte skal vera ei innstramming av pasientane sine rettar, og ein skal til og med òg kunna ha ei slags klageordning. Mange følgjer med på dei orda som er sagde, og på det som skjer i fortsetjinga, og vi skal få ei evaluering.

Til slutt: Eg er heilt einig med representanten Tuva Moflag i at dette ikkje er ein debatt om rekkjefølgja av ei evaluering, det er meir grunnleggjande enn som så. Eg er heilt ueinig med regjeringspartia i at ei lovfesting i seg sjølv vil bidra til å auka legitimiteten til systemet. Det er dette som er brukt som sjølv hovudargumentet når ein les proposisjonen, altså at ei lovfesting i seg sjølv vil bidra til å auka legitimiteten til systemet. Vi meiner nesten det motsette.

Så til det med at ei lovfesting ikkje er til hinder for å endra systemet for nye metodar. Når det samtidig er eit så avgjerande argument at lovfesting skal sikra legitimiteten til systemet, framstår eigentleg lovfestinga som unødvendig. Dersom regjeringa tar feil i dette, fryktar vi at ei lovfesting vil forsterka mange av dei problema som vi ser i dagens system.

Presidenten: Fleire har ikkje bedt om ordet til sak nr. 5.

Sak nr. 6 [12:17:37]

Innstilling fra helse- og omsorgskomiteen om Endringer i pasient- og brukerrettighetsloven mv. (helsehjelp i utlandet) (Innst. 92 L (2019–2020), jf. Prop. 80 L (2018–2019))

Presidenten: Etter ynske frå helse- og omsorgskomiteen vil presidenten ordna debatten slik: 3 minutt til kvar partigruppe og 3 minutt til medlemmer av regjeringa.

Vidare vil det – innanfor den fordelte taletida – verta gjeve høve til inntil seks replikkar med svar etter innlegg frå medlemmer av regjeringa, og dei som måtte teikna seg på talarlista utover den fordelte taletida, får ei taletid på inntil 3 minutt.

Kjersti Toppe (Sp) [12:18:17] (ordførar for saka): Komiteen har hatt til behandling sak om endringar i pasient- og brukarrettslova om helsehjelp i utlandet. Bakgrunnen er at ESA, EFTAs overvåkingsorgan for EØS, har meint at pasient- og brukarrettslova og prioriteringsforskrifta ikkje samsvarar med EØS-reglane. Dette er reglar om dekning av utgifter til helsehjelp i utlandet.

Regjeringa meiner at dagens regelverk oppfyller Noregs forpliktingar etter EØS-avtalen, men føreslår likevel endringar i lovreglane om pasientar sin rett til helsehjelp i utlandet. Det vert føreslått ei ny føresegn i pasient- og brukarrettslova som gir oversikt over dei ulike dekningsordningane for helsehjelp i utlandet.

ESA meiner at det alltid må gjerast ei vurdering av om pasienten kan få tilbod om ei like effektiv behandling i Noreg som i utlandet, departementet føreslår difor å ta inn ei presisering om at retten til helsehjelp i utlandet også skal gjelda der helsehjelpa er dokumentert meir verknadsfull. Det vert føreslått at utgifter til helsehjelp som dei regionale helseføretaka gjennom Beslutningsforum for nye metodar har avgjort ikkje å innføra i spesialisthelsetenesta i Noreg, ikkje vert dekte ved utlandsbehandling. Slik vert pasientrettsdirektivet kopla til systemet for nye metodar, som vi debatterte i den førre saka.

Høyringsinstansane er delte i synet på dette forslaget. ESA påpeiker at det er uklart i kva grad fristbrot pasientar får velja tenesteytarar i utlandet sjølv, og at dette kan vera i strid med EU-retten. Regjeringa føreslår difor ei endring i føresegnene – det vert føreslått å ta vekk tilvising til behandling i utlandet i føresegna om fristbrot. Ingen pasientar har sidan 2013 mottatt behandling i utlandet som følgje av den ordninga.

Vi har hatt skriftleg høyring i denne saka. I denne saka er det òg regjeringspartia som står bak tilrådinga.

For Senterpartiet er det iallfall viktig å understreka at det var eit knapt fleirtal på Stortinget i 2015 som stod bak innlemming av pasientrettsdirektivet. Poenget med det er at vi da ikkje kan oppretthalda restriksjonar i tenestefridomen utan at restriksjonane er grunngitte i påtvungne allmenne omsyn.

Denne saka viser konsekvensane av innføringa av pasientrettsdirektivet og fri flyt av pasientbehandling over landegrensar. Vi vil ikkje støtta dette forslaget fordi det er eit lovverk og ei EU-tilpassing vi er imot, men Senterpartiet vil subsidiært stemma for Arbeidarpartiet og SV sitt forslag.

Tore Hagebakken (A) [12:21:39]: Jeg vil starte med å ta opp forslaget fra Arbeiderpartiet og SV i denne saken:

«Prop. 80 L (2018–2019) sendes tilbake til regjeringen, som gjennomfører en EØS-rettslig vurdering av konsekvensene av forslagene i proposisjonen, og deretter kommer tilbake til Stortinget med et nytt lovforslag.»

Arbeiderpartiet er enig i at det er positivt at regelverket om helsehjelp i utlandet blir mer oversiktlig og tydeliggjøres, og at det presiseres at retten til helsehjelp i utlandet også skal gjelde i de tilfeller der det er dokumentert mer virkningsfullt og vil gi et bedre helsetilbud for pasienten.

Vi registrerer at det er reist tvil om de EØS-rettslige vurderingene knyttet til forslaget fra regjeringa, i høringsinnspill fra Legeforeningen, Advokatforeningen og Blodkreftforeningen. Disse foreningene mener det er en risiko for at koblingen til systemet med nye metoder i spesialisthelsetjenesten vil innskrenke retten pasientene har til å velge tilsvarende behandling i EØS-land, etter dagens forskrift om stønad til helsetjenester i EØS. Disse høringsinnspillene er det all grunn til å ta alvorlig, og det gjør Arbeiderpartiet.

Som vi peker på i innstillingen, er departementets vurdering av disse innvendingene rettet mot de potensielt usosiale aspektene av at forslaget ikke vedtas, noe vi også er prinsipielt enig i. Men ettersom det etter vårt syn ikke er foretatt en sjølstendig EØS-rettslig vurdering av forslaget, mener vi dette må gjøres før Stortinget kan vedta lovendringen. Det må i så måte gjøres en grundigere vurdering av konsekvensene av lovendringen enn det som nå foreligger i proposisjonen.

Trygdeskandalen bare vokser i omfang – dessverre – og gjør naturlig nok oss i opposisjonen usikre i saken vi nå behandler, om endringer i pasient- og brukerrettighetsloven mv., altså helsehjelp i utlandet. Vi vil ikke være med på å gjøre lovendringer før vi er helt sikre på at vi er på trygg grunn. I uke 47 ba som kjent statsminister Erna Solberg alle statsråder om å gå igjennom sitt departements praktisering av EØS-regelverket for å avdekke eventuelle feil. Så jeg vil sterkt oppfordre regjeringspartiene til å støtte vårt forslag om å sende saken tilbake til regjeringa. Vi mener det er veldig mye klokskap i det, ikke minst for regjeringa sjøl.

Så må jeg til slutt få si at det er virkelig standhaftig av Senterpartiet å være så imot EØS-avtalen at de – som de viser i denne saken og i sitt alternative budsjett, slik jeg forstår det – faktisk vil innskrenke folks innarbeidede pasientrettigheter, som retten til helsehjelp i EØS-området.

Presidenten: Representanten Tore Hagebakken har teke opp det forslaget han refererte.

Torill Eidsheim (H) [12:24:47]: Den 20. september 2017 gav ESA ei grunnngjeven utsegn til Noreg om at delar av pasient- og brukarrettslova og prioriteringsforskrifta ikkje samsvarer med EØS-reglane.

Med denne proposisjonen tydeleggjer ein regelverket, og lova blir gjord meir oversiktleg og tilgjengeleg for å sikre at reglane blir praktiserte på ein konsekvent måte og i tråd med dei forpliktingane vi har etter EØS-avtalen.

Så er det samtidig slik at norske pasientar berre kan få refusjon til behandling i utlandet for helsehjelp som tilsvarer helsetenestene som pasienten ville ha fått dekt av det offentlege i Noreg. Det er i tråd med direktivet. Dei ulike EØS-landa har ulike helsesystem, og det pasientane får dekt i eitt land, er det ikkje sikkert at alle andre nasjonar betalar for. Slik vil det framleis vere.

Likevel er det viktig å understreke at pasientane har rett til å ta imot nødvendig helsehjelp i utlandet viss det ikkje finst eit tilbod i Noreg, eller viss helsehjelpa i utlandet er dokumentert meir verknadsfull. Dette kan f.eks. gjelde helsehjelp som gjev eit betre eller meir sikkert resultat eller mindre varige biverknader og plager for pasienten.

At vi har eit godt internasjonalt samarbeid om pasientbehandling, er viktig – særleg for eit lite land som Noreg. EØS-avtalen gjev norske pasientar moglegheit til fritt å motta sjukehusbehandling i andre EØS-land og få behandlingsutgiftene refunderte. På enkelte område har Noreg små fagmiljø, og for nokre pasientgrupper med sjeldne sjukdommar vil moglegheita til å velje mellom fleire behandlingstilbod enn dei som er tilgjengelege i Noreg, bety svært mykje. Ei presisering av at retten til helsehjelp i utlandet òg skal gjelde i tilfelle der det er dokumentert meir verknadsfullt, vil gje desse pasientane eit endå betre helsetilbod.

Retten til helsehjelp i andre EØS-land minner oss samtidig om kor store fordelar EØS-medlemskapet har for Noreg. Mange av oss har allereie eit europeisk helsetrygdkort i lommeboka. Kortet er gratis, og det dokumenterer at vi har rett til nødvendig helsehjelp i EØS-land – på same vilkår som innbyggjarane i landet.

Lovverket vi vedtek i dag, har vore ute på høyring sidan 2018, og eit meir oversiktleg og tydeleg regelverk vil kunne bidra til likebehandling og føreseielege vilkår.

Jan Steinar Engeli Johansen (FrP) [12:28:00]: Hvor og fra hvem du mottar helsehjelp, er etter Fremskrittspartiets mening mindre betydningsfullt så lenge behandlingen oppfyller de krav og den standard vi forventer. Å kunne få behandling i andre land er positivt, først og fremst for pasienten selv, som kan velge blant tilbud i andre land, men også fordi det frigjør kapasitet i Norge, slik at andre får hjelp raskere.

Internasjonalt samarbeid er viktig både for pasientbehandling og for medisinsk utvikling, og spesielt for personer som har en sjelden sykdom, og som kan velge behandling på områder vi kanskje har små fagmiljø på i Norge. En presisering om at retten til helsehjelp i utlandet også skal gjelde i tilfeller der det er dokumentert mer virkningsfullt, vil gi disse pasientene et bedre helsetilbud.

Med lovforslaget gjør vi regelverket tydeligere, og vi sørger for at reglene blir konsekvente og i tråd med EØS-avtalen. Likebehandling av pasienter og et oversiktlig regelverk er positivt og vil oppnås med dette lovforslaget. Behandlingsmetoder som gis i Norge, skal dekkes også ved behandling i utlandet, på samme måte som landet gir til sine egne innbyggere.

Ikke alle partier synes det er positivt at folk skal kunne velge fritt. Det synes jeg er leit. Samtidig er jeg sikker på at folk flest er enig i at det spiller liten rolle hvor man får behandling, så lenge man får et bedre liv og kanskje kommer tilbake til hverdagen, til familielivet og til arbeidsplassen raskere enn man ville gjort ved å vente på behandling i Norge. Det er kostbart å behandle syke folk, men det koster ofte mer å ikke behandle dem.

Ideologiske skylapper mot å nekte pasientene frihet til å velge er ikke et gode for pasientene. Derfor er jeg glad for at stortingsflertallet i dag går enda et skritt videre for en bedre helsehverdag og større valgfrihet for våre innbyggere. Så får vi bare leve med at noen har en oppfatning om at det er bedre å la folk stå i helsekø enn at de skal få helsehjelp utenfor landets grenser.

Torleif Hamre (SV) [12:30:27]: Jeg vil først minne om at også SV i utgangspunktet var mot å innlemme pasientdirektivet. Det var den gang bare Høyre, Framskrittspartiet og til slutt Venstre som gikk inn for det.

Forslaget vi behandler i dag, handler om konsekvensene av innføringen av direktivet, som enkelt sagt skal sikre fri flyt av pasientbehandling over landegrensene. Norge er blitt kritisert av ESA på grunn av manglende samsvar mellom vår nasjonale lovgivning og EØS-reglene.

Vi er, som det framgår av innstillingen, positive til at regelverket for helsehjelp i utlandet blir ryddigere enn tidligere. Vi er likeens positive til at det fastslås at retten til helsehjelp i utlandet også skal gjelde der den er dokumentert mer virkningsfull og vil gi et bedre helsetilbud til pasientene. I utgangspunktet er vi også enig i at metoder som vårt eget system har besluttet ikke å innføre, ikke skal dekkes.

Men vi er fortsatt rystet av Nav-skandalen, og SV vil insistere på at vi må trå varsomt i saker som dette, slik at vi ikke havner ut i nye mulige rettsskandaler.

Flere høringsinnspill, bl.a. fra Advokatforeningen, Legeforeningen og Blodkreftforeningen, advarer om at vi kan få en konflikt også mellom den nye loven etter endringene og EØS-rettighetene som følger av pasientdirektivet. Det var regjeringen som ønsket en innføring av direktivet. Vi var imot. Men når det først er gjort, kan vi ikke ta lett på rettsforpliktelsene som følger av det. Sammen med Arbeiderpartiet vil SV derfor fremme forslag om å sende proposisjonen tilbake for å få en EØS-rettslig vurdering av konsekvensene av forslaget.

Statsråd Bent Høie [12:32:32]: Jeg har merket meg at medlemmene fra Arbeiderpartiet og SV mener at det bør gjøres en grundigere vurdering av de EØS-rettslige konsekvensene av lovforslaget, at proposisjonen må sendes tilbake, og at regjeringen må komme tilbake med et nytt lovforslag. Dette er jeg uenig i.

Det vil ikke bidra til pasientenes helsetjeneste å utsette disse lovendringene. Lovendringene skal gi pasienter og brukere bedre oversikt over de ulike ordningene for rett til dekning av helsehjelp i utlandet. I tillegg presiseres det en rett til å motta helsehjelp i utlandet som er «dokumentert mer virkningsfull» enn den som tilbys av det offentlige i Norge.

Jeg er heller ikke enig i at tilknytningen til nye metoder vil være i strid med EØS-retten. Tvert imot. Forslaget om at tjenester som systemet for nye metoder har avslått å innføre, ikke skal omfattes av retten til å kreve dekning, vil nettopp bidra til at EØS-retten oppfylles. Pasientene vil få likeverdig og rettferdig tilgang til spesialisthelsetjenesten, uavhengig av om de får helsehjelp i utlandet eller i Norge. Presiseringen vil også bidra til klarhet og forutsigbarhet for både pasientene og helsetjenesten.

En slik kobling til systemet for nye metoder vil gjøre det klart for pasientene og helseregionene hvilke behandlingstilbud som dekkes eller ikke, eventuelt hvilke indikasjoner og pasientgrupper metoden skal være tilgjengelig for. Beslutningene publiseres fortløpende og er allment tilgjengelig på nettsidene til systemet for nye metoder. Det vil med andre ord være enkelt for pasienter å undersøke om den helsehjelpen de vurderer å motta i et annet land, faller utenom ordningen. Avgrensningen er objektiv, klar, transparent og presis, og dermed oppfyller den også EØS-rettens krav.

Etter min mening vil det også være inkonsekvent at et behandlingstilbud som er besluttet ikke innført i Norge, likevel kan kreves delvis dekket dersom planlagt behandling mottas i et annet land. Koblingen bør derfor også gjelde for dekning etter regelverket som gjennomfører pasientrettighetsdirektivet. Det vil være usosialt dersom Norge bidrar til å dekke deler av den type behandling som mottas i andre EØS-land etter direktivet.

Det vil medføre at kun pasienter som selv har råd til å dekke deler av behandlingen i et annet EØS-land, får økonomisk støtte av Norge til å motta slik behandling i utlandet.

Dette lovforslaget vil etter min mening både bidra til å styrke pasientens helsetjeneste og gjøre det klarere at norsk lov faktisk er i tråd med EØS-regelverket. Dermed er det heller ingen grunn til å utsette dette.

Presidenten: Det vert replikkordskifte.

Tore Hagebakken (A) [12:35:32]: I proposisjonen står det at retten til behandling i utlandet nå også skal gjelde behandling som er dokumentert mer virkningsfull enn den helsehjelpen som tilbys i Norge, men samtidig at en ikke skal ha krav på metoder som er avslått i systemet for nye metoder. Dette sender åpenbart noen motstridende signaler, mener vi, og i proposisjonen innrømmes det også at dette spørsmålet ikke er satt på spissen i rettspraksis når det gjelder EØS-retten. Så først: Har statsråden lært noe av trygdeskandalen, og er statsråden helt sikker på at det regjeringa og regjeringspartiene gjør her i dag, ikke er i strid med EØS-retten?

Statsråd Bent Høie [12:36:23]: Jeg mener at det vi har lagt fram her, og som Stortinget forhåpentligvis vedtar, bidrar til å sikre at vi er i tråd med EØS-retten. Denne saken bidrar til å rydde opp uklarhet i regelverket som bl.a. ESA har påpekt. Det er også grunnen til at det er viktig å gjennomføre disse endringene nå, og ikke utsette dem. Det ville i tilfelle utsatt endringer vi bl.a. har fått påpekninger fra ESA om at man burde ha gjort.

Selvfølgelig peker representanten på noe som jeg forstår ikke høres logisk ut, men som allikevel er logisk, for her er det snakk om to ulike ordninger. Det er egentlig de to hovedordningene som nå gjenstår, og som dermed også gjør det enklere for pasienten. Det enkle er at er det en behandling som tilbys i Norge, har man rett til å få den behandlingen dekket i et annet EØS-land. Men noen ganger har man rett til å få behandlinger i utlandet som ikke tilbys i Norge, fordi de er mer virkningsfulle og vi ikke har et godt nok alternativ.

Tore Hagebakken (A) [12:37:33]: Jeg ble ikke ekstremt mye klokere av den såkalt logiske forklaringen, men la nå det ligge. Jeg undres over om regjeringa begynner å få et islett av arroganse i sitt atferdsmønster, kanskje fordi de har sittet så lenge, for i forrige sak vi behandlet, hørte man ikke på høringsinstansene i det hele tatt, bortsett fra de regionale helseforetakene. I denne saken hører man heller ikke på Legeforeningen, Advokatforeningen og Blodkreftforeningen, som altså mener det er risiko for at koblingen til systemet med nye metoder vil kunne innskrenke retten som pasient-

ene har til å velge tilsvarende behandling i EØS-land. Begynner det å bli litt arroganse i regjeringa? Det vil jeg spørre statsråden om, og om han ikke er bekymret for det som de tre nevnte foreninger her uttrykker tydelig.

Statsråd Bent Høie [12:38:31]: Nei, det er ingen arroganse – tvert imot. Vi er ganske ydmyke overfor de tilbakemeldingene vi har fått om at vi har behov for å rette opp i regelverket. Jeg fikk litt dårlig tid da jeg skulle prøve å forklare representanten de to ulike ordningene. I dag er det tre mulige ordninger for behandling i utlandet. Det er hvis man har fristbrudd, det er hvis man benytter seg av pasientdirektivet og får behandling etter likeverdig behandling i utlandet, og det er hvis man i systemet for behandling i utlandet får vurdert at Norge ikke har en adekvat behandling, men den kan tilbys i utlandet. Den første ordningen fjernes nå fordi den egentlig er ivaretatt gjennom pasientdirektivet. Det gir klarhet for pasientene på den enkle måten at om det er en behandling som tilbys i Norge, har man rett til å få den behandlingen dekket i et annet EØS-land. I noen tilfeller vil helsetjenesten i Norge si til pasienten at dette har vi ikke behandling for i Norge, men det finnes behandling i andre land, både EØS-land og land utenom EØS. Da kan man også få dekket det, men det vil være en egen saksbehandling for det.

Tore Hagebakken (A) [12:39:39]: Jeg legger til grunn at Legeforeningen, Advokatforeningen, Blodkreftforeningen og i særdeleshet Pasientforeningen vil – jeg holdt på å si – sitt eget beste, vil pasientens beste når de skriver som de gjør i sine høringsinnspill, og sier det de sier. Er det noe i det som har kommet fra den kanten, som statsråden synes det er verdt å merke seg?

Statsråd Bent Høie [12:40:10]: Ja, det har vært høring på den ene lovproposisjonen i forkant av at saken ble lagt fram for Stortinget. Da er det alltid sånn at det kommer innspill som vi tar til etterretning, eller som vi ettergår for å sjekke om innspillet er riktig, og hvordan det blir vurdert av departementet og de fagfolkene vi har der. Disse synspunktene blir da vurdert, og så må en trekke en konklusjon. Det er ikke et bevis for at en ikke hører, at en ikke nødvendigvis gjør det samme eller gjennomfører det som de som gir beskjed, sier. Noen ganger er det rett og slett at en har andre vurderinger, og i denne saken er nok vår vurdering annerledes enn det som en del av høringsinstansene har hatt av de juridiske forholdene.

Kjersti Toppe (Sp) [12:41:17]: ESA gav den 20. september 2017 ei grunnlagt fråsegn til Noreg der dei meinte at dagens lovverk ikkje samsvarar med EØS-reglane. Det er bakgrunnen for denne saka.

Etter departementet si vurdering, som vi kan lesa om i proposisjonen, meiner regjeringa at dagens regelverk oppfyller Noregs forpliktingar etter EØS-avtala. Her er det altså ei ueinigheit i utgangspunktet om det EØS-rettslege.

Så uttalar statsråden i dag at det ikkje er noko behov for ei EØS-rettsleg vurdering og rår Stortinget til ikkje å stemma for forslaget frå Arbeidarpartiet og SV. Korleis kan han seia det når han i saka innrømmer at her er ikkje Noreg einig med ESA i utgangspunktet?

Statsråd Bent Høie [12:42:11]: Jeg må først be representanten Toppe slutte med det som er blitt en tradisjon, nemlig å legge ord i min munn. Jeg har aldri sagt at det ikke er behov for en EØS-rettslig vurdering i denne saken, og jeg håper representanten beklager at hun nesten i hver eneste debatt vi har, prøver å legge ord i min munn. Hun gjorde det også i den forrige debatten, i sitt avslutningsinnlegg.

Det er sånn at det er nettopp de forholdene som er vurdert i denne saken, før saken ble lagt fram for Stortinget, og det er det som er mye av grunnlaget for saken. Vi mener at de opprettingene vi gjør her, gjør at vi er sikre på at vi er innenfor EØS-retten.

Kjersti Toppe (Sp) [12:42:51]: Eg har vorte fortalt at eg ikkje les saker og ikkje set meg inn i ting, så eg har tydelegvis misforstått i denne saka. Men når ein les proposisjonen, oppfattar iallfall eg at regjeringa skriv at dei er uenige med ESA. Dei skriv:

«Etter departementets vurdering oppfyller dagens regelverk om dekning av utgifter til helsehjelp i utlandet Norges forpliktelser etter EØS-avtalen».

Viss det står feil i proposisjonen, kan jo statsråden seia det her, men eg oppfattar at dei endringane som kjem no, dei gjer ein trass i og ikkje fordi regjeringa meiner at det var behov for å gjera endringar for å oppfylle forpliktingane etter EØS-avtala.

Så spørsmålet mitt er igjen korleis ein da kan vera sikker på at regjeringa no har gjort det som må til for at dei ikkje skal få nye krav frå ESA i framtida.

Statsråd Bent Høie [12:43:55]: Det var ikke det samme spørsmålet, det var et annet spørsmål, og jeg registrerer at representanten ikke kommenterte at hun legger ord i min munn, så jeg regner med at hun da også har akseptert det jeg sa, at det bør en slutte med.

Det representanten nå spør om, er om jeg har oppfattet at dette er i tråd med EØS-retten, og det mener vi at det er. Den gjennomgangen som representanten etterlyste i sitt første spørsmål, er nettopp det som er gjort i forkant av denne saken.

Så er det helt riktig at på ett av de punktene som ESA har påpekt, har vi en annen vurdering enn det ESA har, men denne lovproposisjonen retter opp en del av de forholdene som ESA har påpekt, spesielt knyttet til ukklarheten i regelverket, som vi nå mener at vi har ryddet opp i, og dermed svarer vi ut en del av det som ESA har påpekt.

Presidenten: Replikkordskiftet er avslutta.

Dei talarane som heretter får ordet, har også ei tale-tid på inntil 3 minutt.

Kjersti Toppe (Sp) [12:44:51]: Eg fekk ein liten replikk frå Arbeidarpartiet da dei hadde innlegget sitt, om at vi er så ihuga EØS-motstandarar at vi heller ikkje støttar pasientrettsdirektivet. Vi står for det vi har gjort i denne saka. Vi har ikkje nokon gong vore for å innføra pasientrettsdirektivet i Noreg, og det er gode grunnar til det.

Eg synest det er spesielt at Arbeidarpartiet er mot fritt behandlingsval i Noreg, men for fritt behandlingsval innan EØS. Det betyr ingenting anna enn at ein er for fri flyt av pasientar og pasientbehandlingar over landegrensene, og at det på ein måte er eit mål i seg sjølv at pasientbehandlingar skal vera ein del av den frie flyten av varer og tenester.

For meg og Senterpartiet er det viktig at helsetenester ikkje vert behandla som andre varer og tenester, men at ein har ein nasjonal kontroll over tilbodet. Det tok jo også lang tid før pasientrettsdirektivet vart innført i andre land, for det var mange land som frykta at ein her ville mista nasjonal kontroll over helsetilbodet sitt.

Da ein innlemma pasientrettsdirektivet i 2015, var det ikkje berre Senterpartiet som stemte mot. Arbeidarpartiet stemte mot, Kristeleg Folkeparti stemte mot, og SV stemte mot. Heller ikkje Venstre var for dette da komiteen ga innstillinga si, men dei snudde på veg til stortingssalen. Det var eit knappast mogleg fleirtal i 2015, og sånn Stortinget er sett saman i dag, er det faktisk eit fleirtal mot innføring av pasientrettsdirektivet på den måten som Solberg-regjeringa gjorde det i 2015, da ein tok vekk kravet om førehandsgodkjenning.

Det er forklaringa på kvar Senterpartiet står i dag, og det er forklaringa på kvifor vi ikkje ser det som oppgåva vår å gjera endringar i eit lovverk i ei EØS-tilpassing. Vi kjem til å få fleire slike saker. Når det i tillegg er sterk tvil om det EØS-rettslege fundamentet i denne saka, noko som Arbeidarpartiet og SV har teke opp, synest eg det er problematisk for dei partia som stemmer for dette, og vi er i alle fall einige i opposisjonen om at det ikkje er grunn til å vedta denne saka. Vi kjem til å støtta forslaget frå Arbeidarpartiet og SV om å få ei EØS-rettsleg vurdering.

Presidenten: Fleire har ikkje bedt om ordet til sak nr. 6.

Votering

Etter at det var ringt til votering, uttalte

presidenten: Då er me klare til å gå til votering.

Votering i sak nr. 1, debattert 13. desember 2019

Innstilling fra finanskomiteen om Skatter, avgifter og toll 2020 (Innst. 3 S (2019–2020), jf. Prop. 1 LS (2019–2020) og Prop. 1 S (2019–2020))

Presidenten: Under debatten er det sett fram i alt 20 forslag. Det er

- forslag nr. 1, frå Ingrid Heggø på vegner av Arbeidarpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti
- forslaga nr. 2 og 3, frå Ingrid Heggø på vegner av Arbeidarpartiet og Sosialistisk Venstreparti
- forslag nr. 4, frå Ingrid Heggø på vegner av Arbeidarpartiet
- forslaga nr. 5–7, frå Trygve Slagsvold Vedum på vegner av Senterpartiet og Raudt
- forslaga nr. 8 og 9, frå Trygve Slagsvold Vedum på vegner av Senterpartiet
- forslaga nr. 10–13, frå Kari Elisabeth Kaski på vegner av Sosialistisk Venstreparti og Raudt
- forslaga nr. 14–16, frå Kari Elisabeth Kaski på vegner av Sosialistisk Venstreparti
- forslag nr. 17, frå Ingrid Heggø på vegner av Arbeidarpartiet
- forslaga nr. 18–20, frå Trygve Slagsvold Vedum på vegner av Senterpartiet

Det vert votert over forslag nr. 14, frå Sosialistisk Venstreparti. Forslaget lyder:

«Stortinget ber regjeringen i forbindelse med statsbudsjettet for 2021 fremme et forslag om en progressiv arveskatt med bunnfradrag på 5 mill. kroner og med laveste sats på 10 pst, med gradvis opptrapping til 50 pst. skatt på arv over 100 mill. kroner.»

Voteringstavlene viste at det var 96 røyster for og 8 røyster mot forslaget frå Sosialistisk Venstreparti. (Voteringsutskrift kl. 12.56.49)

Lene Vågslid (A) (frå salen): President! Eg stemde feil. Eg skulle ha stemt imot.

Presidenten: Då får me ta det opp att.

Votering:

Forslaget frå Sosialistisk Venstreparti vart med 95 mot 7 røyster ikkje vedteke. (Voteringsutskrift kl. 12.57.21.)

Presidenten: Det vert votert over forslaga nr. 15 og 16, frå Sosialistisk Venstreparti.

Forslag nr. 15 lyder:

«Stortinget ber regjeringen utrede å legge om hele eller deler av Skattefunn-ordningen til en Miljøfunn-ordning.»

Forslag nr. 16 lyder:

«Stortinget ber regjeringen fremme forslag om å endre grunnavgiften på drikkevareemballasje for plastflasker til en miljøavgift på materialbruken som graderes avhengig av mengden resirkulert eller fornybart materiale.»

Miljøpartiet Dei Grøne og Raudt har varsla støtte til forslaga.

Votering:

Forslaga frå Sosialistisk Venstreparti vart med 94 mot 9 røyster ikkje vedtekne. (Voteringsutskrift kl. 12.57.39)

Presidenten: Det vert votert over forslag nr. 10, frå Sosialistisk Venstreparti og Raudt. Forslaget lyder:

«Stortinget ber regjeringen utrede hvordan en progressiv arveskatt med høyt bunnfradrag kan utformes. Resultatene av utredningen skal presenteres sammen med forslaget til statsbudsjett for 2021.»

Votering:

Forslaget frå Sosialistisk Venstreparti og Raudt vart med 94 mot 8 røyster ikkje vedteke. (Voteringsutskrift kl. 12.57.57)

Presidenten: Det vert votert over forslaga nr. 11–13, frå Sosialistisk Venstreparti og Raudt.

Forslag nr. 11 lyder:

«Stortinget ber regjeringen fremme forslag om at det skal være pliktig å innrapportere arveoppgjør til skattemyndighetene, slik at innhenting og publisering av statistikk over mottatt arv kan gjeninnføres slik det ble gjort fram til 2014.»

Forslag nr. 12 lyder:

«Stortinget ber regjeringen utrede en avgift på bruk av torv hvor kostnadene for klima blir synliggjort.»

Forslag nr. 13 lyder:

«Stortinget ber regjeringen utrede hvordan taxfree-ordningen kan avskaffes, samtidig som hensynet til distriktsflyplasser ivaretas.»

Miljøpartiet Dei Grøne har varsla støtte til forslaga.

V o t e r i n g :

Forslaga frå Sosialistisk Venstreparti og Raudt vart med 94 mot 9 røyster ikkje vedtekne.

(Voteringsutskrift kl. 12.58.16)

Presidenten: Det vert votert over forslag nr. 9, frå Senterpartiet. Forslaget lyder:

«Stortinget ber regjeringen gjøre en ny vurdering av regelverket for skattlegging og rapportering om naturalytelser og komme tilbake til Stortinget med et nytt forslag som ivaretar hensynet til brede skattegrunnlag, redusert byråkrati og forenkling av rapportering.»

Arbeidarpartiet har varsla støtte til forslaget.

V o t e r i n g :

Forslaget frå Senterpartiet vart med 62 mot 41 røyster ikkje vedteke.

(Voteringsutskrift kl. 12.58.31)

Presidenten: Det vert votert over forslag nr. 8, frå Senterpartiet. Forslaget lyder:

«Stortinget ber regjeringen komme tilbake til Stortinget i forbindelse med revidert nasjonalbudsjett 2020 med et forslag om å gjeninnføre skattefrihet for rimelige personrabatter.»

Arbeidarpartiet og Raudt har varsla støtte til forslaget.

V o t e r i n g :

Forslaget frå Senterpartiet vart med 62 mot 41 røyster ikkje vedteke.

(Voteringsutskrift kl. 12.58.50)

Presidenten: Det vert votert over forslaga nr. 5–7, frå Senterpartiet og Raudt.

Forslag nr. 5 lyder:

«Stortinget ber regjeringen nedjustere kapitaliseringsrenten i eiendomsskatten for vannkraftverk fra 4,5 til 3 pst. med virkning fra 2020 og frem til nytt beregningssystem for denne renten er på plass.»

Forslag nr. 6 lyder:

«Stortinget ber regjeringen komme tilbake til Stortinget i forbindelse med statsbudsjettet for 2021 med et forutsigbart beregningssystem for kapitaliseringsrenten i eiendomsskatten for vann-

kraftverk, som tar hensyn til markedsrentene og sikrer at renten under dagens forhold vil være lavere enn den gjeldende renten.»

Forslag nr. 7 lyder:

«Stortinget ber regjeringen komme tilbake til Stortinget i forbindelse med revidert nasjonalbudsjett 2020 med et forslag om å oppheve maksimums- og minimumsreglene for eiendomsskatt på kraftanlegg.»

V o t e r i n g :

Forslaga frå Senterpartiet og Raudt vart med 91 mot 12 røyster ikkje vedtekne.

(Voteringsutskrift kl. 12.59.08)

Presidenten: Det vert votert over forslag nr. 4, frå Arbeidarpartiet. Forslaget lyder:

«Stortinget ber regjeringen evaluere den forhøyede avskrivningssatsen for elvarebiler og vurdere høyere avskrivningssatser for lav- og nullutslippsskip i nærskipfart, samt utrede hvordan dette kan utformes i praksis.»

Sosialistisk Venstreparti, Miljøpartiet Dei Grøne og Raudt har varsla støtte til forslaget.

V o t e r i n g :

Forslaget frå Arbeidarpartiet vart med 64 mot 39 røyster ikkje vedteke.

(Voteringsutskrift kl. 12.59.26)

Presidenten: Det vert votert over forslag nr. 17, frå Arbeidarpartiet. Forslaget lyder:

«Stortinget ber regjeringen sørge for at skattefrihet for naturalytelser som man beholder som pensjonister, som f.eks. frikort fra tog- og busselskaper kan gjeninnføres.»

Sosialistisk Venstreparti og Raudt har varsla støtte til forslaget.

V o t e r i n g :

Forslaget frå Arbeidarpartiet vart med 65 mot 38 røyster ikkje vedteke.

(Voteringsutskrift kl. 12.59.44)

Presidenten: Det vert votert over forslaga nr. 2 og 3, frå Arbeidarpartiet og Sosialistisk Venstreparti.

Forslag nr. 2 lyder:

«Stortinget ber regjeringen utrede endringer i merverdiavgiftsloven som sikrer at helsepersonell må inkludere merverdiavgift hvis de utfører alternativ behandling.»

Forslag nr. 3 lyder:

«Stortinget ber regjeringen utrede hvorvidt noen av medlemmene i de organisasjoner som i dag er registrert i registeret for alternative behandlere, kan anses å yte helsehjelp, og komme tilbake til Stortinget med et lovforslag som gjør det mulig for disse å få fritak fra merverdiavgiftsloven.»

Raudt har varsla støtte til forslaga.

V o t e r i n g :

Forslaga frå Arbeidarpartiet og Sosialistisk Venstreparti vart med 65 mot 38 røyster ikkje vedtekne.

(Voteringsutskrift kl. 13.00.04)

Presidenten: Det vert votert over forslag nr. 1, frå Arbeidarpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti. Forslaget lyder:

«Stortinget ber regjeringen komme tilbake til Stortinget på egnet måte, senest i forbindelse med revidert nasjonalbudsjett 2020, utrede og legge fram tiltak om en provenynøytral omlegging av finansskatten hvor forhøyet arbeidsgiveravgift blir fjernet.»

Miljøpartiet Dei Grøne og Raudt har varsla støtte til forslaget.

V o t e r i n g :

Forslaget frå Arbeidarpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti vart med 53 mot 50 røyster ikkje vedteke.

(Voteringsutskrift kl. 13.00.22)

Presidenten: Det vert votert over forslaga nr. 18 og 19, frå Senterpartiet.

Forslag nr. 18 lyder:

Komiteen hadde tilrådd Stortinget å gjera følgjande

v e d t a k :

A.

Rammeområde 21

Skatter, avgifter og toll

I

På statsbudsjettet for 2020 bevilges under:

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
I n n t e k t e r				
5501		Skatter på formue og inntekt		
	70	Trinnskatt, formuesskatt mv. fra personlige skattytere	80 900 000 000	
	72	Fellesskatt mv. fra personlige skattytere	119 000 000 000	

«Stortinget ber regjeringen senest i forbindelse med revidert nasjonalbudsjett 2020 komme tilbake med en vurdering av avgiftsbelastningen for bedrifter med kvotepliktige utslipp som ilegges redusert sats for CO₂-avgift for naturgass og mulige tiltak for bedring av deres rammevilkår.»

Forslag nr. 19 lyder:

«Stortinget ber regjeringen senest i forbindelse med revidert nasjonalbudsjett 2020 komme tilbake med en vurdering av avgiftsbelastningen for ikke-kvotepliktig industri med effektbehov under 20 MW og mulige tiltak for bedring av deres rammevilkår.»

Arbeidarpartiet og Raudt har varsla støtte til forslaga.

V o t e r i n g :

Forslaga frå Senterpartiet vart med 61 mot 42 røyster ikkje vedtekne.

(Voteringsutskrift kl. 13.00.42)

Presidenten: Det vert votert over forslag nr. 20, frå Senterpartiet. Forslaget lyder:

«Stortinget ber regjeringen videreføre tidligere praksis med skattefrihet for naturalytelser man har hatt som pensjonist eller familie til tidligere ansatt.» Sosialistisk Venstreparti og Raudt har varsla støtte til forslaget.

Arbeidarpartiet har varsla subsidiær støtte til forslaget.

V o t e r i n g :

Forslaget frå Senterpartiet vart med 54 mot 49 røyster ikkje vedteke.

(Voteringsutskrift kl. 13.01.06)

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
	74	Selskapsskatter mv. fra upersonlige skattytere utenom petroleum	86 700 000 000	
5502		Finansskatt		
	70	Skatt på lønn	2 080 000 000	
	71	Skatt på overskudd	2 460 000 000	
5507		Skatt og avgift på utvinning av petroleum		
	71	Ordinær skatt på formue og inntekt	41 800 000 000	
	72	Særskatt på oljeinntekter	90 600 000 000	
	74	Arealavgift mv.	1 600 000 000	
5508		Avgift på utslipp av CO ₂ i petroleumsvirksomhet på kontinentalsokkelen		
	70	CO ₂ -avgift i petroleumsvirksomheten på kontinentalsokkelen	5 900 000 000	
5509		Avgift på utslipp av NO _x i petroleumsvirksomheten på kontinentalsokkelen		
	70	Avgift	1 000 000	
5511		Tollinntekter		
	70	Toll	3 100 000 000	
	71	Auksjonsinntekter fra tollkvoter	300 000 000	
5521		Merverdiavgift		
	70	Merverdiavgift	325 600 000 000	
5526		Avgift på alkohol		
	70	Avgift på alkohol	14 500 000 000	
5531		Avgift på tobakkvarer mv.		
	70	Avgift på tobakkvarer mv.	6 700 000 000	
5536		Avgift på motorvogner mv.		
	71	Engangsavgift	12 000 000 000	
	72	Trafikkforsikringsavgift	9 100 000 000	
	73	Vektårsavgift	340 000 000	
	75	Omregistreringsavgift	1 250 000 000	
5538		Veibruksavgift på drivstoff		
	70	Veibruksavgift på bensin	4 900 000 000	
	71	Veibruksavgift på autodiesel	10 100 000 000	
	72	Veibruksavgift på naturgass og LPG	20 000 000	
5541		Avgift på elektrisk kraft		
	70	Avgift på elektrisk kraft	11 300 000 000	
5542		Avgift på mineralolje mv.		
	70	Grunnavgift på mineralolje mv.	1 900 000 000	
	71	Avgift på smøreolje mv.	115 000 000	
5543		Miljøavgift på mineralske produkter mv.		
	70	CO ₂ -avgift	8 700 000 000	
	71	Svovelavgift	1 000 000	
5547		Avgift på helse- og miljøskadelige kjemikalier		
	71	Tetrakloreten (PER)	1 000 000	
5548		Miljøavgift på visse klimagasser		
	70	Avgift på hydrofluorkarboner (HFK) og perfluorkarboner (PFK)	390 000 000	
5549		Avgift på utslipp av NO _x		
	70	Avgift på utslipp av NO _x	55 000 000	

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
5550		Miljøavgift på plantevernmidler		
	70	Miljøavgift på plantevernmidler	65 000 000	
5551		Avgifter knyttet til mineralvirksomhet		
	70	Avgift knyttet til andre undersjøiske naturforekomster enn petroleum	1 000 000	
	71	Årsavgift knyttet til mineraler	6 000 000	
5555		Avgift på sjokolade- og sukkervarer mv.		
	70	Avgift på sjokolade- og sukkervarer mv.	1 490 000 000	
5556		Avgift på alkoholfrie drikkevarer mv.		
	70	Avgift på alkoholfrie drikkevarer mv.	3 200 000 000	
5557		Avgift på sukker mv.		
	70	Avgift på sukker mv.	200 000 000	
5559		Avgift på drikkevareemballasje		
	70	Grunnavgift på engangsemballasje	2 100 000 000	
	71	Miljøavgift på kartong	50 000 000	
	72	Miljøavgift på plast	30 000 000	
	73	Miljøavgift på metall	5 000 000	
	74	Miljøavgift på glass	95 000 000	
5561		Flypassasjeravgift		
	70	Flypassasjeravgift	1 900 000 000	
5562		Totalisatoravgift		
	70	Totalisatoravgift	120 000 000	
5565		Dokumentavgift		
	70	Dokumentavgift	10 800 000 000	
5568		Sektoravgifter under Kulturdepartementet		
	71	Årsavgift – stiftelser	24 094 000	
	73	Refusjon – Norsk Rikstoto og Norsk Tipping AS	44 366 000	
	74	Avgift – forhåndskontroll av kinofilm	5 500 000	
	75	Kino- og videogramavgift	32 000 000	
5570		Sektoravgifter under Kommunal- og moderniseringsdepartementet		
	70	Sektoravgifter Nasjonal kommunikasjonsmyndighet	247 880 000	
5571		Sektoravgifter under Arbeids- og sosialdepartementet		
	70	Petroleumstilsynet – sektoravgift	119 150 000	
5572		Sektoravgifter under Helse- og omsorgsdepartementet		
	70	Legemiddeldetaljstavgift	62 685 000	
	72	Avgift utsalgssteder utenom apotek	5 700 000	
	73	Legemiddelleverandøragift	211 000 000	
	74	Tilsynsavgift	3 770 000	
	75	Sektoravgift tobakk	15 000 000	
5574		Sektoravgifter under Nærings- og fiskeridepartementet		
	71	Avgifter immaterielle rettigheter	164 300 000	
	72	Kontroll- og tilsynsavgift akvakultur	29 600 000	
	73	Årsavgift Merkeregisteret	8 550 000	
	74	Fiskeriforskningsavgift	267 300 000	
	75	Tilsynsavgift Justervesenet	49 650 000	
5576		Sektoravgifter under Landbruks- og matdepartementet		
	70	Forskningsavgift på landbruksprodukter	170 000 000	
	72	Jeger- og fellingsavgifter	90 000 000	

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
5577		Sektoravgifter under Samferdselsdepartementet		
	74	Sektoravgifter Kystverket	814 500 000	
5578		Sektoravgifter under Klima- og miljødepartementet		
	70	Sektoravgifter under Svalbards miljøvernfond	20 670 000	
	72	Fiskeravgifter	19 460 000	
	73	Påslag på nettariften til Klima- og energifondet	690 000 000	
5580		Sektoravgifter under Finansdepartementet		
	70	Finanstilsynet, bidrag fra tilsynsenhetene	445 700 000	
5582		Sektoravgifter under Olje- og energidepartementet		
	71	Konsesjonsavgifter fra vannkraftutbygging	171 500 000	
	72	Beredskapstilsyn og tilsyn med damsikkerhet	50 000 000	
5583		Særskilte avgifter mv. i bruk av frekvenser		
	70	Avgift på frekvenser mv.	342 900 000	
5700		Folketrygdens inntekter		
	71	Trygdeavgift	156 500 000 000	
	72	Arbeidsgiveravgift	202 600 000 000	
		Totale inntekter		1 224 680 275 000

II

Storingsvedtak om skatt av inntekt og formue mv. for inntektsåret 2020 (Stortingets skattevedtak)

Kapittel 1 – Generelt

§ 1-1 Vedtakets anvendelsesområde

Dette vedtaket gjelder utskrivning av skatt på inntekt og formue for inntektsåret 2020. Vedtaket legges også til grunn for utskrivning av forskudd på skatt for inntektsåret 2020, etter reglene i skattebetalingsloven kapittel 4 til 6.

Sammen med bestemmelsene om forskudd på skatt i skattebetalingsloven, gjelder dette vedtaket også når skatteplikt utelukkende følger av lov om skattlegging av undersjøiske petroleumsforekomster mv., og skattyteren ikke skal svare terminskatt etter samme lov § 7.

§ 1-2 Forholdet til skattelovgivningen

Så langt dette vedtak ikke bestemmer noe annet, legges lovgivningen om skatt på formue og inntekt til grunn ved anvendelsen av vedtaket.

Kapittel 2 – Formuesskatt til staten og kommunene

§ 2-1 Formuesskatt til staten – personlig skattyter og dødsbo

Personlig skattyter og dødsbo svarer formuesskatt til staten av den delen av skattyterens samlede antatte formue som overstiger 1 500 000 kroner. Satsen skal være 0,15 pst.

Ektefeller som skattlegges under ett for begge formue, jf. skatteloven § 2-10, svarer formuesskatt til staten av den delen av ektefellenes samlede antatte formue som overstiger 3 000 000 kroner. Satsen skal være 0,15 pst.

§ 2-2 Formuesskatt til staten – upersonlig skattyter

Selskaper og innretninger som nevnt i skatteloven § 2-36 annet ledd, og som ikke er fritatt for formuesskatteplikt etter skatteloven kapittel 2, svarer formuesskatt til staten med 0,15 pst. Formue under 10 000 kroner er skattefrie.

§ 2-3 Formuesskatt til kommunene

Det svares formuesskatt til kommunen dersom skattyter ikke er fritatt for slik skatteplikt etter skatteloven kapittel 2. Skattyter som har krav på personfradrag etter skatteloven § 15-4, skal ha et fradrag i formuen på 1 500 000 kroner. For ektefeller som skattlegges under ett for begge formue, jf. skatteloven § 2-10, skal fradraget være 3 000 000 kroner. Når skattyter har formue i flere kommuner, fordeles fradraget etter reglene i skatteloven § 4-30 første og annet ledd. Satsen for formuesskatt til kommunene må ikke være høyere enn 0,7 pst. Maksimumssatsen gjelder når ikke lavere sats er vedtatt av kommunen.

Kapittel 3 – Inntektsskatt til staten, kommunene og fylkeskommunene

§ 3-1 Trinnskatt

Personlig skattyter i klasse 0 og 1 skal av personinntekt fastsatt etter skatteloven kapittel 12, svare trinnskatt til staten med

- 1,9 pst. for den delen av inntekten som overstiger 180 800 kroner,
- 4,2 pst. for den delen av inntekten som overstiger 254 500 kroner,
- 13,2 pst. for den delen av inntekten som overstiger 639 750 kroner, og

- 16,2 pst. for den delen av inntekten som overstiger 999 550 kroner.

For personlig skattyter i Troms og Finnmark fylke, med unntak av skattytere i kommunene Balsfjord, Bardu, Dyrøy, Gratangen, Harstad, Ibestad, Kvæfjord, Lavangen, Målselv, Salangen, Senja, Sørreisa, Tjeldsund og Tromsø, skal satsen etter første ledd tredje strekpunkt likevel være 11,2 pst.

Dersom skattyter er bosatt i riket bare en del av året, nedsettes beløpene i første og annet ledd forholdsmessig under hensyn til det antall hele eller påbegynte måneder av året han har vært bosatt her. Tilsvarende gjelder for skattyter som ikke er bosatt i riket, men som plikter å svare skatt etter skatteloven § 2-3 første og annet ledd, eller lov om skattlegging av undersjøiske petroleumforekomster mv.

§ 3-2 Fellesskatt

Enhver som plikter å betale inntektsskatt til kommunen etter skatteloven, skal betale fellesskatt til staten. Fellesskatten skal beregnes på samme grunnlag som inntektsskatten til kommunene.

Satsen for fellesskatt skal være:

- For personlig skattepliktig og dødsbo i Troms og Finnmark fylke, med unntak av skattepliktig og dødsbo i kommunene Balsfjord, Bardu, Dyrøy, Gratangen, Harstad, Ibestad, Kvæfjord, Lavangen, Målselv, Salangen, Senja, Sørreisa, Tjeldsund og Tromsø: 4,95 pst.
- For personlig skattepliktig og dødsbo ellers: 8,45 pst.

§ 3-3 Skatt til staten

Selskaper og innretninger som nevnt i skatteloven § 2-36 annet ledd, svarer skatt til staten med 22 pst. av inntekten.

Selskap og innretninger som nevnt i første ledd og som svarer finansskatt på lønn, jf. folketrygdloven § 23-2 a, svarer skatt til staten med 25 pst. av inntekten.

§ 3-4 Skatt på grunnrenteinntekt i kraftforetak

Av grunnrenteinntekt i vannkraftverk fastsatt i medhold av skatteloven § 18-3 svares grunnrenteskatt til staten med 37 pst.

§ 3-5 Skatt til staten for person bosatt og selskap hjemmehørende i utlandet

Skattyter som nevnt i skatteloven § 2-3 første ledd bokstav h, skal i tillegg til å svare skatt etter bestemmelsene foran i dette vedtaket, svare skatt til staten med 22 pst. av inntekten.

Person som ikke har bopel i riket, men som mottar lønn av den norske stat, skal av denne inntekt svare fellesskatt til staten etter satsen for personlig skattyter og

dødsbo i dette vedtaket § 3-2 annet ledd annet strekpunkt, samt trinnskatt som nevnt i § 3-1 første ledd. Bestemmelsene i skatteloven § 16-20 til § 16-29 gjelder tilsvarende for skattytere som nevnt i dette ledd.

Av aksjeutbytte som utdeles til aksjonær som er hjemmehørende i utlandet, svares skatt til staten med 25 pst. eller i tilfelle den sats som følger av skatteavtale med fremmed stat. Det samme gjelder renter på grunnfondsbevis som utdeles til skattyter hjemmehørende i utlandet.

Person som nevnt i skatteloven § 2-3 fjerde ledd, skal av personinntekt fastsatt etter skatteloven kapittel 12 svare skatt til staten med 15 pst. av inntekten. Dersom vedkommende gis fradrag etter skatteloven § 6-71, svares skatt til staten etter skattesatsene som følger av §§ 3-1, 3-2 og 3-8.

§ 3-6 Skatt til staten på honorar til utenlandske artister mv.

Skattepliktig etter lov om skatt på honorar til utenlandske artister mv., skal svare skatt til staten med 15 pst. av inntekten.

§ 3-7 Skattesats for utbetalinger fra individuell pensjonsavtale til bo

Skattesatsen for utbetaling fra individuell pensjonsavtale og etter innskuddspensjonsloven til bo, som omhandlet i skatteloven § 5-40 fjerde ledd, skal være 45 pst.

§ 3-8 Inntektsskatt til kommunene og fylkeskommunene

Den fylkeskommunale inntektsskattøren for personlige skattytere og dødsbo skal være maksimum 2,45 pst. Den kommunale inntektsskattøren for personlige skattytere og dødsbo skal være maksimum 11,10 pst.

Maksimumssatsene skal gjelde med mindre fylkestinget eller kommunestyret vedtar lavere satser.

§ 3-9 Skatt til staten for personer bosatt i utlandet

Skattyter som skattlegges etter reglene i skatteloven kapittel 19, svarer skatt til staten med 25 pst. av inntekten. Dersom det følger av trygdeavtaler med andre land eller forordning (EF) nr. 883/2004 at skattyter etter alminnelige regler ikke skal betale trygdeavgift til Norge eller bare skal betale trygdeavgift med lav sats, skal skattesatsen etter første punktum reduseres tilsvarende.

Kapittel 4 – Skatt etter lov om skattlegging av undersjøiske petroleumforekomster mv.

§ 4-1 Ordinære skatter

Skattyter som har formue knyttet til eller inntekt vunnet ved petroleumsutvinning og rørledningstransport, jf. § 2 annet ledd i lov om skattlegging av undersjøiske petroleumforekomster mv., skal av slik formue og

inntekt, i tillegg til de skatter som følger av bestemmelsene foran, svare skatt til staten etter reglene og satsene nedenfor. Det samme gjelder når skatteplikten utelukkende følger av nevnte lov.

Av formue som tilhører andre skattytere enn selskaper, svares skatt med 0,7 pst.

Av inntekt svares skatt med 22 pst., med mindre det skal svares skatt på inntekten etter dette vedtaket § 3-3. Skatten blir å utligne i samsvar med bestemmelsene i lov om skattlegging av undersjøiske petroleumsforekomster mv.

§ 4-2 Særskatt

Av inntekt vunnet ved petroleumsutvinning, behandling og rørledningstransport som nevnt i lov om skattlegging av undersjøiske petroleumsforekomster mv. § 5, skal det svares særskatt med 56 pst.

§ 4-3 Terminskatt

Terminskatt for inntektsåret 2020 skrives ut og betales i samsvar med lov om skattlegging av undersjøiske petroleumsforekomster mv. § 7. Ved utskrivningen av terminskatt benyttes satsene ovenfor.

§ 4-4 Utbytte utdelt til utenlandsk eierselskap

Det svares ikke skatt av aksjeutbytte som utdeles fra i riket hjemmehørende aksjeselskap og allmennaksjeselskap som er skattepliktig etter lov om skattlegging av undersjøiske petroleumsforekomster mv. § 5, til selskap hjemmehørende i utlandet som direkte eier minst 25 pst. av kapitalen i det utdelende selskap. Dersom det i riket hjemmehørende selskap også har inntekt som ikke er skattepliktig etter lov om skattlegging av undersjøiske petroleumsforekomster mv. § 5, svares skatt til staten etter de alminnelige regler for aksjeutbytte som fordeles til slik inntekt. Aksjeutbytte fordeles mellom særskattepliktig inntekt og annen inntekt på grunnlag av alminnelig inntekt fratrukket skatter for henholdsvis særskattepliktig inntekt og annen inntekt.

Kapittel 5 – Tonnasjeskatt

§ 5-1 Tonnasjeskatt

Aksjeselskap, allmennaksjeselskap og tilsvarende selskap hjemmehørende i annen EØS-stat som nevnt i skatteloven § 8-10, skal svare tonnasje-skatte, jf. skatteloven § 8-16, etter følgende satser:

- 90 øre per dag per 100 nettotonn for de første 1 000 nettotonn, deretter
- 18 kroner per dag per 1 000 nettotonn opp til 10 000 nettotonn, deretter
- 12 kroner per dag per 1 000 nettotonn opp til 25 000 nettotonn, deretter
- 6 kroner per dag per 1 000 nettotonn.

Satsene i første ledd kan reduseres etter nærmere bestemmelser fastsatt av departementet, jf. skatteloven § 8-16 første ledd.

Kapittel 6 – Særlige bestemmelser om skattegrunnlag, beløpsgrenser og satser mv.

§ 6-1 Minstefradrag

Minstefradrag i lønnsinntekt mv. etter skatteloven § 6-32 første ledd bokstav a skal ikke settes lavere enn 31 800 kroner, og ikke høyere enn 104 450 kroner.

Minstefradrag i pensjonsinntekt etter skatteloven § 6-32 første ledd bokstav b skal ikke settes lavere enn 4 000 kroner, og ikke høyere enn 87 450 kroner.

§ 6-2 Foreldrefradrag

Fradrag beregnet etter skatteloven § 6-48 skal ikke settes høyere enn 25 000 kroner for ett barn. Fradragsgrensen økes med inntil 15 000 kroner for hvert ytterligere barn.

§ 6-3 Personfradrag

Fradrag etter skatteloven § 15-4 er 51 300 kroner i klasse 1.

§ 6-4 Skattebegrensning ved lav alminnelig inntekt

Beløpsgrensene som nevnt i skatteloven § 17-1 første ledd skal være 147 450 kroner for enslige og 135 550 kroner for hver ektefelle. Beløpsgrensen er 271 100 kroner for ektepar og samboere som ved skattebegrensningen får inntekten fastsatt under ett etter skatteloven § 17-2 annet ledd.

§ 6-5 Skattefradrag for pensjonsinntekt

Fradraget som nevnt i skatteloven § 16-1 første ledd skal være 32 330 kroner.

Beløpsgrensene som nevnt i skatteloven § 16-1 tredje ledd skal være 204 150 kroner i trinn 1 og 306 300 kroner i trinn 2.

§ 6-6 Særfradrag for enslige forsørgere

Fradrag etter skatteloven § 6-80 er 4 317 kroner per påbegynt måned.

Kapittel 7 – Forskriftskompetanse mv.

§ 7-1 Forskriftsfullmakt til gjennomføring og utfylling

Departementet kan gi forskrift til gjennomføring og utfylling av bestemmelsene i dette vedtak.

§ 7-2 Adgang til å fravike reglene i vedtaket

Reglene i dette vedtaket kan fravikes på vilkår som nevnt i skattebetalingsloven § 4-8.

III

Storingsvedtak om avgift til statskassen på arv for budsjettåret 2020

§ 1 Fra 1. januar 2020 skal det i henhold til lov 19. juni 1964 nr. 14 om avgift på arv og visse gaver (arveavgiftsloven) svares avgift til statskassen etter bestemmelsene i dette vedtaket. Avgiftsplikten gjelder kun arv etter dødsfall som har skjedd før 1. januar 2014, med de begrensninger som følger av lov 13. desember 2013 nr. 110 om oppheving av lov 19. juni 1964 nr. 14 om avgift på arv og visse gaver.

§ 2 Fradrag etter arveavgiftsloven § 15 annet ledd for begravelleskostninger, skifteomkostninger og utgifter til gravsted settes til et halvt grunnbeløp i folketrygden (G) ved årets inngang, dvs. 49 929 kroner, hvis ikke høyere utgifter er legitimert.

Utgifter til dokumentavgift og tinglysing kommer særskilt til fradrag.

Fradrag etter arveavgiftsloven § 17 for avgiftspliktig som ikke har fylt 21 år, settes til et grunnbeløp i folketrygden (G) ved årets inngang, dvs. 99 858 kroner per år.

§ 3 Avgiftsgrunnlaget rundes nedover til nærmeste tall som kan deles med 1 000.

§ 4 Av arv til arvelaterens barn, fosterbarn – herunder stebarn som har vært oppfostret hos arvelateren – og foreldre, svares:

Av de første 470 000 kroner	intet
Av de neste 330 000 kroner	6 pst.
Av overskytende beløp	10 pst.

§ 5 Av arv som ikke går inn under § 4, svares:

Av de første 470 000 kroner	intet
Av de neste 330 000 kroner	8 pst.
Av overskytende beløp	15 pst.

IV

Storingsvedtak om fastsetting av avgifter mv. til folketrygden for 2020

For inntektsåret 2020 svares folketrygdavgifter etter følgende regler og satser, jf. lov 28. februar 1997 nr. 19 om folketrygd (folketrygdloven) kapittel 23:

Arbeidsgiveravgift

§ 1 Beregning av avgift og regler om soneplassering

(1) Arbeidsgiveravgift beregnes som hovedregel etter satsen som gjelder i den sonen hvor arbeidsgiver anses å drive virksomhet. Det kan likevel ikke benyttes re-

duert sats når arbeidsgiver har virksomhet innenfor nærmere angitte sektorer eller når arbeidsgiver er i økonomiske vanskeligheter, jf. § 4 og § 3 annet ledd.

(2) Et foretak som er arbeidsgiver, anses å drive virksomhet i den kommunen hvor foretaket skal være registrert etter enhetsregisterloven. En privatperson som er arbeidsgiver, anses å drive virksomhet i den kommunen hvor vedkommende er bosatt ifølge Folkeregisteret.

(3) Dersom arbeidsgiver er et foretak med registrerte underenheter, jf. forskrift 9. februar 1995 nr. 114 om registrering av juridiske personer m.m. i Enhetsregisteret § 10, anses hver underenhet som egen beregningsenhet for arbeidsgiveravgift.

(4) Utføres hoveddelen av arbeidstakerens arbeid i en annen sone med høyere sats enn der virksomheten anses å bli drevet etter annet ledd, og enhetsregisterreglene på grunn av virksomhetens art ikke påbyr at underenhet registreres i sonen hvor arbeidet utføres (ambulerende virksomhet), benyttes likevel satsen i denne andre sonen hvor arbeidet utføres på den del av lønn mv. som knytter seg til dette arbeidet. Med hoveddelen av arbeidet menes her mer enn halvparten av antall arbeidsdager arbeidstakeren har gjennomført for arbeidsgiveren i løpet av kalendermåneden. Arbeidsgiveravgift av etterbetaling av lønn mv. beregnes forholdsmessig med de satsene som skal benyttes på lønn mv. til den enkelte arbeidstaker for arbeid utført i inneværende kalendermåned.

(5) Flytter arbeidsgiveren eller underenheten fra en sone til en annen, legges satsen i tilflyttingssonen til grunn fra og med påfølgende kalendermåned etter registrert flyttedato.

§ 2 Soner for arbeidsgiveravgift

(1) Sone I omfatter de områder som ikke er nevnt nedenfor. Arbeidsgivere beregner avgiften etter satsen som gjelder for sone I, hvis ikke annet følger av dette vedtaket.

(2) Sone Ia omfatter:

- kommunene Frosta, Midtre Gauldal, Selbu og Indre Fosen i Trøndelag fylke, med unntak av området i Indre Fosen kommune som før 1. januar 2020 var del av kommunen Verran i Trøndelag fylke,
- kommunene Herøy, Gjemnes og Aukra i Møre og Romsdal fylke, med unntak av området i Aukra kommune som før 1. januar 2020 var del av kommunen Sandøy i Møre og Romsdal fylke,
- områdene i henholdsvis Ålesund kommune, Hustadvika kommune og Molde kommune i Møre og Romsdal fylke som før 1. januar 2020 var kommunene Haram, Eide og Midsund i Møre og Romsdal fylke,
- kommunene Etne, Bømlo, Kvam og Modalen i Vestland fylke,

- områdene i henholdsvis Kinn kommune, Sunnfjord kommune og Sogndal kommune i Vestland fylke som før 1. januar 2020 var kommunene Flora, Førde og Sogndal i Sogn og Fjordane fylke,
 - kommunen Vindafjord i Rogaland fylke,
 - området i Stavanger kommune i Rogaland fylke som før 1. januar 2020 var kommunen Finnøy i Rogaland fylke,
 - kommunene Åseral, Hægebostad, Sirdal, Vegårshei og Iveland i Agder fylke,
 - området i Lyngdal kommune i Agder fylke som før 1. januar 2020 var Audnedal kommune i Vest-Agder fylke,
 - kommunen Sigdal i Viken fylke,
 - kommunen Gausdal i Innlandet fylke.
- (3) Sone II omfatter:
- kommunene Meråker og Inderøy i Trøndelag fylke,
 - områdene i henholdsvis Steinkjer kommune, Indre Fosen kommune, Ørland kommune og Orkland kommune i Trøndelag fylke som før 1. januar 2020 var kommunene Verran, Ørland og Agdenes i Trøndelag fylke,
 - kommunene Sande, Stranda, Fjord, Vestnes, Rauma, Tingvoll og Sunndal i Møre og Romsdal fylke,
 - områdene i henholdsvis Ålesund kommune, Aukra kommune og Molde kommune i Møre og Romsdal fylke som før 1. januar 2020 var kommunene Sandøy og Nesset i Møre og Romsdal fylke,
 - kommunene Gulen, Solund, Hyllestad, Høyanger, Vik, Aurland, Lærdal, Årdal, Luster, Askvoll, Fjaler, Bremanger, Stad, Gloppen, Stryn, Tysnes, Kvinnherad, Ullensvang, Eidfjord, Ulvik, Fedje og Masfjorden i Vestland fylke,
 - området i Sunnfjord kommune i Vestland fylke som før 1. januar 2020 var kommunene Gaular, Jølster og Naustdal i Sogn og Fjordane fylke,
 - området i Sogndal kommune i Vestland fylke som før 1. januar 2020 var kommunene Balestrand og Leikanger i Sogn og Fjordane fylke,
 - områdene i henholdsvis Kinn kommune og Volda kommune i Vestland fylke som før 1. januar 2020 var kommunene Vågsøy og Hornindal i Sogn og Fjordane fylke,
 - området i Voss herad i Vestland fylke som før 1. januar 2020 var del av Ullensvang kommune i Hordaland fylke,
 - området i Voss herad i Vestland fylke som før 1. januar 2020 var Granvin kommune i Hordaland fylke,
 - kommunene Hjelmeland, Suldal, Sauda, Kvitsøy og Utsira i Rogaland fylke,
- området i Stavanger kommune i Rogaland fylke som før 1. januar 2020 var del av kommunen Hjelmeland i Rogaland fylke,
 - kommunene Risør, Gjerstad, Åmli, Bygland, Valle, Bykle og Evje og Hornnes, med unntak av området som før 1. januar 2020 var Birkenes kommune i Agder fylke,
 - kommunene Drangedal, Nome, Tinn, Hjartrdal, Seljord, Kviteseid, Nissedal, Fyresdal, Tokke og Vinje i Vestfold og Telemark fylke,
 - kommunene Flå, Nesbyen, Gol, Hemsedal, Ål, Hol, Rollag og Nore og Uvdal i Viken fylke,
 - kommunene Nord-Fron, Sør-Fron, Ringebu, Søndre Land, Nordre Land, Kongsvinger, Nord-Odal, Sør-Odal, Eidskog, Grue, Åsnes, Våler, Trysil og Åmot i Innlandet fylke,
- (4) Sone III omfatter:
- kommunene Snåsa, Heim, Oppdal, Rennebu, Røros, Holtålen, Tydal og Rindal i Trøndelag fylke,
 - området i Orkland kommune, Hitra kommune og Heim kommune i Trøndelag fylke som før 1. januar 2020 var kommunen Snillfjord i Trøndelag fylke,
 - området i henholdsvis Orkland kommune og Ørland kommune i Trøndelag fylke som før 1. januar 2020 var kommunene Meldal og Bjugn i Trøndelag fylke,
 - kommunene Vanylven, Surnadal og Aure i Møre og Romsdal fylke,
 - kommunene Dovre, Lesja, Skjåk, Lom, Vågå, Sel, Sør-Aurdal, Etnedal, Nord-Aurdal, Vestre Slidre, Øystre Slidre, Vang, Stor-Elvdal, Rendalen, Engerdal, Tolga, Tynset, Alvdal, Follidal og Os i Innlandet fylke,
- (5) Sone IV omfatter:
- kommunene Balsfjord, Bardu, Dyrøy, Gratangen, Harstad, Ibestad, Kvæfjord, Lavangen, Målselv, Salangen, Senja, Sørreisa og Tjeldsund i Troms og Finnmark fylke,
 - Nordland fylke, med unntak av kommunen Bodø,
 - kommunene Namsos, Lierne, Røyrvik, Namsskogan, Grong, Høylandet, Overhalla, Flatanger, Nærøysund, Leka, Frøya, Åfjord, Osen, og Hitra med unntak av området som før 1. januar 2020 var Snillfjord kommune i Trøndelag fylke,
 - kommunen Smøla i Møre og Romsdal fylke.
- (6) Sone IVa omfatter:
- kommunen Tromsø i Troms og Finnmark fylke,
 - kommunen Bodø i Nordland fylke.
- (7) Sone V omfatter:
- Troms og Finnmark fylke, med unntak av kommunene Balsfjord, Bardu, Dyrøy, Gratangen, Harstad, Ibestad, Kvæfjord, Lavangen, Målselv, Salangen, Senja, Sørreisa, Tjeldsund og Tromsø.

§ 3 Satser for arbeidsgiveravgift etter sone

(1) Satsene for arbeidsgiveravgift for inntektsåret 2020 er:

- Sone I: 14,1 pst.
- Sone Ia: 14,1 pst., men likevel 10,6 pst. så lenge differansen mellom den avgift som ville følge av satser på henholdsvis 14,1 pst. og 10,6 pst. ikke overstiger grensene for bagatellmessig støtte, jf. § 4 tredje og fjerde ledd. Bestemmelsene om redusert avgiftssats i sone Ia gjelder ikke foretak som er omfattet av helseforetaksloven, og statsforvaltningen som omfattes av reglene i folketrygdloven § 24-5 tredje ledd.
- Sone II: 10,6 pst.
- Sone III: 6,4 pst.
- Sone IV: 5,1 pst.
- Sone IVa: 7,9 pst.
- Sone V: 0 pst. Samme sats gjelder for avgift som svares av arbeidsgivere hjemmehørende på Svalbard for arbeid utført der, og når andre arbeidsgivere utbetaler lønn og annen godtgjørelse som blir skattlagt etter lov 29. november 1996 nr. 68 om skatt til Svalbard.

(2) Arbeidsgivere som er i økonomiske vanskeligheter, jf. ESAs retningslinjer for støtte til foretak i vanskeligheter, må beregne avgift etter satsen som gjelder i sone I. Det samme gjelder arbeidsgivere med utestående krav på tilbakebetaling av ulovlig statsstøtte. Bestemmelsen i første og annet punktum gjelder likevel ikke så lenge differansen mellom den avgiften som ville følge av satsen i lokaliseringssonen og satsen i sone I, ikke overstiger grensene for bagatellmessig støtte, jf. § 4 tredje ledd.

(3) Arbeidsgivere som beregner arbeidsgiveravgift etter reduserte satser, plikter å avgi erklæring om hvorvidt foretaket er i økonomiske vanskeligheter.

§ 4 Særregler om avgiftssats og avgiftsberegning for arbeidsgivere med aktiviteter innenfor visse sektorer og andre arbeidsgivere som beregner avgift med redusert sats etter reglene om bagatellmessig støtte

(1) Arbeidsgivere i sonene II–V, eller med ambulerende virksomhet i disse sonene, som utfører aktiviteter omfattet av tabellen nedenfor, skal beregne avgift etter satsen for sone I, uansett hvor arbeidsgiver er lokalisert eller arbeidet blir utført. Tilsvarende gjelder for lønn mv. til utleide arbeidstakere som utfører slike aktiviteter.

Stålsektoren

Aktiviteter knyttet til produksjon av produkter som nevnt i Annex II til ESAs retningslinjer for regionalstøtte 2014–2020

Syntetfibersektoren

Aktiviteter knyttet til produksjon av produkter som nevnt i Annex IIa til ESAs retningslinjer for regionalstøtte 2014–2020

Næringskoder, jf. Norsk standard for næringsgruppering (SN2007)

Lufthavner

52.23

Andre tjenester tilknyttet lufttransport

Finansierings- og forsikringsvirksomhet mv.

64

Finansieringsvirksomhet

65

Forsikringsvirksomhet og pensjonskasser, unntatt trygdeordninger underlagt offentlig forvaltning

66

Tjenester tilknyttet finansierings- og forsikringsvirksomhet

70.10

Hovedkontortjenester, men bare for så vidt gjelder tjenester som ytes innenfor et konsern

70.22

Bedriftsrådgivning og annen administrativ rådgivning, men bare for så vidt gjelder tjenester som ytes innenfor et konsern

(2) Arbeidsgivere med blandet virksomhet kan, dersom de har et klart regnskapsmessig skille mellom lønn mv. knyttet til aktiviteter som nevnt i første ledd og andre aktiviteter, uten hinder av første ledd beregne avgiften etter satsene i § 3, eventuelt i § 5, for den del av av-

giftsgrunnlaget som ikke er knyttet til aktiviteter som nevnt i første ledd.

(3) Arbeidsgivere kan uten hinder av første ledd beregne arbeidsgiveravgift for aktiviteter som nevnt i første ledd etter satsene for lokaliseringssonen, så lenge dif-

feransen mellom den avgift som ville følge av satsen i lokaliseringssonen og satsen i sone I, ikke overstiger 500 000 kroner for arbeidsgiveren i 2020. Dersom arbeidsgiver anses å være en del av et konsern, jf. forordning (EU) nr. 1407/2013 om bagatellmessig støtte, gjelder beløpsgrensen for hele konsernet under ett.

(4) Når en arbeidsgiver beregner avgift med redusert sats i sone Ia eller etter tredje ledd, kan den samlede for delen av bagatellmessig støtte i form av redusert avgift og annen bagatellmessig støtte til arbeidsgiveren ikke overstige 500 000 kroner i 2020, jf. forordning (EU) nr. 1407/2013 om bagatellmessig støtte. For aktiviteter knyttet til godstransport på vei må slik samlet støtte i sone 1a ikke overstige 250 000 kroner i 2020. Arbeidsgiver som mottar annen støtte til dekning av lønn mv. kan ikke beregne redusert avgift etter bestemmelsene i denne paragraf, dersom det fører til at maksimal tillatt statsstøtte etter disse andre ordningene overskrides.

(5) Arbeidsgivere som beregner avgift med redusert sats etter bestemmelsen i tredje ledd plikter å gi opplysninger om eventuell annen bagatellmessig støtte og støtte til dekning av lønnskostnader som arbeidsgiver har blitt tildelt i kalendermåneden.

§ 5 Særregel om avgiftssats for aktiviteter knyttet til produkter som ikke omfattes av EØS-avtalen

(1) Arbeidsgivere som utfører aktiviteter knyttet til produksjon, foredling og engroshandel av produkter som ikke omfattes av EØS-avtalen, jf. avtalen § 8, beregner arbeidsgiveravgift med 5,1 pst. når virksomheten drives i sone IVa, og med 10,6 pst. når den drives i sone Ia. Dette gjelder aktiviteter som er omfattet av næringskodene i tabellen nedenfor. Dersom arbeidsgiver også utfører andre aktiviteter enn de som er nevnt nedenfor, gjelder § 4 annet ledd om blandet virksomhet tilsvarende.

Næringskode, jf. Norsk standard for næringsgruppering (SN2007)

01.1–01.3	Dyrking av ettårige vekster, flerårige vekster og planteformering
01.4	Husdyrhold
01.5	Kombinert husdyrhold og planteproduksjon
01.6	Tjenester tilknyttet jordbruk og etterbehandling av vekster etter innhøsting
01.7	Jakt, viltstell og tjenester tilknyttet jakt og viltstell
02.1–02.3	Skogskjøtsel og andre skogbruksaktiviteter, avvirkning og innsamling av viltvoksende produkter av annet enn tre og del av 16.10 (produksjon av pæler)
02.40	Tjenester tilknyttet skogbruk (med unntak av tømmermåling)
03.11–03.12	Hav- og kystfiske og fangst og ferskvannsfiske
03.21–03.22	Hav- og kystbasert akvakultur og ferskvannsbasert akvakultur
10.11–10.13	Bearbeiding og konservering av kjøtt og fjørfe-kjøtt og produksjon av kjøtt- og fjørfevarer
10.20	Bearbeiding og konservering av fisk, skalldyr og bløtdyr
10.3	Bearbeiding og konservering av frukt og grønnsaker
10.4	Produksjon av vegetabiliske og animalske oljer og fettstoffer
10.5	Produksjon av meierivarer og iskrem
10.6	Produksjon av kornvarer, stivelse og stivelsesprodukter, samt del av 10.89 (produksjon av kunstig honning og karamell)
10.85	Produksjon av ferdigmat
10.9	Produksjon av fôrvarer
46.2	Engroshandel med jordbruksråvarer og levende dyr

Næringskode, jf. Norsk standard for næringsgruppering (SN2007)

46.31	Engroshandel med frukt og grønnsaker, samt del av 10.39 (produksjon av skrellede grønnsaker og blandede salater)
46.32	Engroshandel med kjøtt og kjøttvarer
46.33	Engroshandel med meierivarer, egg, matolje og -fett
46.381	Engroshandel med fisk, skalldyr og bløtdyr
50.202	Innenriks sjøtransport med gods, men bare for så vidt gjelder drift av brønnbåter
52.10	Lagring, men bare for så vidt gjelder drift av korn-siloer.

Trygdeavgift**§ 6 Trygdeavgift av pensjon mv.**

Av pensjon i og utenfor arbeidsforhold, føderåd, livrente som ledd i pensjonsordning i arbeidsforhold, engangsutbetaling fra pensjonsordning etter innskuddspensjonsloven, engangsutbetaling fra individuell pensjonsavtale som er i samsvar med regler gitt av departementet, engangsutbetaling fra pensjonsavtale etter lov om individuell pensjonsordning og personinntekt for skattyter under 17 år og over 69 år, som nevnt i folketrygdloven § 23-3 annet ledd nr. 1, beregnes trygdeavgift med 5,1 pst.

§ 7 Trygdeavgift av lønnsinntekt mv.

Av lønnsinntekt og annen personinntekt som nevnt i folketrygdloven § 23-3 annet ledd nr. 2, beregnes trygdeavgift med 8,2 pst.

§ 8 Trygdeavgift av næringsinntekt mv.

Av næringsinntekt og annen personinntekt som nevnt i folketrygdloven § 23-3 annet ledd nr. 3, beregnes trygdeavgift med 11,4 pst.

Andre bestemmelser**§ 9 Forskriftsfullmakt mv.**

Departementet gir regler om grunnlag og satser for avgifter og tilskudd etter folketrygdloven § 23-4 for visse grupper av medlemmer i trygden. Satsen på 14,1 pst. skal legges til grunn for arbeidsgiveravgift fastsatt etter denne bestemmelsen.

Departementet kan gi regler til utfylling og gjennomføring av bestemmelsene i §§ 1 til 5.

V

Storingsvedtak om fastsetting av finansskatt på lønn for 2020

For inntektsåret 2020 svares finansskatt på lønn etter følgende regler og satser, jf. lov 28. februar 1997 nr. 19 om folketrygd (folketrygdloven) § 23-2 a:

§ 1 Finansielle aktiviteter

(1) Arbeidsgivere som utøver aktiviteter omfattet av næringshovedområde K «Finansierings- og forsikringsvirksomhet» i Statistisk sentralbyrås standard for næringsgruppering anses å utøve finansielle aktiviteter.

§ 2 Unntak fra plikten til å svare finansskatt på lønn

(1) Arbeidsgivere som utøver finansielle aktiviteter er unntatt fra skatteplikten etter folketrygdloven § 23-2 a dersom andelen av arbeidsgiverens lønnskostnader mv. knyttet til finansielle aktiviteter utgjør mindre enn 30 pst. av arbeidsgiverens totale lønnskostnader, jf. folketrygdloven § 23-2 a annet ledd.

(2) Beregningen av andelen av arbeidsgiverens samlede lønnskostnader mv. knyttet til finansielle aktiviteter etter første ledd, skal enten basere seg på samlet lønn mv. omfattet av folketrygdloven § 23-2 a annet ledd for foregående inntektsår, eller på det tilsvarende beløpet for januar 2020. For arbeidsgivere som etableres etter 31. januar 2020, og virksomheter som av andre årsaker ikke har lønnsgrunnlag som nevnt i forrige punktum, skal samlet lønn mv. for den første hele opplysningspliktige kalendermåneden legges til grunn for beregningen.

(3) Arbeidsgivere med finansielle aktiviteter hvor andelen lønn mv. knyttet til merverdiavgiftspliktig, finansiell aktivitet utgjør mer enn 70 pst. av arbeidsgiverens samlede lønn mv. knyttet til finansielle aktiviteter, er unntatt fra skatteplikten etter folketrygdloven § 23-2 a. Annet ledd gjelder tilsvarende for beregningen av andelen lønn mv. knyttet til merverdiavgiftspliktig, finansiell aktivitet.

(4) Arbeidsgivere som driver ikke-økonomisk aktivitet kan, dersom de har et klart regnskapsmessig skille mellom lønn mv. knyttet til henholdsvis ikke-økonomisk aktivitet og økonomisk aktivitet, beregne finansskatt på lønn etter folketrygdloven § 23-2 a bare for den delen av lønn mv. som knytter seg til virksomhetens økonomiske aktivitet.

§ 3 Sats for finansskatt på lønn

Satsen for finansskatt på lønn for inntektsåret 2020 er 5 pst.

§ 4 Forskriftsfullmakt

Departementet kan gi regler til utfylling og gjennomføring av bestemmelsene i dette vedtaket.

VI

Storingsvedtak om CO₂-avgift i petroleumsvirksomheten på kontinentalsokkelen for budsjettåret 2020

Fra 1. januar 2020 skal det i henhold til lov 21. desember 1990 nr. 72 om avgift på utslipp av CO₂ i petroleumsvirksomhet på kontinentalsokkelen betales CO₂-avgift til statskassen etter følgende satser:

- a. for naturgass som slippes ut til luft kr 7,93 per standardkubikkmeter
- b. for CO₂ som utskilles fra petroleum og slippes ut til luft kr 1,15 per standardkubikkmeter
- c. for annen gass kr 1,15 per standardkubikkmeter
- d. for olje eller kondensat kr 1,15 per liter.

VII

Storingsvedtak om produktavgift til folketrygden for fiskeri-, hval- og selfangstnæringene for 2020

Med hjemmel i folketrygdloven § 23-5 annet ledd fastsettes:

I

I 2020 skal følgende avgifter til folketrygden dekkes ved en produktavgift på omsetning av fisk, hval og sel, og produkter av disse, fra fartøy som har drevet egen fangstvirksomhet innenfor det aktuelle kalenderår:

1. Trygdeavgift over 8,2 pst. av pensjonsgivende inntekt fra fiske, hval- og selfangst i inntektsåret.
2. Arbeidsgiveravgift på hyre til mannskapet på fiske-, hvalfangst- og selfangstfartøy.
3. Premie til kollektiv yrkesskadetrygd for fiskere, hval- og selfangere.
4. Avgift til dekning av de utgiftene folketrygden har med stønad til arbeidsløse fiskere, hval- og selfangere.
5. Avgift til dekning av de utgiftene folketrygden har i forbindelse med ordningen med frivillig tilleggs-trygd for sykepenges til manntallsførte fiskere, hval- og selfangere.

II

Produktavgiften skal være 2,2 pst. for 2020.

VIII

Storingsvedtak om merverdiavgift for budsjettåret 2020 (kap. 5521 post 70)

§ 1 Saklig virkeområde og forholdet til merverdiavgiftsloven

Fra 1. januar 2020 svares merverdiavgift etter satserne i dette vedtaket og i samsvar med lov 19. juni 2009 nr. 58 om merverdiavgift (merverdiavgiftsloven).

§ 2 Alminnelig sats

Merverdiavgift svares med 25 pst. av avgiftspliktig omsetning, uttak og innførsel når ikke redusert sats skal anvendes etter bestemmelsene nedenfor.

§ 3 Redusert sats med 15 pst.

Merverdiavgift svares med 15 pst. av omsetning, uttak og innførsel av næringsmidler som nevnt i merverdiavgiftsloven § 5-2.

§ 4 Redusert sats med 12 pst.

Merverdiavgift svares med 12 pst. av omsetning og uttak av tjenester som gjelder:

- a) persontransport mv. som nevnt i merverdiavgiftsloven § 5-3,
- b) transport av kjøretøy på fartøy som nevnt i merverdiavgiftsloven § 5-4,
- c) utleie av rom i hotellvirksomhet mv. som nevnt i merverdiavgiftsloven § 5-5,
- d) rett til å overvære kinoforestillinger som nevnt i merverdiavgiftsloven § 5-6,
- e) kringkastingstjenester som nevnt i merverdiavgiftsloven § 5-7,
- f) adgang til utstillinger i museer mv. som nevnt i merverdiavgiftsloven § 5-9,
- g) adgang til fornøylesparker mv. som nevnt i merverdiavgiftsloven § 5-10,
- h) rett til å overvære idrettsarrangementer mv. som nevnt i merverdiavgiftsloven § 5-11.

§ 5 Redusert sats med 11,11 pst.

Merverdiavgift svares med 11,11 pst. av omsetning mv. av villevende marine ressurser som nevnt i merverdiavgiftsloven § 5-8.

IX

Storingsvedtak om særavgifter for budsjettåret 2020**Avgift på alkohol (kap. 5526 post 70)**

§ 1 Fra 1. januar 2020 skal det i henhold til lov 19. mai 1933 nr. 11 om særavgifter betales avgift til statskassen ved innførsel og innenlandsk produksjon av følgende varer med følgende beløp:

Alkoholholdig drikk	Volumprosent alkohol t.o.m. 0,7	Kr avgiftslegges etter reglene for alkoholfrie drikkevarer
Brennevinsbasert	over 0,7	7,84 per volumprosent per liter
Annen	over 0,7 t.o.m. 2,7	3,51 per liter
	over 2,7 t.o.m. 3,7	13,18 per liter
	over 3,7 t.o.m. 4,7	22,83 per liter
	over 4,7 t.o.m. 22	5,11 per volumprosent per liter
Gjæret fra små bryggerier	over 3,7 t.o.m. 4,7	18,26 per liter for volum t.o.m. 50 000 liter årlig
		19,40 per liter for volum over 50 000 liter og t.o.m. 100 000 liter årlig
		20,54 per liter for volum over 100 000 liter t.o.m. 150 000 liter årlig
		21,68 per liter for volum over 150 000 t.o.m. 200 000 liter sats som for alkoholholdig drikk
Etanol til teknisk bruk	over 0,7	

Departementet kan gi forskrift om hva som omfattes av avgiftsplikten og om grunnlaget for avgiften. Departementet kan videre gi forskrift om at det skal betales avgift på alkohol som er i varer som ikke er avgiftspliktige etter første ledd, samt om forenklet avgiftsberegning for varer som reisende innfører til personlig bruk ut over avgiftsfri kvote, jf. tolloven § 4-20.

§ 2 Det gis fritak for avgift på alkohol som

- a) fra produsents eller importørs lager
 1. utføres til utlandet,
 2. leveres direkte eller via tollager til proviant etter tolloven § 4-23,
 3. leveres til toll- og avgiftsfritt utsalg på lufthavn etter tolloven § 4-30,
- b) innføres
 1. som reisegods etter tolloven § 5-1,
 2. til bruk i transportmidler i ervervsmessig virksomhet etter tolloven § 5-2,
- c) etter tolloven § 5-3 fra produsents eller importørs lager leveres til eller innføres av
 1. diplomater,
 2. NATO og styrker fra land som deltar i Partnerskap for fred,
 3. Den nordiske investeringsbank,

d) kommer i retur til produsents eller importørs lager,
 e) leveres til teknisk, vitenskapelig eller medisinsk bruk og som er gjort utjenlig til drikk (denaturert) eller på annen måte finnes garantert mot å bli brukt til drikk,

f) brukes som råstoff mv. ved fremstilling av varer,
 g) fremstilles ved ikke ervervsmessig produksjon. Fritaket omfatter ikke brennevinsbasert drikk og gjelder kun fremstilling til eget bruk.

Departementet kan gi forskrift om gjennomføring, avgrensning av og vilkår for fritak.

§ 3 Oppstår det tvil om omfanget av avgiftsplikten, avgjøres spørsmålet av departementet.

§ 4 Departementet kan frita for eller sette ned avgiften når det oppstår enkelttilfeller eller situasjoner som ikke var overveid da avgiftsvedtaket ble truffet og når avgiften i det spesielle enkelttilfellet får en utilsiktet virkning.

Avgift på tobakksvarer mv. (kap. 5531 post 70)

§ 1 Fra 1. januar 2020 skal det i henhold til lov 19. mai 1933 nr. 11 om særavgifter betales avgift til statskassen ved innførsel og innenlandsk produksjon av følgende varer med følgende beløp:

Produkt	Kr	
Sigarer	2,68	per gram av pakningens nettovekt
Sigaretter	2,68	per stk.
Røyketobakk, karvet skråtobakk, råtobakk i forbrukerpakning	2,68	per gram av pakningens nettovekt
Skråtobakk	1,09	per gram av pakningens nettovekt
Snus	1,09	per gram av pakningens nettovekt
Sigarettpapir og sigarettthylser	0,041	per stk.

Departementet kan gi forskrift om hva som omfattes av avgiftsplikten og om grunnlaget for avgiften. Departementet kan videre gi forskrift om forenklet avgiftsberegning for varer som reisende innfører til personlig bruk ut over avgiftsfri kvote, jf. tolloven § 4-20.

§ 2 Departementet kan gi forskrift eller fatte enkeltvedtak om at varer som er ment eller er egnet som erstatning for varer som nevnt i § 1, er avgiftspliktige. Dersom avgiftsplikt blir pålagt, skal det betales avgift med samme beløp som for tilsvarende tobakksvare.

§ 3 Det gis fritak for avgift på tobakksvarer mv. som

- a) fra produsents eller importørs lager
 1. utføres til utlandet,
 2. leveres direkte eller via tollager til proviant etter tolloven § 4-23,
 3. leveres til toll- og avgiftsfritt utsalg på lufthavn etter tolloven § 4-30,
- b) innføres
 1. som reisegods etter tolloven § 5-1,
 2. til bruk i transportmidler i ervervsmessig virksomhet etter tolloven § 5-2,
- c) etter tolloven § 5-3 fra produsents eller importørs lager leveres til eller innføres av
 1. diplomater,
 2. NATO og styrker fra land som deltar i Partnerskap for fred,

3. Den nordiske investeringsbank,
 - d) kommer i retur til produsents eller importørs lager.
- Departementet kan gi forskrift om gjennomføring, avgrensning av og vilkår for fritak.

§ 4 Oppstår det tvil om omfanget av avgiftsplikten, avgjøres spørsmålet av departementet.

§ 5 Departementet kan frita for eller sette ned avgiften når det oppstår enkelttilfeller eller situasjoner som ikke var overveid da avgiftsvedtaket ble truffet og når avgiften i det spesielle enkelttilfellet får en utilsiktet virkning.

Avgifter på motorvogner mv. (kap. 5536)

A. Engangsavgift (kap. 5536 post 71)

§ 1 Fra 1. januar 2020 skal det i henhold til lov 19. juni 1959 nr. 2 om avgifter vedrørende motorkjøretøyer og båter betales avgift til statskassen ved første gangs registrering av motorvogner i det sentrale motorvognregisteret. Videre skal det betales avgift når

- a) betingelsene for avgiftsfrihet eller avgiftsnedsettelse ved første gangs registrering ikke lenger er oppfylt,
- b) motorvogn som ikke tidligere er registrert her i landet urettmessig tas i bruk uten registrering,
- c) oppbygd motorvogn tas i bruk før ny registrering.

Departementet kan gi forskrift om hva som omfattes av avgiftsplikten og om grunnlaget for avgiften.

§ 2 Engangsavgift skal betales for følgende motorvogner med følgende beløp:

a) For personbiler, varebiler klasse 1 og busser under 6 m med inntil 17 seteplasser (avgiftsgruppe a), betales avgift av:		
1)	egenvekt	kr
	per kg	
	0–500	0
	501–1 200	25,90
	1 201–1 400	64,55
	1 401–1 500	201,72
	over 1 500	234,60

2)	NO _x -utslipp			
	per mg/km		kr	
	over 0		74,53	
3)	CO ₂ -utslipp (for motorvogn med plikt til å dokumentere CO ₂ -utslipp):			
	WLTP		NEDC	
	per g/km	kr	per g/km	kr
	0–87	0	0–70	0
	88–118	773,91	71–95	961,20
	119–155	867,25	96–125	1 077,12
	156–225	2 272,56	126–195	2 822,52
	over 225	3 625,17	over 195	3 625,17
	For motorvogner med CO ₂ -utslipp under henholdsvis 87 g/km WLTP og 70 g/km NEDC gjøres følgende fradrag per g/km for den delen av utslippet som ligger under disse verdiene:			
	WLTP		NEDC	
	per g/km	kr	per g/km	kr
	f.o.m. 86 t.o.m. 50	792,95	f.o.m. 69 t.o.m. 40	984,84
	under 50	932,92	under 40	1 158,69
4)	slagvolum (for motorvogner uten plikt til å dokumentere CO ₂ -utslipp):			
	per cm ³		bensindrevne	ikke bensindrevne
			kr	kr
	0–700		16,68	12,79
	701–1 250		67,10	54,77
	1 251–1 650		155,14	126,70
	over 1 650		159,28	130,32

b) For varebiler klasse 2, lastebiler med tillatt totalvekt mindre enn 7 501 kg og godsrom med lengde under 300 cm eller bredde under 190 cm (avgiftsgruppe b), betales avgift av:

- 1) egenvekt, 20 pst. av avgiftsgruppe a
- 2) NO_x-utslipp, 75 pst. av avgiftsgruppe a
- 3) CO₂-utslipp (for motorvogn med plikt til å dokumentere CO₂-utslipp):

	WLTP		NEDC	
	per g/km	kr	per g/km	kr
			0–70	0
			71–95	288,36
			96–125	323,14
			over 125	705,63

For motorvogner med CO₂-utslipp under 70 g/km NEDC gjøres følgende fradrag per g/km for den delen av utslippet som ligger under denne verdien:

	WLTP		NEDC	
	per g/km	kr	per g/km	kr
			f.o.m. 69 t.o.m. 40	295,45
			under 40	347,61

- 4) slagvolum (for motorvogner uten plikt til å dokumentere CO₂-utslipp), 30 pst. av avgiftsgruppe a.

c) For campingbiler (avgiftsgruppe c) betales avgift av:

- 1) egenvekt, 22 pst. av avgiftsgruppe a
- 2) NO_x-utslipp, 0 pst. av avgiftsgruppe a
- 3) CO₂-utslipp (NEDC), 22 pst. av avgiftsgruppe a

4)	slagvolum (for motorvogner uten plikt til å dokumentere CO ₂ -utslipp, eller som bare har CO ₂ -utslipp målt etter WLTP), 22 pst. av avgiftsgruppe a.	
d)	Avgiftsgruppe d (opphevet).	
e)	For beltebiler (avgiftsgruppe e) betales avgift med 36 pst. av verdiavgiftsgrunnlaget.	
f)	For motorsykler (avgiftsgruppe f) betales avgift av:	
	Motorvogn med plikt til å dokumentere CO ₂ -utslipp	kr
1)	CO ₂ -utslipp, per g/km	
	0–75	0
	76–135	686,39
	over 135	928,10
2)	slagvolum, per cm ³	
	0–225	0
	226–900	30,85
	over 900	72,09
	Motorvogn uten plikt til å dokumentere drivstofforbruk og CO ₂ -utslipp	kr
1)	per enhet (stykkavgift)	8 327
2)	motoreffekt, per kW	
	0–11	0
	over 11	263,68
3)	slagvolum, per cm ³	
	0–225	0
	226–900	33,89
	over 900	74,33
g)	For beltemotorsykler (avgiftsgruppe g) betales avgift av:	
1)	egenvekt	
	per kg	kr
	0–100	14,49
	101–200	28,98
	over 200	57,94
2)	motoreffekt	
	per kW	kr
	0–20	23,27
	21–40	46,56
	over 40	93,09
3)	slagvolum	
	per cm ³	kr
	0–200	2,56
	201–400	5,11
	over 400	10,19
h)	Avgiftsgruppe h (opphevet).	
i)	Avgiftsgruppe i (opphevet).	
j)	For busser under 6 m med inntil 17 seteplasser, hvorav minst 10 er fastmontert i fartsretningen (avgiftsgruppe j) betales avgift av:	
1)	egenvekt, 40 pst. av avgiftsgruppe a	

2)	NO _x -utslipp, 0 pst. av avgiftsgruppe a			
3)	CO ₂ -utslipp (for motorvogn med plikt til å dokumentere CO ₂ -utslipp):			
	WLTP		NEDC	
	per g/km	kr	per g/km	kr
	0–87	0	0–70	0
	88–118	309,56	71–95	384,48
	119–155	346,90	96–125	430,85
	over 155	909,02	over 125	1 129,01
	For motorvogner med CO ₂ -utslipp under henholdsvis 87 g/km WLTP og 70 g/km NEDC gjøres følgende fradrag per g/km for den delen av utslippet som ligger under disse verdiene:			
	WLTP		NEDC	
	per g/km	kr	per g/km	kr
	f.o.m. 87 t.o.m. 50	317,18	f.o.m. 69 t.o.m. 40	393,94
	under 50	373,17	under 40	463,48
4)	slagvolum (for motorvogner uten plikt til å dokumentere CO ₂ -utslipp), 40 pst. av avgiftsgruppe a.			

For motorvogner som har vært registrert i utlandet før registrering her i landet, gjøres fradrag i den avgift som beregnes etter første ledd basert på motorvognens alder (bruksfradrag). Departementet kan gi forskrift om bruksfradrag.

Departementet kan gi forskrift om hvilken avgiftsgruppe en motorvogn skal avgiftsberegnes etter. Oppstår det tvil om hvilken avgiftsgruppe en motorvogn skal avgiftsberegnes etter, avgjøres dette av departementet med bindende virkning.

§ 3 Det skal betales vrakpantavgift for følgende kjøretøy og med følgende beløp:

	per enhet (kr)
Motorvogner i avgiftsgruppe a, b, c, g og j	2 400
Motorvogner i avgiftsgruppe f og mopeder	500
Campingvogner	3 000
Lastebiler som ikke er avgiftspliktige i avgiftsgruppe b	5 000

§ 4 Departementet kan gi forskrift om refusjon av engangsavgift og vrakpantavgift for kjøretøy som utføres til utlandet. Departementet kan videre gi forskrift om forholdsmessig betaling av engangsavgift for motorvogn som skal benyttes i Norge i et avgrenset tidsrom på bakgrunn av en tidsbestemt leie- eller leasingkontrakt.

Departementet kan gi forskrift om tilbakebetaling og tilleggsberegning av særavgift og merverdiavgift.

§ 5 Ved beregning av avgift basert på egenvekt, NO_x-utslipp, CO₂-utslipp, slagvolum, motoreffekt og elektrisk kjørelengde, benyttes de tekniske data som fastsettes i forbindelse med motorvognens godkjenning etter veimyndighetenes regelverk.

For motorvogner i avgiftsgruppe a og j benyttes de CO₂-verdier som fremgår av testsyklusen WLTP (Worldwide Harmonised Light Vehicles Test Procedure). Der som det ikke er fastsatt CO₂-verdi etter WLTP, benyttes NEDC-verdien (New European Driving Cycle). For motorvogner i avgiftsgruppe b og c, benyttes de CO₂-verdier som fremgår av NEDC.

Hvilke motorvogner som har plikt til å dokumentere drivstofforbruk og CO₂-utslipp, følger av veimyndighetenes regelverk. Avgiftsberegningen for motorvogn som ikke omfattes av veimyndighetenes regelverk om dokumentasjon av drivstofforbruk og CO₂-utslipp, skal baseres på CO₂-utslipp når utslippet på annen måte er dokumentert overfor veimyndighetene og lagt til grunn ved registreringen.

For motorvogner som ikke har fastsatt verdi for utslipp av NO_x, settes utslippet til den verdi motorvognen maksimalt kan ha etter veimyndighetenes regelverk.

Ved innenlandsk tilvirkning er verdiavgiftsgrunnlaget prisen fra produsent. Ved innførsel er verdiavgiftsgrunnlaget tollverdien.

Departementet kan gi forskrift om beregning av avgift etter denne paragraf.

§ 6 For motorvogner som benytter stempeldrevet forbrenningsmotor i kombinasjon med elektrisk motor, og er utstyrt med batteripakke som kan lades fra ekstern strømkilde (ladbare hybridbiler), gjøres et for-

holdsmessig fradrag i vektavgiftsgrunnlaget basert på elektrisk kjørelengde. Ved fastsettelse av elektrisk kjørelengde benyttes de tekniske data som fastsettes i forbindelse med motorvognens godkjenning etter veimyndighetenes regelverk.

Departementet kan gi forskrift om beregning av engangsavgiften for motorvogner som nevnt i første ledd.

§ 7 Det gis fritak for engangsavgift på

- a) motorvogner som registreres på kjennemerker med gule tegn på blå reflekterende bunn,
- b) motorvogner registrert på Den nordiske investeringsbank og som er nødvendig for bankens offisielle virksomhet,
- c) motorvogner som registreres på NATO eller NATOs hovedkvarter, styrker eller personell i den utstrekning dette følger av internasjonale avtaler Norge er forpliktet av. Fritaket omfatter på tilsvarende vilkår også styrker fra land som deltar i Partnerskap for fred,
- d) lett pansrede motorvogner til offentlig bruk,
- e) motorvogner til bruk utelukkende som banekjøretøy og i rally, samt motorsykler til bruk utelukkende i trial- og endurokonkurranseskjøring,
- f) ambulanser,
- g) begravelseskjøretøy,
- h) beltemotorsykler som ved første gangs registrering her i landet blir registrert på humanitær institusjon som skal benytte kjøretøyet i ambulansetjeneste,
- i) motorvogner som bare bruker elektrisitet til fremdrift, herunder motorvogner hvor elektrisiteten er produsert i brenselceller. Fritaket omfatter ikke motorvogner hvor batteri under kjøring kan tilføres strøm ved bruk av en ekstern forbrenningsmotor,
- j) busser som ved første gangs registrering her i landet blir registrert på
 1. innehaver av løyve etter lov 21. juni 2002 nr. 45 om yrkestransport med motorvogn og fartøy §§ 6 eller 9, eller som er utleid på kontrakt med varighet på ett år eller mer mellom innehaver av slikt løyve og selskap i samme konsern. Fritaket gjelder også busser som utfører rutetransport basert på kontrakt med varighet på ett år eller mer inngått med myndighet eller selskap som har slikt ruteløyve,
 2. institusjon eller organisasjon som tilbyr transport av funksjonshemmede mv.,
- k) motorvogner som innføres som arvegods etter tollloven § 5-1 første ledd bokstav e,
- l) motorvogner som innføres til midlertidig bruk etter tollloven § 6-1 annet ledd,

- m) beltevogner til Forsvaret,
- n) spesialutrustede kjøretøy til bruk for brannvesenet,
- o) motorvogner som til fremdrift benytter stempel-drevet forbrenningsmotor som kun kan benytte hydrogen som drivstoff. Dette gjelder også kjøretøy som til fremdrift benytter slik motor i kombinasjon med elektrisk motor (hybridbiler),
- p) amatørbygde kjøretøy,
- q) motorsykler og beltemotorsykler som skal benyttes i reindriftsnæringen, og som registreres på person eller virksomhet med rett til å eie rein i det samiske reinbeiteområdet, eller er gitt særskilt tillatelse til reindrift utenfor det samiske reinbeiteområdet,
- r) motorvogner som er 20 år eller eldre.

For motorvogner som kan benytte etanol som drivstoff gjøres fradrag i avgiften etter § 2 på kr 10 000. Med etanol menes drivstoff med minst 85 pst. etanol.

Motorvogner som nevnt i første ledd bokstav a til c er fritatt for vrakpantavgift.

Departementet kan gi forskrift om gjennomføring, avgrensning av og vilkår for fritak.

§ 8 Departementet kan gi forskrift om betaling av avgifter ved endring av en motorvogns avgiftsmessige status og om hva som skal anses som slik endring.

Departementet kan gi forskrift om betaling av avgift dersom det foretas endringer av en motorvogn som har betydning for grunnlaget for beregning av avgiften, og om hva som skal anses som en slik endring.

§ 9 Oppstår det tvil om omfanget av avgiftsplikten, avgjøres spørsmålet av departementet.

§ 10 Departementet kan frita for eller sette ned avgiften når det oppstår enkelttilfeller eller situasjoner som ikke var overveid da avgiftsvedtaket ble truffet og når avgiften i det spesielle enkelttilfellet får en utilsiktet virkning eller også ellers en klart urimelig virkning.

B. Avgift på trafikksikringer (kap. 5536 post 72)

§ 1 Fra 1. januar 2020 skal det i henhold til lov 19. mai 1933 nr. 11 om særavgifter betales avgift til statskassen for

- a) forsikringsavtaler om lovbestemt trafiktrygd (ansvarsforsikring) for innenlandsregistrerte motorvogner,
- b) gebyr for uforsikrede motorvogner eller motorvogner der ny eier ikke har tegnet egen forsikring, og som Trafikkforsikringsforeningen har mottatt.

Avgiften omfatter ikke forsikringsavtaler eller gebyr for motorvogn som er omfattet av Stortingets vedtak om vektårsavgift.

§ 2 Avgift skal betales med følgende beløp (kr) per døgn:

Avgiftsgrupper	Trafikksforsikringsavtale som tegnes eller har hovedforfall og gebyr som er mottatt:		
	før 1. mars 2019	fra 1. mars 2019 t.o.m. februar 2020	fra 1. mars 2020 eller senere
<i>Avgiftsgruppe a</i> personbiler, varebiler, campingbiler, busser, kombinerte biler, lastebiler, samt trekkbiler med tillatt totalvekt fra og med 3 500 kg	7,85	7,97	8,12
<i>Avgiftsgruppe b</i> dieseldrevne motorvogner i avgiftsgruppe a som ikke har fabrikkmontert partikkelfilter	9,15	9,29	9,47
<i>Avgiftsgruppe c</i> årsprøvekjennermerker for motorvogner	7,85	7,97	8,12
<i>Avgiftsgruppe d</i> motorsykler; trehjuls, lette, mellomtunge og tunge	5,46	5,54	5,65
<i>Avgiftsgruppe e</i> andre kjøretøy	1,27	1,29	1,31

Avgiftsgruppe e omfatter følgende kjøretøy:

1. motorvogner som er registrert på innehaver av løyve etter lov 21. juni 2002 nr. 45 om yrkestransport med motorvogn eller fartøy § 9 som drosje (ikke reserve- eller erstatningsdrosje) eller for transport av funksjonshemmede,
2. motorvogner som er registrert på innehaver av løyve etter lov 21. juni 2002 nr. 45 om yrkestransport med motorvogner eller fartøy § 6 eller som er utleid på kontrakt med varighet på ett år eller mer mellom innehaver av slikt løyve og selskap i samme konsern. Dette gjelder også motorvogn som utfører rutetransport basert på kontrakt med varighet på ett år eller mer, inngått med myndighet eller selskap som har slikt ruteløyve,
3. motorvogner som er godkjent og registrert som ambulanse eller som er registrert som begravelleskjøretøy på begravellesbyrå og lignende,
4. motorvogner som er registrert på kjennemerker med lysegule tegn på sort bunn,
5. motorredskap,
6. beltekjøretøy,
7. trekkbiler som ikke omfattes av avgiftsgruppe a eller b,
8. mopeder,
9. traktorer,
10. motorvogner som er 30 år eller eldre.

Departementet kan gi forskrift om hva som omfattes av avgiftsplikten og om grunnlaget for avgiften.

§ 3 Fritatt fra avgiftsplikt er forsikringsavtale eller gebyr som gjelder:

- a) motorvogner som er registrert på kjennemerker med gule tegn på blå reflekterende bunn,
- b) motorvogner som er registrert på Den nordiske investeringsbank og som er nødvendig for bankens offisielle virksomhet,
- c) motorvogner som er registrert på NATO eller NATOs hovedkvarter, styrker eller personell i den utstrekning dette følger av internasjonale avtaler Norge er forpliktet av. Fritaket omfatter på tilsvarende vilkår også styrker fra land som deltar i Partnerskap for fred,
- d) motorvogner registrert til bruk på Svalbard,
- e) motorvogner som er stjålet,
- f) tapte fordringer,
- g) motorvogner som bare bruker elektrisitet til fremdrift, herunder motorvogner hvor elektrisiteten er produsert i brenselceller.

Departementet kan gi forskrift om gjennomføring, avgrensning av og vilkår for fritak.

§ 4 Oppstår det tvil om omfanget av avgiftsplikten, avgjøres spørsmålet av departementet.

§ 5 Departementet kan frita for eller sette ned avgiften når det oppstår enkelttilfeller eller situasjoner som ikke var overveid da avgiftsvedtaket ble truffet og når avgiften i det spesielle enkelttilfellet får en utilsiktet virkning.

§ 1 Fra 1. januar 2020 skal det i henhold til lov 19. juni 1959 nr. 2 om avgifter vedrørende motorkjøretøyer og båter betales vektgradert årsavgift til statskassen på innenlandsregistrerte kjøretøy på minst 7 500 kg. For dieseldrevne kjøretøy skal det i tillegg betales miljø-differensiert årsavgift.

C. Vektårsavgift (kap. 5536 post 73)

1. Vektgradert årsavgift

Motor kjøretøy

Avgiftsgruppe (kg)	Luftfjæring (kr)	Annet fjæringssystem (kr)
<i>2 eller flere aksler</i>		
7 500–11 999	480	480
<i>2 aksler</i>		
12 000–12 999	480	860
13 000–13 999	860	1 537
14 000–14 999	1 537	1 966
15 000 og over	1 966	3 841
<i>3 aksler</i>		
12 000–14 999	480	480
15 000–16 999	860	1 142
17 000–18 999	1 142	1 843
19 000–20 999	1 843	2 246
21 000–22 999	2 246	3 201
23 000 og over	3 201	4 710
<i>Minst 4 aksler</i>		
12 000–24 999	2 246	2 271
25 000–26 999	2 271	3 276
27 000–28 999	3 276	4 917
29 000 og over	4 917	7 064

Kombinasjoner av kjøretøy–vogntog

Avgiftsgruppe (kg)	Luftfjæring (kr)	Annet fjæringssystem (kr)
<i>2 + 1 aksler</i>		
7 500–13 999	480	480
14 000–15 999	480	480
16 000–17 999	480	651
18 000–19 999	651	870
20 000–21 999	870	1 398
22 000–22 999	1 398	1 668
23 000–24 999	1 668	2 627
25 000–27 999	2 627	4 239
28 000 og over	4 239	7 084
<i>2 + 2 aksler</i>		
16 000–24 999	848	1 335
25 000–25 999	1 335	1 889
26 000–27 999	1 889	2 554
28 000–28 999	2 554	2 983
29 000–30 999	2 983	4 590
31 000–32 999	4 590	6 182
33 000 og over	6 182	9 134
<i>2 + minst 3 aksler</i>		
16 000–37 999	5 016	6 796

1. Vektgradert årsavgift*Motorkjøretøy*

Avgiftsgruppe (kg)	Luftfjæring (kr)	Annet fjæringssystem (kr)
38 000–40 000	6 796	9 063
over 40 000	9 063	12 137
<i>Minst 3 + 1 aksler</i>		
16 000–24 999	848	1 335
25 000–25 999	1 335	1 889
26 000–27 999	1 889	2 554
28 000–28 999	2 554	2 983
29 000–30 999	2 983	4 590
31 000–32 999	4 590	6 182
33 000 og over	6 182	9 134
<i>Minst 3 + 2 aksler</i>		
16 000–37 999	4 490	6 049
38 000–40 000	6 049	8 181
over 40 000	8 181	11 868
<i>Minst 3 + minst 3 aksler</i>		
16 000–37 999	2 761	3 240
38 000–40 000	3 240	4 600
over 40 000	4 600	7 040

2. Miljødifferensiert årsavgift for dieseldrevne kjøretøy

Vektclasser (kg)	Avgasskravnivå (EURO)							
	Ingen (kr)	I (kr)	II (kr)	III (kr)	IV (kr)	V (kr)	VI eller strengere (kr)	0-utslipp (kr)
7 500–11 999	6 151	3 419	2 392	1 456	766	479	120	0
12 000–19 999	10 091	5 608	3 921	2 392	1 263	783	197	0
20 000 og over	17 943	10 278	7 290	4 382	2 313	1 438	360	0

Departementet kan gi forskrift om hva som omfattes av avgiftsplikten.

§ 2 Departementet kan gi forskrift om hvilke fjæringssystemer som kan likestilles med luftfjæring og om fastsettelse av avgasskravnivå, herunder krav til dokumentasjon for registreringsår og avgasskravnivå.

Departementet kan gi forskrift om etterberegning av avgift dersom et kjøretøy ikke oppfyller de krav til avgassutslipp som lå til grunn ved beregning av avgiften.

§ 3 Departementet kan gi forskrift om betaling av avgift for utenlandsregistrerte kjøretøy etter antall døgn de befinner seg i Norge (døgnavgift), herunder fastsette høyere døgnavgift for kjøretøy som er registrert i et land som krever høyere bruksavgifter av norske kjøretøy enn av dette lands kjøretøy, samt treffe gjensidige avtaler med andre land om fritak for eller nedsettelse av døgnavgiften.

§ 4 Avgiftsgrunnlaget er den vekt som er oppgitt som tillatt totalvekt i motorvognregisteret. For semitrailere er avgiftsgrunnlaget den del av totalvekten som faller på semitrailerens aksler. Hvis kjøretøyets totalvekt ikke går frem av vognkortet, settes totalvekten til summen av kjøretøyets egenvekt og tillatt (registrert) lasteevne.

Departementet kan gi forskrift om grunnlaget for avgiften.

§ 5 Følgende kjøretøy er fritatt for vektgradert og miljødifferensiert årsavgift:

- traktorer,
- kjøretøy registrert på kjennemerker med lysegule typer på sort bunn,
- motorredskaper,
- kjøretøy som er 30 år eller eldre, unntatt tilhengere,
- kjøretøy som i forbindelse med transport av gods fraktes på jernbane (kombinert godstransport),

f) kjøretøy som er registrert på NATO eller NATOs hovedkvarter, styrker eller personell i den utstrekning dette følger av internasjonale avtaler Norge er forpliktet av. Fritaket omfatter på tilsvarende vilkår også styrker fra land som deltar i Partnerskap for fred. Departementet kan gi forskrift om gjennomføring, avgrensning av og vilkår for fritak.

§ 6 Departementet kan gi forskrift om utskriving av avgiften i flere terminer og om forholdsmessig beregning av avgiften ved avregistrering, vraking og omregistrering.

Departementet kan gi forskrift om betaling av avgift basert på en dagsats på to pst. av full vektårsavgift med et fastsatt minstebeløp.

§ 7 Oppstår det tvil om omfanget av avgiftsplikten, avgjøres spørsmålet av departementet.

§ 8 Departementet kan frita for eller sette ned avgiften når det oppstår enkelttilfeller eller situasjoner som ikke var overveid da avgiftsvedtaket ble truffet og når avgiften i det spesielle enkelttilfellet får en utilsiktet virkning.

D. Omregistreringsavgift (kap. 5536 post 75)

§ 1 Fra 1. januar 2020 skal det i henhold til lov 19. juni 1959 nr. 2 om avgifter vedrørende motorkjøretøyer og båter betales avgift til statskassen ved omregistrering av nevnte, tidligere her i landet registrerte motorvogner, og tilhengere med følgende beløp:

	Registreringsår		
	2020 til 2017 (kr)	2016 til 2009 (kr)	2008 og eldre (kr)
a) Mopeder, motorsykler og beltemotorsykler	549	549	549
b) Personbiler			
Egenvekt (typegodkjent):			
1. t.o.m. 1 200 kg	4 176	2 747	1 649
2. over 1 200 kg	6 372	3 847	1 649
c) Lastebiler, trekkbiler, varebiler, kombinerte biler, campingbiler, beltebiler og busser med tillatt totalvekt inntil 7 500 kg	2 088	1 319	1 100
d) Biltilhengere, herunder semitrailere og campingtilhengere, med egenvekt (typegodkjent) over 350 kg	549	549	549

Departementet kan gi forskrift om hva som omfattes av avgiftsplikten og om grunnlaget for avgiften.

§ 2 Det gis fritak for avgift ved omregistrering av kjøretøy:

- ved ren navneendring,
- på ektefelle,
- mellom foreldre og barn som arv (fullt skifte),
- som er 30 år eller eldre,
- som utloddes og som tidligere har vært registrert på utlodderen,
- som skal registreres på kjennemerker med gule tegn på blå reflekterende bunn,
- på NATO eller NATOs hovedkvarter i Norge, styrker eller personell i den utstrekning dette følger av internasjonale avtaler Norge er forpliktet av. Fritaket omfatter på tilsvarende vilkår også styrker fra land som deltar i Partnerskap for fred,
- som registreres på Den nordiske investeringsbank og som er nødvendig for bankens offisielle virksomhet,
- som har vært registrert på samme eier i to måneder eller mindre (samlet påskiltings-/registreringstid),

j) som tas tilbake av selger som følge av heving eller omlevering etter kjøpslovens eller forbrukerkjøpslovens bestemmelser,

k) ved omorganiseringer som gjennomføres med lovfestet selskapsrettslig kontinuitet, samt ved omorganiseringer som kan gjennomføres med skattemessig kontinuitet etter skatteloven §§ 11-2 til 11-5, § 11-11 og § 11-20 med tilhørende forskrifter. Omorganiseringen og omregistreringen av kjøretøy må ha funnet sted etter 1. januar 2016,

l) ved sletting av registrert eier eller medeier i motorvognregisteret,

m) som bare bruker elektrisitet til fremdrift, herunder motorvogner hvor elektrisiteten er produsert i brenselceller.

Departementet kan gi forskrift om gjennomføring, avgrensning av og vilkår for fritak.

§ 3 Oppstår det tvil om omfanget av avgiftsplikten, avgjøres spørsmålet av departementet.

§ 4 Departementet kan fritak for eller sette ned avgiften når det oppstår enkelttilfeller eller situasjoner som ikke var overveid da avgiftsvedtaket ble truffet og når avgiften i det spesielle enkelttilfellet får en utilsiktet virkning.

Veibruksavgift på drivstoff (kap. 5538 post 70, 71 og 72)

I

§ 1 Fra 1. januar 2020 skal det i henhold til lov 19. mai 1933 nr. 11 om særavgifter betales veibruksavgift til statskassen ved innførsel og innenlandsk produksjon av følgende drivstoff:

- a) bensin per liter
 1. svovelfri bensin (under 10 ppm svovel): kr 4,91,
 2. lavsvovlet bensin (under 50 ppm svovel): kr 4,95,
 3. annen bensin: kr 4,95.
- b) mineralolje til fremdrift av motorvogn (autodiesel) per liter
 1. svovelfri mineralolje (under 10 ppm svovel): kr 3,62,
 2. lavsvovlet mineralolje (under 50 ppm svovel): kr 3,68,
 3. annen mineralolje: kr 3,68,
- c) naturgass per Sm³: kr 1,02,
- d) LPG per kg: kr 3,48,

Andel bioetanol innblandet i bensin, andel biodiesel innblandet i mineralolje, og andel biogass innblandet i naturgass og LPG, inngår ikke i avgiftsgrunnlaget ved beregningen av avgiften etter første ledd.

For bioetanol og biodiesel som omfattes av omsetningskravet i produktforskriften § 3-3, svares avgift etter satsene som gjelder for henholdsvis bensin og mineralolje til fremdrift av motorvogn etter første ledd.

Avgiften kommer i tillegg til avgift som skal betales etter Stortingets vedtak om CO₂-avgift og svovelavgift på mineralske produkter.

Departementet kan gi forskrift om hva som omfattes av avgiftsplikten og om grunnlaget for avgiften.

§ 2 Olje som er merket i samsvar med forskrift fastsatt av departementet, skal ikke ilegges avgift etter § 1 første ledd bokstav b.

Departementet kan bestemme at

- a) fritak for avgiftsplikten kan skje på annen måte enn ved bruk av merket olje,
- b) avgift skal betales ved bruk av merket olje.

§ 3 På vilkår fastsatt av departementet kan det benyttes merket olje

- a) i følgende motorvogner:
 1. traktorer,
 2. motorvogner registrert på kjennemerker med lysegule tegn på sort bunn,
 3. motorredskaper,

4. tilhørende Den nordiske investeringsbank og som er nødvendig for bankens offisielle virksomhet,
5. tilhørende NATO eller NATOs hovedkvarter i Norge, styrker eller personell i den utstrekning dette følger av internasjonale avtaler Norge er forpliktet av. Fritaket omfatter på tilsvarende vilkår også styrker fra land som deltar i Partnerskap for fred,

- b) til annen bruk enn fremdrift av motorvogn.

§ 4 Det gis fritak for avgift på drivstoff som

- a) utføres til utlandet,
- b) legges inn på tollager når varene er bestemt til utførsel,
- c) innføres
 1. som reisegods etter tolloven § 5-1,
 2. til bruk i transportmidler i ervervsmessig virksomhet etter tolloven § 5-2,
- d) etter tolloven § 5-3 leveres til eller innføres av
 1. diplomater,
 2. NATO og styrker fra land som deltar i Partnerskap for fred,
 3. Den nordiske investeringsbank,
- e) kommer i retur til registrert virksomhets lager.

Departementet kan gi forskrift om gjennomføring, avgrensning av og vilkår for fritak.

§ 5 Det gis fritak eller ytes tilskudd for avgift på bensin som

- a) brukes i fly, unntatt Forsvarets fly,
- b) brukes til teknisk og medisinsk formål,
- c) brukes i anlegg eller innretninger som har tilknytning til utnyttelse av naturforekomster i havområder utenfor norsk territorialgrense, til transport mellom land og slike anlegg eller innretninger og for spesialskip som har oppdrag i slik virksomhet,
- d) brukes i båter og snøscootere i veiløse strøk,
- e) brukes i motorsager og andre arbeidsredskaper med to-taktsmotor dersom bensinen har særlige helse- og miljømessige egenskaper,
- f) er gjenvunnet i VRU-anlegg (Vapour Recovery Unit).
Departementet kan gi forskrift om gjennomføring, avgrensning av og vilkår for fritak.

§ 6 Det gis fritak for avgift på naturgass og LPG

- a) til bruk i følgende motorvogner:
 1. traktorer,
 2. motorvogner registrert på kjennemerker med lysegule tegn på sort bunn,
 3. motorredskaper,
 4. tilhørende Den nordiske investeringsbank og som er nødvendig for bankens offisielle virksomhet,

5. tilhørende NATO eller NATOs hovedkvarter i Norge, styrker eller personell i den utstrekning dette følger av internasjonale avtaler Norge er forpliktet av. Fritaket omfatter på tilsvarende vilkår også styrker fra land som deltar i Partnerskap for fred.
- b) til annen bruk enn fremdrift av motorvogn.
Departementet kan gi forskrift om gjennomføring, avgrensning av og vilkår for fritak.

§ 7 Oppstår det tvil om omfanget av avgiftsplikten, avgjøres spørsmålet av departementet.

§ 8 Departementet kan fritta for eller sette ned avgiften når det oppstår enkelttilfeller eller situasjoner som ikke var overveid da avgiftsvedtaket ble truffet og når avgiften i det spesielle enkelttilfellet får en utilsiktet virkning.

II

Fra 1. juli 2020 gjøres følgende endringer:

§ 1 skal lyde:

§ 1 Fra 1. juli 2020 skal det i henhold til lov 19. mai 1933 nr. 11 om særavgifter betales veibruksavgift til statskassen ved innførsel og innenlandsk produksjon av følgende drivstoff:

- a) bensin per liter
 1. svovelfri bensin (under 10 ppm svovel): kr 4,91,
 2. lavsvovlet bensin (under 50 ppm svovel): kr 4,95,
 3. annen bensin: kr 4,95.
- b) mineralolje til fremdrift av motorvogn (autodiesel) per liter
 1. svovelfri mineralolje (under 10 ppm svovel): kr 3,62,
 2. lavsvovlet mineralolje (under 50 ppm svovel): kr 3,68,
 3. annen mineralolje: kr 3,68,
- c) naturgass per Sm³: kr 1,02,
- d) LPG per kg: kr 3,48,
- e) bioetanol per liter: kr 2,37,
- f) biodiesel per liter: kr 3,62.

Andel biogass innblandet i naturgass og LPG, inngår ikke i avgiftsgrunnlaget ved beregningen av avgiften etter første ledd bokstav c og d.

Avgiften kommer i tillegg til avgift som skal betales etter Stortingets vedtak om CO₂-avgift og svovelavgift på mineralske produkter.

Departementet kan gi forskrift om hva som omfattes av avgiftsplikten og om grunnlaget for avgiften.

§ 2 første ledd skal lyde:

Olje som er merket i samsvar med forskrift fastsatt av departementet, skal ikke ilegges avgift etter § 1 første ledd bokstav b og f.

§ 6 første ledd skal lyde:

Det gis fritak for avgift på naturgass, LPG og bioetanol

- a) til bruk i følgende motorvogner:
 1. traktorer,
 2. motorvogner registrert på kjennemerker med lysegule tegn på sort bunn,
 3. motorredskaper,
 4. tilhørende Den nordiske investeringsbank og som er nødvendig for bankens offisielle virksomhet,
 5. tilhørende NATO eller NATOs hovedkvarter i Norge, styrker eller personell i den utstrekning dette følger av internasjonale avtaler Norge er forpliktet av. Fritaket omfatter på tilsvarende vilkår også styrker fra land som deltar i Partnerskap for fred.
- b) til annen bruk enn fremdrift av motorvogn.

Avgift på elektrisk kraft (kap. 5541 post 70)

I

§ 1 Fra 1. januar 2020 skal det i henhold til lov 19. mai 1933 nr. 11 om særavgifter betales avgift til statskassen med 16,13 øre per kWh på elektrisk kraft som leveres her i landet.

Det skal betales avgift med 0,505 øre per kWh for kraft som leveres

- a) til industri, bergverk, produksjon av fjernvarme og arbeidsmarkedsbedrifter som utøver industriproduksjon. Den reduserte satsen omfatter elektrisk kraft som benyttes i forbindelse med selve produksjonsprosessen,
- b) i Troms og Finnmark fylke, med unntak av kommunene Balsfjord, Bardu, Dyrøy, Gratangen, Harstad, Ibestad, Kvæfjord, Lavangen, Målselv, Salangen, Senja, Sørreisa, Tjeldsund og Tromsø,
- c) til datasentre med uttak over 0,5 MW,
- d) til skip i næring,
- e) til produksjon eller omforming av energiprodukt. Den reduserte satsen omfatter elektrisk kraft som benyttes i forbindelse med selve produksjonsprosessen.

Det skal betales avgift ved uttak av elektrisk kraft til eget bruk.

Departementet kan gi forskrift om hva som omfattes av avgiftsplikten og om grunnlaget for avgiften.

§ 2 Det gis fritak for avgift på kraft som

- a) er produsert i energigjenvinningsanlegg og leveres direkte til sluttbruker,
- b) er produsert i aggregat med generator som har merke­ telse mindre enn 100 kVA og leveres direkte til sluttbruker,
- c) er produsert i nødstrømsaggregat når den normale elektrisitetsforsyning har sviktet,
- d) er produsert i mottrykksanlegg,
- e) leveres til NATO eller NATOs hovedkvarter, styrker eller personell i den utstrekning dette følger av internasjonale avtaler Norge er forpliktet av. Fritaket omfatter på tilsvarende vilkår også styrker fra land som deltar i Partnerskap for fred,
- f) leveres til Den nordiske investeringsbanks offisielle virksomhet,
- g) brukes til kjemisk reduksjon eller elektrolyse, metallurgiske og mineralogiske prosesser,
- h) leveres til veksthusnæringen,
- i) leveres til husholdninger og offentlig forvaltning i Troms og Finnmark fylke, med unntak av kommunene Balsfjord, Bardu, Dyrøy, Gratangen, Harstad, Ibestad, Kvæfjord, Lavangen, Målselv, Salangen, Senja, Sørreisa, Tjeldsund og Tromsø,
- j) leveres i direkte sammenheng med produksjon av elektrisk kraft,
- k) leveres til bruk til fremdrift av tog eller annet skinnegående transportmiddel, herunder oppvarming av og belysning i transportmiddelet. Fritaket omfatter også trolleybuss,
- l) er produsert i solceller og brukes direkte av produsenten selv.

Departementet kan gi forskrift om gjennomføring, avgrensning av og vilkår for fritak.

§ 3 Oppstår det tvil om omfanget av avgiftsplikten, avgjøres spørsmålet av departementet.

§ 4 Departementet kan fritta for eller sette ned avgiften når det oppstår enkelttilfeller eller situasjoner som ikke var overveid da avgiftsvedtaket ble truffet og når avgiften i det spesielle enkelttilfellet får en utilsiktet virkning.

II

Fra den tid departementet bestemmer gjøres følgende endringer:

§ 1 annet ledd bokstav c skal lyde:

- c) til datasentre med uttak over 0,5 MW. Den reduserte satsen omfatter ikke kraft til utvinning av kryptovaluta.

§ 2 første ledd ny bokstav m skal lyde:

- m) leveres energiintensive foretak i treforedlingsindustrien som deltar i godkjent energieffektiviseringsprogram. Fritaket gjelder kun kraft som benyttes i forbindelse med selve produksjonsprosessen.

Grunnavgift på mineralolje mv. (kap. 5542 post 70)

§ 1 Fra 1. januar 2020 skal det i henhold til lov 19. mai 1933 nr. 11 om særavgifter betales avgift til statskassen ved innførsel og innenlandsk produksjon av mineralolje med kr 1,68 per liter. For mineralolje til treforedlingsindustrien og produsenter av fargestoffer og pigmenter skal det betales avgift med kr 0,212 per liter.

Avgiftsplikten omfatter ikke

- a) flyparafin (jetparafin) som leveres til bruk om bord i fly,
- b) drivstoff som pålegges avgift etter Stortingets vedtak om veibruksavgift på drivstoff.

Departementet kan gi forskrift om hva som omfattes av avgiftsplikten og om grunnlaget for avgiften.

§ 2 Det gis fritak for avgift på mineralolje som

- a) utføres til utlandet,
- b) legges inn på tollager når varene er bestemt til utførsel,
- c) innføres
 - 1. som reisegods etter tolloven § 5-1,
 - 2. til bruk i transportmidler i ervervsmessig virksomhet etter tolloven § 5-2,
- d) etter tolloven § 5-3 leveres til eller innføres av
 - 1. NATO og styrker fra land som deltar i Partnerskap for fred,
 - 2. Den nordiske investeringsbank,
- e) kommer i retur til registrert virksomhets lager,
- f) brukes til skip i utenriks fart,
- g) brukes til gods- og passasjertransport i innenriks sjøfart,
- h) brukes til fiske og fangst i nære farvann,
- i) brukes til fiske og fangst i fjerne farvann,
- j) brukes i anlegg eller innretninger som har tilknytning til utnyttelse av naturforekomster i havområder utenfor norsk territorialgrense, til transport mellom land og slike anlegg eller innretninger og for spesialskip som har oppdrag i slik virksomhet,
- k) brukes som råstoff i industriell virksomhet dersom mineraloljen i sin helhet inngår og forblir i det ferdige produkt,
- l) brukes i sildemel- og fiskemelindustrien,
- m) brukes til fremdrift av tog eller annet skinnegående transportmiddel, herunder oppvarming av og belysning i transportmiddelet,

n) brukes til høsting av tang og tare.

Det gis fritak for avgift for andel av biodiesel i mineraloljen.

Departementet kan gi forskrift om gjennomføring, avgrensing av og vilkår for fritak.

§ 3 Oppstår det tvil om omfanget av avgiftsplikten, avgjøres spørsmålet av departementet.

§ 4 Departementet kan frita for eller sette ned avgiften når det oppstår enkelttilfeller eller situasjoner som ikke var overveid da avgiftsvedtaket ble truffet og når avgiften i det spesielle enkelttilfellet får en utilsiktet virkning.

Miljøavgifter på mineralske produkter mv.

A. Avgift på smøreolje mv. (kap. 5542 post 71)

§ 1 Fra 1. januar 2020 skal det i henhold til lov 19. mai 1933 nr. 11 om særavgifter betales avgift til statskassen ved innførsel og innenlandsk produksjon av smøreolje mv. med kr 2,27 per liter.

Departementet kan gi forskrift om hva som omfattes av avgiftsplikten og om grunnlaget for avgiften.

§ 2 Det gis fritak for avgift på smøreolje mv. som

- a) utføres til utlandet,
- b) legges inn på tollager når varene er bestemt til utførsel,
- c) innføres
 1. som reisegods etter tolloven § 5-1,
 2. til bruk i transportmidler i ervervsmessig virksomhet etter tolloven § 5-2,
- d) etter tolloven § 5-3 leveres til eller innføres av NATO og styrker fra land som deltar i Partnerskap for fred,
- e) kommer i retur til registrert virksomhets lager,
- f) brukes i utenriks fart,
- g) brukes i fiske og fangst i fjerne farvann,
- h) brukes i anlegg eller innretninger som har tilknytning til utnyttelse av naturforekomster i havområder utenfor norsk territorialgrense, til transport mellom land og slike anlegg eller innretninger og for spesialskip som har oppdrag i slik virksomhet,
- i) brukes i fly, unntatt olje til Forsvarets fly,
- j) brukes som råstoff i industriell virksomhet dersom smøreoljen i sin helhet inngår og forblir i det ferdige produkt,
- k) omsettes i forbrukerpakninger med innhold mindre enn 0,15 liter,
- l) er påfylt kjøretøy, maskiner o.l. ved inn- eller utførsel.

Departementet kan gi forskrift om gjennomføring, avgrensing av og vilkår for fritak.

§ 3 Oppstår det tvil om omfanget av avgiftsplikten, avgjøres spørsmålet av departementet.

§ 4 Departementet kan frita for eller sette ned avgiften når det oppstår enkelttilfeller eller situasjoner som ikke var overveid da avgiftsvedtaket ble truffet og når avgiften i det spesielle enkelttilfellet får en utilsiktet virkning.

B. CO₂-avgift på mineralske produkter (kap. 5543 post 70)

§ 1 Fra 1. januar 2020 skal det i henhold til lov 19. mai 1933 nr. 11 om særavgifter betales CO₂-avgift til statskassen ved innførsel og innenlandsk produksjon av følgende mineralske produkter med følgende beløp:

- a) mineralolje (generell sats): kr 1,45 per liter.
Mineralolje til
 - innenriks kvotepliktig luftfart: kr 1,39 per liter,
 - annen innenriks luftfart og ikke-kommersielle privatflyginger: kr 1,39 per liter.
- b) bensin: kr 1,26 per liter,
- c) naturgass: kr 1,08 per Sm³,
- d) LPG: kr 1,63 per kg.

Det skal betales avgift med kr 0,061 per Sm³ naturgass og kr 0 per kg LPG for produkter som leveres til bruk som gir kvotepliktige utslipp etter klimakvoteloven.

Fritaket i § 2 første ledd bokstav g kommer ikke til anvendelse for naturgass og LPG, samt for mineralolje og bensin til innenriks kvotepliktig luftfart.

Departementet kan gi forskrift om hva som omfattes av avgiftsplikten og om grunnlaget for avgiften.

§ 2 Det gis fritak for CO₂-avgift på mineralske produkter som

- a) utføres til utlandet,
- b) legges inn på tollager når varene er bestemt til utførsel,
- c) innføres
 1. som reisegods etter tolloven § 5-1,
 2. til bruk i transportmidler i ervervsmessig virksomhet etter tolloven § 5-2,
- d) etter tolloven § 5-3 leveres til eller innføres av
 1. NATO og styrker fra land som deltar i Partnerskap for fred,
 2. Den nordiske investeringsbank,
- e) kommer i retur til registrert virksomhets lager,
- f) brukes som råstoff i industriell virksomhet på en slik måte at det ikke oppstår utslipp av karbon til luft eller utslippet er vesentlig lavere enn det mengden råstoff skulle tilsi,
- g) leveres til bruk som gir kvotepliktige utslipp etter klimakvoteloven.

§ 3 Det gis fritak for CO₂-avgift på mineralolje til

- a) motorvogner tilhørende diplomater mv.,
- b) skip i utenriks fart,
- c) fiske og fangst i fjerne farvann,
- d) fly i utenriks fart.

Det gis fritak for avgift for andel biodiesel i mineralolje.

§ 4 Det gis fritak for CO₂-avgift på bensin

- a) til motorvogner tilhørende diplomater mv.,
- b) til tekniske og medisinske formål,
- c) til motorsager og andre arbeidsredskaper med totaktsmotor dersom bensinen har særlige helse- og miljømessige egenskaper,
- d) til fly i utenriks fart,
- e) som er gjenvunnet i VRU-anlegg (Vapour Recovery Unit).

Det gis fritak for avgift for andel bioetanol i bensin.

§ 5 Det gis fritak for CO₂-avgift på naturgass og LPG

til

- a) veksthusnæringen,
- b) motorvogner tilhørende diplomater mv.,
- c) skip i utenriks fart,
- d) fly i utenriks fart,
- e) fiske og fangst i fjerne farvann,
- f) bruk som gir utslipp som er avgiftspliktig etter Stortingets vedtak om CO₂-avgift i petroleumsvirksomheten på kontinentalsokkelen.

Det gis fritak for avgift for andel biogass og hydrogen i naturgass og LPG.

§ 6 Departementet kan gi forskrift om gjennomføring, avgrensning av og vilkår for fritak.

§ 7 Oppstår det tvil om omfanget av avgiftsplikten, avgjøres spørsmålet av departementet.

§ 8 Departementet kan frita for eller sette ned avgiften når det oppstår enkelttilfeller eller situasjoner som ikke var overveid da avgiftsvedtaket ble truffet og når avgiften i det spesielle enkelttilfellet får en utilsiktet virkning.

C. Svovelavgift (kap. 5543 post 71)

§ 1 Fra 1. januar 2020 skal det i henhold til lov 19. mai 1933 nr. 11 om særavgifter betales svovelavgift til statskassen ved innførsel og innenlandsk produksjon av mineralolje som inneholder over 0,05 pst. vektandel svovel med 13,55 øre per liter for hver påbegynt 0,1 pst. vektandel svovel.

Departementet kan gi forskrift om hva som omfattes av avgiftsplikten og om grunnlaget for avgiften.

§ 2 Det gis fritak for svovelavgift på mineralolje som

- a) utføres til utlandet,
- b) legges inn på tollager når varene er bestemt til utførsel,
- c) innføres
 1. som reisegods etter tolloven § 5-1,
 2. til bruk i transportmidler i ervervsmessig virksomhet etter tolloven § 5-2,
- d) etter tolloven § 5-3 leveres til eller innføres av
 1. NATO og styrker fra land som deltar i Partnerskap for fred,
 2. Den nordiske investeringsbank,
- e) kommer i retur til registrert virksomhets lager,
- f) brukes i skip i utenriks fart,
- g) brukes i fly i utenriks fart,
- h) brukes i fiske og fangst i fjerne farvann,
- i) gir utslipp av svovel til atmosfæren mindre enn det svovelinnholdet i mineraloljen skulle tilsi.

Det gis fritak for avgift for andel biodiesel i mineralolje.

Departementet kan gi forskrift om gjennomføring, avgrensning av og vilkår for fritak.

§ 3 Oppstår det tvil om omfanget av avgiftsplikten, avgjøres spørsmålet av departementet.

§ 4 Departementet kan frita for eller sette ned avgiften når det oppstår enkelttilfeller eller situasjoner som ikke var overveid da avgiftsvedtaket ble truffet og når avgiften i det spesielle enkelttilfellet får en utilsiktet virkning.

Avgift på trikloreten (TRI) og tetrakloreten (PER) (kap. 5547 post 70 og 71)

§ 1 Fra 1. januar 2020 skal det i henhold til lov 19. mai 1933 nr. 11 om særavgifter betales avgift til statskassen ved innførsel og innenlandsk produksjon av trikloreten (TRI) og tetrakloreten (PER), herunder gjenvunnet TRI og PER.

Avgiftsplikten omfatter TRI og PER som inngår som bestanddel i andre produkter. Avgift betales bare dersom andelen TRI er over 1 vektprosent av produktets totale vekt eller andelen PER er over 0,1 vektprosent av produktets totale vekt.

Avgift skal betales med følgende beløp:

Innhold TRI/PER Pst.	TRI PER	kr per kg
over 0,1 t.o.m. 1		0,74
over 1 t.o.m. 5	3,74	3,74
over 5 t.o.m. 10	7,48	7,48
over 10 t.o.m. 30	22,43	22,43
over 30 t.o.m. 60	44,86	44,86
over 60 t.o.m. 100	74,76	74,76

Ved beregning av avgift benyttes den høyeste av enten faktisk eller oppgitt andel TRI eller PER.

Departementet kan gi forskrift om hva som omfattes av avgiftsplikten og om grunnlaget for avgiften.

§ 2 Det gis fritak for avgift på varer som

- a) utføres til utlandet,
- b) legges inn på tollager når varene er bestemt til utførsel,
- c) innføres
 1. som reisegods etter tolloven § 5-1,
 2. til bruk i transportmidler i ervervsmessig virksomhet etter tolloven § 5-2,
- d) etter tolloven § 5-3 leveres til eller innføres av NATO og styrker fra land som deltar i Partnerskap for fred,
- e) kommer i retur til produsents eller importørs lager,
- f) gjenvinnes til eget bruk.

Departementet kan gi forskrift om gjennomføring, avgrensning av og vilkår for fritak.

§ 3 Oppstår det tvil om omfanget av avgiftsplikten, avgjøres spørsmålet av departementet.

§ 4 Departementet kan frita for eller sette ned avgiften når det oppstår enkelttilfeller eller situasjoner som ikke var overveid da avgiftsvedtaket ble truffet og når avgiften i det spesielle enkelttilfellet får en utilsiktet virkning.

Avgift på hydrofluorkarboner (HFK) og perfluorkarboner (PFK) (kap. 5548 post 70)

§ 1 Fra 1. januar 2020 skal det i henhold til lov 19. mai 1933 nr. 11 om særavgifter betales avgift til statskassen ved innførsel og innenlandsk produksjon av hydrofluorkarboner (HFK) og perfluorkarboner (PFK), herunder gjenvunnet HFK og PFK. Avgift på HFK og PFK betales med kr 0,544 per kg multiplisert med den GWP-verdi (global warming potential) som den enkelte avgiftspliktige HFK- og PFK-gassen representerer.

Avgiftsplikten omfatter alle blandinger av HFK og PFK, både innbyrdes blandinger og blandinger med andre stoffer, samt HFK og PFK som inngår som bestanddel i andre varer.

Departementet kan gi forskrift om at for HFK og PFK som inngår som bestanddel i andre varer, skal avgift fastsettes på annen måte enn etter vekt og at avgiften skal betales etter sjablongsatser.

Departementet kan gi forskrift om hva som omfattes av avgiftsplikten og om grunnlaget for avgiften, samt fastsettelse av GWP-verdi.

§ 2 Det gis fritak for avgift på varer som

- a) utføres til utlandet,
- b) legges inn på tollager når varene er bestemt til utførsel,
- c) innføres
 1. som reisegods etter tolloven § 5-1,
 2. til bruk i transportmidler i ervervsmessig virksomhet etter tolloven § 5-2,
 3. til midlertidig bruk etter tolloven § 6-1 annet ledd,
- d) etter tolloven § 5-3 leveres til eller innføres av
 1. diplomater,
 2. NATO og styrker fra land som deltar i Partnerskap for fred,
 3. Den nordiske investeringsbank,
- e) kommer i retur til registrert virksomhets lager,
- f) gjenvinnes.

Departementet kan gi forskrift om gjennomføring, avgrensning av og vilkår for fritak.

§ 3 Oppstår det tvil om omfanget av avgiftsplikten, avgjøres spørsmålet av departementet.

§ 4 Departementet kan frita for eller sette ned avgiften når det oppstår enkelttilfeller eller situasjoner som ikke var overveid da avgiftsvedtaket ble truffet og når avgiften i det spesielle enkelttilfellet får en utilsiktet virkning.

Avgift på utslipp av NO_x (kap. 5509 post 70 og kap. 5549 post 70)

§ 1 Fra 1. januar 2020 skal det i henhold til lov 19. mai 1933 nr. 11 om særavgifter betales avgift til statskassen med kr 22,69 per kg utslipp av nitrogenoksider (NO_x) ved energiproduksjon fra følgende kilder:

- a) fremdriftsmaskineri med samlet installert motor-effekt på mer enn 750 kW,
- b) motorer, kjeler og turbiner med samlet installert innfyrt effekt på mer enn 10 MW,
- c) fakler på innretninger på norsk kontinentalsokkel og anlegg på land.

Ved beregningen av effekt etter bokstav a og b, tas effekten av elektromotorer og elektrokjeler ikke med.

Departementet kan gi forskrift om hva som omfattes av avgiftsplikten og om grunnlaget for avgiften.

§ 2 Det gis fritak for avgift på utslipp av NO_x fra

- a) fartøy som går i fart mellom norsk og utenlandsk havn,
- b) fartøy som brukes til fiske og fangst i fjerne farvann,
- c) luftfartøy som går i fart mellom norsk og utenlandsk lufthavn,
- d) enheter omfattet av miljøavtale med staten om reduksjon av NO_x-utslipp.

Departementet kan gi forskrift om gjennomføring, avgrensning av og vilkår for fritak.

§ 3 Oppstår det tvil om omfanget av avgiftsplikten, avgjøres spørsmålet av departementet.

§ 4 Departementet kan frita for eller sette ned avgiften når det oppstår enkelttilfeller eller situasjoner som ikke var overveid da avgiftsvedtaket ble truffet og når avgiften i det spesielle enkelttilfellet får en utilsiktet virkning.

Miljøavgift på plantevernmidler (kap. 5550 post 70)

§ 1 For 2020 skal det betales miljøavgift på plantevernmidler. Avgiften betales til statskassen.

§ 2 Landbruks- og matdepartementet kan gi forskrift om beregning og betaling av avgiften.

Avgifter knyttet til mineralvirksomhet

A. Avgift knyttet til andre undersjøiske naturforekomster enn petroleum (kap. 5551 post 70)

§ 1 For 2020 kan Nærings- og fiskeridepartementet ilegge avgift ved tildeling av konsesjoner for utforskning og undersøkelser etter og utnyttelse av andre undersjøiske naturforekomster enn petroleumsforekomster. Avgiften betales til statskassen.

§ 2 Nærings- og fiskeridepartementet kan gi forskrift om beregning og betaling av avgiften.

B. Årsavgift knyttet til mineraler (kap. 5551 post 71)

§ 1 For 2020 kan Nærings- og fiskeridepartementet ilegge årsavgift for undersøkelse og utvinning av landba-

serte mineralforekomster etter mineralloven. Avgiften betales til statskassen.

§ 2 Nærings- og fiskeridepartementet kan gi forskrift om beregning og betaling av avgiften.

Avgift på sjokolade- og sukkervarer mv. (kap. 5555 post 70)

§ 1 Fra 1. januar 2020 skal det i henhold til lov 19. mai 1933 nr. 11 om særavgifter betales avgift til statskassen ved innførsel og innenlandsk produksjon av sjokolade- og sukkervarer mv. med kr 21,22 per kg av varens avgiftspliktige vekt.

Avgiftsplikten omfatter også sjokolade- og sukkervarer som ikke er tilsatt sukker eller søtningmiddel.

Departementet kan gi forskrift om hva som omfattes av avgiftsplikten og om grunnlaget for avgiften.

§ 2 Det gis fritak for avgift på sjokolade- og sukkervarer som

- a) fra produsents eller importørs lager
 1. utføres til utlandet,
 2. leveres direkte eller via tollager til proviant etter tolloven § 4-23,
 3. leveres til toll- og avgiftsfritt utsalg på lufthavn etter tolloven § 4-30,
- b) innføres
 1. som reisegods etter tolloven § 5-1,
 2. til bruk i transportmidler i ervervsmessig virksomhet etter tolloven § 5-2,
- c) etter tolloven § 5-3 fra produsents eller importørs lager leveres til eller innføres av
 1. diplomater,
 2. NATO og styrker fra land som deltar i Partnerskap for fred,
 3. Den nordiske investeringsbank,
- d) kommer i retur til produsents eller importørs lager,
- e) brukes som råstoff mv. ved fremstilling av varer,
- f) leveres vederlagsfritt til mottaker for utdeling på veldedig grunnlag.

Departementet kan gi forskrift om gjennomføring, avgrensning av og vilkår for fritak.

§ 3 Oppstår det tvil om omfanget av avgiftsplikten, avgjøres spørsmålet av departementet.

§ 4 Departementet kan frita for eller sette ned avgiften når det oppstår enkelttilfeller eller situasjoner som ikke var overveid da avgiftsvedtaket ble truffet og når avgiften i det spesielle enkelttilfellet får en utilsiktet virkning.

**Avgift på alkoholfrie drikkevarer mv.
(kap. 5556 post 70)**

§ 1 Fra 1. januar 2020 skal det i henhold til lov 19. mai 1933 nr. 11 om særavgifter betales avgift til statskassen ved innførsel og innenlandsk produksjon av følgende alkoholfrie varer med følgende beløp per liter:

- a) Drikkevarer:
 1. tilsatt sukker eller kunstig søtstoff: kr 4,91,
 2. basert på frukt, bær eller grønnsaker og tilsatt kunstig søtstoff: kr 1,76,
- b) Sirup:
 1. tilsatt sukker eller kunstig søtstoff og som brukes til ervervsmessig fremstilling av alkoholfrie drikkevarer i dispensere, fontener og lignende: kr 29,90,
 2. basert på frukt, bær eller grønnsaker og tilsatt kunstig søtstoff og som brukes til ervervsmessig fremstilling av alkoholfrie drikkevarer i dispensere, fontener og lignende: kr 10,67.

Med alkoholfrie drikkevarer likestilles drikk med alkoholstyrke til og med 0,7 volumprosent alkohol.

Avgiftsplikten omfatter ikke varer i pulverform eller melkeprodukter som er tilsatt ikke over 15 gram sukker per liter.

Departementet kan gi forskrift om hva som omfattes av avgiftsplikten og om grunnlaget for avgiften.

§ 2 Det gis fritak for avgift på drikkevarer som

- a) fra produsents og importørs lager
 1. utføres til utlandet,
 2. leveres direkte eller via tollager til proviant etter tolloven § 4-23,
 3. leveres til toll- og avgiftsfritt utsalg på lufthavn etter tolloven § 4-30,
- b) innføres
 1. som reisegods etter tolloven § 5-1,
 2. til bruk i transportmidler i ervervsmessig virksomhet etter tolloven § 5-2,
- c) etter tolloven § 5-3 fra produsents eller importørs lager leveres til eller innføres av
 1. diplomater,
 2. NATO og styrker fra land som deltar i Partnerskap for fred,
 3. Den nordiske investeringsbank,
- d) kommer i retur til produsents eller importørs lager,
- e) brukes til ervervsmessig fremstilling av annet enn drikkevarer,
- f) leveres vederlagsfritt til mottaker for utdeling på veldedig grunnlag.

Departementet kan gi forskrift om gjennomføring, avgrensning av og vilkår for fritak.

§ 3 Oppstår det tvil om omfanget av avgiftsplikten, avgjøres spørsmålet av departementet.

§ 4 Departementet kan fritta for eller sette ned avgiften når det oppstår enkelttilfeller eller situasjoner som ikke var overveid da avgiftsvedtaket ble truffet og når avgiften i det spesielle enkelttilfellet får en utilsiktet virkning.

Avgift på sukker mv. (kap. 5557 post 70)

§ 1 Fra 1. januar 2020 skal det i henhold til lov 19. mai 1933 nr. 11 om særavgifter betales avgift til statskassen ved innførsel og innenlandsk produksjon av sukker mv. med kr 8,20 per kg av varens avgiftspliktige vekt.

Avgiftsplikten omfatter:

- a) sukker (roe-/bete- og rørsukker),
- b) sirup og sukkeropløsning av nevnte varer.

Departementet kan gi forskrift om hva som omfattes av avgiftsplikten og om grunnlaget for avgiften.

§ 2 Det gis fritak for avgift på sukker som

- a) fra produsents og importørs lager
 1. utføres til utlandet,
 2. leveres direkte eller via tollager til proviant etter tolloven § 4-23,
 3. leveres til toll- og avgiftsfritt utsalg på lufthavn etter tolloven § 4-30,
- b) innføres
 1. som reisegods etter tolloven § 5-1,
 2. til bruk i transportmidler i ervervsmessig virksomhet etter tolloven § 5-2,
- c) etter tolloven § 5-3 fra produsents eller importørs lager leveres til eller innføres av
 1. diplomater,
 2. NATO og styrker fra land som deltar i Partnerskap for fred,
 3. Den nordiske investeringsbank,
- d) kommer i retur til produsents eller importørs lager,
- e) brukes til ervervsmessig fremstilling av varer,
- f) brukes til biavl,
- g) leveres vederlagsfritt til mottaker for utdeling på veldedig grunnlag.

Departementet kan gi forskrift om gjennomføring, avgrensning av og vilkår for fritak.

§ 3 Oppstår det tvil om omfanget av avgiftsplikten, avgjøres spørsmålet av departementet.

§ 4 Departementet kan fritta for eller sette ned avgiften når det oppstår enkelttilfeller eller situasjoner som ikke var overveid da avgiftsvedtaket ble truffet og når avgiften i det spesielle enkelttilfellet får en utilsiktet virkning.

Avgifter på drikkevareemballasje (kap. 5559 post 70–74)

§ 1 Fra 1. januar 2020 skal det i henhold til lov 19. mai 1933 nr. 11 om særavgifter betales miljøavgift og grunnavgift til statskassen ved innførsel og innenlandsk produksjon av drikkevareemballasje.

Departementet kan gi forskrift om hva som omfattes av avgiftsplikten og om grunnlaget for avgiften.

§ 2 Det skal betales miljøavgift på drikkevareemballasje med følgende beløp per emballasjeeinheit:

- a) glass og metall: kr 5,99,
- b) plast: kr 3,62,
- c) kartong og papp: kr 1,48.

Departementet kan gi forskrift om fritak for miljøavgift dersom emballasjen inngår i et retursystem, herunder fastsette vilkår for fritak.

§ 3 Det skal betales grunnavgift på engangsemballasje med kr 1,23 per emballasjeeinheit.

Som engangsemballasje anses emballasje som ikke kan gjenbrukes i sin opprinnelige form.

§ 4 Emballasje som inneholder følgende drikkevarer er fritatt for grunnavgift:

- a) melk og melkeprodukter,
- b) drikkevarer fremstilt av kakao og sjokolade og konserver av dette,
- c) varer i pulverform,
- d) korn- og soyabaserte melkeerstatningsprodukter,
- e) morsmelkeerstatning.

Drikkevarer som nevnt i første ledd bokstav c og e er også fritatt for miljøavgift.

Departementet kan gi forskrift om gjennomføring, avgrensning av og vilkår for fritak.

§ 5 Det gis fritak for miljø- og grunnavgift på drikkevareemballasje som

- a) fra registrert virksomhets og importørs lager
 1. utføres til utlandet,
 2. leveres direkte eller via tollager til proviant etter tolloven § 4-23,
 3. leveres til toll- og avgiftsfritt utsalg på lufthavn etter tolloven § 4-30,
- b) innføres
 1. som reisegods etter tolloven § 5-1,
 2. til bruk i transportmidler i ervervsmessig virksomhet etter tolloven § 5-2,
- c) etter tolloven § 5-3 fra registrert virksomhets eller importørs lager leveres til eller innføres av
 1. diplomater,
 2. NATO og styrker fra land som deltar i Partnerskap for fred,
 3. Den nordiske investeringsbank,

- d) kommer i retur til produsents eller importørs lager,
- e) har rominnhold på minst fire liter,
- f) leveres vederlagsfritt til mottaker for utdeling på veldedig grunnlag.

Departementet kan gi forskrift om gjennomføring, avgrensning av og vilkår for fritak.

§ 6 Oppstår det tvil om omfanget av avgiftsplikten, avgjøres spørsmålet av departementet.

§ 7 Departementet kan frita for eller sette ned avgiften når det oppstår enkelttilfeller eller situasjoner som ikke var overveid da avgiftsvedtaket ble truffet og når avgiften i det spesielle enkelttilfellet får en utilsiktet virkning.

Flypassasjeravgift (kap. 5561 post 70)

§ 1 Fra 1. januar 2020 skal det i henhold til lov 19. mai 1933 nr. 11 om særavgifter betales avgift til statskassen på ervervsmessig flyging fra norske lufthavner med følgende beløp per passasjer:

- a) kr 76,50 for flyginger med sluttdestinasjon i Europa
- b) kr 204 for andre flyginger.

Departementet kan gi forskrift om hva som omfattes av avgiftsplikten og om grunnlaget for avgiften, herunder hvilke land og områder som omfattes av de ulike satsene og at enkelte områder skal omfattes av en annen sats enn det som følger av første ledd.

§ 2 Det gis fritak for avgift på flyging av

- a) luftbefordrerens ansatte på tjenestereise,
- b) barn under to år,
- c) transitt- og transferpassasjerer,
- d) NATOs styrker eller personell i den utstrekning dette følger av internasjonale avtaler Norge er forpliktet av. Fritaket omfatter på tilsvarende vilkår også styrker fra land som deltar i Partnerskap for fred.

Departementet kan gi forskrift om gjennomføring, avgrensning av og vilkår for fritak.

§ 3 Oppstår det tvil om omfanget av avgiftsplikten, avgjøres spørsmålet av departementet.

§ 4 Departementet kan frita for eller sette ned avgiften når det oppstår enkelttilfeller eller situasjoner som ikke var overveid da avgiftsvedtaket ble truffet og når avgiften i det spesielle enkelttilfellet får en utilsiktet virkning.

Totalisatoravgift (kap. 5562 post 70)

§ 1 Fra 1. januar 2020 skal det betales avgift til statskassen av inntekter fra totalisatorspill med 3,33 pst. av bruttoomsetning per år.

§ 2 Kongen kan gi forskrift om beregning og betaling av avgiften.

Dokumentavgift (kap. 5565 post 70)

§ 1 Fra 1. januar 2020 skal det i henhold til lov 12. desember 1975 nr. 59 om dokumentavgift betales avgift til statskassen ved tinglysing av dokument som overfører hjemmel til fast eiendom, herunder bygning på fremmed grunn og tilhørende festerett til tomta. Avgift skal betales med 2,5 pst. av avgiftsgrunnlaget, men minst kr 250.

Ved tinglysing av første gangs overføring av hjemmel til eierseksjon eller til fysisk del av eiendom i forbindelse med oppløsning av borettslag og boligaksjeselskaper, betales avgift med kr 1 000 per hjemmelsoverføring.

§ 2 Fritatt for avgift er

- a) gaveandel i dokument som inneholder gave og lignende til det offentlige eller til stiftelser og legater med allmennyttige formål, eller til foreninger med allmennyttige formål som har styresete her i landet,
- b) dokument som overfører rettigheter til fast eiendom til utenlandske diplomatiske og konsulære misjoner,
- c) overføring av hjemmel til fast eiendom til Den nordiske investeringsbank og som er nødvendig for bankens offisielle virksomhet,
- d) egen sameieandel i den enkelte eiendom ved overtagelse av fast eiendom ved oppløsning av sameie,
- e) overføring av hjemmel til fast eiendom mellom ektefeller,
- f) ideell arveandel etter loven i den enkelte eiendom ved overtagelse av fast eiendom på skifte eller fra uskiftet bo. Forskudd på arv regnes ikke som arveandel og heller ikke testamentsarv i den utstrekning den overstiger lovens arveandel,
- g) overføring av hjemmel til fast eiendom til forrige hjemmelshaver eller dennes ektefelle, i forbindelse med salg etter reglene om tvangssalg,
- h) overføring av hjemmel til fast eiendom til NATO eller NATOs hovedkvarter i den utstrekning dette følger av internasjonale avtaler Norge er forpliktet av,
- i) overføring av hjemmel til fast eiendom mellom Kongen, Dronningen, den nærmeste arveberettigede til tronen i hvert etterfølgende slektsledd og disse personers ektefeller, samt disses felles barn som ikke er fylt 20 år ved utgangen av det år overføringen skjer,
- j) overføring av hjemmel til fast eiendom til testamentsarving dersom overføring av hjemmel til ny erverver tinglyses samme dag,

- k) overføring av hjemmel til fast eiendom ved omorganiseringer som kan gjennomføres med skattemessig kontinuitet etter skatteloven §§ 11-2 til 11-5, § 11-11 og § 11-20 med tilhørende forskrifter. Omorganiseringen og tinglysingen av hjemmelen til fast eiendom må ha funnet sted etter 1. januar 2016.

Departementet kan gi forskrift om gjennomføring, avgrensning av og vilkår for fritak.

§ 3 Ved førstegangsoverføring av en selvstendig og i sin helhet nyoppført bygning som ikke er tatt i bruk, og overføring av bygg under arbeid, betales avgift bare av salgsværdien av tomta dersom det blir tinglyst hjemmelsoverføring til denne.

§ 4 Oppstår det tvil om omfanget av avgiftsplikten, avgjøres spørsmålet av departementet.

Avgift på frekvenser mv. (kap. 5583 post 70)

§ 1 Fra 1. januar 2020 skal det betales avgift til statskassen for bruk av frekvenser til drift av system for mobilkommunikasjon med følgende beløp per MHz (frekvensdupleks) disponert båndbredde:

– 450 MHz-båndet	kr 1 327 000
– 700 MHz-båndet	kr 1 513 000
– 800 MHz-båndet	kr 1 513 000
– 900 MHz-båndet	kr 1 513 000
– 1800 MHz-båndet	kr 1 513 000
– 2,1 GHz-båndet	kr 1 399 000

Kommunal- og moderniseringsdepartementet kan fatte enkeltvedtak og gi forskrift om beregning og betaling av avgiften.

§ 2 For 2020 skal det betales årsavgift til statskassen for tillatelse til bruk av 5-sifret nummer med følgende beløp per nummer:

– Kategori A	kr 148 810
– Kategori B	kr 106 020
– Kategori C	kr 81 560
– Kategori D	kr 57 100
– Kategori E	kr 26 530
– Kategori F	kr 3 300

Kommunal- og moderniseringsdepartementet kan fatte enkeltvedtak og gi forskrift om beregning og betaling av avgiften.

X

Storingsvedtak om toll for budsjettåret 2020 (kap. 5511 post 70 og 71)

§ 1 Plikten til å svare toll

Fra 1. januar 2020 skal det svares toll ved innførsel av varer etter bestemmelsene i lov 21. desember 2007 nr. 119 om toll og vareførsel (tolloven) og etter de satser som følger av annet ledd.

De ordinære tollsatsene for 2019 skal fortsatt gjelde fra 1. januar 2020.

§ 2 Preferansetoll

Vareførsel som er omfattet av handelsavtale inngått med fremmed stat eller gruppe av stater, skal innenfor rammen av slike avtaler innrømmes preferansetoll. Tilsvarende gjelder for vareførsel som er omfattet av bilateral eller unilateral erklæring i tilknytning til slik avtale og vareførsel som er omfattet av det generelle system for preferansetoll for utviklingsland (GSP). Preferansetollbehandling er betinget av at krav til opprinnelse mv., slik som fastsatt i opprinnelsesreglene til vedkommande handelsavtale eller preferansesystem, samt vilkår fastsatt i tolloven, er oppfylt.

Departementet gis fullmakt til å iverksette de tollreduksjoner og andre tollmessige forhold som følger av handelsavtale fremforhandlet med annen stat.

Departementet gis fullmakt til å videreføre gitte kvoter og satser omfattet av det generelle system for preferansetoll for utviklingsland (GSP).

§ 3 Nedsettelse av ordinære tollsatser

Departementet kan sette ned den fastsatte tollsats på enkelte vareslag, slik som bestemt i tolloven §§ 9-1 til 9-5.

§ 4 Tollmessige handels- eller beskyttelsestiltak

Kongen kan, innenfor de rammer som følger av avtale med fremmed stat eller organisasjon, iverksette tollmessige handels- eller beskyttelsestiltak i form av økning av den ordinære tollsatsen på enkelte vareslag, dersom det foreligger slike omstendigheter som fremgår av tolloven §§ 10-1 til 10-7.

§ 5 Nye eller endrede tariffoppdelinger

Departementet gis fullmakt til å innarbeide nye tariffoppdelinger eller endre gjeldende oppdelinger, dersom endringene verken har nevneverdig betydning for statens inntekter eller har næringsmessige eller handelspolitiske konsekvenser.

Presidenten: Presidenten viser til dei rettingane saksordføraren gjorde greie for i debatten, og det er tilrådinga med desse rettingane det no vert votert over.

Arbeidspartiet, Senterpartiet, Sosialistisk Venstreparti, Miljøpartiet Dei Grøne og Raudt har varsla at dei vil røysta imot.

Voteringsstavlene viste at det var 53 røyster for og 50 røyster mot tilrådinga frå komiteen.

(Voteringsutskrift kl. 13.01.38)

Per-Willy Amundsen (FrP) (fra salen): President! Jeg stemte feil.

Martin Henriksen (A) (fra salen): Samme her.

Presidenten: Då tek me det opp att, det er det raskeste.

V o t e r i n g :

Tilrådinga frå komiteen vart vedteken med 53 mot 50 røyster.

(Voteringsutskrift kl. 13.02.10)

Vidare var tilrådd:

B.

Storingsvedtak om endringer i storingsvedtak 12. desember 2018 nr. 1999 om særavgifter til statskassen for budsjettåret 2019

Avgift på sjokolade- og sukkervarer mv.

Stortingets vedtak om avgift på sjokolade- og sukkervarer mv. for budsjetterminen 2019 § 2 første ledd ny bokstav f skal med virkning fra og med 1. desember 2019 lyde:

f) leveres vederlagsfritt til mottaker for utdeling på veldedig grunnlag.

Avgift på alkoholfrie drikkevarer mv.

Stortingets vedtak om avgift på alkoholfrie drikkevarer mv. for budsjetterminen 2019 § 2 første ledd ny bokstav f skal med virkning fra og med 1. desember 2019 lyde:

f) leveres vederlagsfritt til mottaker for utdeling på veldedig grunnlag.

Avgift på sukker mv.

Stortingets vedtak om avgift på sukker mv. for budsjetterminen 2019 § 2 første ledd ny bokstav g skal med virkning fra og med 1. desember 2019 lyde:

g) leveres vederlagsfritt til mottaker for utdeling på veldedig grunnlag.

Avgifter på drikkevareemballasje

Stortingets vedtak om avgifter på drikkevareemballasje for budsjetterminen 2019 § 5 første ledd ny bok-

stav f skal med virkning fra og med 1. desember 2019 lyde:

f) leveres vederlagsfritt til mottaker for utdeling på veldedig grunnlag.

V o t e r i n g :

Tilrådinga frå komiteen vart samrøystes vedteken.

Votering i sak nr. 2, debattert 13. desember 2019

Innstilling fra finanskomiteen om skatter, avgifter og toll 2020 – lovsaker (Innst. 4 L (2019–2020), jf. Prop. 1 LS (2019–2020))

Presidenten: Under debatten er det sett fram i alt fire forslag. Det er forslaga nr. 1–4, frå Trygve Slagsvold Vedum på vegner av Senterpartiet.

Under debatten er forslag nr. 4 gjort om til eit oversendingsforslag. Forslaget lyder i endra form:

«Det henstilles til regjeringen å sørge for at ansatte i Skatteetaten som får uforholdsmessig lang reisevei som følge av nedleggelsen av de kommunale skatteoppkreverkontorene får mulighet til å jobbe fra sitt nåværende arbeidssted, dersom nåværende arbeidsgiver legger til rette for dette.»

Presidenten vil føreslå at forslaget vert sendt regjeringa utan realitetsvotering. – Det er vedteke.

Presidenten vil – for å redusera talet på voteringar – føreslå ein voteringsorden som ein kan vera samd om. Dei ulike partia sine primærstandpunkt går klart fram av merknadene i innstillinga, og det vert i tillegg vist til Innst. 2 S for 2019–2020 og Innst. 3 S for 2019–2020. Det vil i praksis bety at når me har votert over mindretalsforslag, vil ingen av partia røysta imot tilrådinga i innstillinga. Presidenten vil understreka den sjølvsgatte føresetnaden at når partia aksepterer ein slik voteringspraksis, skal dette ikkje verta brukt mot eit parti ved eit seinare høve.

Ingen innvendingar har kome mot dette, og det vil verta gått fram slik.

Det vert votert over forslaga nr. 1 og 2, frå Senterpartiet.

Forslag nr. 1 lyder:

«Stortinget ber regjeringen på egnet måte komme tilbake til Stortinget med en redegjørelse for det EØS-rettslige handlingsrommet knyttet til beskatning av personer bosatt i annen EØS-stat, som mottar inntekt av arbeid, pensjon, uføreytelser eller virksomhet i Norge».

Forslag nr. 2 lyder:

«Stortinget ber regjeringen vurdere hvordan man kan sikre likebehandling av børsnoterte og ikke-børsnoterte selskaper i formueskatten, dvs. at verdsettin-

gen av dem ikke avviker systematisk i favør av ikke-børsnoterte selskaper slik det er i dagens system.»

Miljøpartiet Dei Grøne har varsla støtte til forslaga.

Voteringstavlene viste at det var 90 røyster for og 13 røyster mot forslaga frå Senterpartiet.

(Voteringsutskrift kl. 13.03.30)

Une Bastholm (MDG) (fra salen): President! Det er feil at jeg skal støtte forslagene nr. 1 og 2. Jeg skulle ha stemt imot.

Presidenten: Då voterer me om att over forslaga nr. 1 og 2.

V o t e r i n g :

Forslaga frå Senterpartiet vart med 86 mot 17 røyster ikkje vedteke.

(Voteringsutskrift kl. 13.04.44)

Presidenten: Det vert votert over forslag nr. 3, frå Senterpartiet. Forslaget lyder:

«Stortinget ber regjeringen i dialog med ansattes organisasjoner, kommunene og andre berørte parter gjøre en ny vurdering av overføringen av skatteoppkrevingen fra kommunene til Skatteetaten, og komme tilbake til Stortinget med et nytt forslag senest i forbindelse med revidert nasjonalbudsjett 2020 som ivaretar lokal kompetanse, provenyet fra skatteinnkrevingen og styrker arbeidet mot arbeidslivskriminalitet.»

Arbeidarpartiet, Sosialistisk Venstreparti, Miljøpartiet Dei Grøne og Raudt har varsla støtte til forslaget.

V o t e r i n g :

Forslaget frå Senterpartiet vart med 53 mot 49 røyster ikkje vedteke.

(Voteringsutskrift kl. 13.03.51)

Komiteen hadde tilrådd Stortinget å gjera følgjande vedtak til

l o v e r

A.

L o v

om endring i lov 17. juli 1925 nr. 2 om avgift av kull, jordoljer og andre mineraler og bergarter som utføres fra

Svalbard

I

I lov 17. juli 1925 nr. 2 om avgift av kull, jordoljer og andre mineraler og bergarter som utføres fra Svalbard gjøres følgende endring:

§ 6 første ledd skal lyde:

Avgiften innbetales til *skattekontoret* innen 6 uker fra den dag, da beregningen blev sendt den avgiftspliktige eller hans fullmektig eller utlagt på skattekontoret.

II

Loven trer i kraft fra den tid Kongen bestemmer.

B.

L o v

om endring i vegtrafikkloven

I

I lov 18. juni 1965 nr. 4 om vegtrafikk gjøres følgende endring:

§ 38 annet ledd tredje punktum skal lyde:

Ved kommunal håndheving etter § 31 a annet ledd *kan kommunen* kreve inn gebyr etter de regler som gjelder for skatt, jf. skattebetalingsloven kapittel 13 og §§ 14-2 til 14-5.

II

Loven trer i kraft fra den tid Kongen bestemmer.

C.

L o v

om endringer i eideomsskattelova

I

I lov 6. juni 1975 nr. 29 om eideomsskatt til kommunane gjøres følgende endringer:

§ 24 skal lyde:

§ 24 Eideomsskatten skal svarast *til den* kommunen der skatten er utskreven.

§ 25 annet ledd skal lyde:

Kommunen kan i særlege høve gjeva utsetjing.

§ 27 tredje punktum skal lyde:

Eideomsskatten kan krevjast inn av *kommunen* etter reglane for innkrevjing av skatt.

II

I lov 6. juni 1975 nr. 29 om eideomsskatt til kommunane gjøres følgende endringer:

§ 3 skal lyde:

Kommunestyret kan skrive ut eideomsskatt på anten

- a) faste eideomar i heile kommunen, eller
- b) faste eideomar i klårt avgrensa område som heilt eller delvis er utbygde på byvis eller der slik utbygging er i gang, eller
- c) berre på *kraftanlegg*, vindkraftverk, kraftnettet og anlegg omfatta av særskattereglane for petroleum, eller
- d) berre på næringseideom, *kraftanlegg*, vindkraftverk, kraftnettet og anlegg omfatta av særskattereglane for petroleum, eller
- e) eideom både under bokstav b og c, eller
- f) eideom både under bokstav b og d, eller
- g) faste eideomar i heile kommunen, unnateke næringseideom, *kraftanlegg*, vindkraftverk, kraftnettet og anlegg omfatta av særskattereglane for petroleum.

Til kommunen vert rekna sjøområde ut til grunnlinjene.

§ 4 annet ledd skal lyde:

Til faste eideomar vert rekna bygningar og tomt som høyrer til, huslause grunnstykke som hagar, lykkjer, vassfall, laste-, opplags- eller arbeidstomter, bryggjer og liknande og likeeins næringseideom. Til næringseideom vert m.a. rekna fabrikkar, sagbruk, industrielle verk, steinbrot, losse- og lasteplassar og liknande arbeids- og driftsstader samt kontorlokale, butikk, hotell og serveringsstad mv. Produksjonsutstyr og -installasjonar skal ikkje reknast med i eideomsskattegrunnlaget for næringseideom. Til næringseideom vert ikkje rekna *kraftanlegg*, vindkraftverk, kraftnettet og anlegg omfatta av særskattereglane for petroleum. For vindkraftverk, kraftnettet og anlegg omfatta av særskattereglane for petroleum skal arbeidsmaskinar og tilhøyrslø og ting som kan setjast i klasse med slikt ikkje reknast med utan tingen er ein part av sjølve føretaket.

III

I lov 6. juni 1975 nr. 29 om eideomsskatt til kommunane gjøres følgende endringer:

§ 13 nåværende tredje ledd blir nytt fjerde ledd.

§ 13 tredje ledd skal lyde:

Ved samanslåing av kommunar gjeld særskilde reglar for auke av skattesatsane mv. i ein overgangsperiode på inntil 3 år. Overgangsperioden skal nyttast til å samordne eideomsskatten. For eideom som nemnt i § 3 d og § 4 andre og tredje ledd, kan skatten ikkje vera større enn kr 2 av kvart kr 1 000 av takstverdet det første året det vert utskrive eideomsskatt, og ikkje aukast med meir enn kr 2 for kvart kr 1 000 av takstverdet per år. For bustad og fri-

tidsbustad gjeld reglane i første leden. Auken i skattesatsane må byrje frå første året av, og fordelast likt over heile overgangsperioden. Skattesatsane i den nye kommunen må vere samordna før kommunen kan auke satsen etter dei vanlege reglane i lova. Utskrivingsalternativ og eventuelt botnfrådrag må vere likt i heile kommunen frå det første året i overgangsperioden. Kommunen kan gjennomføre fullstendig taksering av alle eigedomar i den nye kommunen. Alternativt kan kommunen velje å avgrense takseringa til ikkje tidligare verdsette eigedomar. Kommunen kan også nytte overgangsperioden til å samordne takstane i kommunen. Overgangsperioden kan byrje det første året etter samanslåinga, og seinast det andre året. Kommunar som vel å utsette samordninga til det andre året, må vidareføre eigedomsskatten slik den var føre samanslåinga med unntak for lovbestemte endringar og reduksjonar i skattesatsane. Fristen for utskriving av eigedomsskatt ved kommunesamanslåing er utløpet av juni det året kommunen byrjar overgangsperioden. Første året etter utløpet av overgangsperioden skal eigedomsskatten vere lik i heile kommunen.

IV

Endringene under I trer i kraft fra den tid Kongen bestemmer.

Endringene under II trer i kraft straks.

Endringene under III trer i kraft straks med virkning fra og med eiendomsskatteåret 2020.

D.

L o v

om endring i fjellova

I

I lov 6. juni 1975 nr. 31 om utnytting av rettar og lunnen- de m.m. i statsallmenningane gjøres følgende endring:

§ 7 tredje punktum skal lyde:

Er det ikkje tilstrekkelege midlar i fjellkassa, vert godtgjersla utgreia av kommunen.

II

Loven trer i kraft fra den tid Kongen bestemmer.

E.

L o v

om endringer i petroleumsskatteloven

I

I lov 13. juni 1975 nr. 35 om skattlegging av undersjøiske petroleumsføremønstre mv. gjøres følgende endringer:

§ 3 b tredje punktum skal lyde:

Utgifter til erverv av driftsmidler som nevnt i foregående punktum kan kreves avskrevet med inntil 33 1/3 pst. pr. år fra og med det år utgiften er pådratt, når formålet i henhold til godkjent plan for utbygging og drift og særskilt tillatelse til anlegg og drift etter petroleumsløven er produksjon, rørledningstransport og behandling av gass som skal nedkjøles til flytende form i nytt storskala nedkjølingsanlegg som ligger i Finnmark eller i kommunene Kåfjord, Skjervøy, Nordreisa eller Kvænangen i Troms og Finnmark fylke.

§ 3 d tredje ledd bokstavene a til e blir nummer 1 til 5.

§ 3 e annet ledd bokstavene a og b blir nummer 1 og 2.

II

Loven trer i kraft 1. januar 2020.

F.

L o v

om endring i rettsgebyrloven

I

I lov 17. desember 1982 nr. 86 om rettsgebyr gjøres følgende endring:

§ 14 tolvte ledd skal lyde:

For utleggstrekk besluttet av skattekontor, bidragsfogd, Statens innkrevingsentral eller annen særskilt namsmann betales ikke gebyr. Det samme gjelder når Statens innkrevingsentral gjennomfører tvangsdekning i enkle pengekrav etter tvangsfullbyrdsloven § 2-14 annet ledd.

II

Loven trer i kraft fra den tid Kongen bestemmer.

G.

L o v

om endring i kringkastingsloven

I

I lov 4. desember 1992 nr. 127 om kringkasting og audiovisuelle bestillingstjenester gjøres følgende endring:

§ 6-4 skal lyde:

§ 6-4 Finansiering m.v.

Virksomheten i Norsk rikskringkasting AS finansieres ved statlige tilskudd, salgssinntekter m.v. Virksomheten kan ikke finansieres ved reklame i NRKs allmennkanaler eller tekstfjernsyn.

II

Loven trer i kraft 1. januar 2020.

H.

L o v

om endringer i folketrygdloven

I

I lov 28. februar 1997 nr. 19 om folketrygd gjøres følgende endringer:

§ 24-4 skal lyde:

§ 24-4 Kontroll av arbeidsgivere mv.

Skattekontoret skal føre kontroll med at arbeidsgivere og andre sender meldinger og beregner arbeidsgiveravgift i samsvar med reglene og de pålegg som er gitt. Arbeidsgiveren plikter på anmodning å gi fullstendige opplysninger om forhold som kontrollmyndighetene finner er av betydning for fastsettelsen av avgiften og avgiftsgrunnlaget etter skatteforvaltningsloven.

Skattekontoret eller den offentlige myndighet som har fullmakt fra *skattekontoret*, kan foreta bokettersyn hos dem som plikter å beregne og betale arbeidsgiveravgift og kan herunder kreve fremlagt arbeidsgiverens regnskap med bilag, kontrakter, korrespondanse eller andre dokumenter av betydning for kontrollen. Med dokumenter menes også elektronisk lagrede dokumenter. Pliktene gjelder også elektroniske programmer og programsystemer. Også Riksrevisjonen kan foreta slike ettersyn og kreve fremlagt dokumenter som nevnt.

Ved gjennomsyn av virksomhetens arkiver kan *skattekontoret* foreta kopiering til datalagringsmedium for senere gjennomgang hos arbeidsgiver eller *skattekontoret*. Departementet kan i forskrift fastsette begrensninger for hvilke metoder for kopiering *skattekontoret* kan benytte.

§ 25-1 tredje ledd skal lyde:

Trygdens organer, Skattedirektoratet, Statistisk sentralbyrå og *skattekontoret* har adgang til opplysninger fra registrene. *Kommunen har adgang til opplysninger fra registrene ved tvangsfullbyrdelse av kommunale krav etter reglene for skatt.*

II

Loven trer i kraft fra den tid Kongen bestemmer.

I.

L o v

om endringer i skatteloven

I

I lov 26. mars 1999 nr. 14 om skatt av formue og inntekt gjøres følgende endring:

§ 5-14 fjerde ledd bokstav a skal lyde:

- a) Fordel inntil *1 million* kroner ved innløsning av rett til erverv av aksjer i arbeidsforhold i små oppstartsselskap skattlegges først ved realisasjon av de aksjene som ble ervervet ved innløsning av denne del av opsjonen.

II

I lov 26. mars 1999 nr. 14 om skatt av formue og inntekt gjøres følgende endringer:

§ 6-41 nåværende tolvte ledd blir nytt trettende ledd.

§ 6-41 trettende ledd skal lyde:

(13) Departementet kan gi forskrift til utfylling og gjennomføring av denne paragraf, og herunder gi nærmere regler om hvilke poster som skal inngå som renteinntekter og rentekostnader og hvilke nærstående parter som skal omfattes av syvende ledd a. *Departementet kan i forskrift også bestemme hva som skal regnes som netto rentekostnader og nærstående part utenfor samme konsern etter niende ledd. Videre kan departementet gi forskrift om hvilke selskap som er i konsern, herunder norsk del av konsern, og hvilke poster som skal inngå ved beregningen av egenkapitalandel etter åttende ledd.*

§ 8-11 skal lyde:

§ 8-11 Krav til eiendeler i selskapet

(1) Aksjeselskapet eller allmennaksjeselskapet kan kun eie følgende eiendeler:

- a. skip i fart,
- b. skip som driver transport av personell eller forsyninger, taubåter, entreprenørskip eller andre hjelpemidler i petroleumsvirksomhet,
- c. finansaktiva, unntatt
 1. aksjer i ikke-børsnoterte selskaper hvor inntekten ikke fastsettes etter § 8-15
 2. andeler i selskaper med deltakerfastsetting m.v. som nevnt i § 10-40 hvor inntekten ikke fastsettes etter § 8-15
 3. finansielle instrumenter som gir rett til kjøp og salg av slike aksjer eller andeler,
- d. aksjer eller andeler i poolsamarbeid, når poolsamarbeidet kun eier eiendeler som nevnt under c, og tilfredsstillende vilkårene i § 8-13. Som poolsamarbeid anses samarbeidsformer hvor to eller flere selskaper inngår avtale om felles drift av fartøy som nevnt i a, b og i, og hvor samarbeidet utgjør et selskap etter selskapsloven, aksjeloven eller allmennaksjeloven,

- e. andel i selskap med deltakerfastsetting mv. som nevnt i § 10-40, som kun eier eiendeler som nevnt under a-f *samt h og i*, og hvor inntekten fastsettes etter § 8-15,
- f. aksjer i selskap som nevnt i § 10-60, som kun eier eiendeler som nevnt under a-f *samt h og i*, og hvor inntekten fastsettes etter § 8-15,
- g. aksjer i selskap som nevnt i § 8-10, som kun eier eiendeler som nevnt under a-f *samt h og i*, og aksjer i selskap som nevnt i denne bokstav,
- h. driftsmidler i virksomhet som nevnt i § 8-13 første ledd *a og b*, unntatt driftsmidler som nevnt i § 14-41 *h og i* og annen fast eiendom *og*
- i. *fartøy* som brukes i virksomhet knyttet til oppsetting, reparasjon, vedlikehold og demontering av vindmøller til havs.

(2) Eierandel i selskap som nevnt i første ledd e-g må være minst tre prosent gjennom hele inntektsåret. Vilkåret i første punktum gjelder bare aksjonærer og deltakere som er selskaper innenfor ordningen.

(3) Aksjeselskapet, allmennaksjeselskapet og selskap som nevnt i første ledd g, må eie *fartøy* som nevnt i første ledd *a, b og i* eller andel eller aksje i selskap som nevnt i første ledd e-g. Selskap som nevnt i første ledd e-f må eie *fartøy* som nevnt i første ledd *a, b og i* eller andel eller aksje i selskap som nevnt i første ledd e-f.

(4) Realiserer aksjeselskapet, allmennaksjeselskapet eller selskapet som nevnt i første ledd g eiendel slik at kravet i tredje ledd ikke er oppfylt, må nytt *fartøy* som nevnt i første ledd *a, b og i*, eller andel eller aksje i selskap som nevnt i første ledd e-g, anskaffes senest ett år etter realisasjonen. Alternativt kan selskapet innen samme frist inngå bindende kontrakt om bygging av nytt *fartøy* som nevnt i første ledd *a, b og i*. Oppfylles ikke kravet i første eller annet punktum, anses selskapet som trådt ut 1. januar i realisasjonsåret.

(5) Realiserer selskap som nevnt i første ledd e-f eiendel slik at kravet i tredje ledd ikke er oppfylt, må nytt *fartøy* som nevnt i første ledd *a, b og i*, eller andel eller aksje i selskap som nevnt i første ledd e-f, anskaffes senest ett år etter realisasjonen. Alternativt kan selskapet innen samme frist inngå bindende kontrakt om bygging av nytt *fartøy* som nevnt i første ledd *a, b og i*. Oppfylles ikke kravet i første eller annet punktum, anses selskapet som trådt ut 1. januar i realisasjonsåret.

(6) Etter anskaffelse som nevnt i fjerde ledd, må selskapet eie *fartøy* som nevnt i første ledd *a, b og i* eller andel eller aksje i selskap som nevnt i første ledd e-g i minst to år. Etter anskaffelse som nevnt i femte ledd, må selskapet eie *fartøy* som nevnt i første ledd *a, b og i* eller andel eller aksje i selskap som nevnt i første ledd e-f i minst to år. Kravet i første og annet punktum kommer ikke til anvendelse dersom realisasjonen i fjerde eller femte

ledd er en ufrivillig realisasjon, jf. § 14-70. Oppfylles ikke kravet i første eller annet punktum, anses selskapet som trådt ut 1. januar i realisasjonsåret etter fjerde eller femte ledd.

(7) Ufrivillig realisasjon etter § 14-70 skal ikke anses som brudd på vilkårene i sjettede ledd. Etter slik realisasjon løper en ny ettårsfrist etter fjerde og femte ledd.

(8) Selskap innenfor ordningen må opprettholde eller øke sin andel EØS-registrert tonnasje i forhold til andelen EØS-registrert tonnasje selskapet eide per 1. juli 2005. Dersom selskapet trer inn i ordningen etter 1. juli 2005, skal måletidspunktet settes til tidspunktet for inntrøden i ordningen. Med tonnasje forstås nettotonnasje slik denne til enhver tid er fastsatt i målebrev som er gyldige her i riket i henhold til forskrift 30. juni 2015 nr. 823 om måling av skip og flyttbare innretninger. Kravet om at selskapet må opprettholde eller øke andelen EØS-registrert tonnasje gjelder ikke så lenge selskapet har minst 60 prosent EØS-registrert tonnasje. Dersom selskap innenfor ordningen har bestemmende innflytelse over et annet selskap innenfor ordningen i henhold til regnskapsloven § 1-3, skal andelen EØS-registrert tonnasje beregnes samlet på morselskapets og datterselskapets hånd. Taubåter og *fartøyer* som frakter utvunnet materiale fra mudringsvirksomhet må være EØS-registrert. Departementet kan gi nærmere regler om beregning av flaggandel ved fusjon og fisjon av selskaper.

(9) Kravet om at selskapet må opprettholde eller øke andelen EØS-registrert tonnasje gjelder ikke for inneværende år dersom den samlede andelen EØS-registrert tonnasje innenfor ordningen per 31. desember i det foregående året er økt eller opprettholdt sammenlignet med den samlede andelen EØS-registrert tonnasje innenfor ordningen per 31. desember året før. Departementet kan gi nærmere regler om selskapenes plikt til å innrapportere opplysninger til skattemyndighetene.

(10) Departementet kan gi nærmere regler om hvilke *fartøyer* som skal omfattes av første ledd *a, b og i*.

III

I lov 26. mars 1999 nr. 14 om skatt av formue og inntekt gjøres følgende endring:

§ 8-5 sjettede ledd nytt tredje punktum skal lyde:
Forrige punktum gjelder ikke ved innfusjonering av datterselskaper i livsforsikrings- eller pensjonsforetak som forvaltes i investeringsvalg- eller kollektiuporteføljen, i den grad eierandelene i datterselskapet er ført etter egenkapitalmetoden.

IV

I lov 26. mars 1999 nr. 14 om skatt av formue og inntekt gjøres følgende endringer:

§ 4-12 syvende ledd skal lyde:

(7) Ved fastsetting av ikke-børsnotert selskaps skattemessige formuesverdi, medregnes eiendeler og gjeld til full verdi, uten prosentvis reduksjon etter bestemmelser i dette kapittel. *Næringseiendom verdsatt etter § 4-10 første ledd skal medregnes til 100 prosent av den dokumenterte omsetningsverdien.*

§ 4-13 skal lyde:

§ 4-13 Særskilt verdsettelsestidspunkt for visse aksjer

(1) For aksjeselskap eller allmennaksjeselskap hvor aksjekapitalen i året før skattefastsettingsåret er forhøyet eller satt ned ved innbetaling fra eller utbetaling til aksjonærene, legges verdien 1. januar i skattefastsettingsåret til grunn ved skattefastsettingen. Det samme gjelder såfremt selskapet det forutgående år har ervervet egne aksjer uten nedskrivning av aksjekapitalen, eller aksjen i året før skattefastsettingsåret er strøket fra notering på børs eller notering på SMB-listen ved Oslo Børs. For øvrig gjelder § 4-12 annet ledd.

(2) For aksjer i ikke-børsnoterte selskap eid av formuesskattepliktig skattyter, skal verdsettelsestidspunktet være den 1. januar i skattefastsettingsåret dersom selskapet i løpet av inntektsåret:

- a. er stiftet,
- b. har vært det overtakende selskap i en forenklet fusjon etter aksjeloven § 13-24, eller
- c. har vært det overtakende selskap i en omvendt mor-datterfusjon etter aksjeloven eller allmennaksjeloven §§ 13-2 flg.

§ 4-19 første ledd skal lyde:

(1) Når skattyter har eiendel som nevnt i:

- a. § 4-10 fjerde ledd og sekundærbolig i § 4-10 andre ledd,
- b. § 4-12 første til tredje og femte til sjette ledd,
- c. § 4-17 annet ledd,
- d. § 4-40 første punktum,

skal skattyters fradrag for gjeld reduseres etter reglene i annet og tredje ledd.

§ 4-40 skal lyde:

§ 4-40 Fastsetting av formue for deltaker i selskap med deltakerfastsetting

For deltaker i selskap med deltakerfastsetting som omfattes av § 10-40, settes verdien av deltakerens selskapsandel ved formuesfastsettingen til en andel av selskapets nettoformue beregnet som om selskapet var skattyter. Ved fastsettelsen av selskapets nettoformue medregnes eiendeler og gjeld til full verdi, uten prosentvis reduksjon etter bestemmelser i dette kapittel. *Næringseiendom verdsatt etter § 4-10 første ledd skal medregnes til 100 prosent av den dokumenterte omsetningsverdien.* Verdien av deltakerens selskapsandel settes til

75 prosent av andelen av nettoformuen beregnet *etter denne paragraf.*

§ 5-15 første ledd ny bokstav q skal lyde:

q. arbeidsgivers dekning av følgende merkostnader for skattyter som av hensyn til arbeidet må bo utenfor hjemmet (pendlere):

1. Kostutgifter opp til satser fastsatt av departementet eller høyere kostutgifter dersom disse dokumenteres. Det gis ikke skattefritak for dekning av kost dersom det kan oppbevares og tilberedes mat i pendlerboligen.
2. Dokumenterte utgifter til losji.
3. Utgifter til besøksreiser til hjemmet etter tilsvarende regler som i skatteloven § 6-44. Øvre beløpsgrense gjelder ikke for arbeidsgivers dekning av faktisk dokumenterte utgifter til besøksreiser med rutegående fly til hjem innenfor EØS.

§ 5-60 siste punktum skal lyde:

Forrige punktum omfatter ikke renter ved tilbakebetaling av skatt på formue i og inntekt av virksomhet etter petroleumsskatteloven § 5.

§ 6-40 femte ledd bokstav b og c skal lyde:

- b. rentetillegg som omfattes av skattebetalingsloven § 11-5, og tilsvarende rente beregnet etter andre lands lovgivning, ved for lite innbetalt skatt. *Frdrag gis likevel for renter ved for lite innbetalt skatt på formue i og inntekt av virksomhet etter petroleumsskatteloven § 5,*
- c. renter som omfattes av skattebetalingsloven § 11-2, og tilsvarende rente beregnet etter andre lands lovgivning, ved for lite innbetalt skatt. *Frdrag gis likevel for renter ved for lite innbetalt skatt på formue i og inntekt av virksomhet etter petroleumsskatteloven § 5.*

§ 6-41 femte ledd første punktum skal lyde:

Med selskap mv. i konsern menes i denne paragraf selskap mv. som regnskapsåret før inntektsåret er konsolidert linje for linje i utgående balanse i et konsernregnskap som er utarbeidet etter regnskapsregler nevnt i åttende ledd b. nr. 2, eller som regnskapsåret før inntektsåret *kunne* ha vært konsolidert linje for linje i utgående balanse i et konsernregnskap dersom International Financial Reporting Standards (IFRS) hadde vært anvendt.

§ 6-41 åttende ledd bokstav a nytt siste punktum skal lyde:

Selskap mv. som er overtakende selskap ved fusjon i inntektsåret, kan ikke kreve fradrag etter nr. 1.

§ 6-41 åttende ledd bokstav i oppheves.

Nåværende niende ledd blir tiende ledd.

§ 6-41 niende ledd skal lyde:

(9) Uten hensyn til *unntaksregelen i åttende ledd og terskelbeløpet i fjerde ledd annet punktum*, gjelder bestemmelsen i tredje ledd fjerde punktum tilsvarende for selskap mv. i konsern som har netto rentekostnader på gjeld til nærstående *part utenfor samme konsern*. Avskjæring av rentefradraget etter foregående punktum foretas bare for et beløp inntil størrelsen på netto rentekostnader til slik nærstående *part*, og bare dersom netto rentekostnader overstiger 5 millioner kroner.

Nåværende tiende og ellefte ledd blir ellefte og tolvte ledd.

§ 6-41 ellefte ledd skal lyde:

(11) Denne paragraf gjelder ikke for finansforetak etter finansforetaksloven § 1-3 første ledd. *Gjeld til finansforetak som midlertidig er nærstående til låntaker etter finansforetaksloven § 13-2 annet ledd, skal ikke regnes som gjeld til nærstående ved anvendelse av denne paragraf*. Foregående punktum omfatter bare låneavtaler inngått før finansforetaket og låntaker ble nærstående.

§ 10-13 første ledd nåværende annet, tredje og fjerde punktum blir tredje, fjerde og nytt femte punktum.

§ 10-13 første ledd annet punktum skal lyde:
Tilsvarende gjelder utbytte som tas ut fra aksjesparekonto av kontohaver som er hjemmehørende i utlandet.

Ny § 17-10 med deloverskrift skal lyde:

Begrensning av kildeskatt

§ 17-10 *Begrensning av kildeskatt på pensjon, uføretrygd og andre uføreytelser*

(1) *Kildeskatt på pensjon, uføretrygd og andre uføreytelser fastsatt for skattepliktige etter § 2-3 fjerde ledd, kan kreves nedsatt dersom skattyteren:*

- a. *er bosatt i annen EØS-stat,*
- b. *har opptjent rett til pensjon, uføretrygd eller andre uføreytelser i Norge ved fri bevegelighet for arbeidstakere innen EØS-området, og*
- c. *ikke får utnyttet retten til personlige fradrag i bostedsstaten.*

(2) *Kildeskatten skal settes ned til skatten på pensjon, uføretrygd og andre uføreytelser som ville blitt beregnet etter satsene som gjelder for skattepliktige etter § 2-1. Ved beregningen gis fradrag etter §§ 6-30 til 6-32 og § 15-4 første ledd. Fradragene beregnes etter forholdet mellom inntekt som er skattepliktig til Norge etter § 2-3 fjerde ledd og*

skattyterens samlede inntekt i Norge og i utlandet. Tilsvarende skal innslagspunktene for trinnskatten settes ned forholdsmessig. For pensjon gis også fradrag etter § 16-1.

(3) *Skattyter må dokumentere at vilkårene etter første ledd er oppfylt.*

V

I lov 26. mars 1999 nr. 14 om skatt av formue og inntekt gjøres følgende endringer:

§ 2-13 første ledd skal lyde:

(1) *Ektefeller som skattlegges under ett for begges formue, jf. § 2-10, skal ha skatt av formue fordelt etter størrelsen av den nettoformue hver ektefelle har.*

§ 2-33 første ledd nytt siste punktum skal lyde:

Underholdsbidrag som boet betaler skyldneren, fradras i boets inntekt, men skattlegges hos skyldneren.

§ 3-1 sjettede ledd fjerde punktum skal lyde:

Departementet kan i forskrift bestemme at personer som nevnt i første punktum, kan frasi seg nærmere angitte skattemessige lempninger som gjelder for bosatte i deler av Troms og Finnmark fylke.

§ 5-11 tredje ledd skal lyde:

(3) *Reglene for forskuddstrekk i utgiftsgodtgjørelser gis tilsvarende anvendelse ved skattefastsettingen, jf. skattebetalingsloven § 5-8 tredje ledd.*

§ 5-11 nytt fjerde ledd skal lyde:

(4) *Departementet kan gi forskrift til utfylling av første ledd.*

§ 5-13 nåværende annet ledd blir nytt tredje ledd.

§ 5-13 annet ledd skal lyde:

(2) *For privat bruk av arbeidsgivers bil som faller utenfor standardreglene, eller hvor listeprisen ikke står i forhold til fordelene ved den private bruken, gis reglene for forskuddstrekk tilsvarende anvendelse ved skattefastsettingen, jf. skattebetalingsloven § 5-8 annet ledd.*

§ 5-13 tredje ledd første punktum skal lyde:

Departementet kan gi forskrift til utfylling og gjennomføring av denne paragraf.

§ 5-42 første ledd bokstav a oppheves.

§ 5-42 nåværende første ledd bokstav b til e blir bokstav a til d.

§ 6-44 første ledd annet punktum skal lyde:

Fradrag er begrenset til den del av beløpet som overstiger 23 100 kroner, og gis ikke for beløp som overstiger 97 000 kroner i året.

§ 6-52 skal lyde:

Det gis fradrag for leie-, bruks- og forpaktningssavgift, og for føderåd.

§ 8-1 femte ledd første punktum skal lyde:

Ved fastsettelsen av årets positive alminnelige inntekt fra jord- og hagebruk, herunder biinntekt fra slik virksomhet, gis produsenten et jordbruksfradrag på inntil 90 000 kroner per driftsenhet per år.

§ 8-1 femte ledd tredje punktum skal lyde:

For inntekt over 90 000 kroner gis i tillegg et fradrag på 38 prosent av inntekten opp til samlet fradrag på 190 400 kroner.

§ 8-1 syvende ledd første punktum skal lyde:

Ved fastsettelsen av årets positive næringsinntekt fra skiferproduksjon i *Troms og Finnmark*, med unntak av kommunene *Balsfjord, Bardu, Dyrøy, Gratangen, Harstad, Ibestad, Kvæfjord, Lavangen, Målselv, Salangen, Senja, Sørreisa, Tjeldsund og Tromsø*, gis produsenten et inntektsfradrag på inntil 54 200 kroner per år.

§ 8-1 åttende ledd skal lyde:

(8) Fradrag etter § 8-1 femte, sjette eller syvende ledd kan til sammen ikke overskride 190 400 kroner.

§ 14-5 fjerde ledd bokstav h skal lyde:

h. For institusjoner nevnt under f som kan føre til fradrag tap på utlån og garantier som er ført til kostnad i årsregnskapet i samsvar med regnskapslovgivningens regler i g, som går over til anvendelse av IFRS 9 og der det oppstår en differanse i utgående tapsavsetninger beregnet etter IAS 39 eller utlånsforskriften, sammenlignet med de inngående tapsavsetningene beregnet etter IFRS 9, gjelder følgende:

1. Økte tapsavsetninger knyttet til tap på utlån og garantier som føres direkte mot egenkapitalen i forbindelse med implementering av IFRS 9, jf. regnskapsloven § 4-3 annet ledd og IAS 8, kan fradras i sin helhet i *overgangsåret*.
2. Reduserte tapsavsetninger knyttet til tap på utlån og garantier som føres direkte mot egenkapitalen i forbindelse med implementering av IFRS 9, jf. regnskapsloven § 4-3 annet ledd og IAS 8, skal inntektsføres i sin helhet i *overgangsåret*.
3. *Institusjoner som gikk over til IFRS 9 i regnskapsåret 2018, kan fradra økte tapsavsetninger og skal inntektsføre reduserte tapsavsetninger i inntektsåret 2019.*

§ 14-41 første ledd bokstav h nytt tredje punktum skal lyde:

Som anlegg regnes også frukt- og bærfelt.

§ 14-43 tredje ledd nytt femte, sjette og syvende punktum skal lyde:

Forhøyet avskrivningssats gjelder også for frukt- og bærfelt. Fruktfelt kan avskrives med 10 prosent. Bærfelt kan avskrives med 20 prosent.

Overskriften til § 15-5 skal lyde:

§ 15-5 Særskilt fradrag i alminnelig inntekt i *Troms og Finnmark fylke*

§ 15-5 første ledd første punktum skal lyde:

Personlig skattyter som etter § 3-1 er skattemessig bosatt i *Troms og Finnmark fylke*, med unntak av bosatte i kommunene *Balsfjord, Bardu, Dyrøy, Gratangen, Harstad, Ibestad, Kvæfjord, Lavangen, Målselv, Salangen, Senja, Sørreisa, Tjeldsund og Tromsø*, og som får fastsatt personfradrag etter § 15-4, skal ha et særskilt fradrag i alminnelig inntekt.

§ 16-1 tredje ledd tredje punktum skal lyde:

Fradraget nedtrappes med 16,7 prosent av pensjonsinntekt mv. som overstiger beløpsgrensen i trinn 1, og med 6 prosent av pensjonsinntekt mv. som overstiger beløpsgrensen i trinn 2.

§ 16-40 første og annet ledd skal lyde:

(1) Skattyter som driver virksomhet, gis fradrag i skatt og trygdeavgifter for 19 prosent av kostnader til forsknings- og utviklingsprosjekt etter bestemmelsene i denne paragraf.

(2) *Det gis fradrag for skattyters kostnader til egenutført og innkjøpt forsknings- og utviklingsprosjekt, begrenset til 25 millioner kroner i inntektsåret. Prosjektet må være godkjent av Norges forskningsråd. Kostnadene må være fradragsberettiget etter kapittel 6.*

§ 16-40 nåværende syvende ledd blir nytt åttende ledd.

§ 16-40 syvende ledd skal lyde:

(7) *Det gis kun fradrag for kostnader ved kjøp av FoU-tjenester fra foretak innenfor EØS og land som Norge har skatteavtale eller informasjonsutvekslingsavtale med.*

VI

Endringen under I trer i kraft fra den tid Kongen bestemmer.

Endringene under II trer i kraft straks.

Endringen under III trer i kraft straks med virkning fra og med inntektsåret 2018.

Endringene under IV trer i kraft straks med virkning fra og med inntektsåret 2019.

Endringene under V trer i kraft straks med virkning fra og med inntektsåret 2020.

J.

L o v

om endring i brann- og eksplosjonsvernloven

I

I lov 14. juni 2002 nr. 20 om vern mot brann, eksplosjon og ulykker med farlig stoff og om brannvesenets redningsoppgaver gjøres følgende endring:

§ 28 fjerde ledd skal lyde:

Krav på avgift eller gebyr etter paragrafen her er tvangsgrunnlag for utlegg, og kan innkreves av *kommunen* etter reglene for innkreving av skatt.

II

Loven trer i kraft fra den tid Kongen bestemmer.

K.

L o v

om endring i bokføringsloven

I

I lov 19. november 2004 nr. 73 om bokføring gjøres følgende endring:

§ 2 annet ledd tredje punktum skal lyde:

Dette gjelder likevel ikke *tilbydere som* leverer skattemelding for merverdiavgift som nevnt i skatteforvaltningsloven § 8-3 første ledd bokstav e, og som er bokføringspliktig utelukkende på grunnlag av plikten til å levere skattemelding etter bestemmelsen her.

II

Loven trer i kraft 1. januar 2020.

L.

L o v

om endringer i skattebetalingsloven

I

I lov 17. juni 2005 nr. 67 om betaling og innkreving av skatte- og avgiftskrav gjøres følgende endringer:

Kapittel 2 skal lyde:

Kapittel 2. Innkreivingsmyndigheter

§ 2-1 *Skatte- og avgiftskrav mv.*

(1) *Skattekontoret er innkreivingsmyndighet for krav som nevnt i denne loven eller forskrift gitt i medhold av loven. Departementet kan bestemme at Statens innkreivingsentral skal utøve myndighet som er lagt til skattekontoret i denne loven.*

(2) *Departementet kan i forskrift bestemme at Tolle-taten skal innkreive nærmere bestemte krav etter første ledd, likevel slik at kapittel 14 ikke gjelder for Tolletaten.*

§ 4-1 annet ledd skal lyde:

(2) Når arbeidstakere stilles til rådighet for andre, svarer både oppdragsgiver og oppdragstaker for at pliktene og ansvaret etter denne lov oppfylles. Pliktene og ansvaret påhviler også den som oppgir å være arbeidsgiver i saker etter utlendingsloven §§ 23 tredje ledd og 24 annet ledd. De ansvarlige kan avtale at en av dem skal utføre pliktene etter denne loven. Slik avtale fritar likevel bare for disse pliktene når og så langt dette bestemmes av *skattekontoret*.

§ 4-8 første ledd annet punktum skal lyde:

Kongen kan herunder fastsette særlige regler for enkelte grupper av skattytere og gi regler om at *det ikke foretas foreløpig fordeling av forskudd etter § 8-3 før* avgjørelse om den endelige fordeling blir truffet.

§ 5-5 sjette og syvende ledd skal lyde:

(6) Når det for en skattyter er *skrevet ut* skattekort til flere kommuner, skal *arbeidsgiveren* foreta forskuddstrekk etter skattekortet *for den* kommunen som skattyteren mener han skal svare skatt til.

(7) Den som er pliktig til å foreta forskuddstrekk etter bestemmelsene i dette kapitlet, men som godtgjør at det betales forskuddstrekk eller tilsvarende i utlandet av den enkelte skattyters inntekt, kan av *skattekontoret* bli fritatt for trekkplikten etter dette kapitlet dersom det stilles betryggende sikkerhet for trekkbeløpet.

§ 5-12 tredje ledd skal lyde:

(3) Betaling til skattetrekkkonto skal skje senest første virkedag etter lønnsutbetaling. Garanti eller oppfylt skattetrekkkonto som trer i stedet for innskudd, skal foreligge ved lønnsutbetaling. Uten *skattekontorets* samtykke, kan kontohaver ikke disponere over skattetrekkkonto på annen måte enn ved overføring til *skattekontoret* eller ved å overføre midlene til tilsvarende konto i annen bank. Eventuell renteavkastning på slik bankkonto tilfaller den som foretar trekket (kontohaver).

§ 5-13 første og annet ledd skal lyde:

(1) *Skattekontoret* skal føre kontroll med at arbeidsgivere og andre som etter denne loven har plikt til å foreta trekk, leverer opplysninger og foretar forskuddstrekk,

skattetrekk og utleggstrekk i samsvar med reglene og de pålegg som er gitt. *Skattekontoret* eller den offentlige myndighet som har fullmakt fra *skattekontoret*, kan foreta bokettersyn hos den som plikter å foreta trekk, og kan herunder kreve fremlagt skattekort, trekkpålegg og andre dokumenter og regnskapsmateriale som har betydning for kontrollen. Med dokumenter menes også elektronisk lagrede dokumenter. Pliktene foran gjelder også elektroniske programmer og programsystemer. *Også Riksrevisjonen* kan foreta slike ettersyn og kreve fremlagt dokumenter som nevnt.

(2) Ved gjennomsyn av virksomhetens arkiver kan *skattekontoret* foreta kopiering til datalagringsmedium for senere gjennomgang hos *arbeidsgiver* eller skattekontor. Departementet kan i forskrift fastsette bestemmelser til utfylling og gjennomføring av kontrollen med arbeidsgivere og andre trekkpliktige, herunder begrensninger for hvilke metoder for kopiering *skattekontoret* kan benytte.

§ 5-14 skal lyde:

§ 5-14 Kontrollopplysninger fra tredjemann

(1) Ved utførelsen av arbeidsgiverkontrollen etter § 5-13, plikter banker etter krav fra *skattekontoret*, å gi opplysninger om navngitt arbeidsgivers skattetrekkskonto, samt eventuell bankgaranti etter § 5-12. På samme vilkår har

- a) finansinstitusjoner (jf. finansforetaksloven § 1-3) og andre som driver utlånsvirksomhet eller låneformidling som næring,
- b) verdipapirforetak (jf. verdipapirhandelloven § 2-3 første ledd) og andre som har penger til forvaltning, og
- c) pensjonskasser

plikt til å gi opplysninger om innskudds- og gjeldskonti som navngitt person, bo, selskap eller innretning har eller disponerer i vedkommende institusjon. Ved innhentning av opplysninger etter første og annet punktum plikter de å gi opplysninger om underbilag og transaksjoner, herunder om hvem som er parter i transaksjonene.

(2) Enhver som utfører eller har utført arbeid eller oppdrag for arbeidsgiveren, plikter på samme vilkår som i første ledd første punktum å gi opplysninger om sitt tjenesteforhold eller oppdrag knyttet til arbeidsgiveren. Dersom arbeidsgiver skal utstyre en arbeidstaker med id-kort etter regler gitt i medhold av arbeidsmiljøloven § 4-1 syvende ledd, kan *skattekontoret* kreve at arbeidstakeren framviser id-kortet.

(3) Næringsdrivende plikter på samme vilkår som i første ledd første punktum å gi opplysninger om ethvert økonomisk mellomværende som vedkommende har eller har hatt med arbeidsgiveren, når opplysningene knytter seg til begge parters virksomhet. Det kan kreves

opplysning om og spesifisert oppgave over varelevering og -kjøp, tjenester, vederlag og andre forhold som knytter seg til mellomværendet og oppgjøret for dette. Dette gjelder også omsetning som er skjedd gjennom mellommann.

(4) *Også den* som har fått fullmakt fra *skattekontoret* til å foreta bokettersyn etter § 5-13, kan kreve opplysninger etter første til tredje ledd.

§ 7-1 første ledd skal lyde:

(1) Når skattefastsettingen er gjennomført, skal forskuddstrekk, utskrevet forskuddsskatt og tilleggsforskudd innbetalt innen fristen i § 4-7 gå til fradrag i fastsatt skatt. Avregningen foretas av *skattekontoret*.

§ 7-3 annet ledd skal lyde:

(2) Skattyter som har fått utbetalt lønn eller annen godtgjørelse som det er foretatt forskuddstrekk i, men som ikke blir tatt opp til *skatlegging* for det inntektsåret trekket gjelder, kan bare kreve det trukne beløpet tilbake i følgende tilfeller:

- a) når *skattemyndighetene* anser skattyter for ikke å være skattepliktig her i landet for vedkommende inntektsår
- b) når skatt ikke er fastsatt fordi inntekten ikke har nådd opp i skattepliktig størrelse.

§ 8-2 tredje ledd skal lyde:

(3) Forskuddstrekk som ikke tilbakebetales skattyter etter § 7-3 annet ledd, og forskuddstrekk for *ukjente lønnstakere*, skal *tilfalle staten* når det er gått tre år etter utløpet av det inntektsår trekket ble foretatt.

§ 8-4 oppheves.

§ 9-1 annet ledd skal lyde:

(2) Departementet kan i forskrift gi nærmere regler om betalingsordningen for skatte- og avgiftskrav, herunder om finansinstitusjoners plikt til å avvise betalingsoppdrag med manglende *opplysninger*, om adgang til å betale kontant til *innkrevingsmyndigheten* og om at *krav skal betales til andre enn innkrevingsmyndigheten for kravet*.

§ 10-20 annet ledd skal lyde:

(2) *Skattekontoret* kan fastsette forfallsterminene når inntekten fordeler seg på en særlig ujevn måte. Det samme gjelder når skattyter i henhold til skatteavtale skal betale forskuddsskatt av inntekt opptjent i utlandet, og inntekten er gjenstand for forskuddstrekk etter interne regler.

§ 14-3 skal lyde:

§ 14-3 Forretning for utleggspant

Skattekontoret kan holde forretning for utleggspant for krav som nevnt i denne loven eller forskrift gitt i medhold av loven.

§ 14-4 første ledd skal lyde:

(1) Skattekontoret kan nedlegge utleggstrekk for krav som nevnt i denne loven eller forskrift gitt i medhold av loven.

§ 14-5 første og annet ledd skal lyde:

(1) Utleggstrekk nedlagt av skattekontoret gjelder også for det organet som utbetaler dagpenger under arbeidsløshet etter folketrygdloven kapittel 4 og sykepenger etter folketrygdloven kapittel 8. Bestemmelsen i § 5-10 annet ledd gjelder tilsvarende for utleggstrekk.

(2) Ved utleggstrekk nedlagt av skattekontoret skal arbeidsgivere som har plikt til å ha skattetrekkskonto, følge de reglene som gjelder for oppgjør mv. for forskuddstrekk, jf. kapitlene 5 og 10.

§ 14-6 skal lyde:

§ 14-6 Begrensninger i utleggsadgangen for skatt og trygdeavgift

(1) Skattyter som har fått utskrevet eller fastsatt skatt og trygdeavgift av samme formue og inntekt for flere kommuner, kan unngå tvangsinnfordring ved å innbetale den høyeste utskrevne skatt og trygdeavgift etter hvert som den forfaller. Er deler av kravet betalt, kommer det betalte beløpet til fradrag.

(2) Første ledd fritar ikke forplikten til å betale naturressursskatt som ikke er medregnet ved fastsetting av den skatt som blir betalt. Skattyteren kan kreve at skattekontoret beregner størrelsen på det beløpet som skal betales.

(3) Personlige skattytere kan i tilfeller som nevnt i første ledd, kreve at skatteberegningen foretas på nytt. Den nye beregningen skal foretas som om formue og inntekt bare blir skattlagt i én kommune, og formue og inntekt fastsettes til det høyeste beløp.

(4) Første til tredje ledd gjelder også for den som er ansvarlig etter kapittel 16.

§ 16-20 tredje ledd oppheves.

Nåværende fjerde ledd blir tredje ledd.

§ 17-2 første ledd skal lyde:

(1) Rettslig prøving av andre avgjørelser etter skattebetalingsloven rettes mot staten som saksøkt. Søksmål skal anlegges etter vernetingsreglene i tvisteloven. Statens partsstilling utøves av innkrevingsmyndigheten for kravet. Bestemmelsene i § 17-1 tredje og sjette ledd gjelder tilsvarende.

II

I lov 17. juni 2005 nr. 67 om betaling og innkreving av skatte- og avgiftskrav gjøres følgende endringer:

§ 5-4a første ledd nåværende annet punktum blir nytt tredje punktum.

§ 5-4a første ledd annet punktum skal lyde:

Det samme gjelder for tilbyder av aksjesparekonto ved uttak fra aksjesparekonto som er skattepliktig etter skatteloven § 10-13.

III

I lov 17. juni 2005 nr. 67 om betaling og innkreving av skatte- og avgiftskrav gjøres følgende endring:

§ 8-2 annet ledd skal lyde:

(2) Inntektsfradrag etter skatteloven § 15-5 om særskilt fradrag i alminnelig inntekt i Troms og Finnmark skal bare belastes staten.

IV

Endringene under I trer i kraft fra den tid Kongen bestemmer.

Endringene under II trer i kraft straks med virkning fra og med 1. januar 2019.

Endringen under III trer i kraft 1. januar 2020.

M.

L o v

om endringer i merverdiavgiftsloven

I

I lov 19. juni 2009 nr. 58 om merverdiavgift gjøres følgende endringer:

§ 1-3 annet ledd ny bokstav f skal lyde:

f) vare med lav verdi.

§ 2-1 tredje ledd skal lyde:

(3) Tilbydere som leverer varer omfattet av § 3-1 annet ledd og tjenester omfattet av § 3-30 fjerde og femte ledd, skal registreres. Når leveransene skjer ved bruk av formidler, anses formidleren som tilbyder. Beløpsgrensen i første ledd gjelder.

§ 2-1 åttende ledd nytt tredje punktum skal lyde:

Departementet kan videre gi forskrift om hvem som skal anses som tilbyder etter tredje ledd.

§ 3-1 nåværende annet til fjerde ledd blir tredje til nytt femte ledd.

§ 3-1 annet ledd skal lyde:

(2) Det skal også beregnes merverdiavgift ved levering av varer med lav verdi som innføres til andre mottakere enn næringsdrivende og offentlig virksomhet i merverdiavgiftsområdet. Dette gjelder likevel ikke næringsmidler, varer som krever særskilt tillatelse for innførsel eller varer som ilegges særavgifter.

§ 3-1 nytt sjettede ledd skal lyde:

(6) Departementet kan gi forskrift om vilkår for at mottakeren av vare med lav verdi omfattes av annet ledd ikke er å anse som næringsdrivende eller offentlig virksomhet.

§ 7-2 første ledd skal lyde:

(1) Det skal ikke beregnes merverdiavgift ved innførsel av varer som nevnt i tolloven § 5-1, § 5-2 første ledd bokstav b og c, § 5-3, § 5-4 første ledd bokstav a, c, d, f og g, § 5-5, § 5-6 og § 5-7 første ledd bokstav e. Det samme gjelder ved innførsel av varer med lav verdi der tilbyder beregner og betaler merverdiavgift etter forenklet registrerings- og rapporteringsordning, jf. § 14-4 første ledd. Det skal heller ikke beregnes merverdiavgift ved gjeninnførsel av varer som nevnt i tolloven § 5-4 første ledd bokstav e dersom den som utfører og innfører varen er samme person. Vilkåret om at den som innfører og utfører varen må være samme person, gjelder likevel ikke dersom varen tidligere er endelig belastet merverdiavgift.

§ 11-2 skal lyde:

§ 11-2 Varer med lav verdi

(1) Ved kjøp av varer som er omfattet av § 3-1 annet ledd, skal tilbyder som nevnt i § 2-1 tredje ledd beregne og betale merverdiavgift.

(2) Departementet kan gi forskrift om tilbyders ansvar etter denne bestemmelsen.

I kapittel 14 skal deloverskrift II lyde:

II Forenklet registrerings- og rapporteringsordning for tilbydere av varer med lav verdi og elektroniske tjenester (forenklet registreringsordning)

§ 14-4 første og annet ledd skal lyde:

(1) Avgiftssubjekt som ikke har forretningssted eller hjemsted i merverdiavgiftsområdet, kan velge forenklet registreringsordning dersom vedkommende bare skal beregne og betale merverdiavgift på

a) varer omfattet av § 3-1 annet ledd

b) tjenester omfattet av § 3-30 fjerde og femte ledd.

(2) Forenklet registrering tillates uten at beløpsgrensen i § 2-1 første ledd er oversteget.

II

I lov 19. juni 2009 nr. 58 om merverdiavgift gjøres følgende endringer:

§ 5-7 skal lyde:

§ 5-7 Allmennkringkasting

Det skal beregnes merverdiavgift med redusert sats på statlige tilskudd for å finansiere allmennkringkastings-tjenester, jf. kringkastingsloven § 6-4. Det samme gjelder ved uttak av slike tjenester.

§ 6-6 første ledd skal lyde:

(1) Omsetning av elektrisk kraft og energi levert fra alternative energikilder til husholdningsbruk i fylkene Troms og Finnmark og Nordland, er fritatt for merverdiavgift.

III

Endringene under I trer i kraft fra den tid Kongen bestemmer.

Endringene under II trer i kraft 1. januar 2020.

N.

L o v

om endring i vass- og avløpsanleggslova

I

I lov 16. mars 2012 nr. 12 om kommunale vass- og avløpsanlegg gjøres følgende endring:

§ 6 tredje punktum skal lyde:

Gebyra kan krevjast inn av kommunen etter reglane for innkrevjing av skatt.

II

Loven trer i kraft fra den tid Kongen bestemmer.

O.

L o v

om endring i a-opplysningsloven

I

I lov 22. juni 2012 nr. 43 om arbeidsgivers innrapportering av ansettelses- og inntektsforhold m.m. gjøres følgende endring:

§ 8 annet ledd første punktum skal lyde:

Skattedirektoratet og skattekantoret skal ha tilgang til opplysningene i registeret i forbindelse med fastsettning av skatt og trygdeavgift etter skattelovgivningen og arbeidsgivers beregning og oppgjør av skattetrekk, arbeidsgiveravgift og finansskatt på lønn etter skattebetalingsloven og folketrygdloven.

II

Loven trer i kraft fra den tid Kongen bestemmer.

P.

L o v

om endringer i skatteforvaltningsloven

I

I lov 27. mai 2016 nr. 14 om skatteforvaltning gjøres følgende endring:

§ 8-15 første ledd skal lyde:

(1) Departementet kan gi forskrift om skattleggingsperioder, *hvordan opplysninger skal gis*, signatur, leveringsfrist og leveringssted, bekreftelse av opplysninger fra revisor, samt om fritak fra å levere melding etter dette kapitlet.

II

I lov 27. mai 2016 nr. 14 om skatteforvaltning gjøres følgende endringer:

§ 8-8 tredje ledd annet punktum skal lyde:

Det samme gjelder *tilbyder av aksjesparekonto* og innlåner som etter avtale om verdipapirlån, jf. skatteloven § 9-11, utbetaler utbyttekompensasjon som nevnt i skatteloven § 10-11 tredje ledd, til kontraktsmotpart hjemmehørende i utlandet.

§ 9-1 tredje ledd skal lyde:

(3) Trekkpliktige fastsetter grunnlaget for skatt av inntekt etter skatteloven kapittel 19 (kildeskatteordning), artistskatt, skatt av utbytte og *uttak fra aksjesparekonto* som er skattepliktig etter skatteloven § 10-13, og skatt som skal beregnes etter Svalbardskatteloven § 3-1, ved levering av melding om trekk som nevnt i § 8-8.

§ 9-5 første ledd nåværende annet punktum blir nytt tredje punktum.

§ 9-5 første ledd annet punktum skal lyde:

Det samme gjelder for tilbyder av aksjesparekonto.

III

Endringen under I trer i kraft straks.

Endringene under II trer i kraft straks med virkning fra og med 1. januar 2019.

Q.

L o v

om endring i lov 20. desember 2018 nr. 102 om endringer i lov 26. mars 1999 nr. 14 om skatt av formue og inntekt (skatteloven)

I

I lov 20. desember 2018 nr. 102 om endring i lov 26. mars 1999 nr. 14 om skatt av formue og inntekt (skatteloven) gjøres følgende endringer:

I overgangsreglene under VI til III tredje ledd skal annet punktum lyde:

Endringen av skattemessige verdier *fra 2017 til 2018* er skattepliktig eller fradragsberettiget for inntektsåret 2018.

II

Loven trer i kraft straks med virkning fra og med inntektsåret 2018.

V o t e r i n g :

Tilrådinga frå komiteen vart samrøystes vedteken.

Presidenten: Det vert votert over overskrifta til lovene og lovene i det heile.

V o t e r i n g :

Overskrifta til lovene og lovene i det heile vart samrøystes vedtekne.

Presidenten: Lovvedtaka vil verta førte opp til andre gongs behandling i eit seinare møte i Stortinget.

Votering i sak nr. 3, debattert 13. desember 2019

Innstilling fra finanskomiteen om bevilgninger på statsbudsjettet for 2020 vedrørende rammeområde 19 Tilfeldige utgifter og inntekter, rammeområde 20 Stortinget, finansadministrasjon mv., rammeområde 22 Utbytte mv., samt garantier under Finansdepartementet, statsbudsjettets 90-poster, statslån og kapitlene som gjelder overføring til og fra Statens pensjonsfond utland (Innst. 5 S (2019–2020), jf. Prop. 1 S (2019–2020) og Prop. 1 S Tillegg 2 (2019–2020))

Presidenten: Under debatten har Bjørnar Moxnes sett fram eit forslag på vegner av Raudt. Forslaget lyder:

«Stortinget ber presidentskapet endre retningslinjene til Stortingets lønnskommisjon. Endringene skal sikre at lønnskommisjonen legger fram forslag om at godtgjørelsene senkes og deretter bindes til utviklingen i grunnbeløpet i folketrygden (G) framfor utviklingen i statlige lederlønninger.»

Miljøpartiet Dei Grøne har varsla støtte til forslaget.

V o t e r i n g :

Forslaget frå Raudt vart med 101 mot 2 røyster ikkje vedteke.

(Voteringsutskrift kl. 13.05.58)

Komiteen hadde tilrådd Stortinget å gjera følgjande

vedtak:

A.

Rammeområde 19

Tilfeldige utgifter og inntekter

I

På statsbudsjettet for 2020 bevilges under:

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
Utgifter				
2309		Tilfeldige utgifter		
	1	Driftsutgifter	4 955 000 000	
		Totale utgifter		4 955 000 000
Inntekter				
5309		Tilfeldige inntekter		
	29	Ymse	300 000 000	
		Totale inntekter		300 000 000

II

Inntekter ved tildeling av tillatelser (kap. 5309 post 29)

§ 1 For 2020 kan Kommunal- og moderniseringsdepartementet og Nærings- og fiskeridepartementet inn-

hente inntekter ved tildeling av tillatelser. Beløpet betales til statskassen.

§ 2 Kommunal- og moderniseringsdepartementet og Nærings- og fiskeridepartementet kan gi forskrift om beregning og betaling av beløpet.

B.

Rammeområde 20

Stortinget, finansadministrasjon mv.

I

På statsbudsjettet for 2020 bevilges under:

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
Utgifter				
41		Stortinget		
	1	Driftsutgifter	973 300 000	
	21	Spesielle driftsutgifter, kan overføres	3 600 000	
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, kan overføres	139 600 000	
	50	Sannhets- og forsoningskommisjonen	10 000 000	
	70	Tilskudd til partigruppene	197 000 000	
	72	Tilskudd til Det Norske Nobelinstituttets bibliotek	1 500 000	
	73	Kontingenter, internasjonale delegasjoner	15 500 000	
	74	Reisetilskudd til skoler	5 300 000	
1600		Finansdepartementet		
	1	Driftsutgifter	401 600 000	
	21	Spesielle driftsutgifter, kan overføres	84 600 000	
	70	Forskning på og allmennopplysning om finansmarkedet	13 100 000	
1602		Finanstilsynet		

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
	1	Driftsutgifter	419 900 000	
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	24 100 000	
1605		Direktoratet for forvaltning og økonomistyring		
	1	Driftsutgifter	607 400 000	
	22	Opplæringskontoret OK stat	6 300 000	
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	16 600 000	
1610		Tolletaten		
	1	Driftsutgifter	1 552 200 000	
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	212 800 000	
1618		Skatteetaten		
	1	Driftsutgifter	6 716 700 000	
	21	Spesielle driftsutgifter	212 500 000	
	22	Større IT-prosjekter, <i>kan overføres</i>	247 100 000	
	23	Spesielle driftsutgifter, a-ordningen	94 300 000	
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	110 100 000	
	70	Tilskudd	5 500 000	
1619		Skatteklagenemnda		
	1	Driftsutgifter	71 200 000	
1620		Statistisk sentralbyrå		
	1	Driftsutgifter	607 900 000	
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	259 900 000	
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	25 900 000	
1632		Kompensasjon for merverdiavgift		
	61	Tilskudd til kommuner og fylkeskommuner, <i>overslagsbevilgning</i>	27 000 000 000	
	72	Tilskudd til private og ideelle virksomheter, <i>overslagsbevilgning</i>	2 280 000 000	
1633		Nettoordning, statlig betalt merverdiavgift		
	1	Driftsutgifter, <i>overslagsbevilgning</i>	7 400 000 000	
1650		Statsgjeld, renter mv.		
	89	Renter og provisjon mv. på innenlandsk statsgjeld, <i>overslagsbevilgning</i>	10 015 800 000	
Totale utgifter				59 731 300 000

Inntekter

3041		Stortinget		
	1	Salgsinntekter	6 300 000	
	3	Leieinntekter	1 100 000	
4600		Finansdepartementet		
	2	Diverse refusjoner	400 000	
4602		Finanstilsynet		
	3	Saksbehandlingsgebyr	12 300 000	
	86	Vinningsavståelse og overtredelsesgebyr mv.	500 000	
4605		Direktoratet for forvaltning og økonomistyring		
	1	Økonomitjenester	52 632 000	
	2	Opplæringskontoret OK stat	9 700 000	
4610		Tolletaten		
	1	Særskilt vederlag for tolltjenester	7 200 000	
	2	Andre inntekter	2 100 000	
	4	Diverse refusjoner	1 100 000	
	5	Refusjon fra Avinor AS	25 200 000	
	85	Tvangsmulkt og overtredelsesgebyr	23 000 000	
4618		Skatteetaten		

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
	1	Refunderte utleggs- og tinglysningsgebyr	89 500 000	
	3	Andre inntekter	40 900 000	
	5	Gebyr for utleggsforretninger	50 000 000	
	7	Gebyr for bindende forhåndsuttalelser	3 500 000	
	11	Gebyr på kredittdeklarasjoner	3 500 000	
	85	Inngått på tapsførte lån mv.	250 000 000	
	86	Bøter, inndragninger mv.	1 400 000 000	
	87	Trafikantsanksjoner	60 000 000	
	88	Forsinkelsesgebyr, Regnskapsregisteret	220 000 000	
	89	Overtredelsesgebyr	5 000 000	
4620		Statistisk sentralbyrå		
	2	Oppdragsinntekter	265 800 000	
	85	Tvangsmulkt	15 000 000	
4670		Den nordiske investeringsbank		
	50	Tilbakeføring av tapsfondsmidler	70 237 000	
5351		Overføring fra Norges Bank		
	85	Overføring	13 900 000 000	
5491		Avskrivning på statens kapital i statens forretningsdrift		
	30	Avskrivninger	1 585 327 000	
5603		Renter av statens kapital i statens forretningsdrift		
	80	Renter av statens faste kapital	100 808 000	
5605		Renter av statskassens kontantbeholdning og andre fordringer		
	80	Av statskassens foliokonto i Norges Bank	917 400 000	
	81	Av verdipapirer og bankinnskudd i utenlandsk valuta	200 000	
	82	Av innenlandske verdipapirer	915 300 000	
	83	Av alminnelige fordringer	25 000 000	
	84	Av driftskreditt til statsbedrifter	293 700 000	
	86	Renter av lån til andre stater	100 000	
Totale inntekter				20 352 804 000

II

Merinntektsfullmakter

Stortinget samtykker i at Finansdepartementet i 2020 kan:

1.

overskride bevilgningen under	mot tilsvarende merinntekter under
kap. 41, post 1	kap. 3041, post 1
kap. 1600, post 21	kap. 4600, post 2
kap. 1605, post 1	kap. 4605, post 1
kap. 1605, postene 1 og 22	kap. 4605, post 2
kap. 1610, post 1	kap. 4610, postene 1, 4 og 5
kap. 1618, post 1	kap. 4618, post 3

Merinntekt som gir grunnlag for overskridelse, skal også dekke merverdiavgift knyttet til overskridelsen og berører derfor også kap. 1633, post 1 for de statlige forvaltningsorganene som inngår i nettoordningen for merverdiavgift.

Merinntekter og eventuelle mindreinntekter tas med i beregningen av overføring av ubrukt bevilgning til neste år.

2. overskride bevilgningen til oppdragsvirksomhet på kap. 1620 Statistisk sentralbyrå, post 21 Spesielle driftsutgifter, med et beløp som tilsvarer alle

merinntektene på kap. 4620 Statistisk sentralbyrå, post 2 Oppdragsinntekter.

Ubrukte merinntekter og eventuelle mindreinntekter tas med ved utregning av overførbart beløp på posten.

Merinntekt som gir grunnlag for overskridelse, skal også dekke merverdiavgift knyttet til overskridelsen og berører derfor også kap. 1633 post 1.

III

Bestillingsfullmakter

Stortinget samtykker i at Finansdepartementet i 2020 kan foreta bestillinger ut over gitte bevilgninger, men slik at samlet ramme for nye bestillinger og gammelt ansvar ikke overstiger følgende beløp:

Kap.	Post	Betegnelse	Samlet ramme
1610		Tolletaten	
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold	40 mill. kroner
1618		Skatteetaten	
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold	35 mill. kroner

IV

Fullmakt til å inngå avtaler om investeringsprosjekter

Stortinget samtykker i at Finansdepartementet i 2020 kan inngå avtaler om gjennomføring av de investeringsprosjektene som er omtalt i Prop. 1 S (2019–2020) under kap. 1618 Skatteetaten, post 22 Større IT-prosjekter, innenfor de kostnadsrammene som der er angitt.

V

Garantifullmakter

Stortinget samtykker i at Finansdepartementet i 2020 kan gi garantier for:

1. grunnkapitalen til Den nordiske investeringsbank innenfor en totalramme for nye tilsagn og gammelt ansvar som ikke må overstige 1 617 872 455 euro.
2. Lån fra Den nordiske investeringsbank vedrørende ordningen med prosjektinvesteringsslån innenfor en totalramme for nye tilsagn og gammelt garanti-ansvar som ikke må overstige 387 086 761 euro.
3. miljølån gjennom Den nordiske investeringsbank innenfor en totalramme for nye tilsagn og gammelt garantiansvar som ikke må overstige 57 243 888 euro.

VI

Fullmakt til fortsatt bobehandling

Stortinget samtykker i at Finansdepartementet i 2020 kan bestemme at det under ordningen med oppfølging av statens krav i konkursbo pådras forpliktelser ut over gitte bevilgninger, men slik at totalrammen for nye tilsagn og gammelt ansvar ikke overstiger 22,5 mill. kroner. Utbetalinger dekkes av bevilgningen under kap. 1618 Skatteetaten, post 21 Spesielle driftsutgifter.

VII

Fullmakt til å korrigere uoppklarte differanser og feilposter i tidligere års statsregnskap

Stortinget samtykker i at Finansdepartementet i 2020 i enkeltsaker kan korrigere uoppklarte differanser i regnskapene og feilposter i statsregnskapet som gjelder tidligere års regnskaper, ved postering over konto for forskyvninger i balansen i statsregnskapet i det inneværende års regnskap. Fullmakten gjelder inntil 1 mill. kroner.

VIII

Fullmakt om utbetalingsløsning for overtid, reisetid og timelønn i 2020

Stortinget samtykker i at:

1. Statlige virksomheter som blir omfattet av omleggingen av utbetalingsløsningen i Direktoratet for forvaltning og økonomistyring (DFØ) for overtid, reisetid og timelønn, kan overskride driftsbevilgningen sin tilsvarende engangseffekten av omleggingen.
2. Finansdepartementet kan ta hensyn til engangseffekten av omleggingen ved utregning av overført, ubrukt driftsbevilgning til 2021 med utgangspunkt i samlet oversikt fra DFØ.

IX

Nettoposteringsfullmakt

Stortinget samtykker i at det i 2020 på kap. 41 Stortinget, post 45 Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, kan nettoføres som utgiftsreduksjoner refusjoner fra Oslo kommune og andre aktører i henhold til avtalte utgiftsfordelinger i forbindelse med bygge- og sikringsprosjekter.

X

Nettoposteringsfullmakter

Stortinget samtykker i at Finansdepartementet i 2020 kan:

1. trekke direkte utgifter i forbindelse med auksjonsalg fra salgsinntektene før det overskytende inntektsføres under kap. 4610 Tolletaten, post 2 Andre inntekter.
2. nettoføre som utgiftsreduksjon under kap. 1610 Tolletaten, post 1 Driftsutgifter, refusjoner av fellesutgifter og liknende der Tolletaten framleier lokaler.
3. nettoføre som utgiftsreduksjon under kap. 1618 Skatteetaten, post 1 Driftsutgifter, refusjoner av fellesutgifter og liknende der Skatteetaten framleier lokaler.
4. nettoføre som utgiftsreduksjon under kap. 1618 Skatteetaten, post 22 Større IT-prosjekter, refusjoner fra andre offentlige institusjoner som etaten utvikler løsninger i samarbeid med.
5. nettoføre som utgiftsreduksjon under kap. 1618 Skatteetaten, post 45 Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, refusjoner fra andre offentlige institusjoner for investeringer Skatteetaten gjør i samarbeid med disse.

6. nettoføre som utgiftsreduksjon under kap. 1620 Statistisk sentralbyrå, post 1 Driftsutgifter, refusjoner av fellesutgifter og liknende der Statistisk sentralbyrå framleier lokaler.

XI

Fullmakt til postering mot mellomværendet med statskassen

Stortinget samtykker i at Finansdepartementet i 2020 kan gi Skatteetaten fullmakt til å:

1. inntektsføre statens andel av skatteinngangen i statsregnskapet i samme periode som dette blir rapportert fra skatteregnskapet, og mot skatteregnskapets mellomværende med statskassen. Mellomværendet utlignes i påfølgende periode når oppgjøret blir overført fra skatteregnskapet.
2. føre uplasserte innbetalinger i merverdiavgiftsregnskapet mot mellomværende med statskassen. Etter at kravene er fastsatt, blir innbetalingene resultatført i statsregnskapet og mellomværendet utlignet.

XII

Oppheving av anmodningsvedtak

Vedtak nr. 46, 20. november 2018 oppheves.

C.

Rammeområde 22**Utbytte mv.**

På statsbudsjettet for 2020 bevilges under:

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
			Inntekter	
5611		Aksjer i Vygruppen AS		
	85	Utbytte	185 000 000	
5616		Kommunalbanken AS		
	85	Aksjeutbytte	510 000 000	
5622		Aksjer i Avinor AS		
	85	Utbytte	208 000 000	
5625		Renter og utbytte fra Innovasjon Norge		
	80	Renter på lån fra statskassen	260 000 000	
	81	Rentemargin, innovasjonslåneordningen	20 000 000	
	85	Utbytte, lavrisikolåneordningen	75 000 000	
5631		Aksjer i AS Vinmonopolet		
	85	Statens overskuddsandel	66 100 000	
	86	Utbytte	2 000	
5652		Statskog SF - renter og utbytte		
	85	Utbytte	33 750 000	
5656		Aksjer under Nærings- og fiskeridepartementets forvaltning		
	85	Utbytte	20 209 700 000	

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
5680		Statnett SF		
	85	Utbytte	1 135 000 000	
5685		Aksjer i Equinor ASA		
	85	Utbytte	20 350 000 000	
5692		Utbytte av statens kapital i Den nordiske investeringsbank		
	85	Utbytte	84 200 000	
5693		Utbytte av aksjer i diverse selskaper mv.		
	85	Utbytte fra Folketrygdfondet	900 000	
Totale inntekter				43 137 652 000

D.

Øvrige vedtak

a.

Statens pensjonsfond utland

På statsbudsjettet for 2020 bevilges under:

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
Utgifter				
2800		Statens pensjonsfond utland		
	50	Overføring til fondet	244 951 000 000	
Totale utgifter				244 951 000 000
Inntekter				
5800		Statens pensjonsfond utland		
	50	Overføring fra fondet	241 084 213 000	
Totale inntekter				241 084 213 000

b.

Låntransaksjoner mv.

I

På statsbudsjettet for 2020 bevilges under:

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
Utgifter				
100		Utenriksdepartementet		
	90	Lån til norske borgere i utlandet	360 000	
116		Internasjonale organisasjoner		
	90	Innskudd i Den asiatiske investeringsbanken for infrastruktur (AIIB)	190 000 000	
	91	Kortsiktig overgangslån til Somalia	3 135 000 000	
162		Næringsutvikling, landbruk og fornybar energi		
	95	Norfund – grunnfondskapital ved investeringer i utviklingsland	1 365 000 000	
614		Boliglånsordningen i Statens pensjonskasse		
	90	Utlån, <i>overslagsbevilgning</i>	10 300 000 000	
922		Romvirksomhet		
	95	Egenkapital Space Norway AS	72 558 000	

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
950		Forvaltning av statlig eierskap		
	90	Kapitalinnskudd, Nysnø Klimainvesteringer AS	455 000 000	
	91	Kapitalinnskudd, Investinor AS	92 000 000	
2410		Statens lånekasse for utdanning		
	90	Økt lån og rentegjeld, <i>overslagsbevilgning</i>	30 728 717 000	
2412		Husbanken		
	90	Nye lån, <i>overslagsbevilgning</i>	14 810 000 000	
2421		Innovasjon Norge		
	90	Lån fra statskassen til utlånsvirksomhet, <i>overslagsbevilgning</i>	58 900 000 000	
2429		Ekspportkredittordningen		
	90	Utlån	5 000 000 000	
Totale utgifter				125 048 635 000
Inntekter				
3100		Utenriksdepartementet		
	90	Tilbakebetaling av nødlån fra utlandet	318 000	
	91	Tilbakebetaling av kortsiktig overgangslån til Somalia	3 135 000 000	
3614		Boliglånsordningen i Statens pensjonskasse		
	90	Tilbakebetaling av lån	10 400 000 000	
3732		Regionale helseforetak		
	90	Avdrag på investeringslån t.o.m. 2007	632 000 000	
3950		Forvaltning av statlig eierskap		
	90	Avdrag på lån, Store Norske Spitsbergen Kulkompani AS	2 800 000	
	95	Tilbakeføring av egenkapitalinnskudd til Store Norske Spitsbergen Kulkompani AS	7 000 000	
	96	Salg av aksjer	25 000 000	
4312		Avinor AS		
	90	Avdrag på lån	444 400 000	
4322		Svinesundsforbindelsen AS		
	90	Avdrag på lån	104 000 000	
5310		Statens lånekasse for utdanning		
	90	Redusert lån og rentegjeld	11 653 207 000	
	93	Omgjøring av utdanningslån til stipend	6 211 553 000	
5312		Husbanken		
	90	Avdrag	12 710 000 000	
5325		Innovasjon Norge		
	90	Avdrag på utestående fordringer	57 800 000 000	
	91	Tilbakeført kapital, såkornfond	10 000 000	
5329		Ekspportkredittordningen		
	90	Avdrag på utestående fordringer	11 800 000 000	
5341		Avdrag på utestående fordringer		
	95	Avdrag på lån til andre stater	500 000	
5999		Statslånemidler		
	90	Lån	10 112 857 000	
Totale inntekter				125 048 635 000

II

Statslån o.a.

Stortinget samtykker i at Finansdepartementet i 2020 kan:

1. ta opp nye langsiktige innenlandske statslån til et beløp inntil 75 000 mill. kroner.
2. ha utestående kortsiktige markedslån til et beløp inntil 100 000 mill. kroner.
3. ta imot innskudd i form av kontolån fra statsinstitusjoner og statlige fond og fra institusjoner som kan bli pålagt å plassere likviditet som kontolån til staten.
4. inngå rentebytteavtaler og tilsvarende derivatavtaler samt foreta sikkerhetsplasseringer knyttet til slike avtaler.

III

Utvidet innsparingsperiode

Kongen kan gi bestemmelser om forlenget prøveordning for budsjettårene 2020–2022 med adgang til å overskride driftsbevilgninger med inntil fem pst. til investeringsformål mot tilsvarende innsparing i løpet av de følgende fem budsjettår.

Merinntekter og eventuelle mindreinntekter tas med i beregningen av overføring av ubrukt bevilgning til neste år.

IV

Fullmakt til overskridelse

Stortinget samtykker i at Utenriksdepartementet i 2020 kan:

1. overskride bevilgningen under kap. 100 Utenriksdepartementet, post 90 Lån til norske borgere i utlandet, ved behov for bistand fra aktuelle transportselskaper ved evakuering av norske borgere i kriserammede land. Fullmakten gjelder i de tilfeller og på de betingelser som gjelder for denne typen bistand.
2. overskride bevilgningen under kap. 116 Internasjonale organisasjoner, post 90 Innskudd i Den asiatiske investeringsbanken for infrastruktur (AIIB) som følge av valutakursjusteringer, dersom dette er nødvendig for å oppfylle norske forpliktelser overfor AIIB på USD 22 mill.
3. overskride bevilgningen under kap. 116 Internasjonale organisasjoner, post 91 Kortsiktig overgangslån til Somalia innenfor en ramme på 200 mill. kroner som følge av valutakursjusteringer og eventuelle forsinkelser i utbetalingstidspunkt som fører til en økning av lånebehov.

V

Forskudd på rammetilskudd

Stortinget samtykker i at Kommunal- og moderniseringsdepartementet i 2020 kan utgiftsføre uten bevilgning:

1. inntil 350 mill. kroner på kap. 571 Rammetilskudd til kommuner, post 90 Forskudd på rammetilskudd som forskudd på rammetilskudd for 2021 til kommuner.
2. inntil 150 mill. kroner på kap. 572 Rammetilskudd til fylkeskommuner, post 90 Forskudd på rammetilskudd som forskudd på rammetilskudd for 2021 til fylkeskommuner.

VI

Husbankens låneramme

Stortinget samtykker i at Husbanken i 2020 kan gi tilsagn om lån for 16 mrd. kroner. Lånene vil bli utbetalt i 2020 og senere år.

VII

Utbetaling under garantiordninger (trekkfullmakter)

Stortinget samtykker i at Nærings- og fiskeridepartementet i 2020 kan:

1. foreta utbetalinger til Garantiinstituttet for eksportkreditt uten bevilgning i den utstrekning behovet for utbetalinger under byggelånsgarantiordningen overstiger innestående likvide midler tilknyttet ordningen, men slik at saldoen for nytt og gammelt trekk på trekkfullmaktskontoen ikke overstiger 600 mill. kroner. Utbetalinger på trekkfullmakten posteres under kap. 2460 Garantiinstituttet for eksportkreditt, post 91 Utbetaling ifølge trekkfullmakt – byggelånsgarantiordning.
2. foreta utbetalinger til Garantiinstituttet for eksportkreditt uten bevilgning i den utstrekning behovet for utbetalinger under Garantiordning for kjøp av skip fra verft i Norge til bruk i Norge (skipsgarantiordningen) overstiger innestående likvide midler tilknyttet ordningen, men slik at saldoen for nytt og gammelt trekk på trekkfullmaktskontoen ikke overstiger 150 mill. kroner. Utbetalinger på trekkfullmakten posteres under kap. 2460 Garantiinstituttet for eksportkreditt, post 92 Utbetaling ifølge trekkfullmakt – skipsgarantiordning.

VIII

Fullmakt til å overskride

Stortinget samtykker i at Nærings- og fiskeridepartementet i 2020 kan:

1. overskride bevilgningen under kap. 2429 Eksportkredittordningen, post 90 Utlån, men slik at utlån i 2020 ikke overstiger 35 mrd. kroner.
2. overskride bevilgningen under kap. 922 Romvirksomhet, post 95 Egenkapital Space Norway AS innenfor en totalramme på 101 mill. USD.

IX

Fullmakt til å utgiftsføre uten bevilgning

Stortinget samtykker i at Olje- og energidepartementet i 2020 kan utgiftsføre uten bevilgning under kap. 2440 Statens direkte økonomiske engasjement i petroleumsvirksomheten, post 90 Lån til Norpipe Oil AS, inntil 25 mill. kroner til utlån til Norpipe Oil AS.

Presidenten: Arbeidarpartiet, Senterpartiet, Sosialistisk Venstreparti, Miljøpartiet Dei Grøne og Raudt har varslet at dei vil røysta imot.

Komiteen hadde tilrådd Stortinget å gjera følgjande

vedtak:

I statsbudsjettet for 2019 gjøres følgende endringer:

Kap.	Post	Formål	Kroner
Utgifter			
701		E-helse, helseregistre mv.	
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i> , for høyes med fra kr 480 581 000 til kr 560 581 000	80 000 000
703		Internasjonalt samarbeid	
	71	Internasjonale organisasjoner, for høyes med fra kr 43 717 000 til kr 54 117 000	10 400 000
704		Helsearkivet	
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i> , nedsettes med fra kr 49 000 000 til kr 47 000 000	2 000 000
710		Vaksiner mv.	
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i> , for høyes med fra kr 348 575 000 til kr 350 026 000	1 451 000
732		Regionale helseforetak	
	72	Basisbevilgning Helse Sør-Øst RHF, <i>kan overføres</i> , for høyes med fra kr 54 218 938 000 til kr 54 828 938 000	610 000 000
	73	Basisbevilgning Helse Vest RHF, <i>kan overføres</i> , for høyes med fra kr 19 008 421 000 til kr 19 038 421 000	30 000 000
	74	Basisbevilgning Helse Midt-Norge RHF, <i>kan overføres</i> , for høyes med fra kr 14 442 445 000 til kr 14 502 445 000	60 000 000
	76	Innsatsstyrt finansiering, <i>overslagsbevilgning</i> , nedsettes med fra kr 37 846 228 000 til kr 37 804 303 000	41 925 000

Voteringstavlene viste at det var 52 røyster for og 51 mot tilrådinga frå komiteen.

(Voteringsutskrift kl. 13.06.20)

Bente Stein Mathisen (H) (fra salen): President! Jeg stemte feil.

Presidenten: Då må me ta voteringa opp att.

Votering:

Tilrådinga frå komiteen vart vedteken med 53 mot 50 røyster.

(Voteringsutskrift kl. 13.07.11)

Votering i sak nr. 4, debattert 13. desember 2019

Innstilling fra helse- og omsorgskomiteen om Endringer i statsbudsjettet 2019 under Helse- og omsorgsdepartementet (Innst. 100 S (2019–2020), jf. Prop. 19 S (2019–2020))

Kap.	Post	Formål	Kroner
	77	Laboratorie- og radiologiske undersøkelser, <i>overslagsbevilgning</i> , for høyes med fra kr 3 007 612 000 til kr 3 099 612 000	92 000 000
	80	Kompensasjon for merverdiavgift, <i>overslagsbevilgning</i> , for høyes med fra kr 7 030 632 000 til kr 7 090 632 000	60 000 000
	83	Opptreksrenter for lån f.o.m. 2008, <i>overslagsbevilgning</i> , for høyes med fra kr 81 000 000 til kr 92 400 000	11 400 000
	86	Driftskreditter, nedsettes med fra kr 2 159 000 000 til kr 959 000 000	1 200 000 000
734		Særskilte tilskudd til psykisk helse og rustiltak	
	71	Tvungen omsorg for psykisk utviklingshemmede, for høyes med fra kr 85 612 000 til kr 111 012 000	25 400 000
737		Historiske pensjonskostnader	
	70	Tilskudd, <i>overslagsbevilgning</i> , nedsettes med fra kr 48 000 000 til kr 5 000 000	43 000 000
740		Hesledirektoratet	
	01	Driftsutgifter, nedsettes med fra kr 1 231 628 000 til kr 1 224 728 000	6 900 000
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i> , nedsettes med fra kr 35 421 000 til kr 26 421 000	9 000 000
741		Norsk pasientskadeerstatning	
	71	Særskilte tilskudd, for høyes med fra kr 10 304 000 til kr 60 304 000	50 000 000
746		Statens legemiddelverk	
	01	Driftsutgifter, nedsettes med fra kr 296 816 000 til kr 291 216 000	5 600 000
748		Statens helsetilsyn	
	01	Driftsutgifter, nedsettes med fra kr 155 452 000 til kr 154 294 000	1 158 000
761		Omsorgstjeneste	
	64	Kompensasjon for renter og avdrag, nedsettes med fra kr 876 900 000 til kr 836 000 000	40 900 000
	65	Forsøk med statlig finansiering av omsorgstjenestene, <i>overslagsbevilgning</i> , for høyes med fra kr 1 346 050 000 til kr 1 387 550 000	41 500 000
	73	Særlige omsorgsbehov, nedsettes med fra kr 54 375 000 til kr 51 375 000	3 000 000
762		Primærhelsetjeneste	
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan nyttes under post 70</i> , nedsettes med fra kr 115 288 000 til kr 109 588 000	5 700 000
	61	Fengselshelsetjeneste, nedsettes med fra kr 179 149 000 til kr 165 449 000	13 700 000
	63	Allmennlegetjenester, <i>kan overføres</i> , for høyes med fra kr 210 723 000 til kr 264 123 000	53 400 000
765		Psykisk helse og rusarbeid	
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i> , <i>kan nyttes under post 72</i> , nedsettes med fra kr 119 123 000 til kr 115 523 000	3 600 000
	75	Vold og traumatisk stress, <i>kan overføres</i> , for høyes med fra kr 216 439 000 til kr 220 039 000	3 600 000

Kap.	Post	Formål	Kroner
781		Forsøk og utvikling mv.	
	79	Tilskudd, <i>kan nyttes under post 21</i> , nedsettes med fra kr 73 570 000 til kr 69 670 000	3 900 000
783		Personell	
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres, kan nyttes under post 79</i> , for høyes med fra kr 106 234 000 til kr 107 734 000	1 500 000
	61	Tilskudd til kommuner, nedsettes med fra kr 142 708 000 til kr 141 208 000	1 500 000
2711		Spesialisthelsetjeneste mv.	
	70	Spesialisthjelp, for høyes med fra kr 2 140 000 000 til kr 2 190 000 000	50 000 000
	71	Psykologhjelp, for høyes med fra kr 313 000 000 til kr 325 000 000	12 000 000
	72	Tannbehandling, for høyes med fra kr 2 200 000 000 til kr 2 230 000 000	30 000 000
2751		Legemidler mv.	
	70	Legemidler, for høyes med fra kr 9 390 000 000 til kr 9 690 000 000	300 000 000
	72	Medisinsk forbruksmateriell, for høyes med fra kr 2 010 000 000 til kr 2 030 000 000	20 000 000
2752		Refusjon av egenbetaling	
	71	Egenandelstak 2, nedsettes med fra kr 995 000 000 til kr 984 000 000	11 000 000
2755		Helsetjenester i kommunene mv.	
	70	Allmennlegehjelp, for høyes med fra kr 5 150 000 000 til kr 5 297 200 000	147 200 000
	71	Fysioterapi, <i>kan nyttes under post 62</i> , for høyes med fra kr 1 225 000 000 til kr 1 248 500 000	23 500 000
	72	Jordmorhjelp, for høyes med fra kr 63 000 000 til kr 64 000 000	1 000 000
	73	Kiropraktorbehandling, for høyes med fra kr 179 000 000 til kr 184 000 000	5 000 000
	75	Logopedisk og ortoptisk behandling, for høyes med fra kr 168 000 000 til kr 185 000 000	17 000 000
2756		Andre helsetjenester	
	71	Helsetjenester i utlandet mv., for høyes med fra kr 400 000 000 til kr 445 500 000	45 500 000
	72	Helsetjenester til utenlandsboende mv., for høyes med fra kr 220 000 000 til kr 350 000 000	130 000 000
2790		Andre helsetiltak	
	70	Bidrag, nedsettes med fra kr 250 000 000 til kr 220 000 000	30 000 000
		Inntekter	
3701		E-helse, helseregistre mv.	
	02	Diverse inntekter, for høyes med fra kr 200 097 000 til kr 270 097 000	70 000 000
3704		Helsearkivet	
	02	Diverse inntekter, nedsettes med fra kr 3 000 000 til kr 1 000 000	2 000 000

Kap.	Post	Formål	Kroner
3732		Regionale helseforetak	
	80	Renter på investeringslån, for høyes med fra kr 264 000 000 til kr 282 500 000	18 500 000
	85	Avdrag på investeringslån f.o.m. 2008, for høyes med fra kr 525 000 000 til kr 535 400 000	10 400 000
3740		Helsedirektoratet	
	02	Diverse inntekter, nedsettes med fra kr 19 582 000 til kr 17 582 000	2 000 000
	04	Gebyrinntekter, nedsettes med fra kr 46 152 000 til kr 41 152 000	5 000 000
	05	Helsetjenester til utenlandsboende mv., nedsettes med fra kr 75 000 000 til kr 55 000 000	20 000 000
3746		Statens legemiddelverk	
	04	Registreringsgebyr, nedsettes med fra kr 92 193 000 til kr 58 193 000	34 000 000
3748		Statens helsetilsyn	
	02	Diverse inntekter, nedsettes med fra kr 1 558 000 til kr 400 000	1 158 000
5572		Sektoravgifter under Helse- og omsorgsdepartementet	
	74	Tilsynsavgift, nedsettes med fra kr 3 770 000 til kr 0	3 770 000
	75	Sektoravgift tobakk, nedsettes med fra kr 15 000 000 til kr 7 000 000	8 000 000

Votering:

Tilrådinga frå komiteen vart samrøystes vedteken.

Votering i sak nr. 5, debattert 13. desember 2019

Innstilling fra helse- og omsorgskomiteen om Endringer i spesialisthelsetjenesteloven og pasient- og brukerrettighetsloven (lovfesting av systemet for nye metoder m.m.) (Innst. 93 L (2019–2020), jf. Prop. 55 L (2018–2019))

Presidenten: Under debatten har Kjersti Toppe sett fram eit forslag på vegner av Arbeidarpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti. Forslaget lyder:

«Stortinget ber regjeringen gjennomføre en helhetlig evaluering av systemet for nye metoder, og på bakgrunn av evalueringen legge fram en egen sak for Stortinget med forslag til endringer av systemet. Evalueringen må blant annet peke på hvordan systemet kan sikre legitimitet, åpenhet og transparens, hvordan systemet kan åpne for å påklage feil i Beslutningsforums saksbehandling, hvordan systemet kan bli bedre tilpasset metoder som ikke er legemidler, hvordan systemet kan bli bedre egnet til å innføre persontilpasset medisin, og mulige unntaksordninger som sikrer en individuell

vurdering for pasienter som skiller seg vesentlig fra flertallet i pasientgruppen». Miljøpartiet Dei Grøne og Raudt har varsla støtte til forslaget.

Votering:

Forslaget frå Arbeidarpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti vart med 53 mot 50 røyster ikkje vedteke.

(Voteringsutskrift kl. 13.08.04)

Komiteen hadde tilrådd Stortinget å gjera følgjande

vedtak

A.

Lo v

om endringer i spesialisthelsetjenesteloven og pasient- og brukerrettighetsloven (lovfesting av systemet for nye metoder m.m.)

I

I lov 2. juli 1999 nr. 61 om spesialisthelsetjenesten m.m. gjøres følgende endringer:

§ 2-1 a andre og nytt tredje ledd skal lyde:

Det regionale helseforetaket skal innrette sitt tjenestetilbud i tråd med følgende prioriteringskriterier:

- a) nytten av tiltak i pasientbehandling,
- b) ressursbruk som tiltak legger beslag på og
- c) alvorlighetsgraden av de tilstander som skal behandles.

Det regionale helseforetaket skal sørge for at helseinstitusjoner som det eier, eller som mottar tilskudd fra de regionale helseforetakene til sin virksomhet, bidrar til å fremme folkehelsen og forebygge sykdom og skade, og innretter sitt tjenestetilbud i samsvar med vilkårene i andre ledd.

Nåværende tredje til syvende ledd blir fjerde til åttende ledd.

Ny § 4-4 skal lyde:

§ 4-4 Felles system for å beslutte hvilke metoder som kan tilbys i spesialisthelsetjenesten

De regionale helseforetakene skal sørge for et felles system for å beslutte hvilke metoder som kan tilbys i spesialisthelsetjenesten.

Departementet kan i forskrift gi nærmere bestemmelser om organiseringen av og saksbehandlingen i systemet.

Beslutningene som nevnt i første ledd regnes ikke som vedtak, jf. forvaltningsloven § 2 første ledd bokstav a.

§ 5-5 nytt tredje ledd skal lyde:

Pasienter kan ikke betale for en høyere standard på helsehjelpen enn det som tilbys etter § 2-1 a. Den offentlige spesialisthelsetjenesten skal ikke bistå med administrering eller oppfølging av legemidler som er kjøpt av pasienten, og som er besluttet ikke tatt i bruk i den offentlige spesialisthelsetjenesten.

Nåværende tredje ledd blir nytt fjerde ledd.

II

I lov 2. juli 1999 nr. 63 om pasient- og brukerrettigheter gjøres følgende endringer:

§ 2-1 b andre ledd skal lyde:

Pasienten har rett til nødvendig helsehjelp fra spesialisthelsetjenesten. Spesialisthelsetjenesten skal i løpet av vurderingsperioden etter § 2-2 første ledd fastsette en frist for når pasienten senest skal få nødvendig helsehjelp. Fristen skal fastsettes i samsvar med det faglig forsvarlighet krever. De regionale helseforetakene kan bestemme hvilke institusjoner som skal fastsette tidsfrist når pasienten er henvist til tverrfaglig spesialisert behandling for rusmiddelmisbruk. *Retten til nødvendig helsehjelp gjelder de tjenestene som spesialisthelsetje-*

nesten har ansvaret for å yte og finansiere, jf. spesialisthelsetjenesteloven §§ 2-1 a og 4-4.

III

Loven gjelder fra den tid Kongen bestemmer. De ulike bestemmelsene kan settes i kraft til ulik tid.

Presidenten: Arbeidarpartiet, Senterpartiet, Sosialistisk Venstreparti, Miljøpartiet Dei Grøne og Raudt har varslet at dei vil røysta imot.

V o t e r i n g :

Tilrådinga frå komiteen vart vedteken med 53 mot 50 røyster.

(Voteringsutskrift kl. 13.08.25)

Presidenten: Det vert votert over overskrifta til lova og lova i det heile.

Arbeidarpartiet, Senterpartiet, Sosialistisk Venstreparti, Miljøpartiet Dei Grøne og Raudt har varslet at dei vil røysta imot.

V o t e r i n g :

Overskrifta til lova og lova i det heile vart vedtekne med 53 mot 50 røyster.

(Voteringsutskrift kl. 13.08.48)

Presidenten: Lovvedtaket vil verta ført opp til andre gongs behandling i eit seinare møte i Stortinget.

Vidare var tilrådd:

B.

Stortinget ber regjeringa – i tråd med prioriteringsmeldinga og de vedtatte målene for legemiddelpolitikken samt premissene i Prop. 55 L (2018–2019) – sørge for en evaluering av dagens organisering av og saksbehandling i systemet for nye metoder, med hensikt å videreutvikle et system for likeverdig og rask introduksjon av nye metoder i spesialisthelsetjenesten.

Presidenten: Arbeidarpartiet, Senterpartiet, Sosialistisk Venstreparti, Miljøpartiet Dei Grøne og Raudt har varslet at dei vil røysta imot.

V o t e r i n g :

Tilrådinga frå komiteen vart vedteken med 53 mot 50 røyster.

(Voteringsutskrift kl. 13.09.17)

Votering i sak nr. 6, debattert 13. desember 2019

Innstilling fra helse- og omsorgskomiteen om Endringer i pasient- og brukerrettighetsloven mv. (helsehjelp i utlandet) (Innst. 92 L (2019–2020), jf. Prop. 80 L (2018–2019))

Presidenten: Under debatten har Tore Hagebakken sett fram eit forslag på vegner av Arbeidarpartiet og Sosialistisk Venstreparti. Forslaget lyder:

«Prop. 80 L (2018–2019) sendes tilbake til regjeringen, som gjennomfører en EØS-rettslig vurdering av konsekvensene av forslagene i proposisjonen, og deretter kommer tilbake til Stortinget med et nytt lovforslag».

Senterpartiet, Miljøpartiet Dei Grøne og Raudt har varsla støtte til forslaget.

V o t e r i n g :

Forslaget frå Arbeidarpartiet og Sosialistisk Venstreparti vart med 53 mot 50 røyster ikkje vedteke.

(Voteringsutskrift kl. 13.09.54)

Komiteen hadde tilrådd Stortinget å gjera følgjande vedtak til

l o v

om endringer i pasient- og brukerrettighetsloven mv. (helsehjelp i utlandet)

I

I lov 2. juli 1999 nr. 63 om pasient- og brukerrettigheter gjøres følgende endringer:

§ 2-1 b fjerde ledd skal lyde:

Dersom det regionale helseforetaket ikke har sørget for at en pasient med rett til nødvendig helsehjelp fra spesialisthelsetjenesten får den nødvendige helsehjelpen innen tidspunkt fastsatt i medhold av annet ledd, har pasienten rett til nødvendig helsehjelp uten opphold, om nødvendig fra *privat tjenesteyter*.

§ 2-1 b femte ledd oppheves. Nåværende sjetten niende ledd blir femte til åttende ledd.

Ny § 2-4 a skal lyde:

§ 2-4 a Helsehjelp i utlandet

Pasient har rett til å få utgifter til helsehjelp som mottas i et annet EØS-land, helt eller delvis dekket

a) etter folketrygdloven § 5-24 a med forskrifter som gjennomfører pasientrettighetsdirektivet i norsk rett. Dette gjelder når den aktuelle helsehjelpen tilsvarende helsehjelp som pasienten hadde fått tilbud

om i den offentlige helse- og omsorgstjenesten i Norge.

b) etter rådsforordning (EF) nr. 883/2004 og 987/2009, som blant annet gir rett til å få dekket utgifter til nødvendig helsehjelp under midlertidig opphold og til planlagt helsehjelp i andre EØS-land dersom helsehjelpen ikke ytes innen forsvarlig tid i Norge.

Pasient har rett til å få utgifter til helsehjelp som mottas i utlandet helt eller delvis dekket

a) dersom pasienten har rett til nødvendig helsehjelp fra spesialisthelsetjenesten etter § 2-1 b og det ikke finnes et tilbud i riket eller helsehjelpen i utlandet er dokumentert mer virkningsfull enn den helsehjelpen som tilbys av det offentlige i Norge.

b) etter folketrygdloven § 5-24 og bestemmelser gitt i medhold av den, som blant annet gir rett til å få stønad til helsetjenester for medlemmer av folketrygden som oppholder seg i utlandet over tid.

Utgifter til helsehjelp som er besluttet ikke innført i Norge, dekkes ikke, jf. spesialisthelsetjenesteloven § 4-4. Dette gjelder likevel ikke helsehjelp under midlertidig opphold etter første ledd bokstav b.

Departementet kan gi forskrifter med nærmere bestemmelser om hvilke typer helsehjelp som omfattes av utgiftsdekningen, vilkår for å få dekket utgiftene og beregningen av utgiftsdekningen.

II

I lov 15. desember 2017 nr. 107 om statlig tilsyn med helse- og omsorgstjenesten mv. oppheves § 12.

III

Loven gjelder fra den tid Kongen bestemmer. De ulike bestemmelsene kan settes i kraft til ulik tid.

Presidenten: Arbeidarpartiet, Senterpartiet, Sosialistisk Venstreparti, Miljøpartiet Dei Grøne og Raudt har varsla at dei vil røysta imot.

V o t e r i n g :

Tilrådinga frå komiteen vart vedteken med 53 mot 50 røyster.

(Voteringsutskrift kl. 13.10.23)

Presidenten: Det vert votert over overskrifta til lova og lova i det heile.

Arbeidarpartiet, Senterpartiet, Sosialistisk Venstreparti, Miljøpartiet Dei Grøne og Raudt har varsla at dei vil røysta imot.

V o t e r i n g :

Overskrifta til lova og lova i det heile vart vedtekne med 53 mot 50 røyster.

(Voteringsutskrift kl. 13.10.47)

Sak nr. 7 [13:11:08]

Presidenten: Lovvedtaket vil verta ført opp til andre gongs behandling i eit seinare møte i Stortinget.

Referat

Presidenten: Det ligg ikkje føre noko referat.

Dermed er dagens kart ferdigbehandla.

Ber nokon om ordet før møtet vert heva? – Møtet er heva.

Møtet slutt kl. 13.12.

